

VENDIM

Nr. 710, datë 1.12.2017

PËR MIRATIMIN E STRATEGJISË KOMBËTARE PËR SHKENCËN, TEKNOLOGJINË DHE INOVACIONIN, 2017-2022

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të ligjit nr. 80/2015, “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë”, me propozimin e ministrit të Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e Strategjisë Kombëtare për Shkencën, Teknologjinë dhe Inovacionin, 2017-2022, sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi.

2. Ngarkohen Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, institucionet e arsimit të lartë, institucionet kërkimore-shkencore, Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor e Inovacionit, të përmendura në tekstin e kësaj strategjie, për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTRI
Senida Mesi

STRATEGJIA KOMBËTARE PËR SHKENCËN, TEKNOLOGJINË DHE INOVACIONIN

2017-2022

Strategjia Kombëtare për Shkencën, Teknologjinë dhe Inovacionin 2017-2022, është hartuar nga Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, në bashkëpunim me Ministrinë e linjës, Institucionet kërkimore, Institucionet e Arsimit të Lartë, si dhe me mbështetjen teknike financiare të programit “PERFORM – Shkenca Sociale Aktive dhe të Përgjegjshme”, projekt i Agjensisë Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim (SDC), zbatuar nga HELVETAS Swiss Intercooperation dhe Universiteti i Friburgut”.

Strategjia Kombëtare për Shkencën, Teknologjinë dhe Inovacionin 2017-2022 u realizua nën kujdesin e veçantë të Z. Redi Shtino, Zv. Ministër i Arsimit, Sportit dhe Rinisë.

Grupi i punës që punoi për strategjinë: Dr. Redi Shtino; MA-Master of Arts Geron Kamberi; Prof.asoc.Dr. Përparim Kabo; Akademik Prof.Dr. Neki Frasheri; Prof.Dr.Ferdinand Bego; Prof.Dr.Genc Sulçebe; Prof.Dr.Sulejman Sulçe; Prof.Dr.Adrian Civici; Prof.Dr.Fatos Ylli; Prof.Dr.Kristaq Jorgo; Prof.Asoc.Dr.Elfrida Shehu; Prof.asoc.Dr.Shpresa Caslli; Z. Robert Dumi; MSc.Adela Kula.

Me mbështetjen e “PERFORM” u kontraktuan për shkrimin e strategjisë ekspertët Dr. Manjola Duli, Prof.Dr.Anila Papparisto dhe Prof.Asoc.Dr.Enri Hide.

PARATHËNIE

Të nderuar lexues dhe studiues të fushave të shkencës teknologjisë dhe inovacionit:

Strategjia Kombëtare e Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit 2017-2022 përbën një dokument të rëndësishëm programatik të Ministrisë së Arsimit, Sportit dhe Rinisë. Hartimi i këtij dokumenti u realizua në kuadër të objektivave të qeverisë shqiptare për nxitjen e mbështetjen e kërimit shkencor, duke patur parasysh rolin që ai luan përmes inovacionit dhe risive teknologjike, në dobi të zhvillimit socio-ekonomik.

Në një ekonomi të orientuar gjithnjë e më shumë drejt dijes planifikimi strategjik në fushën e shkencës, teknologjisë dhe inovacionit merr rëndësi parësore në funksion të vizionit global të zhvillimeve aktuale.

Për këto arsye e jo vetëm, përgatitjes së kësaj Strategjie ju perkushtua një vëmendje e veçantë.

Strategjia identifikon prioritetet dhe objektivat kryesore në lidhje me konsolidimin e mëtijshëm të reformës së arsimit të lartë e kërimit shkencor duke e harmonizuar atë me parimet e Zonës Europiane të Kërimit Shkencor – ERA.

Në këtë Strategji përveç analizës së situatës aktuale të kuadrit institucional, ligjor e financiar të kërimit shkencor, ekosistemit të inovacionit dhe zhvillimit teknologjik janë identifikuar objektiva realistë në funksion të rritjes së cilësisë, vlerësimit të impaktit të investimeve në shkencë dhe nxitjes së bashkëpunimit ndërkombëtar në këtë sektor.

Nëpërmjet Planit të Veprimit, Strategjia ka përcaktuar aktivitete të rëndësishme që shtrihen përgjatë periudhës 2017-2022 duke synuar që struktura institucionale e kërimit shkencor përmes Universiteteve publike e jopublike, Akademisë së Shkencave, qendrave e institucioneve kërkimore dhe biznesit të ofrojë mundësi për zhvillim të qëndrueshëm e afatgjatë.

Shqipëria po ecën drejt perspektivës së anëtarësimit në BE dhe përafrimi i objektivave kombëtarë të sektorit të kërimit shkencor, inovacionit e teknologjisë me ato të Zonës Europiane të Kërimit dhe Unionit të Inovacionit janë një garanci më shumë veçanërisht për aspekte të tilla si cilësia e kërimit, infrastruktura kërkimore – shkencore, mobiliteti i studiuesve, bashkëpunimi ndërkombëtar dhe ndërgjegjësimi i publikut mbi rolin e shkencës në shoqëri.

Energjia, mjedisi, agro-përpunimi, shëndetësia, ICT, teknologjia e materialeve, siguria, ruajtja dhe forcimi i identitetit kombëtar dhe kohezionit social janë fusha të rëndësishme kërkimi për studiuesit shqiptarë rezultatet e të cilave mund e duhet t'i paraprijnë politikëbërjes duke ofruar rrugëzgjdhje inovative.

Për këto arsye karakteri ndërsektorial i Strategjisë Kombëtare të Shkencës, Teknologjisë e Inovacionit 2017-2022, është theksuar në funksion të bashkëpunimit më të fortë dhe të qëndrueshëm ndërmjet institucioneve përgjegjëse.

Sfida e Shqipërisë drejt përmirësimit të vazhdueshëm të cilësisë së kapaciteteve njerëzore e infrastrukturore në fushën e shkencës, zhvillimit të teknologjisë e inovacionit është një proces afatgjatë, ndërkohë që ky dokument strategjik synon hedhjen e atyre hapave të domosdoshëm për të garantuar më tej dhe më të shpejtë zhvillimin në këta sektor.

Nëpërmjet dialogut dhe bashkëveprimit me komunitetin e kërkimit shkencor dhe duke nxitur monitorimin e zbatimit të Strategjisë Kombëtare të Shkencës, Teknologjisë e Inovacionit 2017-2022, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë synon ta shndërrojë atë në platformë të dobishme pune dhe histori suksesi për brezat dhe të ardhmen e vendit.

Një falenderim të veçantë kam për Grupin e Punës, stafin dhe ekspertët që kontribuan në hartimin e saj, IAL-te, akademikët, ministrinë e linjës dhe të gjithë ata që me komentet dhe sugjerimet e tyre e pasuruan përmbajtjen e këtij dokumenti programatik.

Në mbyllje një ftesë ndaj të gjithë subjekteve institucionale dhe jo vetëm, për mbështetje në procesin e zbatimit të kësaj Strategjie, për një Shqipëri më të mirë dhe të begatë!

LINDITA NIKOLLA

Ministër i Arsimit, Sportit dhe Rinisë

Tiranë, më 10.10.2017

Hyrje

Strategjia Kombëtare për Shkencën, Teknologjinë dhe Inovacionin-SHTI, përcakton politikat, vizionin, qëllimet dhe objektivat strategjike të zhvillimit të kërkimit shkencor, teknologjisë e inovacionit përgjatë periudhës 2017-2022.

Në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim e Integrim 2015-2020¹, kërkimi shkencor, teknologjia dhe inovacioni konsiderohen prioritetet e rëndësishme kombëtare për zhvillimin e ekonomisë konkurruese.

Bazuar në statistikat e viteve të fundit indikatori GERD (që shpreh financimin për kërkimin shkencor përkundërt GDP), është në një nivel të ulët; krahasuar dhe me vendet e rajonit. Fuqizimi dhe përmirësimi cilësor i sistemit kombëtar të kërkimit shkencor, teknologjisë dhe inovacionit rrit mundësitë e zgjidhjeve për zhvillimin social-ekonomik të vendit, si dhe lehtëson transferimin dhe përmirësimin e teknologjive në shërbim të sipërmarrjes.

Zhvillimi i kërkimit shkencor, teknologjisë e inovacionit konsiderohet politikë horizontale, pasi zbatimi i saj ndikon drejtpërsëdrejti në zhvillimin e sektorëve socialë, ekonomikë dhe kulturorë të vendit.

Strategjia Kombëtare SHTI 2017-2022, përputhet me dokumentat strategjike në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar, për shkencën teknologjinë dhe inovacionin. Ajo bazohet edhe në të dhënat e Censusit kombëtar² në Kërkimin Shkencor, mbi kapacitetet aktuale të kërkimit shkencor në vend, të zhvilluar mbi bazën e vetëdeklarimit. Censusi u programua në kuadrin e reformës dhe strategjisë të Kërkimit Shkencor në Republikën e Shqipërisë dhe u drejtua nga Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë (MASR).

Prioritetet strategjike të përcaktuara në këtë dokument zhvillohen me gjerë, në nivel kombëtar, si pjesë e shtyllës së dytë të Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI) 2015-2020³: “Rritja ekonomike përmes rritjes së konkurrueshmërisë dhe novacionit”.

Strategjia Kombëtare e Shkencës, Teknologjisë e Inovacionit 2017-2022 mbështetet në:

- Prioritetet e përcaktuara në Axhendën 21-të OKB⁴-së
- Axhendën 2030 për Zhvillimin e Qëndrueshëm⁵

¹VKM Nr 348 datë 11.05.2015 Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Zhvillim e Integrim 2015-2020 (Fletore Zyrtare Nr 86, Viti 2016, fq. 4795)

² Aneks nr. 4

³ VKM Nr 348 datë 11.05.2015 Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Zhvillim e Integrim 2015-2020 (Fletore Zyrtare Nr 86, Viti 2016, fq. 4893)

⁴ Axhend 21 plan veprimi gjithëpërfshirë për t'u kryer në nivel global, kombëtar, dhe lokal nga organizatat e Kombeve të Bashkuara, qeveritë dhe gupet e mëdha në çdo sektor që njeriu ndikon mbi mjedisin

⁵ Kjo Axhende është një plan i veprimit për njerëzit, planetin dhe prosperitetin.

- Strategjinë Europa 2020
- Axhendën Europiane për Unionin e Inovacionit
- Strategjinë e Zhvillimit Rajonal SEE-2020

Strategjia Kombëtare e Shkencës, Teknologjisë e Inovacionit 2017-2022 bazohet në parimet e Zonës Evropiane për Kërkimit Shkencor ⁶:

- Maksimalizimi i rezultateve të kërkimit shkencor në nivel kombëtar⁷
- Forcimi i lidhjeve ndërkombëtare e rajonale në fushën e kërkimit shkencor⁸
- Hapja e tregut kombëtar për studiuesit e huaj⁹
- Rritja e barazisë gjinore mes kërkuesve shkencore në universitete e qendra kërkimore
- Akses i hapur në informacionin shkencor¹⁰

Organizimi i dokumentit të strategjisë

Dokumenti strategjisë është organizuar në pesë pjesë kryesore.

Pjesa I. KUSHTET AKTUALE

Në këtë pjesë paraqitet kuadri aktual ligjor, financiar dhe institucional i sektorit të shkencës, teknologjisë dhe inovacionit.

Pjesa II. VIZIONI, POLITIKAT DHE QËLLIMET

Në këtë pjesë paraqitet:

- Vizioni, për fuqizimin e sistemit kërkimor dhe inovativ për të përballuar me sukses sfidat e zhvillimit aktual dhe perspektiv të vendit.
- Politikat që do të ndiqen për bashkëpunim me sektorin privat, shoqërinë civile, pushtetin lokal dhe në mënyrë të veçantë me institucionet mësimore akademike e kërkimore, vëndas dhe të huaj.
- Qëllimet strategjike të përcaktuara¹¹, do të realizohen nëpërmjet maksimalizimit të rezultateve të kërkimit shkencor, bazuar në parimin (Triple Helix) bashkëpunimi institucione qeveritare-akademi-biznes-shoqëri civile.

⁶ Ph ec.europa.eu/research/era/pdf/era-communication/era_final_report_2015.pdf (Assessment of Progress in achieving ERA, Annex 7, ERA Intervention Logic MS/AC)

⁷Politikat , objektivat strategjike e financimi i qëndrueshëm i kërkimit shkencor nga ana e shtetit dhe mekanizmat e vlerësimit të performancës së kërkimit shkencor

⁸ Pjesëmarrja aktive në programin e BE H2020, përcaktimi i agendës së përbashkët të kërkimit shkencor me atë të BE, marrëveshje dypalëshe në fushën e kërkimit shkencor, shfrytëzimi i infrastrukturave të përbashkëta të kërkimit shkencor , forcimi i lidhjeve me strukturat e BE në kërkim shkencor si JRC (Qendrat e Përbashkëta të Kërkimit Shkencor) dhe EIT (Instituti European i Teknologjisë e Inovacionit)

⁹ Forcimi i rrjetit Euraxess, miratimi i strategjive të kërkimit e burimeve njerëzore nga ana e universiteteve e respektimi i Kartës dhe Kodit të BE për Kërkuesin shkencor)

¹⁰Krijimit të bazave të dhënave bibliografike on-line për botimet shkencore që janë realizuar apo realizohen nga studiuesit shqiptarë

Pjesa III. OBJEKTIVAT E SHTI-SË DHE PRODUKTET MADHORE

Në këtë pjesë trajtohen objektivat, produktet dhe aktivitetet që parashikon Qeveria lidhur me prioritetet për Shkencën, Teknologjinë dhe Inovacionin në periudhën afatshkurtër, afatmesme dhe afatgjatë.

Këto prioritate përfshijnë: 1) Përmirësimi i kuadrit ligjor, institucional dhe financiar në shërbim të shkencës, teknologjisë dhe inovacionit (SHTI); 2) Mbështetja e Kërkimit Shkencor për nxitjen e Inovacionit dhe zhvillimin e teknologjisë në bashkëpunim me sektorin e biznesit; 3) Rritja e ndërgjegjësimit të aktorëve të shoqërisë civile, medias dhe publikut për rolin e Shkencës Teknologjisë dhe Inovacionit në zhvillimin e përgjithshëm të shoqërisë; 4) Fuqizimi i bashkëpunimit në nivel rajonal, europian dhe global.

Pjesa IV. BURIMET FINANCIARE

Në këtë pjesë paraqiten, burimet financiare për zbatimin dhe bashkërendimin e strategjisë, planifikimet e parashikuara sipas Programit të Buxhetit Afatmesën 2018-2020, në përputhje me Kuadrin Makroekonomik në vend. Gjithashtu, parashtrihen mekanizmat kryesore financiarë të koordinimit dhe bashkërendimit midis institucioneve, partnerëve, donatorëve ndërkombëtarë që do të mundësojnë zbatimin e kësaj strategjie.

Pjesa V. LLOGARIDHËNIA, MONITORIMI DHE ANALIZA VLERËSUESE

Kjo pjesë paraqet procedurat që zbatohen për garantimin e llogaridhënies dhe monitorimit në zbatimin e Strategjisë së SHTI-së. Sistemi i vlerësimit realizohet sipas indikatorëve përkatës.

Dokumenti përmban anekset me:

- Indikatorët për matjen e performancës së strategjisë SHTI-së (Aneksi nr. 2)
- Indikatorët e aktiviteteve sipas planit të veprimit (Aneksi nr. 1)

Procesi i zbatimit të strategjisë SHTI-së, vlerësohet në vazhdimësi sipas një kornize monitorimi e cila synon hap pas hapi të integrohet me indikatorët e BE-së. Në këtë mënyrë ofrohet mundësia për vlerësimin strategjik afatgjatë në drejtim të realizimit të politikave, qëllimeve, objektivave, produkteve dhe ndikimit të tyre në shoqëri dhe ekonomi¹².

¹¹ Specifikuar në faqen nr 29 të këtij dokumenti

¹² Raporti i BE-së për Shqipërinë

I. KUSHTET AKTUALE

Të dhënat e paraqitura në këtë pjesë, tregojnë ecurinë në sektorin e shkencës, teknologjisë dhe inovacionit, si dhe rezultatet e zbatimit të politikave publike gjatë periudhës 2006 – 2016.

Në të hidhet dritë mbi zhvillimin e kuadrit ligjor, institucional, financiar, arritjet konkrete dhe mosrealizimet.

I.1 Zhvillimi i kuadrit ligjor dhe institucional (2006-2016)

1.1.1 Situata e kuadrit ligjor, institucional dhe financiar në fushën e kërkimit shkencor

Gjatë periudhës 2006-2016, skema institucionale dhe kuadri ligjor që rregullonin marrëdhëniet mes institucioneve politikëbërëse, atyre që kryenin kërkim shkencor dhe që e financonin atë, ishin rrjedhojë e ndryshimeve themelore që kishin ndodhur në këtë sektor, veçanërisht gjatë reformës së vitit 2006.

Lidhur me **INSTITUCIONET POLITIKËBËRËSE NË FUSHËN E KËRKIMIT SHKENCOR**, Ministria e Arsimit dhe Shkencës –MASH, do të vazhdonte të ishte nga viti 1997-2013, institucioni parësor i cili do kryente hartimin dhe zbatimin e politikave në fushën e arsimit të lartë e të shkencës.

Emërtimi i saj do të ndryshonte pas vitit 2013 në Ministria e Arsimit e Sportit – MAS. Përgjegjësia e saj institucionale në raport me politikën në fushën e shkencës mbeti e pandryshuar sic e parashikonte edhe VKM-ja Nr. 843, datë 7.09.2013¹³.

Ndërkohë, në Shtator 2017, emërtimi i Ministrisë së Arsimit dhe Sportit do të ndryshonte sërish në Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, por fusha e saj e përgjegjësisë në lidhje me politikën në fushën e kërkimit shkencor dhe inovacionit mbetet e njëjtë.

Gjatë periudhës 1990-2006 rolin këshillues dhe rekomandues në fushën e kërkimit shkencor e ka kryer: “Këshilli i Politikës Shkencore dhe i Zhvillimit Teknologjik-KPSHZHT”¹⁴. Kjo strukturë u shfuqizua në vitin 2006 nga ligji “Për Arsimin e Lartë në Republikën e Shqipërisë”, dhe në vend të tij u krijua Këshilli i Arsimit të Lartë e Shkencës-KALSH, i cili i ushtroi funksionet e tij deri në vitin 2015¹⁵.

¹³VKM Nr 843 datë 27.09.2013 Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Arsimit dhe Sportit (Fletore Zyrtare Nr 161, Viti 2013, Faqe 2312; VKM Nr 328 datë 28.05.2014 Për disa ndryshime e shtesa në VKM Nr 843 datë 27.09.2013 Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Arsimit dhe Sportit (Fletore Zyrtare Nr 85, Viti 2014, Faqe 3500)

¹⁴ Funksionet e detyrat e të cilit ishin përcaktuar nga VKM Nr. 424, datë 06.08.1993 “Për krijimin e Këshillit të Politikës Shkencore e të Zhvillimit Teknologjik-KPSHZHT dhe riorganizimin e Komitetit të Shkencës e të Teknologjisë”.

¹⁵ VKM, Nr. 308, datë 24.05.2006, nderkohe qe nëpërmjet amendimit që iu bë me datë 03.07.2006, Ligjit Nr. 8461, datë 25.02.1999 “Për Arsimin e Lartë në Republikën e Shqipërisë”, u parashikua krijimi i Këshillit të Arsimit të Lartë e Shkencës- KALSH.

Pas hyrjes në fuqi të Ligjit 80/2015 datë 22.07.2015, “Për Arsimin e Lartë dhe Kërkimin shkencor në Institucionet e Arsimit të Lartë”, kjo strukturë u rikonceptua sërish duke u riemërtuar si Këshilli i Arsimit të Lartë dhe Kërkimit Shkencor (KALKSH)¹⁶.

Aktualisht KALKSH është struktura kryesore këshilluese pranë Ministrisë të Arsimit, Sportit dhe Rinisë mbi çështjet e kuadrit politik e strategjik të arsimit të lartë dhe kërkimit shkencor në Republikën e Shqipërisë.

Përsa i përket **INSTITUCIONEVE QË KRYEJNË KËRKIM SHKENCOR**, aktualisht funksionojnë 38 IAL (Institucione publike (14) dhe jopublike (24) të arsimit të lartë). Gjithashtu, ushtrojnë veprimtarinë e tyre në fushën e kërkimit jashtë IAL-ve për ministrinë e linjës e institucione të tjera edhe rreth 20 institute, qendra e shërbime kombëtare, me karakter kërkimor.

Roli i Akademisë së Shkencave, e cila ka qenë institucioni kryesor në fushën e kërkimeve nga viti 1972-2006, ndryshoi që prej reformës së vitit 2006. Ajo nuk ka më aktualisht në vartësi institutet e shkencave natyrore e albanologjike, të cilët kryenin kërkim shkencor në nivel kombëtar¹⁷.

Deri në vitin 2006 struktura e institucioneve kërkimore ishte e ndarë si më poshtë

a) Institucionet kërkimore në vartësi të Akademisë së Shkencave

b) Universitetet Publike

c) Institutet në vartësi të ministrive të linjës

Në vitin 2006 Qeveria Shqiptare ndërmori një nga reformat më tërësore por edhe më të diskutueshme të pas viteve ‘90 që solli ndryshime në konceptimin dhe funksionimin e sistemit institucional të kërkimit shkencor.

Për realizimin e kësaj reforme:

- Kryeministri emëroi një grup ekspertësh nga komuniteti akademik, të cilët mbi bazën e një vlerësimi të sistemit të kërkimit, hartuan një platformë për reformimin e sistemit të kërkimit shkencor.
- Grupi propozoi që kërkimi shkencor të kalonte nga juridiksioni i institucione të pavarura në institucione kërkimore pranë IAL-ve, si pjesë strukturore e tyre.
- Rekomandimet e grupit të ekspertëve u përpunuan deri në detaje nga Këshilli i Arsimit të Lartë dhe Shkencës (KALKSH). Bazuar në këto rekomandime Qeveria në vitin 2006 mori një sërë vendimesh për riorganizimin e rrjetit të institucioneve të kërkimit shkencor në Republikën e Shqipërisë.

¹⁶VKM Nr. 989, datë 09.12.2015 “Për organizimin, funksionimin, kohëzgjatjen e qëndrimit në detyrë dhe shpërbimin e anëtarëve të Këshillit të Arsimit të Lartë dhe Kërkimit Shkencor (KALKSH)

¹⁷ Per me teper rreth zhvillimeve institucionale dhe normative te periudhes ne fjale shih Ankesin nr 3

Reforma institucionale e ndërmarrë në vitin 2006 përfshiu edhe sistemin e instituteve kërkimore shkencore në vartësinë e ministrive të linjës. Pothuajse 30 institute kërkimore, u shkrinë, u mbyllën, dhe u ristrukturuan përmes bashkimit ose transferimit të vartësisë së tyre institucionale. Këto ndryshime të thella patën ndikim të dukshëm në ecurinë e tyre të mëtejshme.

Kërkimi shkencor deri në vitin 1999 është kryer vetëm në universitetet publike si të vetmet institucione të arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë.

Me ligjin Nr 8461 datë 25.02.1999 për Arsimin e Lartë në RSH, (neni 3) u lejua hapja e institucioneve jo publike të arsimit të lartë që futi konceptin e arsimit të lartë jo-publik. Ndërkohë deri në 2006 u krijuan vetëm 6 IAL-jo publike.

Pas miratimit të Ligjit Nr. 9741, datë 21.05.2007 “Për Arsimin e Lartë në Republikën e Shqipërisë”, numri i IAL-jo publike nga viti 2007 -2013 arriti në mbi 40 ¹⁸.

Pavarësisht nga ky ndryshim sasior, për shkak eksperiencës së gjatë, kërkimi shkencor mbeti i përqëndruar dhe si prioritet në universitetet publike.

Duhet theksuar se pas vitit 2006 në një pjesë të universiteteve publike si Universiteti i Tiranës, Universiteti Politeknik, Universiteti Bujqësor u përfshinë edhe institutet që kishin qënë më parë në vartësi të Akademisë së Shkencave.

Vit pas viti disa prej IAL jo-publike si Universiteti i New Yorkut, Universiteti Epoka, Universiteti European i Tiranës, Universiteti Polis, Universiteti Marin Barlet, Albanian University, Zonja e Këshillit të Mirë, ShLP Mesdhetare e Shqipërisë, Kolegji Universitar Luarasi ndërtuan kapacitetet e tyre për kërkimin shkencor dhe u përfshinë në këtë veprimtari.

Në lidhje me promovimin e personelit akademik e kërkimor kuadri ligjor në fuqi mbështetet në VKM Nr 467 datë 18.07.2007 “Për përcaktimin e kriterëve dhe të procedurave për kualifikimin shkencor e pedagogjik të personelit akademik”¹⁹. VKM-ja do të jetë subjekt ndryshimi si rrjedhojë

¹⁸Duhet theksuar se Ligji Nr. 9741, datë 21.05.2007 “Për Arsimin e Lartë në Republikën e Shqipërisë” ka pësuar një sërë amendimesh ligjore të tilla si: 1)Ligj Nr. 9832, datë 12.11.2007 “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 9741, datë 21.5.2007 “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar; 2)Vendim i Gjykatës Kushtetuese Nr. 9, datë 19.03.2008 Për ligjin nr. 9741, datë 21.5.2007 Me objekt: 1. Shfuqizimin e fjalisë së tretë, të pikës 1, të nenit 23 dhe pikave 2 dhe 3, të nenit 64 të ligjit nr. 9741, datë 21.5.2007 “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”; 3)Ligj Nr. 10307, datë 22.07.2010 “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 9741, datë 21.5.2007 “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”; 4)Ligj Nr. 10307, datë 22.07.2010 “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 9741, datë 21.5.2007, “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar”; 5)Ligj Nr. 10307, datë 22.07.2010 “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 9741, datë 21.5.2007, “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar; 6) Ligj Nr. 10493, datë 15.12.2011 “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 9741, datë 21.5.2007, “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar; 7)Ligj Nr. 51/2014, datë 15.05.2014 “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 9741, datë 21.5.2007, “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar.

¹⁹ VKM Nr 91 datë 10.02.2010 Për disa ndryshime e shtesa në VKM Nr 467 adtë 18.07.2007 Për përcaktimin e kriterëve dhe të procedurave për kualifikimin shkencor e pedagogjik të personelit akademik ; VKM Nr 438 datë 09.06.2010 Për disa ndryshime e shtesa në VKM Nr 467 adtë 18.07.2007 Për përcaktimin e kriterëve dhe të

e miratimit të Ligjit Nr 80/2015 datë 22.07.2015 “Për Arsimin e Lartë e Kërkimin Shkencor në Institucionet e Arsimit të Lartë”²⁰.

Në lidhje me statusin social ekonomik i personelit akademik e kërkimor në institucionet publike përveç miratimit të VKM Nr. 748, datë 11.06.2009 “Për trajtimin me pagë dhe shtesa të punonjësve të personelit akademik të institucioneve publike të arsimit të lartë ndryshimi ligjor më i rëndësishëm ishte miratimi i Ligj Nr. 10139, datë 15.05.2009 Për pensionet shtetërore suplementare të punonjësve të universiteteve, të shkollave të larta, Qendrës së Studimeve Albanologjike, Akademisë së Shkencave dhe të gjitha institucioneve të tjera kërkimore publike në Republikën e Shqipërisë, të cilët kanë titujt shkencor.

Përsa i përket **NIVELIT INSTITUCIONAL TË FINANCIMIT TË KËRKIMIT SHKENCOR**, aktualisht kuadri ligjor e institucional i'a ka ngarkuar këtë përgjegjësi Agjencisë Kombëtare të Kërkimit Shkencor e Inovacionit –AKKSHI (ish-AKTI)²¹, në bazë të Ligjit 80-2015 datë 22.07.2015 “Për arsimin e lartë e kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë” specifikuar në Nenin 12, që parashikonte krijimin e një strukturë të tillë në vartësi të Ministrisë së Arsimit, Sportit dhe Rinisë.

Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor e Inovacionit-AKKSHI u ngrit mbi punën e kryer nga Agjencia e Kërkimit, Teknologjisë dhe Inovacionit (AKTI), e cila që prej krijimit të saj me VKM Nr. 903, datë 26.08.2009 kishte për mision kryesor financimin e kërkimit shkencor përmes Projekteve Kombëtare të Kërkim – Zhvillimit (PKKZH) dhe Projektet Dypalëshe e Shumëpalëshe të Bashkëpunimit Shkencor²².

Krijimi i Agjencisë së Kërkimit, Teknologjisë dhe Inovacionit (AKTI) ishte një nga objektivat e Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare të Shkencës, Teknologjisë e Inovacionit 2009-2015, çka mundësoi përqëndrimin e financimit të kërkimit shkencor në nivel kombëtar pranë një agjencie ekzekutive, sipas modelit të vendeve anëtare të BE²³.

procedurave për kualifikimin shkencor e pedagogjik të personelit akademik; VKM Nr 252 datë 30.04.2014 Për funksionimin, të drejtat dhe detyrat e Komisionit të Vlerësimit të Titujve Akademike

²⁰ Ligj 80/2015 datë 22.07.2015 Për arsimin e lartë e kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë

²¹ VKM Nr 607 datë 31.08.2016 Për krijimin, përbërjen, organizimin e funksionimin e Agjencisë Kombëtare të Kërkimit Shkencor e Inovacionit- AKKSHI

²² VKM Nr. 903, datë 26.08.2009 “Për krijimin e Agjencisë së Kërkimit, Teknologjisë dhe Inovacionit (AKTI)

²³ Në bazë të pikës 4 të VKM Nr. 903, datë 26.08.2009 “Për krijimin e Agjencisë së Kërkimit, Teknologjisë dhe Inovacionit, (AKTI) e realizonte financimin e kërkimit shkencor përmes buxhetit të shtetit nga "Fondi për shkencën, teknologjinë dhe inovacionin (FSHTI)", në nënzërat e mëposhtëm:

- i) Fondi për programet kombëtare të kërkimit dhe të zhvillimit ii) Fondi për infrastrukturën e kërkimit
- iii) Fondi për qendrat e ekselencës në kërkim iv) Fondi për transferimin e teknologjisë dhe inovacionin
- v) Fondi për kërkuesit e rinj vi) Fondi për programin Brain Gain

Mjete financiare nga:

- i) palë të treta, të destinuara për SHTI-në ii) programet dhe projektet e BE-së, të shteteve të veçanta dhe të organizatave partnere iii) donacione të subjekteve fizike dhe juridike, të vendit dhe të huaja iv) sektori privat, vendas dhe i huaj

Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor e Inovacionit – AKKSHI, ushtron funksionet bazë të financimit kombëtar të kërkimit shkencor e inovacionit si dhe vlerësimin e performancës së kërkimit shkencor në nivel kombëtar për IAL-të dhe institutet e mirëfillta kërkimore.

Në misionin financiar të Kërkimit Shkencor në IAL-të shqiptare, Ligji 80/2015 i njej të drejtën edhe Agjencisë Kombëtare të Financimit të Arsimit të Lartë – AKFAL. Aktiviteti i AKFAL parashikuar sipas Nenit 11 të këtij ligji ka për objekt dhënien e Grantit për realizimin e Punës Kërkimore për universitetet publike, me qëllim fuqizimin e instrumentave financiarë publikë në dobi të kërkimit shkencor.

Elementët e mbështetjes të kërkimit shkencor kanë qenë të lidhur me:

- aspektet e financimit të projekteve kombëtare të kërkim - zhvillimit
- forcimin e kapaciteteve akademike përmes hapjes së programeve të doktoraturës e Fondit të Ekselencës²⁴ për shkencëtarët e rinj
- ndërkombëtarizimin e shkencës falë pjesëmarrjes në Programet e BE për Kërkim-Shkencor e Inovacionin FP7 e H2020 dhe rritjes së bashkëpunimit rajonal e ndërkombëtar
- zbatimin e marrëveshjeve dypalëshe dhe shumëpalëshe të bashkëpunimit shkencor e programeve të mobilitetit akademik

Gjatë periudhës 2010-2014, janë zhvilluar dhe financuar Programe Kombëtare të Kërkimit dhe Zhvillimit në 7 fushë si më poshtë: 1) Programi kombëtar “Shkencat Sociale dhe Albanologjike”; 2) Programi kombëtar “Sistemet dhe Teknologjitë e Informacionit”; 3) Programi kombëtar “Bujqësia (veterinaria, zooteknika), Ushqimi dhe Bioteknologjitë”; 4) Programi kombëtar “Uji dhe Energjia”; 5) Programi kombëtar “Biodiversiteti dhe Mjedisi”; 6) Programi kombëtar “Shëndetësia”; 7) Programi kombëtar “Materialet”.

Në këtë kuadër, AKTI ka financuar gjatë viteve 2010-2014 një sërë projektesh kërkimore shkencore, në shumë fusha (Figura 1).²⁵

Ndërkohë gjatë kësaj periudhe mënyra e financimit të kërkimit shkencor në Universitet Publike, Qendrës së Studimeve Albanologjike-QSA dhe institute në vartësi të ministrive të linjës, vazhdon të realizohet nëpërmjet fondeve buxhetore të institucioneve nga kishin varësinë financiare.

²⁴ Udhezim i MASH Nr 37 datë 31.12.2012 Për përcaktimin e rregullave në zbatim të kriterëve, masës së financimit dhe procedurave që ndiqen për përfitimin e Fondit të Ekselencës nga studentët dhe shkencëtarët e shkëlqyer (Fletore Zyrtare Nr 178, Viti 2012, Faqe 10639) VKM Nr 478 datë 16.07.2014 Për mbështetjen financiare të studentëve të shkëlqyer dhe të nëpunësve civilë të administratës shtetërore (Fondi i Ekselencës) (Fletore Zyrtare Nr 117, Viti 2014, Faqe 5180

²⁵ http://www.akti.gov.al/pkkzh_financime.html (16 mars 2017)

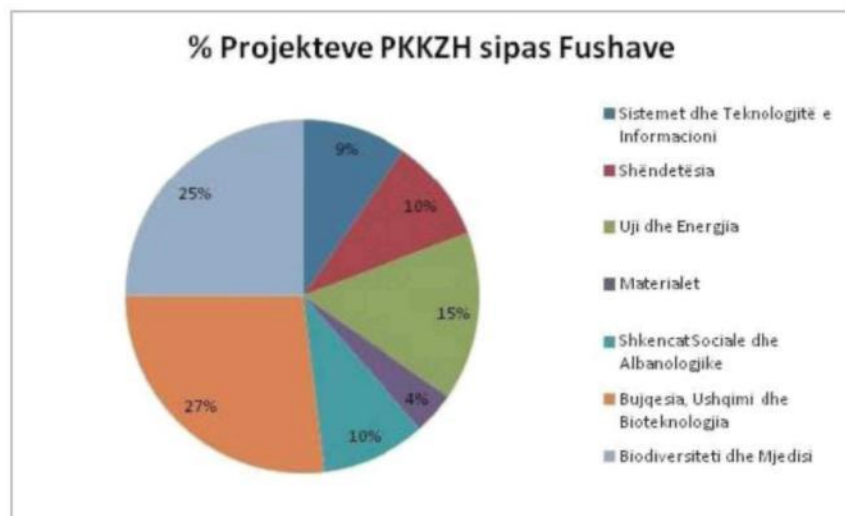

Figura 1: Projektet e financuara nga AKTI për periudhën 2010-2014, sipas fushave.

Burimi: AKKSHI 2017

Shpërndarja e fondeve për kërkimin shkencor ka qenë proporcionale me fushat e paraqitura në grafikun e mëposhtëm, ku vëmendje më e madhe i është kushtuar sektorit të Bujqësisë, Ushqimit dhe Bioteknologjisë (me rreth 31% të fondeve të thithura), e ndjekur nga shkencat sociale dhe albanologjike (me 23%)²⁶ (Figura 2).

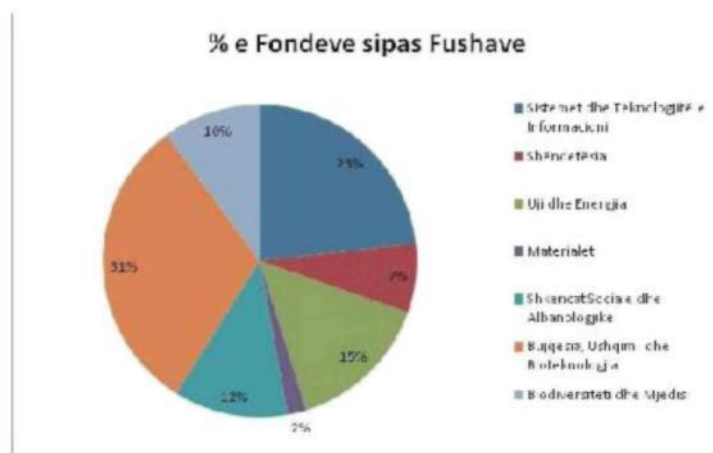

Figura 2: Shpërndarja e fondeve të projekteve të financuara nga AKTI për periudhën 2010-2014, sipas fushave.

Burimi: AKKSHI 2017

²⁶ http://www.akti.gov.al/pkkzh_financime.html (16 mars 2017)

Gjithashtu, gjatë periudhës 2006-2016 zhvillimi më i rëndësishëm në fushën e kërkimit shkencor ishte hapja e programeve të studimeve të doktoratës fillimisht në një sërë IAL-sh publike e më pas në ato jo-publike apo private²⁷. Rëndësia e tyre lidhet me faktin se cikli i tretë i studimeve doktorale përfaqëson një hap të rëndësishëm për rritjen, inkurajimin e nxitjen e shkencëtarëve të rinj në fusha të ndryshme. Por masivizimi i skajshëm i procedurave të pranimit të kandidatëve në ciklin e studimeve të doktoratës e dëmtoi cilësinë e tyre

Në këtë kuadër që prej vitit 2009 u hapën 30 Programe Doktorate në fusha të ndryshme kërkimi në 7 universitete publike²⁸. Ndërkohë pas vitit 2011 u hapën Programet e Doktoratës edhe në IAL-te jo-publike²⁹.

²⁷ VKM Nr 864 datë 05.12.2007 Për hapjen e programeve të studimeve të doktoraturës në IAL publike dhe përcaktimin e kushteve që duhet të plotësojë studenti, për marrjen e diplomës për gradën shkencore 'DOKTOR'-PHD ; Udhëzim Nr 5 datë 22.01.2008 Për përcaktimin e standarteve akademike të nevojshme për hapjen , mbylljen dhe riorganizimin e programeve të studimit të Doktoratës , si dhe të elementëve bazë sipas të cilave institucionet e arsimit të lartë duhet të përgatisin rregulloren përkatëse; VKM Nr 877 datë 18.06.2008 Për disa ndryshime në VKM Nr 864 datë 05.12.2007 Për hapjen e programeve të studimeve të doktoraturës në IAL publike dhe përcaktimin e kushteve që duhet të plotësojë student, për marrjen e diplomës për gradën shkencore 'DOKTOR'-PHD; Udhëzim Nr 20 datë 29.07.2009 Për disa ndryshime në shtojcën 1 të Udhëzimit Nr 5 datë 22.01.2008 Për përcaktimin e standarteve akademike të nevojshme për hapjen , mbylljen dhe riorganizimin e programeve të studimit të Doktoratës , si dhe të elementëve bazë sipas të cilave institucionet e arsimit të lartë duhet të përgatisin rregulloren përkatëse; Udhëzim MASH nr. 21, datë 30.07.2009 "Për procedurat e pranimit dhe të regjistrimit në programet e studimit të doktoraturës, në institucionet publike të arsimit të lartë; Udhëzim Nr 30 datë 08.12.2009 Për disa ndryshime në Udhëzim MASH nr. 21, datë 30.07.2009 "Për procedurat e pranimit dhe të regjistrimit në programet e studimit të doktoraturës, në institucionet publike të arsimit të lartë ; VKM Nr 450 date 23.06.2011 Për disa ndryshime në VKM Nr 864 datë 05.12.2007 Për hapjen e programeve të studimeve të doktoraturës në IAL publike dhe përcaktimin e kushteve që duhet të plotësojë student, për marrjen e diplomës për gradën shkencore 'DOKTOR'-PHD ; VKM Nr 24 datë 9.1.2013 të Këshillit të Ministrave "Për miratimin e kuotave të pranimit dhe të tarifave të shkollimit në programet e studimeve të ciklit të tretë, të doktoratës, në institucionet publike të arsimit të lartë, për vitin akademik 2012 - 2013

²⁸ VKM Nr.686, datë 18.06.2009 "Për hapjen e programeve të studimeve të Doktoraturës, në Fakultetin e Drejtësisë, në Universitetin e Tiranës; VKM Nr.1278, datë 23.12.2009 "Për disa ndryshime në vendimin nr. 686, datë 18.06.2009 të Këshillit të Ministrave "Për hapjen e programeve të studimeve të Doktoraturës, në Fakultetin e Drejtësisë, në Universitetin e Tiranës ; VKM Nr.695, datë 18.06.2009 "Për hapjen e programeve të studimit të Doktoraturës, në Fakultetin e Teknologjisë së Informacionit, në Universitetin Politeknik të Tiranës; VKM nr 115 qe hap doktoraturat ne UAMD, VKM Nr. 1167, datë 25.11.2009 "Për disa shtesa në vendimin nr. 855, datë 8.5.2009 të Këshillit të Ministrave "Për hapjen e programit të studimeve të doktoraturës, në Fakultetin e Gjeologjisë dhe Minierave, të Universitetit Politeknik të Tiranës; VKM Nr.1168, datë 25.11.2009 "Për disa shtesa në vendimin nr. 825, datë 29.7.2009 të Këshillit të Ministrave "Për hapjen e programit të studimeve të doktoraturës në Fakultetin e Mjekësisë Veterinare të Universitetit Bujqësor të Tiranës, si dhe miratimin e kuotave dhe të tarifës për këtë program; VKM Nr.803, datë 22.07.2009 "Për hapjen e programit të studimeve të doktoraturës në matematikë, në Fakultetin e Shkencave Teknike të universitetit "Ismail Qemali", në Vlore; VKM Nr.825, datë 29.07.2009 "Për hapjen e programit të studimeve të doktoraturës në Fakultetin e Mjekësisë Veterinare të Universitetit Bujqësor të Tiranës, si dhe miratimin e kuotave dhe të tarifës për këtë program", të ndryshuar; VKM Nr.854, datë 5.08.2009 "Për hapjen e programeve të studimeve të doktoraturës , në Fakultetin e shkencave sociale dhe në atë të mjeksisë të Universitetit të Tiranës; VKM Nr.855, datë 5.08.2009 "Për hapjen e programeve të studimeve të doktoraturës , në Fakultetin e gjeologjisë dhe minierave, të Universitetit të Tiranës; VKM Nr.1115, datë 13.11.2009 "Për hapjen e programit të studimeve të "Për hapjen e programi studimeve të doktoraturës në "Arkitekturë - Urbanistikë", në Fakultetin e

Nga ana tjetër një tregues i zhvillimit e financimit të kërimit shkencor përgjatë viteve 2006-2016 ka qenë niveli i pjesëmarrjes dhe shkalla e suksesit e fondeve të përfituara prej IAL-ve, qendrave kërkimore e instituteve shqiptare në Programet Kuadër të BE për Kërkim Shkencor e Inovacion. Këto rezultate kanë shërbyer si tregues të kapaciteteve të brendshme por edhe të shkallës së bashkëveprimit me institucionet homologe të vendeve anëtare të BE në fushën e projekteve kërkimore-shkencore.

Shqipëria për herë të parë mori pjesë në mënyrë institucionale në Programin e Shtatë Kuadër të BE për Kërkimit Shkencor, dhe Inovacionin, (EU Seventh Framework Programme -FP7-2007-2013). Gjatë kësaj periudhe institucionet akademike e kërkimore shqiptare përmes projekteve të paraqitura kanë pasur një shkallë të përgjithshme niveli suksesi prej 14.4%, në krahasim me mesataren e BE-së prej 21.6%³⁰ me fonde totale të përfituara rreth 2.36 milionë euro.

Të dhënat mbi pjesëmarrjen e Shqipërisë në Programin e Shtatë Kuadër të BE për Kërkimit Shkencor, dhe Inovacionin, (EU Seventh Framework Programme -FP7-2007-2013 janë, siç

inxhinierisë së Ndërtimit, të Universitetit Politeknik të Tiranës, si dhe për miratimin e kuotës së pranimit e të tarifës së shkollimit, për vitin akademik 2009 -2010, në këtë program studimi"; VKM Nr.1116, datë 13.11.2009 "Për hapjen e programit studimeve të doktoraturës në "Arkitekturë - Urbanistikë", në Fakultetin e inxhinierisë së Ndërtimit, të Universitetit Politeknik të Tiranës, si dhe për miratimin e kuotës së pranimit e të tarifës së shkollimit, për vitin akademik 2009 -2010, në këtë program studimi; VKM Nr. 1164, datë 25.11.2009 "Për hapjen e programeve të studimeve të doktoraturës, në Qendrën e Studimeve Albanologjike, si dhe për miratimin e kuotës së pranimit e të tarifës së shkollimit, në këto programe studimi"; VKM Nr. 1165, datë 25.11.2009 "Për hapjen e programeve të studimeve të doktoraturës, në "Shkenca Komunikimi", në Fakultetin e Historisë dhe Filologjisë, të Universitetit të Tiranës si dhe për miratimin e kuotës së pranimit e të tarifës së shkollimit, në këtë program studimi"; VKM Nr. 1166, datë 25.11.2009 "Për hapjen e programeve të studimit të doktoraturës, në Fakultetin e Shkencave të Natyrës, të Universitetit të Tiranës si dhe për miratimin e kuotës së pranimit e të tarifës së shkollimit, në këto programe studimi; VKM Nr. 1185, datë 03.12.2009 "Për hapjen e programit të studimeve të doktoraturës, në Fakultetin e Inxhinierisë Mekanike të Universitetit Politeknik të Tiranës dhe për miratimin e kuotës së pranimit e të tarifës së shkollimit në këtë program; VKM Nr 284 datë 21.04.2010 Për hapjen e programeve të studimeve të doktoratës, në Fakultetin e Inxhinierisë Elektrike dhe në atë të inxhinierisë së ndërtimit në Universitetin Politeknik të Tiranës, si dhe për miratimin e kuotës së pranimit e të tarifës së shkollimit në këto programe studimi; VKM Nr 285 datë 21.04.2010 Për hapjen e programit të studimeve të doktoratës në histori, në fakultetin e Historisë dhe të Filologjisë të Universitetit të Tiranës, si dhe për miratimin e kuotës së pranimit e të tarifës së shkollimit në këtë program studimi; VKM Nr 286 datë 21.04.2010 Për hapjen e programit të studimeve të doktoratës në gjeografi, në Fakultetin e Historisë dhe të Filologjisë të Universitetit të Tiranës, si dhe për miratimin e kuotës së pranimit e të tarifës së shkollimit në këtë program studimesh; VKM Nr 678 datë 13.08.2010 Për hapjen e programeve të studimeve të doktoratës, në Fakultetin e Infermierisë të Universitetit të Tiranës, si dhe për kuotën e pranimit dhe tarifën e shkollimit në këto programe studimi; Urdhër Nr 567 datw 23.11.2011 Për hapjen e programit të studimit të ciklit të tretë të doktoratës në "Shkenca politike", në Fakultetin e Shkencave Sociale të Universitetit të Tiranës; Urdhër Nr 498 datw 07.10.2011 Për hapjen e programit të studimeve të ciklit të tretë të doktoratës, në universitetin "Luigj Gurakuqi" të Shkodrës; Urdhër Nr 500 datw 07.10.2011 Për hapjen e programit të studimeve të ciklit të tretë të doktoratës, në universitetin "Aleksandër Xhuvani" të Elbasanit; Urdhër Nr 501 datw 07.10.2011 Për hapjen e programit të studimeve të ciklit të tretë të doktoratës, në universitetin "Fan S. Noli" të Korçës; Urdhër Nr 502 datë 07.10.2011 Për hapjen e programit të studimeve të ciklit të tretë të doktoratës, në Akademinë e Mbrojtjes "Spiro Moisiu" të Tiranës; Urdhër Nr 605 datë 29.12.2010 Për hapjen e programeve të ciklit të tretë, të doktoratës, në Fakultetin e Inxhinierisë Matematike dhe të Inxhinierisë Fizike, të Universitetit Politeknik të Tiranës; Urdhër Nr 607 datë 29.12.2010 Për hapjen e programeve të ciklit të tretë, të doktoratës, në Fakultetin Ekonomik të Universitetit të Tiranës

²⁹ Universiteti Europian i Tiranës, Universiteti i New Yorkut, Universiteti Epoka, Universiteti Polis dhe Albanian University.

³⁰ Raport-Progresi i BE-së për Shqipërinë (2010-2014), Kapitulli 25 "Kërkimi dhe Shkenca".

tregohet në Tabelën 1, .Rezultatet janë në nivelin mesatar të rajonit të Ballkanit, me një numër total prej 245 projektsh të fituara për një periudhë 6 vjeçare ³¹.

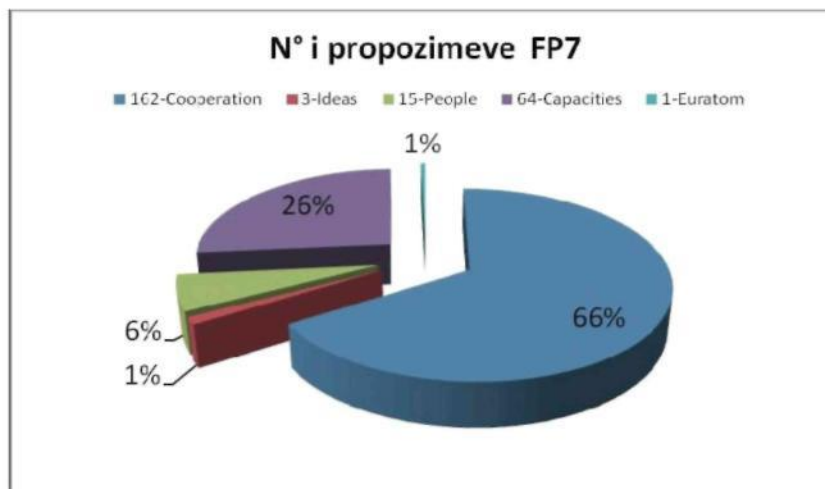

Figura 3: Pjesëmarrja e Shqipërisë në Programin Kuadër të BE-së (FP7) (2007-2013)

Për më tepër, 41% e fondeve të përfituara i takojnë sektorit të shëndetësisë, 20% në shkencat sociale, 17% në fusha si ushqimi, agrikultura & bioteknologjia, 12% në mjedis (përfshirë ndryshimet klimatike), 5% në ICT, 4% në sektorin e transportit (përfshirë aeronautikën), ndërsa 1% i takojnë Nano Shkencave.

Në vitin 2014 Shqipëria nënshkroi Marrëveshjen me Komisionin European për të marrë pjesë në Programin Kuadër për Kërkim – Shkencor e Inovacion Horizon 2020 (2014-2020)³².që pasoi programin parardhës FP7

Programi Kuadër i BE për Kërkim – Shkencor e Inovacion Horizon 2020 ka në fokus të veçantë marrëdhëniet e bashkëpunimit mes biznesit e komunitetit kërkimor shkencor. Gjatë 2 viteve të para të zbatimit të tij 2014-2016, IAL-te, institutet e qendrat kërkimore në vend janë përpjekur të marrin pjesë e të përfitojnë nga ky program por të dhënat e deritanishme dëshmojnë se Shqipëria ende ka nivele të ulëta të pjesëmarrjes e përrthithjes së fondeve edhe përkundrejt vendeve të tjera të Ballkanit.

³¹ Burimi: AKTI, http://akti.gov.al/dokumenta/statistika_FP7.pdf (16/03/2017)

³² Ligj Nr 132/2014 datë 24.06.2014 Për ratifikimin e marrëveshjes ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Bashkimit European për pjesëmarrjen e Republikës së Shqipërisë në programin kuadër “Horizon 2020 - Programi për kërkim dhe inovacion” Ligj Nr 61-2015 datë 11.06.2015 Për ratifikimin e marrëveshjes ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Bashkimit Evropian për pjesëmarrjen e Republikës së Shqipërisë në programin e Unionit “Konkurrenca e ndërmarrjeve dhe ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme (COSME) 2014-2020”

Ndonëse përgjatë periudhës 2015-2016, numri i aplikantëve shqiptarë është rritur në 146, nga 66 që ishte në vitin 2014-2015. ende, numri i projekteve të suksesshme nga Shqipëria mbetet i ulët ashtu sikurse pjesëmarrja e sektorit privat(SME) në këtë program.

Të dhënat e Komisionit European tregojne se gjatë periudhës 2014-2016 që përkon me 2 vjecarin e parë të Programit Kuadër të BE Horizon 2020 kanë aplikuar gjithsej rreth 50 organizata nga Shqipëria me një numër të përgjithshëm prej 140 projektesh. Shkalla e suksesit ka qenë shumë e vogël (vetëm 4.8% ose 6 projekte të suksesshme nga të gjithë aktorët publikë dhe jo-publikë që aplikuan (3 nga aktorë jo-publik, një prej të cilëve nuk i përket shoqërisë civile)– për një vlerë prej rreth 330.000 euro nga rreth 30.000.000 të kërkuara) (shih Tabelën 2 dhe 3).

Tabela 2: Shkalla e suksesit në rajonin e Ballkanit Perëndimor, Shkurt 2017

	Shqipëria	B/H	Maqedonia	Kosova	Mali I Zi	Serbia	Shuma
Aplikime	140	176	286	44	99	1161	1906
Aplikime të vlerësuar	125	152	256	41	88	1006	1665
Aplikimet fituese	6	14	27	6	7	91	150
% e suksesit (të aplikimeve)	4.80%	9.215	10.55%	14.63%	7.95%	9.05%	9.35%

Burimi: AKKSHI Shkurt 2017

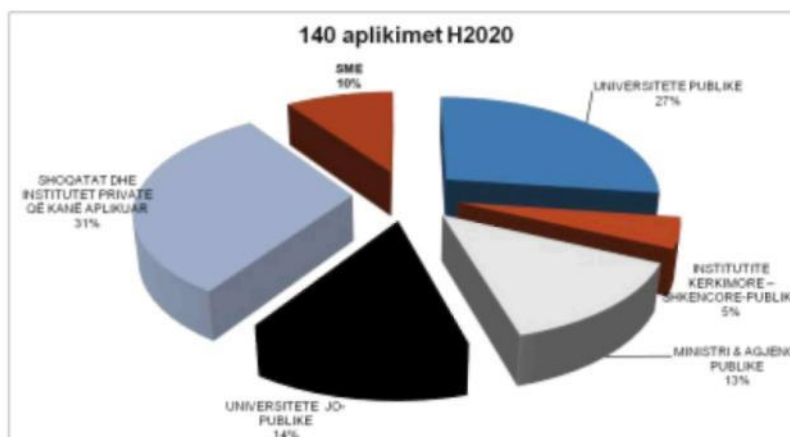
Tabela 3: Resurset financiare të siguruara nga fondet Horizont 2020 për vendet e Ballkanit
Perëndimor, Shkurt 2017

H2020	Shqipëria	B/H	Maqedonia	Kosova	Mali i Zi	Serbia	Shuma
Aplikantë	12	23	32	9	14	182	272
Projekte fituese	10	18	28	8	9	127	200
Shuma në milion euro	1.5	2.5	2.1	0.7	0.3	29.9	37

Burimi: AKKSHI, Shkurt 2017

Figura 4, në vijim, nga 140 aplikime për projektet shkencore Horizon 2020, 31% e tyre (ose 43-44 projekte) janë aplikime nga institucione jofitimprurëse dhe aktorë të tjerë jo-shtetërorë. Kjo tregon potencialin e madh të këtyre aktorëve, interesin e fortë të tyre për t'u bërë pjesë e Hapësirës Evropiane të Kërkimit (ERA) dhe e rrjeteve evropiane të kërkimit shkencor. Nga ana tjetër, kjo tregon rritjen graduale të eksperiencës së këtyre aktorëve në njohjen e Horizon 2020, çka duhet marrë parasysh në kontekstin e strategjisë së kërkimit shkencor, duke e parë këtë si një potencial të madh në vitet e ardhshme për të aksesuar në fonde evropiane të kërkimit shkencor.

Figura 4: Shpërndarja e aplikimeve për projekte Horizon 2020 sipas aktorëve:

Burimi: AKKSHI, Shkurt 2017

Në fushën e bashkëpunimit ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor gjatë viteve 2009-2016 IAL-te, qendrat e institucionet kërkimore shkencore përfituan nga marrëveshjet e bashkëpunimit shkencor shumëpalësh të nënshkruara nga qeveria shqiptare me UNESCO³³ dhe BE (FP7 , ERASMUS, H2020) si edhe ato dypalëshe.

Sic kemi vërejtur një ndër elementët më të rëndësishëm të këtij bashkëpunimi vazhdon të mbetet vecanërisht pjesëmarrja e studiuesve shqiptarë në Programet Kuadër të BE për Kërkim Shkencor e Inovacion –FP7 2007-2013 dhe H2020 (2014-2020)³⁴.

Por nga ana tjetër një element prioritar i ndërkombëtarizimit të shkencës shqiptare është nënshkrimi dhe zbatimi i marrëveshjeve dypalëshe të bashkëpunimit shkencor. Shqipëria ka nënshkruar rreth 20 marrëveshje të tilla³⁵, Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor dhe

³³ Ligj Nr.8157, datë 31.10.1996. Për miratimin e .Memorandumit të bashkëpunimit midis Republikës së Shqipërisë dhe Organizatës së Kombeve të Bashkuara për arsimin, shkencën dhe kulturën- UNESCO; Ligj Nr.7725, datë 23.06.1993. Për ratifikimin e Konventës së Detit të Zi mbi bashkëpunimin në fushatë kulturës, arsimit, shkencës dhe informacionit

³⁴ Ligj Nr 9866 datë 31.01.2008 Për ratifikimin e "Memorandumit të mirëkuptimit ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Komunitetit European për asociimin e Republikës së Shqipërisë në Programin e Shtatë Kuadër të Komunitetit European për kërkimin, zhvillimin teknologjik dhe të veprimtarive të demonstrimit – FP7 (2007-2013)"

³⁵ Ligj Nr 9819 datë 25.10.2007 Për ratifikimin "Marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Argjentinës për bashkëpunimin shkencor dhe teknik"; Ligj Nr 9522 datë 25.04.2006 Për ratifikimin e Marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Austrisë në fushën e kulturës, të arsimit dhe shkencës VKM Nr 620 datë 12.09.2012 Për miratimin e Marrëveshjes, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Austrisë, për bashkëpunimin shkencor dhe teknologjik; VKM-në nr. 657 datë 26.09.2012 Për miratimin e Protokollit ndryshues i marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Austrisë, për bashkëpunimin në fushat e Kulturës, Arsimit dhe Shkencës; VKM Nr.435, datë 26.06.2003 "Për miratimin e Marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Këshillit të Ministrave të Bosnjë Hercegovinës për bashkëpunimin në fushat e arsimit e të shkencës; VKM Nr 62 datë 31.01.2013 Për miratimin e programit ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Bullgarisë, për bashkëpunimin në fushën e arsimit, shkencës dhe kulturës, për periudhën 2012-2014 VKM Nr 16.04. 2012 Për miratimin e marrëveshje snë fushën e arsimit dhe shkencës ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës Çeke, nënshkruar 16 prill 2012; VKM Nr 57 datë 11.02.1993 Për miratimin në parim të projekt marrëveshjes ndërmjet Qeverisë së Republikës së Shqipërisë dhe Republikës Arabe të Egjiptit për bashkëpunimin ekonomik, industrial e tekniko shkencor.; VKM Nr 530 datë 27.07.2005 Për miratimin e protokollit të sesionit të 9-të të Komitetit të Përbashkët Ndërqeveritar Shqiptaro-Grek, për bashkëpunimin ekonomik, industrial dhe tekniko-shkencor; VKM Nr 108 datë 02.03.2001 Për miratimin e protokollit të sesionit të parë të komisionit të përbashkët shqiptaro-italian, për bashkëpunimin shkencor dhe teknologjik.; VKM nr.59, datë 11.02.1993. Për miratimin në parim të .Marrëveshjes për zhvillimin ebashkëpunimit tregtar, ekonomik, industrial, kërkimet teknologjike dhe zhvillimin ndërmjet Qeverisë së Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së shtetit të Izraelit; VKM Nr 238 datë 22.09.1995Për miratimin në parim të "Marrëveshjes së bashkëpunimit shkencor e teknologjisë ndërmjet Qeverisë së Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Koresë së Jugut " VKM Nr 265 datë 21.04.2010 Për miratimin e marrëveshjes, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Kosovës, për bashkëpunimin në fushat e arsimit dhe të shkencës; VKM Nr 01.02. 1994 Për miratimin e marrëveshje snë fushën e arsimit dhe shkencës ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Kroacisë VKM Nr 765 datë 28.09.2004 Për miratimin e marrëveshjes për bashkëpunimin shkencor dhe teknologjik ndërmjet Qeverisë së Republikës së

Inovacionit- AKKSHI është agjencia që realizon zbatimin e tyre përmes financimit të Projekteve të Bashkëpunimit Shkencor Dypalësh. Projektet e Bashkëpunimit Shkencor Dypalësh bëjnë të mundur shkëmbimin e eksperiencave e krijimin e kontakteve e realizimin e përbashkët të aspekteve të ndryshme kërkimore mes studiuesve shqiptarë dhe atyre të vendeve të tjera.

Në këtë kuadër përgjatë periudhës 2009-2016 AKKSHI (ish-AKTI) ka zbatuar një sërë marrëveshjes të tilla përmes financimit të projekteve dypalëshe të bashkëpunimit shkencor mes studiuesve shqiptarë dhe atyre të vendeve të tjera. Si rezultat i Protokollit Bashkëpunimi me Slloveninë në vitin 2010 u financuan 10 projekte të përbashkëta shkencore midis kërkuesve të të dy vendeve por për shkak të mungesës së financimit u financua vetëm faza e parë ; ndërkohë që vitin 2014, u realizua Protokollin e Bashkëpunimit me Austrinë ku u financuan nga AKKSHI (ISH-akti) 10 projekte të përbashkëta shkencore midis kërkuesve të të dy vendeve për periudhën 2 vjecare 2015-2016.

Gjithashtu përmes Protokollit të dytë të bashkëpunimit me agjencinë TUBITAK (Turqi), aktualisht po financohet një projekt i përbashkët kërkimor mes studiuesve nga Shqipëria.)

Duke qenë se bashkëpunimi ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor është një nga kriteret e integritimit në Zonën Evropiane të Kërkimit Shkencor – ERA, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë vazhdon të rishikojë e të nxisë nënshkrimin e memorandume e marrëveshjeve dypalëshe të mirëkuptimit e bashkëpunimit në fushën e kërkimit shkencor e inovacionit me vende e institucione të BE, rajonit e më gjerë .

Një vëmendje e vecantë në këtë drejtim i është kushtuar hartimit e miratimit të Protokolleve e Marrëveshjeve të Bashkëpunimit në fushën e kërkimit shkencor e inovacionit mes Ministrisë së Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë së Kosovës e Maqedonisë ku komuniteti kërkimor shkencor i atjeshëm përbëhet nga shqiptarë që jetojnë jashtë kufijve administrativë të RSH. Përmes këtyre

Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës Popullore të Kinës.; VKM Nr 434 datë 30.03. 1994 Për miratimin e Marrëveshjes ndërmjet Qeverisë së Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Malajzisë mbi bashkëpunimin ekonomik shkencor dhe teknik; VKM Nr 654 datw 13.03.1992 Pwr miratimin e Marrëveshjes mbi bashkëpunimin kulturor dhe shkencor midis Qeverisë së Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Maltës, nënshkruar më 3.2.1992; VKM Nr 553 datë 01.05.2008 Për miratimin e programit kuadër, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Turqisë, për bashkëpunimin në fushat e arsimit, shkencës, kulturës, arteve, rinisë e sporteve, medias dhe kontakteve ndërmjet njerëzve; VKM Nr 260 datë 28.04.2005 Për miratimin e marrëveshjes, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës të Sllovenisë, për bashkëpunimin shkencor dhe teknologjik. ;VKM Nr 765 datw 23.05.1995 Pwr miratimin e marrëveshjes ndërmjet Qeverisë së Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Federatës Ruse për tregti, bashkëpunimin ekonomik dhe tekniko shkencor; VKM Nr.654, datë 23.12.2006 "Për miratimin e marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe qeverisë së Rumanisëw, për bashkëpunimin ekonomik, shkencor dhe teknik ; VKM Nr.243, datë 27.05.1993. Për miratimin e marrëveshjes për bashkëpunimin kulturor e shkencor ndërmjet Qeverisë së Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Polonisë; VKM Nr 781 datw 22.09.2015Për miratimin e marrëveshjes, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe qeverisë së Republikës së Maqedonisë, për bashkëpunim në fushën e arsimit dhe shkencës ;VKM Nr.40, datë 14.01.2009 "Për miratimin e marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe qeverisë së Malit të Zi, për bashkëpunimin shkencor dhe teknologjik

marrëveshjeve synohet bashkëpunimi në projekte të përbashkëta që u shërbejnë prioriteteve e objektivave në çdo fushë të zhvillimit social-ekonomik. Nga ana tjetër nxitja e procesit për nënshkrimin e marrëveshjeve të bashkëpunimit shkencor e inovacionit me vende të tilla si Serbia, Mali i Zi dhe Bosnja përbën një shtysë që fuqizon dimensionin rajonal të bashkëpunimit shkencor të Shqipërisë.

Ndërkohë janë një sërë marrëveshjesh që nxisin mobilitetin akademik mes studentëve e pedagogëve e studiuesve shqiptarë siç është Programi CEEPUS³⁶ e Programi ERASMUS +³⁷ në të cilat Shqipëria merr pjesë që prej vitit 1996.

Në këtë drejtim mund të theksojmë se edhe Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor e Inovacionit (ish-AKTI), përveç nxitjes së bashkëpunimit shkencor përmes financimit të kërkimit shkencor, gjatë periudhës 2009-2016 është përfshirë në mënyrë institucionale në një sërë iniciativash dhe projektesh që kanë patur si synim nxitjen e këtij bashkëpunimit në nivel ndërkombëtar, të tilla si

- Albanian Euraxess Service Network (AL-ES.NET), në kuadër të programit FP7 (2013-2016);
- European Enterprise Network, projekt për ngritjen e rrjetit të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme në Shqipëri;
- EURAXESS TOP III, projekt në kuadrin e programit Horizon 2020 për testimin dhe pilotimin e shërbimeve të reja në zhvillimin e karrierës dhe përmirësimin e mjedisit për mobilitetin e kërkuesve shkencorë (2015-2018);
- Web-InUnion, projekt për identifikimin dhe eliminimin e pengesave të lëvizjes së kërkuesve shkencorë;
- INCO. Network (2011-2013), projekt për mbështetjen e dialogut ndër-rajonal për shkencë dhe teknologji.

³⁶ Ligj Nr 9473 date 09.02.2006 Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në "Marrëveshjen ndërmjet Republikës së Austrisë, Republikës së Bullgarisë, Republikës së Kroacisë, Republikës së Çekisë, Republikës së Hungarisë, Republikës së Polonisë, Republikës së Rumanisë, Republikës së Sllovakisë dhe Republikës së Sllovenisë për mbështetjen e bashkëpunimit në fushën e arsimit të lartë, në kuadër të Programit të Shkëmbimeve të Studimeve Universitare për Europën Qendrore (CEEPUS) II". ; Ligj Nr 25-2016 date 10.03.2016 Për ratifikimin e marrëveshjes në lidhje me Programin e Shkëmbimit të Studimeve Universitare në Evropën Qendrore (CEEPUS III).

³⁷ Ligj Nr 117/2014 datë 11.09.2014 Për ratifikimin e marrëveshjes ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Bashkimit Europian për pjesëmarrjen e Republikës së Shqipërisë në programin "Erasmus +", Programi i BE-së për arsimin, trajnimin, rininë dhe sportin

1.1.2 Situata e kuadrit ligjor, institucional dhe financiar në fushën e inovacionit

Pas viteve 90³⁸ politikat në fushën e zhvillimit të teknologjisë e inovacionit janë relativisht të reja për Shqipërinë. Kjo duke patur parasysh se termi³⁸, inovacion mori një popullaritet të gjerë veçanërisht pas viteve 90³⁹ për të karakterizuar zhvillimet e vullshme ekonomike të mbështetura tek ekonomia e dijes dhe bashkëpunimi shkencë-biznes.

Sistemet e inovacionit³⁹ janë një kuadër i përgjithshëm elementësh institucionalë e ligjorë për të kuptuar kushtet në të cilat zhvillohet inovacioni. Ky argument veçanërisht pas viteve 90 është shndërruar në një term popullor mes politikëbërësve dhe studiuesve.

Në bazë të përcaktimeve të mësipërme, fillimisht **INSTITUCIONI POLITIKËBËRËS NË FUSHËN E TEKNOLOGJISË E INOVACIONIT** ishte Ministria për Inovacionin dhe Teknologjinë e Informacionit e Komunikimit- MITIK, e cila u krijua pas vitit 2009 dhe u përqëndrua kryesisht në nxitjen e sektorit ICT në fushën e shërbimeve publike dhe inovacionit të proceseve të ndryshme. Pas vitit 2013 politikat e teknologjisë e inovacionit u ndanë mes Ministrisë së Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike⁴⁰ dhe Ministrisë së Zhvillimit Ekonomik, Tregtisë dhe Sipërmarrjes e Turizmit⁴¹ ku një rol të veçantë mori nxitja e inovacionit brenda sektorit të administratës publike dhe SME. Një nga zhvillimet më të rëndësishme institucionale të Shtatorit 2017, ishte riorgанизimi i ministrive të mësipërme që bashkëndanin fushat e përgjegjësisë për zhvillimin e teknologjisë e inovacionit. Si rrjedhojë Ministria e

³⁸ Përkufizimi i termit inovacion sipas Manualit të Oslos të OECD-së³⁸, është i ndarë në katër kategori 1) inovacion i produkteve 2) proceseve 3) marketingu dhe 4) organizativ. Lidhja e kërkimit shkencor, veçanërisht ai që realizohet në shkencat e aplikuara si shkencat natyrore e teknike është i lidhur kryesisht me dy kategoritë e para të inovacionit si është inovacioni në produkte e proceseve ndërkohë që shkencat sociale e humane janë më të prirura të ofrojnë zgjidhjet inovative në fushën sociale dhe atë organizative.

³⁹ Koncepti i sistemit të inovacionit u përdor për herë të parë në vitin 1985 nga B.A.Lundwall, por do të ishte Christopher Freeman që pas një studimi të vitit 1988 mbi suksesin e ekonomisë japoneze do të fuste në vitin 1995 termin: sistemi kombëtar i inovacionit. Sipas teorisë së sistemit të inovacionit, zhvillimet e teknologjisë e inovacionit janë rezultat i një sërë marrëdhëniesh që krijohen mes aktorëve të sektorit të biznesit, universiteteve e institutëve kërkimore në një vend të caktuar. Në këtë kuadër sistemet e inovacionit janë kategorizuar në sisteme inovacioni kombëtare, rajonale, lokale, teknologjike e sektoriale. Përveç termit “sistemi kombëtar të inovacionit” sot përdoret gjerësisht edhe termi “ekosistemi i inovacionit” (innovation ecosystem) për të përcaktuar ndikimin që ka mjedisi i një sërë faktorësh ligjorë, institucionalë, financiarë e fiskalë që bëjnë të mundur zhvillimin nga bizneset, universitetet apo institutet kërkimore të risive teknologjike që ofrojnë zgjidhje apo produkte të reja.

⁴⁰ VKM Nr 943 datw 09.10.2013 Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike

⁴¹ VKM Nr 835 datw 18.09.2013 Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Zhvillimit Ekonomik, Tregtisë dhe Sipërmarrjes ; VKM Nr 158 datw 25.02.2015 Për një ndryshim në vendimin nr. 835, datë 18.9.2013, të Këshillit Të ministrave, “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes”, të ndryshuar; VKM Nr 172 datw 03.03.2016 Për një ndryshim në vendimin nr. 835, datë 18.9.2013, të Këshillit Të ministrave, “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes”, të ndryshuar.

Inovacionit dhe Administratës Publike u shkri dhe funksionet e fusha e saj e përgjegjësisë iu kaluan Ministrisë së Energjisë e Infrastrukturës, Ministrisë së Arsimit, Sportit e Rinisë dhe Ministrisë së Financës e Ekonomisë Nga ana tjetër edhe Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Tregtisë, Sipërmarrjes e Turizmit u shkri dhe funksionet e fusha e saj e përgjegjësisë kaluan tek Ministria e Financës e Ekonomisë dhe Ministria e Turizmit e Mjedisit

Në bazë të Progres–Raportit të Komisionit Evropian (2011) për kapitullin 25: Shkenca e Kërkimi Shkencor, përcaktohet se *“Shqipëria duhet të bëjë përpjekje institucionale e ligjore për t’u përafruar me objektivat e Unionit të Inovacionit”*.

Sipas Komunikatës së BE të 6 Tetorit 2010 Arritja e objektivave të Unionit të Inovacionit realizohet nëpërmjet përmbyshje së 30 hapa veprimi që u përkasin këtyre 13 fushave 1) nxitja e ekselencës në zhvillimin e arsimit dhe aftësive 2) Përhapja e Zonës Europiane të Kërkimit Shkencor 3) fokusimi i instrumentave të financimit të BE mbi prioritetet e Unionit të Inovacionit 4) promovimi i Institutit European të Teknologjisë e Inovacionit si një model i qeverisjes së inovacionit në Europë 5) forcimi i aksesit në financë për kompanitë inovative 6) krijimi i një tregu të vetëm të inovacionit 7) nxitja e hapjes e kapitalizimit të potencialit krijues të Europës 8) përhapja e përfitimeve nga inovacioni në të gjithë BE 9) rritja e përfitimeve sociale 10) arritja e Partneriteteve të Inovacionit 11) nxitja e politikave të inovacionit të BE jashtë vendit 12) reformimi i sistemeve të kërkimit shkencor e inovacionit 13) Matja e progresit në fushën e inovacionit

Përgjatë periudhës 2009-2016 qeveria shqiptare ndërmori disa hapa institucionalë, ligjorë e financiarë për tu përafruar me Objektivat e Unionit të Inovacionit të BE. Në këtë kuadër përsa i përket fushës 5) forcimi i aksesit në financë për kompanitë inovative gjatë vitit 2011 u ngrit Qendrën e Ndërmjetësimit të Inovacionit – QNIB-BRIC pranë Agjencisë Shqiptare të Investimeve- AIDA , për të promovuar dhe për të forcuar kapacitetin e inovacionit të ndërmarrjeve shqiptare.

QNIB është organi ekzekutiv, dhe në fillimet e veprimtarrisë së saj ndërmori hapa për të përcjellë programet e Strategjisë së Biznesit, Teknologjisë dhe Inovacionit 2011-2016 (BITS) si dhe Planit të Veprimit të Biznesit, Teknologjisë dhe Inovacionit (BITAP) të miratuar nga Qeveria Shqiptare. BRIC ofron informacion për grupet e interesuara që dëshirojnë të dinë për inovacionin e biznesit dhe transferimin e teknologjisë. Ai u angazhua në zbatimin e strategjisë BITS ne:

- Programin e Inovacionit
- Programin e Klasterave
- Programin e Inkubacionit

Rol të rëndësishëm në këtë drejtim luajnë edhe PRO TIK Resource Center⁴² dhe Innovation Hub⁴³ dy struktura që administroheshin nga Ministria e Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike, me synim nxitjen, këshilimin, trajnimin e promovimin e nismave të inovacionit në fushën e ICT tek të rinjtë për krijimin e Start-up të reja dhe gjallërimin e modeleve të reja ekonomike.

Në tetor 2014, PROTİK me mbështetjen e Ministrisë së Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike filloi programin “Accelerator Star-Up” për t’u ofruar ndihmë biznesve të reja në fushën e Teknologjisë e Informacionit⁴⁴. Projekti parashikonte pjesëmarrjen në këtë program përmes një aplikimi nga individë e biznese që kanë një ide për produkte ose shërbime.

Gjithashtu, një zhvillim i rëndësishëm institucional në dobi të forcimit të ekosistemit të inovacionit ishte krijimi në vitin 2016 i Innovation Hub, një projekt i Ministrisë së Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike në bashkëpunim me Institutin e Universitetit Marin Barleti për Kërkim e Zhvillim, organizatën Partner Albania dhe financuar nga Programi i qeverisë italiane IADSA Italian – Albanian Debt for Development Sëap Program (IADSA). Innovation Hub i bashkëngjitej strukturave e kapaciteteve institucionale që nxisin e lehtësojnë procesin e inovacionit në Shqipërisë përmes bashkëpunimit të sektorit të sipërmarrjes, komunitetit akademik e kërkimor dhe të rinjve apo biznesve të reja që dëshirojnë të zhvillohen në mënyrë inovative.

Agjencia Shqiptare e Zhvillimit dhe Investimeve AIDA dhe Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor e Inovacionit AKKSHI si agjenci ekzekutive kanë për detyrë zbatimin e **INSTRUMENTAVE TË FINANCIMIT TË POLITIKAVE TË INOVACIONIT.**

Agjencia Shqiptare e Zhvillimit dhe Investimeve AIDA, administron një sërë Fondesh Kombëtare të financuar nga fondet publike në dobi të forcimit të kapaciteteve të inovacionit, zhvillimit teknologjik e start up-eve si:

- Fondi i Inovacionit
- Fondit në Mbështetje të Sipërmarrjeve të Reja “Start-Up
- Fondi i skemës “Voucher”⁴⁵

Gjithashtu, Qeveria Shqiptare nëpërmjet miratimit të Dokumentit Strategjik Operacional për Fondin e Zhvillimit të Rajoneve 2015-2016 përcaktoi për herë të parë fondin “Shqipëria

⁴²<http://www.protik.org/>

⁴³<http://incubator.al/>

⁴⁴<http://www.protik.org/success-story/protik-startup-accelerator-program>

⁴⁵VKM Nr 406 datë 13.05.2015 Për krijimin e Fondit të Inovacionit (Fletore Zyrtare Nr 80, Viti 2015, Faqe 3570) ; VKM Nr 593 , datë 10.09.2014 Për krijimin e Fondit në Mbështetje të Sipërmarrjeve të Reja “Start-Up” (Fletore Zyrtare Nr 143, Viti 2014, Faqe 6603) , VKM Nr 715 datë 26.08.2015 Për krijimin e skemës “Voucher”.(Fletore Nr 154, Viti 2015, Faqe 11135)

dixhitale” në dobi të mbështetjes së nismave inovative në institucionet publike në nivel qendror e lokal⁴⁶.

1.1.3 Situata e kuadrit ligjor, institucional dhe financiar në fushën e zhvillimit të transferimit të teknologjisë

Koncepti i transferimit të teknologjisë është ende në fazat fillestare në IAL, institutet apo qendrat kërkimore të Shqipërisë. Një nga treguesit themelorë është vecanërisht niveli i ulët i patentave për shpikje të regjistruar nga shkencëtarët shqiptarë si edhe numri pothuajse inekzistent i kompanive të tipit spin-off apo start up të krijuar pranë IAL, instituteve apo qendrat kërkimore në vend. Kjo pasqyrohet në të dhënat e Dokumentit Strategjik për Pronësinë Intelektuale 2016-2020⁴⁷.

Nga ana tjetër Shqipëria nuk ka ende një Park Shkencor & Teknologjik sikundër kanë krijuar një pjesë e vendeve të Ballkanit Perëndimor në fusha të veçanta kërkimi pa përmendur vendet tjera⁴⁸ që tashmë janë pjesë e Shoqatës Ndërkombëtare e Parqeve Shkencore e Zonave të Inovacionit- (International Association of Science Parks and Areas of Innovation)⁴⁹.

Rol të rëndësishëm në këtë proces luan identifikimi dhe mbrojtja e aseteve teknologjike që kanë ardhur si rrjedhojë e kërkimeve shkencore, të cilat përmes Marrëveshjeve të Licensimit përhapen

⁴⁶ Vendim i Komitetit të Zhvillimit të Rajoneve Nr 1 datë 19.01.2015 “Për përcaktimin e drejtimeve prioritare të investimeve dhe miratimin e Dokumentit Strategjik Operacional për Fondin e Zhvillimit të Rajoneve 2015-2016”; Vendim i Komitetit të Zhvillimit të Rajoneve Nr 13 datë 25.02.2015 Për shpërndarjen e fondit për programin “Shqipëria dixhitale”, thirrja e parë, pjesë e Fondit për Zhvillimin e Rajoneve, Faqe 1619 VKM Nr 226 datë 25.02.2015 Për shpërndarjen e fondit për programin “Shqipëria Dixhitale” (Fletore Zyrtare Nr 41, Viti 2015, Faqe 1837

⁴⁷ “....Aplikimet nga Universitetet dhe institucionet kërkimore përbëjnë pak më shumë se 2% të e aplikimeve për patenta në DPPM. Numri i ulët i aplikimeve për patenta nga IAL-te ka mbetur konstant me kalimin e kohës. Universitetet dhe institutet kërkimore të cilat aplikojnë për mbrojtjen e patentave në Shqipëri janë të vendosura kryesisht në vendet e BE dhe SHBA dhe këto aplikime përqendrohen kryesisht në aplikime për patenta farmaceutike dhe kimike. Nuk ka asnjë aplikim për patentë të paraqitur nga universitet apo institute kërkimore shqiptare. Ashtu si IAL-te edhe Institucionet e tjera aktive në fushën e kerkimit shkencor nuk luajnë asnjë rol në sistemin e patentave shqiptare...” * Strategjia për Pronësinë Intelektuale 2016-2020 (VKM Nr 527 datë 20.07.2016).

⁴⁸ Në shumë vende të zhvilluara dhe vecanërisht në BE, ekipet e Transferimit të Teknologjisë shërbëjnë për të njohur, mbështetur e inkurajuar përhapjen e teknologjive të reja të dala si rrjedhojë e rezultateve të kërkimit shkencor, p.sh. Qendra e Përbashkët e Kërkimeve Shkencore e BE – Joint Research Center JRC's Technology Transfer team luan një rol të rëndësishëm në këtë drejtim (<https://ec.europa.eu/jrc/en/research/crosscutting-activities/intellectual-property/technology-transfer>). Njëkohësisht pranë shumë universiteteve, instituteve apo qendrave kërkimore në Europë e më gjerë funksionojnë Zyrtat e Transferimit të Teknologjisë – Technology Transfer Office – TT , të cilat ofrojnë shërbimin e transferimit të teknologjisë drejt sektorit të biznesit duke përdorur kuadrin ligjor kombëtar e ndërkombëtar të pronësisë intelektuale që lidhet me të drejtat e përdorimit e shitjes së patentave apo shpikjeve të ndryshme nga studiues të ndryshëm, veçanërisht në shkencat e aplikuara.

⁴⁹ <http://www.iasp.ws/>

drejt biznesit për t'u shndërruar në produkte apo procese tregu. Në këtë drejtim luan rol parësor kultura e sipërmarrjes dhe lidhja e ngushtë e sektorit të kërkimit shkencor me ekonominë kombëtare e atë ndërkombëtare për të kuptuar nevojat e tregut, kapacitetet kërkimore drejt një specializimi inteligjent në fusha kërkimi ku ka avantazhe konkurruese e për t'i shndërruar ato më pas produkte apo procese inovative.

Për këtë arsye, procesi i zhvillimit të teknologjive të reja dhe transferimi i tyre drejt sektorit të biznesit për t'i shndërruar në produkte tregu kërkon struktura e zhvillim të legjislacionit të mbrojtjes së pronësisë intelektuale, përveç kapaciteteve njerëzore e infrastrukture.

Lidhur me aspektet e mbrojtjes së Pronësisë Intelektuale, që është element i rëndësishëm në zhvillimin e transferimit të teknologjisë drejt biznesit nga IAL-të, institutet apo qendrat kërkimore, ekziston një kuadër ligjor e institucional. Aktualisht në nivel institucional Shqipëria ka Drejtorinë e Përgjithshme të Pronësisë Industriale si institucion në vartësi të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, që koordinon, informon e këshillon lidhur me legjislacionin në fushën e pronësisë industriale⁵⁰ dhe Drejtorinë e të Drejtës së Autorit në Ministrinë e Kulturës.

Që prej vitit 2001 Shqipëria ka nënshkruar një sërë marrëveshesh e konventash ndërkombëtare lidhur me pronësisë industriale e të drejtën e autorit që i bëjnë të mundur komunitetit dhe insitucioneve të kërkimor shkencor dhe biznesit të ndërtojnë marrëdhënie të qëndrueshme për të zhvilluar e transferuar teknologji me orientim drejt tregut të tilla si:

Konventa për themelimin e Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale"(2003); Traktatin e Organizatës Botërore për Pronësinë Intelektuale "Për të Drejtën e Autorit-COPYRIGHT (2001)"; Konventën Universale për të Drejtën e Autorit-COPYRIGHT dhe dy protokollet shtesë (2003); Traktatin e Budapestit për Njohjen Ndërkombëtare të Depozitimit të Mikroorganizmave për qëllime të Procedures se Patentave (2003); Marrëveshjen e Strasburgut për Klasifikimin Ndërkombëtar të Patentave,1979 (2006); Marrëveshja për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Konventën Europiane të Patentave (2009); Marrëveshjen për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Organizatën Botërore të Pronësisë Intelektuale (WIPO) për të drejtën e patentave (2009); Marrëveshjen e Londrës për zbatimin e nenit 65 të Konventës për Patentat Evropiane (2013)⁵¹; Protokollin i Marrëveshjes së Madridit për Regjistrimin Ndërkombëtar të Markave; Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Konventën e Nicës për Klasifikimin Ndërkombëtar të Mallrave dhe Shërbimeve për Qëllimet e Regjistrimit të Markave; Për aderimin e Republikës së

⁵⁰ Ligj Nr 9947 datë 07.07.2008 "Për Pronësinë Industriale" i ndryshuar ; Ligj Nr 35-2016 date 31.03.2016 Për të Drejtat e Autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to.

⁵¹Ligj Nr 8993 datë 30.01.2003 Për Aderimin e Republikës së Shqipërisë në "Konventën për themelimin e Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale". Ligj Nr 8838 datë 22.11.2001 Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Traktatin e OBPI "Për të Drejtën e Autorit-COPYRIGHT, Ligj Nr 9219 datë 08.09.2003 Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Konventën Universale për të Drejtën e Autorit-COPYRIGHT dhe dy protokollet shtesëLigj Nr 9031 datë 20.03.2003 Pë aderimin e Shqipërisë në Konventën e Patentave Europiane Ligj Nr 10180 datë 29.10.2009 Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në marrëveshjen për të drejtën e patentave të Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale (WIPO) Ligj Nr 118-2013 date 23.06.2013 Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në marrëveshjen e Londrës për zbatimin e nenit 65 të Konventës Për Patentat Europiane.

Shqipërisë në Aktin e Gjenevës të Marrëveshjes së Hagës për Regjistrimin Ndërkombëtar të Disenjove Industriale dhe rregulloret mbështetur në aktin e Gjenevës, 1999; Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Aktin e Hagës; Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Aktin e Gjenevës të Marrëveshjes së Hagës për Regjistrimin Ndërkombëtar të Disenjove Industriale dhe rregulloret mbështetur në aktin e Gjenevës, 1960⁵².

Kuadri aktual ligjor në Shqipëri u mundëson IAL-ve dhe institucioneve kërkimore që të nxisin transferimin e teknologjive drejt biznesit. Që prej vitit 1994 është në fuqi Ligj Nr 7893 datë 22.12.1994 Për shkencën dhe zhvillimin teknologjik⁵³. Ndërkohë përmes miratimit të Urdhri të Ministrit të Arsimit e Sportit, Nr 297 datë 01.06.2016 Për ngritjen e Grupit të Punës për hartimin e Ligjit të ri për Shkencën e Zhvillimin Teknologjik synohet të përcaktohet një kuadër më i qartë dhe më i plotë ligjor lidhur me nxitjen e bashkëpunimit mes komunitetit akademik e kërkimor e biznesit në dobi të zhvillimit teknologjik të reja.

Nga ana tjetër për ngritjen e zhvillimin e Zonave Ekonomike e Parqeve Industriale, në të cilat mund të ketë një rol të rëndësishëm përfshirja e IAL-ve apo institucioneve kërkimore, që prej vitit 2007 është në fuqi Ligji Nr 9789 datë 19.07.2007 Për krijimin dhe funksionimin e Zonave Ekonomike. Këto Zona Ekonomike parashikoheshin të kishin disa statute si Statusin e Zonës së Lirë dhe Statusin e Parkut Industrial. Megjithatë që nga viti 2007 janë miratuar disa vendime për dhënie statusi Zonë Ekonomike me status të ndryshëm në Shkodër, Vlorë, Elbasan, Tiranë e Durrës⁵⁴, ende nuk ka patur zhvillime të qëndrueshme në këtë drejtim. Në vitin 2015, Qeveria Shqiptare amendoi Ligjin Nr 9789 datë 19.07.2007 Për krijimin dhe funksionimin e Zonave Ekonomike duke parashikuar Statusin e Zonës së Zhvillimit Teknologjik dhe përcaktoi përmes VKM Nr 646 datë 22.07.2015 kriteret për individët apo kompanitë që do të financonin në këtë drejtim⁵⁵.

Gjithashtu edhe kuadri ligjor aktual ofron lehtësi për studiuesit e IAL-ve, institucioneve kërkimore shkencore për të regjistruar e mbrojtur të drejtat e tyre të përdorimit për produkte apo risi

⁵² Ligj Nr 8992 datë 30.01.2003 Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në "Protokollin e Marrëveshjes së Madridit për Regjistrimin Ndërkombëtar të Markave"; Ligj Nr 9033 datë 20.03.2003 Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Konventën e Nicës për Klasifikimin Ndërkombëtar të Mallrave dhe Shërbimeve, për Qëllimet e Regjistrimit të Markave.; Ligj Nr 9647 datë 27.11.2006 Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Aktin e Gjenevës të Marrëveshjes së Hagës për Regjistrimin Ndërkombëtar të Projekteve Industriale dhe rregulloret mbështetur në aktin e Gjenevës, 1999.; Ligj Nr 9647 datë 27.11.2006 Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Aktin e Hagës Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Aktin e Gjenevës të Marrëveshjes së Hagës për Regjistrimin Ndërkombëtar të Projekteve Industriale dhe rregulloret mbështetur në aktin e Gjenevës, 1960.

⁵³ Ligj Nr 7893 datë 22.12.1994 Për shkencën dhe zhvillimin teknologjik, Ligj Nr 8401 datë 09.09.1998 Për disa ndryshime në Ligjin Nr 7893 datë 22.12.1994 Për shkencën dhe zhvillimin teknologjik

⁵⁴ VKM Nr 105 datë 09.02.2011 Për shpalljen "Zonë ekonomike me statusin e Parkut Industrial" të një territori në Rrashbull, Durrës; VKM Nr 790 datë 22.07.2009 Për shpalljen "Zonë Ekonomike", me statusin "Park industrial" në Laknas, Tiranë; VKM Nr 262 datë 06.04.2016 Për shpalljen e Zonës së Zhvillimit Teknologjik dhe Ekonomik, Spitallë, Durrës

⁵⁵ Ligj Nr 54-2015 datë 28.05.2015 Për disa ndryshime e shtesa në Ligjin Nr 9789 datë 19.07.2007 Për krijimin dhe funksionimin e Zonave Ekonomike; VKM Nr 646 datë 22.07.2015 Për përcaktimin e procedurave e të kriterëve të përzgjedhjes së zhvilluesit në Zonën e Teknologjisë dhe Zhvillimit Ekonomik-ZTZHE

teknologjike që kanë dalë si rezultat i kërkimeve shkencore. Që prej vitit 2008 është në fuqi VKM, Nr 1707 datë 29.12.2008, Për miratimin e rregullore për lëshimin e Patentave për Shpikjet dhe modelet e përdorimit”, të ndryshuar⁵⁶ e cila ofron lehtësira në procedura, tarifa të ulëta lidhur me patentat për shpikje që dalin nga komuniteti i kërkimit shkencor duke i hapur rrugë më pas transferimit të tyre si teknologji apo produkte të reja drejt sektorit të biznesit⁵⁷.

Edhe në fushën e së Drejtës së Autorit apo *COPYRIGHT* pas miratimit të Ligj Nr. 35-2016 datë 31.03.2016, Për të Drejtat e Autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to, për kërkuesit shkencorë janë miratur një sërë aktesh nënligjore që lidhen me lehtësimin e mbrojtjes së të drejtës të veprave, ideve e publikimeve të tyre shkencore.⁵⁸

Aktualisht në Shqipëri në nivel **NIVEL INSTITUCIONAL TË ZHVILLIMIT TEKNOLOGJIK** funksionojnë 5 Qendra të Transferimit të Teknologjive Bujqësore – QTTB mbi bazën e shkrirjes së 6 instituteve kërkimore, që funksiononin me pare, në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë e Ushqimit, siç ishin: 1) Instituti i Kërkimeve të Bimëve të Arave, Fushë-Krujë, (IKBA)⁵⁹ 2) Instituti i Perime-Patateve, Tiranë, (IPP) 3) Institutit të Pemëtarisë, Vlorë,⁶⁰ (IP); 4) Instituti i Kërkimeve Zooteknike, Tiranë, (IKZ); 5) Instituti i Misrit, Shkodër, (IM)⁶¹ 6) Instituti i Studimit të Tokave (IST)⁶².

Qendrat e Transferimit të Teknologjive Bujqësore – QTTB kanë gati 10 vjet që janë krijuar (2007-2017) por është disi e vështirë të jepen të dhëna të sakta lidhur me zbatimin të konceptit të transferimit të teknologjive bujqësore në sektorin e biznesit bujqësor e agropërpunimit nëpërmjet Marrëveshjeve të Licensimit dhe përdorimi të legjislacionit të pronësisë intelektuale, duke patur parasysh se aktualisht në Shqipëri funksionojnë afro 400, 000 njësi bujqësore dhe afro 5 000 njësi të sektorit të agropërpunimit

⁵⁶ VKM Nr 1707 datë 29.12.2008 Për miratimin e rregullore për lëshimin e Patentave për Shpikjet dhe modelet e përdorimit”, të ndryshuar

⁵⁷ VKM Nr 618 datë 07.00.2011 Për disa ndryshime dhe shtesa në vendimin nr. 1707, datë 29.12.2008, të Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e rregullore për lëshimin e Patentave për Shpikjet dhe modelet e përdorimit”, të ndryshuar (Fletore Zyrtare Nr 139, Viti 2011, Faqe 6271)

⁵⁸ Urdhër Nr 158, datë 21.04.2015 Për licensimin e Agjencisë së Administrimit Kolektiv për të Drejtat e Autorit- ALBAUTOR, VKM Nr 33 datë 18.01.2017 Për miratimin e tarifave për shërbimet e ofruara nga Drejtoria për të Drejtën e Autorit; VKM Nr 34 datë 18.01.2017 Për procedurat e regjistrimit, të organizimit dhe klasifikimit të veprave të të drejtave të autorit.

⁵⁹ Qendra e Transferimit të Teknologjisë –Fushë Krujë u krijua në vitin 2006 nga ristrukturimi i Institutit të Bimëve e Arave (IMO), Instituti i Kërkimeve Zooteknike (IKZ), Instituti i Studimit të Tokave (IST) përmes VKM Nr 515 datë 19.07.2006 Për ristrukturimin e instituteve kërkimore –shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit

⁶⁰ Qendra e Transferimit të Teknologjisë –Vlorë u krijua në vitin 2006 nga ristrukturimi i Institutit të Pemëtarisë (IP) dhe stacionet eksperimentale përkatëse përmes VKM Nr 515 datë 19.07.2006 Për ristrukturimin e instituteve kërkimore –shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit

⁶¹ Qendra e Transferimit të Teknologjisë) u krijua në vitin 2006 nga ristrukturimi i Institutit të Misrit dhe Orizit (IMO) dhe stacionet eksperimentale përkatëse përmes VKM Nr 515 datë 19.07.2006 Për ristrukturimin e instituteve kërkimore –shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit

⁶² Per me shume shih Aneksin 3.

Nga pikëpamja institucionale në IAL-të, qendrat e institucionet kërkimore në Shqipëri aktualisht mungojnë Zyrat e Transferimit të Teknologjive, Pronësisë Intellektuale – ZTTPI të cilat në vende të tjera luajnë një rol të rëndësishëm për këshillimin e ndërgjegjësimin e komunitetit shkencor në lidhje me transferimin ligjor të njohurive e rezultateve të kërkimit shkencor drejt sektorit të biznesit e tregut.

Ndërkohë ndonëse në bazë të pikës 4 të VKM Nr. 903, datë 26.08.2009 “Për krijimin e Agjencisë së Kërkimit, Teknologjisë dhe Inovacionit (AKTI)” “Fondi për shkencën, teknologjinë dhe inovacionin (FSHTI)”, kishte të parashikuar nën zërin iv) Fondin për transferimin e teknologjisë dhe inovacionin, që nënkuptonte financimin nga Sektori i Teknologjisë e Inovacionit të AKTI-t të Projekteve të Përbashkëta Kërkimore Akadeni-Biznes për transferim teknologjie e produkte innovative, ai nuk u arrit të alokohej përgjatë viteve 2009-2016.

Aktorët të cilët merrem me inovacion dhe teknologji përfshijnë burimet materiale (fonde, paisje, laboratorë) dhe kapitalet njerëzore (studentët, fakultetet, pedagogët, kërkuesit shkencorë të sektorit të industrisë, etj), strukturat institucionale që marrin pjesë në ekosistemin e inovacionit siç janë IAL-të, bankat, kapitali privat, institutet kërkimore dhe Qendrat e Ekselencës, shoqatata e biznesit, agjencitë financuese dhe politikëbërësit.

Ekosistemi i inovacionit përfshin dy lloje ekonomish të dallueshme e gjerësisht të ndara siç janë ekonomia e dijes që udhëhiqet nga kërkimet e studimet shkencore dhe ekonomia komerciale që udhëhiqet nga tregu. Dy mënyrat për të arritur suksesin ekonomik brenda një ekonomie janë rritja e numrit të burimeve në procesin e prodhimit ose mënyra të reja për të marrë më shumë rezultatet me të njëjtat burime. Kjo e fundit është thelbi i inovacionit, i cili karakterizohet nga futja e produkteve të reja apo thellësisht të përmirësuara (mallra ose shërbime), procese, metoda organizative dhe marketing. Në kushtet e ekonomisë së sotme globale inovacioni besohet se është burimi themelor i pasurisë brenda një ekonomie.

Gjatë periudhës 2009-2016 vëmendja kryesore është përqëndruar tek nxitja e iniciativave për ndërgjegjësimin e grupeve të interesit lidhur me konceptin e inovacionit duke u përqëndruar kryesisht në sektorin e ICT, e start-up të reja që e kanë fillesën tek risitë e teknologjive të informacionit. Në kushtet e Shqipërisë përqëndrimi i iniciativave të inovacionit në sektorin e ICT dhe Start Up që lindin prej tyre ka qenë i lidhur me moshën e re të popullsisë shqiptare, shpejtësinë e lehtësinë e transferimit të rezultatit në tregun kombëtar dhe ndërkombëtar dhe një kërkesë më të pakët për infrastruktura të kushtueshme kërkimi shkencor sesa fushat e tjera për të prodhuar risi teknologjike e produkte inovative. Pjesë e këtyre iniciativave janë fushatat e nismave globale për promovimin e inovacionit e ideve inovative për të transformuar ekonominë⁶³.

⁶³ Element me rëndësi në këtë drejtim ka qenë inkurajimi nga qeveria shqiptare i një sërë nismash e iniciativash për të nxitur kulturën e shpirtin e inovacionit veçanërisht tek të rinjtë në formë sipërmarrjesh të reja Start Up. Në këtë

Nxitja koncepteve të inovacionit tek të rinjtë ka qenë një objektiv për të rritur brezin e të rinjve me ide inovative në fusha të ndryshme. Në këtë drejtim mund të përmenden Kampet Rajonale të Inovacionit⁶⁴ të organizuara prej vitit 2013 nga Organizata Junior Achievement Albania. Kampet e inovacionit përbëjnë një qasje të re në edukimin e të rinjve dhe formimin e tyre me mendësitë e inovacionit dhe të sipërmarrjes. Gjithashtu që prej vitit 2012 organizohet Konkursi Vjetor “Microsoft Imagine Cup Albania” në mbështetje të teknologjisë dhe inovacionit për të shtyrë më tej zhvillimin ekonomik dhe social në Shqipëri⁶⁵.

Një aktivitet i rëndësishëm në vazhden e nxitjes së ideve me inovacionit me fokus ICT është Hackathon Albania në vazhden e e Hackathonëve botërore, një mbledhje e studenteve, profesionistëve, aktivistëve socialë për të shkruar aplikime, dhe botuar analiza duke përdorur të dhënat e hapura.⁶⁶ Në këtë kuadër një aktivitet tjetër është Hello Tomorrow Albania⁶⁷, një organizatë me qendër në Paris e cila organizon një konkurs dhe konferencë ndërkombëtare për sipërmarrësit e rinj dhe shërben gjithashtu si një “mjet për krijimin e lidhjeve mes shkenctarëve, investitorëve dhe sipërmarrësve” në fushën e teknologjisë.

Nga ana tjetër në kuadër të nxitjes së debatit publik mbi rëndësinë e inovacionit dhe rëndësinë e tij në transformimin e ekonomisë organizohet aktivitete të përvitshme në nivel konferencash e rrjetëzimesh, që prej vitit 2012 zhvillohet në Tiranë ICT Awards -Albanian Information Technology Awards Albania⁶⁸, i cili është një aktivitet mbarëkombëtar vjetor që ndan çmime për sipërmarrjet e suksesshme, për një periudhë një vjeçare kanë dhënë kontributin e tyre në zhvillimin e inovacionit në Shqipëri, në aspekte të ndryshme.

drejtimit mund të përmenden Start Up Week End që zhvillohet që prej vitit 2012 si pjesë e një lëvizjes mbarëbotërore ;Start Up-Live Tirana e cila ofron lidhje, burime financiare dhe nxitje për individët dhe ekipet që shkojnë nga ideja inovative tek biznesi ku idetë e projekteve mbështeten tek teknologjia. Në këto iniciativa një rol të rëndësishëm luajnë IAL-te, ku në kuadër të një projekti Universiteti i New Yorkut organizoi për herë të parë në vitin 2015 ADRIATinn Innovation Weekends. Aktivitet tjetër promovues që prej vitit 2012 në fushën e inovacionit e ideve të reja innovative është Talent Garden Tirana, që ofron mundësi trajnimi për të gjithë sipërmarrësit e rinj që të aplikojnë në projekte ndërkombëtare që financojnë dhe asistojnë startup-et nga Shqipëria dhe u japin mundësi të bëhen pjesë e tregut ndërkombëtar..

Për të nxitur idetë inovative një platformë është Startup Grind Tirana, mundësi e veçantë për të gjithë sipërmarrësit e rinj të cilët mund të takohen dhe njohin profesionistë të fushave të ndryshme, të ndajnë eksperiencat e tyre e shumë të tjera. Komuniteti Startup Grind Tirana përmes takimeve të ndryshme ndan idetë dhe diskutimet e tij me CEO –të e ndryshme si pjesë e . komunitetit global startup-esh mbështetur nga *Google for Entrepreneurs* për të edukuar, inspiruar dhe lidhur sipërmarrësit dhe bashkëpunimin e tyre me botën akademike e kërkimore . Creative Mornings Tirana, degë lokale e Creative Mornings, krijuar në USA dhe Rrjeti Thing Lab Albania, i menduar si një “laborator i teknologjisë”, përbëjnë platforma që synojnë t’u vijnë në ndihmë të rinjve të apasionuar pas teknologjisë dhe studentëve që studiojnë në këtë fushë.

64<http://www.junior-albania.org/>; <http://junior-albania.org/lajmet-e-fundit/kampi-i-1-r%C3%AB-rajonal-i-inovacionit-1421/>

65 <https://www.facebook.com/Microsoft.Imagine.Cup.Albania?fref=photo>

66 Informacion mbi eventin mund të gjeni duke vizituar Faqen Zyrtare të Institutit Shqiptar të Shkencave <http://ais.al> dhe rrjetet sociale të AIS dhe Open Data Albania. Ky aktivitet zhvillohet nga Instituti Shqiptar i Shkencave AIS në kuadër të Projektit Open Data Albania

67 <http://hello-tomorrow.org/event/hello-tomorrow-challenge-2015-kick-off-event-tirana>

68 <http://ictawards.org/>

Ministria e Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike MIAP, prej vitit 2014⁶⁹ organizon Javen e Inovacionit, me qëllim krijimin e një platforme kombëtare diskutimi lidhur me çështjet e zhvillimit të ekosistemit të inovacionit në Shqipëri përmes shkëmbimit të eksperiencave apo modeleve të ndryshme. Gjate kesaj jave zhvillohen aktivitete ku përfshihet komuniteti akademik kërkimor shkencor, ai i biznesit, strukturat publike.

Prej vitit 2009 zhvillohet Infocom Albania⁷⁰ një Forum Vjetor që organizohet çdo vit në kryeqytetin shqiptar dhe shërben si një platform për të diskutuar iniciativat më të fundit innovative në Shqipëri. Çdo konferencë është e ndarë në 3 sesione dhe secili sesion i jep mundësi kompanive të telekomunikacionit të flasin rreth inovacionit të tyre, lidhjes dhe produkteve.

Në tërësinë e tyre të gjithë iniciativat e mësipërme qofshin nga institucione publike apo jopublike kanë bërë të mundur nxitjen e iniciativave kombëtare në fushën e zhvillimit të ekosistemit kombëtar të inovacionit, duke krijuar mundësi për start-up e modele të reja biznesi, ne funksion të komunitetit kërkimor i cili përpiqet të marrë rolin e peshën e vet.

II. VIZIONI, POLITIKAT DHE QËLLIMET STRATEGJIKE

Zbatimi i sukseshëm i Strategjisë së Shkencës Teknologjisë dhe Inovacionit 2017-2022 do të kontribuojë në;

- Standartizimin e sistemit institucional
- Orientimin e kërkimit shkencor për të kontribuar në zhvillimin ekonomiko-social.

Strategjia 2017-2022, bazohet në mënyrë të drejtpërdrejtë në parimet kryesore të zhvillimit të Zonës Europiane të Kërkimit Shkencor.

Strategjia përputhet me Agendën Europiane për Unionin e Inovacionit dhe Strategjinë Rajonale SEE-2020.

Dialogu dinamik ndërmjet strukturave publike dhe jopublike; me Bashkimin Evropian (BE); Agjensitë Ndërkombëtare; vendet e rajonit partnerët, në lidhje me çështjen e kërkimit shkencor, inovacionit dhe teknologjisë; do t'i shërbejë implementimit korrekt të strategjisë 2017-2022.

⁶⁹http://www.akti.gov.al/dokumenta/java_inovacionit.pdf

⁷⁰<http://www.infocomalbania.com/>

Vizioni

Gjatë 5 viteve 2017-2022, zhvillimi i Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit në Republikën e Shqipërisë do të bazohet në:

"Fuqizimi i sistemit kërkimor dhe inovativ për të përballuar me sukses sfidat e zhvillimit aktual dhe prespektiv të vendit si:

rritja e kapaciteteve institucionale dhe ligjore (KSH) për çështjet e sigurisë ushqimore, shëndetit publik, mjedisit, energjisë, shkencat e materialeve, albanologjisë etj

Politikat

Strategjia e Shkencës Teknologjisë dhe Inovacionit bazohet në katër politika:

A. Përmirësimi i kuadrit ligjor, institucional dhe financiar në shërbim të Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit (SHTI)

B. Mbështetja e Kërkimit Shkencor për nxitjen e Inovacionit dhe zhvillimin e teknologjisë në bashkëpunim me sektorin e biznesit

C. Rritja e ndërgjegjësimit të operatorëve të shoqërisë civile, medias dhe publikut për rolin e Shkencës Teknologjisë dhe Inovacionit në zhvillimin e përgjithshëm të shoqërisë

D. Fuqizimi i bashkëpunimit në nivel rajonal, europian dhe global

Qëllimet Strategjike

1. Maksimizimi i rezultateve të kërkimit shkencor, nëpërmjet përmirësimit të politikave, instrumentave ligjorë, institucionalë dhe financiarë.
2. Forcimi i lidhjeve të bashkëpunimit ndërkufitar e ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor
3. Rritja e investimeve për infrastrukturën e kërkimit shkencor dhe efektivitetit të përdorimit të tyre.
4. Thjeshtëzimi i praktikave që garantojnë treg të hapur për kërkuesit shkencorë vendas dhe të huaj, dhe lehtësim mobiliteti akademik.

5. Promovimi i barazisë gjinore në fushën e SHTI-së
6. Garantimi i aksesit për marrjen e informacionit mbi rezultatet e kërkimit shkencor dhe përdorimi i pakushtëzuar i të dhënave shkencore
7. Rritja e bashkëpunimit mes komunitetit të kërkuesëve shkencorë dhe atij të biznesit
8. Informimi dhe ndërgjegjesimi i publikut dhe institucioneve vendimmarrëse mbi rëndësinë e shkencës, inovacionit dhe teknologjisë

III. OBJEKTIVAT E SHTI-së DHE PRODUKTET MADHORE

Ky kapitull paraqet objektivat kryesore që orientojnë zhvillimin e politikave publike në Republikën e Shqipërisë për SHTI 2017-2022.

A. Përmirësimi i kuadrit ligjor, institucional dhe financiar në shërbim të shkencës, teknologjisë dhe inovacionit (SHTI)

Qëllimi: Maksimizimi i rezultateve të kërkimit shkencor, në periudhën 2017 - 2022, nëpërmjet përmirësimit të politikave, instrumentave ligjorë, institucionalë dhe financiarë, do të realizohet nëpërmjet përmbushjes së objektivave të mëposhtëm:

- **Reformimi i sistemit institucional të kërkimit shkencor**
- **Rritja e investimeve për SHTI bazuar në fondet publike dhe burime të tjera alternative deri në 1% të GDP- 2022**
- **Përfshirja e diasporës shkencore shqiptare në SHTI**
- **Rritja e bashkëpunimit mes komunitetit të kërkimit shkencor dhe biznesit**
- **Monitorimi i cilësisë së kërkimit shkencor**

Objektivi 1: Reformimi i sistemit institucional të kërkimit shkencor

Produkti 1.1- Dokumenti i Politikave të reformimit institucional për Kërkimin Shkencor

Aktiviteti 1.1.1 - Përgatitja e draftit të parë nga Grupi i Punës për hartimin e Dokumentit të Politikave Institucionale për Kërkimin Shkencor – Prill 2017

Aktiviteti 1.1.2 - Realizimi i takimeve me grupet e interesit për diskutimin e Dokumentit të Politikave Institucionale për Kërkimin Shkencor – Maj 2017

Aktiviteti 1.1.3 - Miratimi i Dokumentit të Politikave Institucionale për Kërkimin Shkencor – Qershor 2017

Produkti 1.2 Krijimi i Nënkomisionit të përhershëm Parlamentar për Shkencën, Teknologjinë e Inovacionin pranë komisionit të Arsimit

Aktiviteti 1.2.1.- Hartimi i Draft - Propozimit nga MASR drejtuar Konferencës së Kryetarëve, pranë Parlamentit Shqiptar për ngritjen e Nënkomisionit për Shkencën, Teknologjinë e Inovacionin pranë Komisionit Parlamentar për Edukimin dhe Mjetet e Informimit Publik-Shtator 2017

Aktiviteti 1.2.2- Realizimi i takimeve me grupet parlamentare për ngritjen e Nënkomisionit – Tetor 2017

Aktiviteti 1.2.3 Miratimi nga Konferenca e Kryetarëve e Draft Propozimit të MAS – Nëntor 2017

Produkti 1.3 Krijimi i Këshillit Ndërmintor të Politikave të Shkencës, Teknologjisë e Inovacionit

Aktiviteti 1.3.1 - Pjesëmarrja aktive e MASR në takimet e Grupit Ndërmintor për zbatimin e Urdhrit të Kryemintit Nr. 10; datë 17.01.2017, për zbatimin e Planit të Veprimit të Qasjes Triple Helix

Aktiviteti 1.3.2 - Zbatimi nga ana e MASR dhe AKKSHI i rekomandimeve të Grupit Ndërmintor për zbatimin e Urdhrit të Kryemintit Nr. 10, datë 17.01.2017, për zbatimin e Planit të Veprimit të Qasjes Triple Helix

Produkti 1.4 Miratimi i ligjit të ri për Shkencën e Inovacionin

Aktiviteti 1.4.1- Hartimi i draftit të parë nga grupi i punës për hartimin e Projekt-ligjit të ri për Shkencën e Inovacionin Shtator -2017

Aktiviteti 1.4.2 - Realizimi i takimeve me grupet e interesit për diskutimin e Projekt-ligjit të ri për Shkencën e Inovacionin- Nëntor- Dhjetor 2017

Aktiviteti 1.4.3 Miratimi në Parlament i ligjit të ri për Shkencën e Inovacionin – Dhjetor 2017

Produkti 1.5 Krijimi i një Strukture Koordinuese Kombëtare për politikën SHTI

Aktiviteti 1.5.1 - Hartimi i studimit të fizibilitetit për ngritjen e Struktura Koordinuese Kombëtare Nëntor- Dhjetor 2017

Aktiviteti 1.5.2- Miratimi me VKM i strukturës, funksioneve dhe buxhetit sipas modelit të përzgjedhur Janar 2018

Produkti 1.6 Hartimi i Studimit të Vizibilitetit për ngritjen e Qendrave të Ekselencës Shkencore / Parkut Shkencor & Teknologjik në fusha prioritare në përputhje me parimin e specializimit inteligjent (smart specialization)

Aktiviteti 1.6.1 Ngritja e grupit të përbashkët të punës me ekspertë nga MAS, AKKSHI, Ministritë e Linjës dhe institucione të tjera që merren me SHTI. Viti 2018

Aktiviteti 1.6.2 Përcaktimi i termave të referencës për asistencë e financim nga donatorë të huaj, lidhur me hartimin e studimit të fizibilitetit viti 2018

Aktiviteti 1.6.3 Hartimi i studimit të fizibilitetit viti 2018

Aktiviteti 1.6.4 Diskutimi me Grupet e Interesit viti 2019

Aktiviteti 1.6.5 Përzgjedhja e modelit

Aktiviteti 1.6.6 Hartimi i Plan-Biznesit dhe financimi i modelit të përzgjedhur viti 2019

Objektivi 2: Rritja e investimeve për SHTI bazuar në fondet publike dhe burime të tjera alternative deri në 1% të GDP- 2022

Produkti 2.1 Financimi i të paktën 60 projekteve kombëtare të kërkimit shkencor në vit nga AKKSHI përmes fondeve kombëtare të Kërkim-Zhvillimit në fushat prioritare të SHTI

Aktiviteti 2.1.1 - Përditësimi dhe miratimi në Bordin e Administrimit të AKKSHI të rregulloreve e udhëzimeve për financimin e projekteve prioritare 2017

Aktiviteti 2.1.2 - Hapja e thirrjeve për projektet kombëtare të kërkim -zhvillimit brenda 3 muorit të parë të çdo vitit Janar-Mars 2018-2022

Aktiviteti 2.1.3 – Përzgjedhja dhe vlerësimi dhe financimi i projekteve kombëtare të kërkim-zhvillimit nga AKKSHI Prill- Maj 2018-2022

Aktiviteti 2.1.4 - Hartimi i platformës së aplikimit on-line për projektet kombëtare të kërkim-zhvillimit vitit 2019

Produkti 2.2 Përcaktimi i identifikuar me % në buxhetin e IAL nga fondi i përfutur nga AKFAL-i që do të shpenzohen për SHTI

Aktiviteti 2.2.1 Lëvrimi i fondeve për SHTI bazuar në projektet për kërkim shkencor, zhvillim teknologjik dhe inovacion në rang kombëtar dhe ndërkombëtar.

Aktiviteti 2.2.2 Hartimi i rregulloreve nga IAL dhe institucioneve të tjera të specializuara të shkencës dhe teknologjisë që përcaktojnë procedurat e aplikimit, afatet dhe mënyrën e lëvrimit të fondeve. Viti 2018

Aktiviteti 2.2.3 IAL-të dhe institucionet e tjera të kërkimit shkencor raportojnë të paktën një herë në vit në lidhje me përdorim e fondeve të lëvruara në SHTI viti 2018-2022

Objektivi 3: Përfshirja e diasporës shkencore shqiptare në SHTI

Produkti 3.1- Krijimi i Bazës Kombëtare të Dhënave AlbScience -Diaspora (ALBSDI)

Aktiviteti 3.1.1 - Ngritja e një Grupi Punë ndërmintor në drejtimin e Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme për hartimin dhe koordinimin e procesi - Mars 2018

Aktiviteti 3.1.2 - Krijimi i një platforme on-line me vetëdeklarim në bazë të fushave të Manualit të Frascatit ku mund të regjistrohen kërkues dhe studiues nga diaspora Maj 2018

Aktiviteti 3.1.3- Prezantimi i platformës me të dhënat e mbledhura në një konferencë me përfaqësues të diasporës Tetor -2018

Aktiviteti 3.1.4 Përfshirja e përfaqësuesëve të diasporës SHTI, në SKK dhe strukturat institucionale kombëtare të kërkimit shkencor viti 2018-2022

Produkti 3.2 - Krijimi i Skemës së Bursës: “Studiuesi Vizitor i Diasporës” - Visiting Diaspora Scholar Fellowship

Aktiviteti 3.2.1 - Ngritja e grupit shumëpalësh të punës për hartimin e modelit të Skemës së Bursës, kritereve, dhe udhëzimit – Janar “Janar 2019

Aktiviteti 3.2.2 - Hapja e thirrjeve të para për aplikim nga studuesit shqiptare të diasporës viti 2019

Aktiviteti 3.2.3 - Përzgjedhja, vlerësimi i aplikimeve për skemës së bursës “Studiuesi Vizitor i Diasporës” - Visiting Diaspora Scholar Fellowship viti 2019

Objektivi 4: Rritja e bashkëpunimit mes komunitetit të kërkimit shkencor dhe biznesit 2017-2022

Produkti 4.1 - Lëvrimi i granteve të përbashkëta komuniteti i kërkusëve shkencor – biznes përmes Fondit të Teknologjisë e Inovacionit të AKKSHI

Aktiviteti 4.1.1 - Përgatitja dhe miratimi në Bordin e Administrimit të AKKSHI të rregulloreve, udhëzimeve si dhe e materialeve teknike për format e aplikimit për grantet, viti 2017-2018

Aktiviteti 4.1.2 - Hapja e thirrjes së parë për aplikimin Grante të Përbashkëta komuniteti i kërkusëve shkencor – biznes përmes Fondit të Teknologjisë e Inovacionit të AKKSHI, viti 2018-2019

Aktiviteti 4.1.3 - Përzgjedhja, vlerësimi dhe financimi i projekteve të para fituese viti 2019-2020

Produkti 4.2 – Zyrat e projekteve pranë IAL të profilizuara dhe institutet kërkimore shkencore jashtë IAL-ve, në bashkëpunim me DPPI mbulojnë edhe aktivitete mbi transferimin e teknologjisë e inovacionit, informimit të Pronësisë Industriale dhe Intelektuale.

Aktiviteti 4.2.1 Hartimi i marrëveshjeve të përbashkëta bashkëpunimi mes DPPI, IAL dhe instituteve kërkimore jashtë IAL-ve për ngritjen dhe funksionimin e strukturave të informimit pranë tyre

Aktiviteti 4.2.2 Bashkëpunimi dhe përfshirja në projekte të përbashkëta midis DPPI, IAL dhe instituteve kërkimore jashtë IAL-ve për ngritjen strukturave të informimit.

Aktiviteti 4.2.3 Zhvillimi i projekteve të përbashkëta të AKKSHI, DPPI dhe AIDA për ndërgjegjësim dhe asistencë teknike në ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, IAL në lidhje me pronësinë industriale, intelektuale

Produkti 4.3 - Udhëzimi për mbledhjen dhe matjen e të dhënave në nivel kombëtar për financimin e SHTI, në përputhje me indikatorët ndërkombëtarë, që përcaktojnë këtë procedurë.

Aktiviteti 4.3.1 Hartimi i Udhëzimit të Përbashkët mes MASR, MFE dhe INSTAT për Mbledhjen dhe matjen e të dhënave për financimin e SHTI në nivel kombëtar në përputhje me indikatorëve ndërkombëtarë viti 2018

Aktiviteti 4.3.2 Publikimi i Udhëzimit të Përbashkët mes MASR, MFE e INSTAT, shqip dhe në gjuhë të huaj viti 2018.

Aktiviteti 4.3.3. Organizimi i trajnimit nga INSTAT me personat në institucionet publike përgjegjës për metodologjinë e mbledhjes dhe matjen e treguesve financiarë në lidhje me SHTI (viti 2018)

Aktivitet 4.3.4. Bashkëpunimi me ekspertë të huaj për trajnimin dhe ngritjen e kapaciteteve në rang kombëtar për mbledhjen dhe matjen e të dhënave.

Aktiviteti 4.3.5. Përfshirja në Buletinin Vjetor të Statistikave të INSTAT edhe të dhënave për treguesit financiarë që lidhen me SHTI: (R&D Albania) (të dhënat do të maten çdo dy vjet)

Produkti 4.4 Hartimi dhe zbatimi një projekti pilot Innovation Albania me financimin e fondeve të BE-së dhe donatorëve të tjerë

Aktiviteti 4.4.1. Ngritja e grupit të përbashkët pune me ekspertë nga MASR, AKKSHI, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Turizmit dhe Mjedisit, Infrastrukturës dhe Energjisë, ASH, IAL, Institutet kërkimore jashtë IAL-ve, me qëllim përcaktimin e termave të referencës dhe fushave prioritare. Dhjetor 2017

Aktiviteti 4.4.2 Përcaktimi i termave të referencës për asistencë e financim nga donatorë të huaj lidhur me hartimin e projektit në bazë të eksperiencës ndërkombëtare. 2018

Aktiviteti 4.4.3 Organizimi i tryezave me donatorë të huaj për projektin pilot Innovation Albania dhe mundësitë e gjetjes së burimeve financiare viti 2018

Aktiviteti 4.4.4. Ngritja e fondeve dhe financimi i projektit viti 2018

Produkti 4.5 Hartimi i Udhëzimit të përbashkët mes MAS, MF dhe institucioneve homologe për kriteret e bashkëpunimit mes IAL, institucionet kërkimore shkencore jashtë IAL-ve dhe biznesit.

Aktiviteti 4.5.1 Hartimi i draft – Udhëzimit viti 2017

Aktiviteti 4.5.2 Diskutimi i draft udhëzimit me IAL-të, Institutet dhe shoqatat e biznesit viti 2017

Aktiviteti 4.5.3 Miratimi i Udhëzimit viti 2017

Produkti 4.4 Hartimi i studimit në nivel kombëtar “Innovation Gap Analysis in Albania”- IGAIA në bazë të indikatorëve ndërkombëtarë të inovacionit

Aktiviteti 4.4.1 Ngritja e Grupit të Përbashkët Pune me ekspertë nga MASR, AKKSHI, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Turizmit dhe Mjedisit, Infrastrukturës dhe Energjisë, ASH, DPPI, IAL, instituteve kërkimore jashtë IAL-ve

Aktiviteti 4.4.2 - Hartimi i termave të referencës për asistencë e financim nga donatorë të huaj lidhur me hartimin e studimit

Aktiviteti 4.4.3 - Diskutimi i rezultateve të studimit me Grupet e Interesit

Objekti 5. Vlerësimi i cilësisë së kërkimit shkencor

Produkti 5.1 Miratimi i metodologjisë së vlerësimit të kërkimit shkencor në nivel kombëtar

Aktiviteti 5.1.1. Ngritja e Grupit të Punës për Standartet Akademike e Kërkimit Shkencor nga ana e MASR, viti 2017.

Aktiviteti 5.1.2. Organizimi i aktiviteteve kombëtare mbi prezantimin e modeleve të vlerësimit të kërkimit shkencor të vendeve me eksperiencë të përafërta. Viti 2017-2022

Aktiviteti 5.1.3. Përgatitja e draft-metodologjisë së vlerësimit të kërkimit shkencor në nivel kombëtar bazuar në modele ndërkombëtare – 2017.

Aktiviteti 5.1.4. Diskutimi i draft-metodologjisë me IAL dhe institucionet kërkimore shkencore jashtë IAL-ve, 2017.

Aktiviteti 5.1.5. Miratimi nga Këshilli i Ministrave i metodologjisë së vlerësimit të kërkimit shkencor në nivel kombëtar 2017.

Produkti 5.2 Hartimi dhe miratimi i Udhëzimit nga MASR për krijimin e Regjistrit Kombëtar të Revistave dhe Periodikëve Shkencorë në Republikën e Shqipërisë

Aktiviteti 5.2.1 Hartimi nga MASR dhe AKKSHI i draft-udhëzimit mbi përcaktimin e kriterëve që duhet të plotësojnë revistat dhe periodikët shkencorë për t'u regjistruar në Regjistrin Kombëtar të Republikës së Shqipërisë. Dhjetor 2017.

Aktiviteti 5.2.2 Diskutimi i draft-udhëzimit me grupet e interesit dhe ekspertë të huaj 2018

Aktiviteti 5.2.3. Miratimi i Udhëzimit nga MAS viti 2018.

Produkti 5.3 Krijimi i Platformës (on-line) të të dhënave për kërkimin shkencor në RSH, në lidhje me kapacitetet njerëzore, infrastrukturore, biblioteka & arkiva, (Albanian Research Information System- ARIS)

Aktiviteti 5.3.1. Ngritja e grupit të punës me ekspertë nga MASR, AKKSHI, RASH, INSTAT, IAL dhe institutet kërkimore jashtë IAL-ve 2017

Aktiviteti 5.3.2. Përcaktimi i moduleve dhe përmbytjes së tyre, 2017

Aktiviteti 5.3.3 Diskutimi me grupet e interesit në lidhje përmbytjen e platformës dhe aksesimi i saj, 2017

Aktiviteti 5.3.4 Përzgjedhja e personave të kontaktit në çdo IAL dhe institut kërkimor jashtë IAL-ve , përgjegjës për përditësimin e të dhënave individuale dhe institucionale, 2017

Aktiviteti 5.3.5 Vënia e platformës në funksionim 2017

Aktivitet 5.3.6 Vlerësimi një herë në dy vjet i hedhjes së të dhënave 2019/2022

Qellimi: Rritja e investimeve për infrastrukturën e kërkimit shkencor dhe efektivitetit të përdorimit të tyre, do të realizohet nëpërmjet përmbytjes së objektivit:

- **Vlerësimi dhe përmirësimi i infrastrukturës kombëtare të kërkimit shkencor për çështjet e sigurisë ushqimore, shëndetit publik, mjedisit, energjisë, shkencat e materialeve, ICT, albanalogjisë**

Objekti: Vlerësimi dhe përmirësimi i infrastruktures kombëtare të kërkimit shkencor *për çështjet e sigurisë ushqimore, shëndetit publik, mjedisit, energjisë, shkencat e materialeve, ICT, albanalogjisë*

Produkti 1.1 Krijimi i Hartës Kombëtare të infrastrukturës së Kërkimit Shkencor në Shqipëri në përputhje me ESFRI (European Strategic Framework of Research Infrastructure)

Aktiviteti 1.1.1 Ngritja e grupit të pune nga MASR për krijimin e hartës të infrastrukturës së Kërkimit Shkencor në Shqipëri, 2017

Aktiviteti 1.1.2 Vlerësimi derë më derë - “door to door” i infrastrukturës së kërkimit shkencor në vend, Janar- Mars 2018

Aktiviteti 1.1.3 Krijimi i hartës kombëtare off-line e on-line të infrastrukturës së Kërkimit Shkencor në Shqipëri

Aktiviteti 1.1.4 Publikimi hartës kombëtare off-line e on-line të infrastrukturës së Kërkimit Shkencor në Shqipëri

Produkti 1.2 Hartimi i Plani kombëtar të investimeve për infrastrukturë e kërkimit

Aktiviteti 1.2.1 Evidentimi dhe vlerësimi i nevojave të institucioneve kërkimore dhe IAL për infrastruktura të reja të kërkimit shkencor Shtator 2018

Aktiviteti 1.2.2 Miratimi i planit të investimeve me VKM - Mars 2019

Produkti 1.3 Financimi i akreditimit i 10 laboratorëve të kërkimit shkencor në të institute kërkimore e IAL viti 2018-2022

Aktiviteti 1.3.1 Përzgjedhja e 10 laboratorëve të kërkimit shkencor në fushat, *siguria ushqimore, shëndeti publik, mjedisi, energjia, shkencat e materiale, ICT, albanalogjia*

Aktiviteti 1.3.2 Fillimi i procedurave të akreditimit

Aktiviteti 1.3.3 Përfundimi dhe akreditimi i laboratorëve

Produkti 1.4 Përmirësimi i rrjetit të bibliotekave dhe arkivave shkencore në nivel IAL dhe institucioneve kërkimore jashtë IAL –ve 2017-2022

Aktiviteti 1.4.1 Hartimi i metodologjise vlerësuese për gjendjen e bibliotekave dhe arkivave shkencore në nivel kombëtar në nivel IAL dhe institucioneve kërkimore jashtë IAL-ve.

Aktiviteti 1.4.2 Planifikimi i financimit të përmirësimit të infrastrukturës fizike, koleksionit të librave dhe dokumentave në të paktën 4 bibliotekat dhe arkivat shtetrorë (bujqësi, mjedisit, albanalogji, energji).

Aktiviteti 1.4.3 Hartimi i planit të dixhitalizimit i bibliotekave dhe arkivave shkencore në nivel IAL dhe institucioneve kërkimore

Aktiviteti 1.4.4 Pilotimi dhe përfundimi i dixhitalizimit në të paktën 2 biblioteka dhe 2 arkiva shkencore.

Produkti 1.5 Përfundimi i procedurave për ngritjen dhe funksionimin e Qendrës Ndërkombëtare e Shkencave Detare, Vlorë në bashkëpunim me Bashkimin Europian.

Aktivitetet 1.5.1 Përcaktimi i godinës në qytetin e Vlorës.

Aktiviteti 1.5.2 Përshtatja infrastrukture për kryerjen e funksionit si Qëndër Ndërkombëtare e Shkencave Detare.

Aktiviteti 1.5.3 Nënshkrimi i një marrëveshje bashkëpunimi dhe partneriteti me institucionet akademike vendase për funksionimin e Qendrës Ndërkombëtare e Shkencave Detare.

Aktiviteti 1.5.4 Vënia në funksionim e Qendrës Ndërkombëtare e Shkencave Detare.

Qëllimi; Thjeshtëzimi i praktikave që garantojnë treg të hapur për kërkuesit shkencorë vendas dhe të huaj, dhe lehtësim mobiliteti akademik, do të realizohet nëpërmjet përmnushjes së objektivave :

- **Përmirësimi i praktikave të rekrutimit të stafeve akademike e kërkimore shkencore**
- **Rishikimi i kuadrit ligjor kombëtar që garanton lëvizjen e kërkuesve të huaj, nëpërmjet botimi të guidës së mobilitetit akademik.**

Objektivi 1. Përmirësimi i praktikave të rekrutimit të stafeve akademike e kërkimore shkencore

Produkti 1.1. Publikimi në portalin Euraxess-Albania i të gjithë vendeve të hapura të punës në institucionet akademike e kërkimore shqiptare 2017-2022

Aktiviteti 1.1.1 Hartimi Udhëzimit të MASR për IAL-të dhe institutet kërkimore jashtë IAL-ve, për detyrimin e publikimit të vendeve të lira të punës për stafet akademike e kërkimore në të gjitha nivelet.

Aktiviteti 1.1.2 Përgatitja e Udhëzimi nga MASR për caktimin e Pikës Kombëtare të Kontaktit të Euraxess në të gjitha IAL-të e institutet kërkimore jashtë IAL-ve, e bizneset që kanë departamente K & ZH

Aktiviteti 1.1.3 Organizimi i INFO DAY vjetore për Rrjetin Euraxess nga AKKSHI në IAL , institutet kërkimore jashtë IAL-ve, biznese dhe shoqërinë civile

Aktiviteti 1.1.4 Nënshkrimi i Kartës dhe Kodit të Studiuesit nga të gjithë IAL –të dhe institutet kërkimore jashtë IAL-ve

Aktiviteti 1.1.5 Organizimi i 10 trajnimeve nga AKKSHI për të marrë HR4 Excellence

Objektivi 2. Rishikimi i kuadrit ligjor kombëtar që garanton lëvizjen e lirë për qëndrimin e kërkuesve të huaj në institucionet akademike dhe kërkimore shqiptare

Produkti 2.1 Botimi i guidës së mobilitetit për studiuesit e kërkuesit e huaj 2017-2018

Aktiviteti 2.1.1 Ngritja grupit ndër institucional me përfaqësues nga Ministritë e linjës për rishikimin e legjislacionit vendas mbi mobilitetin akademik të studiuesve të huaj

Aktiviteti 2.1.2 Përgatitja e një pakete ndryshimesh ligjore në përputhje me udhëzimet e direktivat e Komisionit Europian për mobilitetin akademik e studiuesve të vendeve të tjera

Aktiviteti 2.1.3 Botimi i një Guide të Mobilitetit për Studiuesit e Kërkuesit e Huaj në anglisht në version të shtypur e on-line e botimin e saj në faqen Euraxess-Albania

Qëllimi: Promovimi i barazisë gjinore në fushën e SHTI-së, do të realizohet nëpërmjet përmbushjes së objektivave:

- Rritja me 30% deri në vitin 2022 e drejtuesve femra në pozicionet, akademike e kërkimore, të IAL dhe qendrave kërkimore jashtë IAL-ve.
- Rritja me 30% deri në vitin 2022 e financimit të projekteve kombëtare të kërkim zhvillimit, që drejtohen nga kërkuese femra dhe doktoraturave të fushave prioritare të kërkimit.

Objektivi 1. Rritja me 30 % deri në vitin 2022 e drejtuesve femra në pozicionet drejtuese akademike e kërkimore, të IAL -ve dhe qendrave kërkimore jashtë IAL-ve.

Produkti 1.1 Botimi i Raportit Vjetor Gender in Science –GIS

Aktiviteti 1.1.1 Hartimi i metodologjisë për mbledhjen e të dhënave, “Gender in Science” në MASR në bashkëpunim me INSTAT

Aktiviteti 1.1.2 Hartimi i Udhëzimit nga MASR për caktimin e koordinatorit të barazisë gjinore në nivel IAL, institutive kërkimore jashtë IAL-ve.

Aktiviteti 1.1.3 Botimi i raportit vjetor “Gender in Science”.

Objektivi 2. Rritja me 30 % e financimit të projekteve kombëtare të kërkim zhvillimit që drejtohen nga kërkuese femra dhe Doktoraturave të fushave prioritare të kërkimit, (deri në vitin 2022

Produkti 2.1 Financimi i projekteve kombëtare të kërkim-zhvillimit si dhe jo më pak se 5 Doktoratura Kombëtare me aplikante femra.

Aktiviteti 2.1.1 Rishikimi i Udhëzimeve e Rregulloreve të financimit nga AKKSHI për t’i përshtatur me parimin e kuotës gjinore

Aktiviteti 2.1.2 Botimi i Udhëzimeve & Rregulloreve on-line

Aktiviteti 2.1.3 Promovimi i projekteve dhe doktoratureve Best women in Science-BWS

Aktiviteti 2.1.4 Shpallja çdo vit e institucionit kërkimor shkencor e akademik, kampion në mbështetjen e grave në shkencë “Champion Women Promotion in Science”.

Aktiviteti 2.1.5 Shpallja e çmimit të Karrierës të Gruas Shkencëtare dhe çmimit të Kërkueseve të Reja.

Qëllimi: Garantimi i aksesit për marrjen e informacionit mbi rezultatet e kërkimit shkencor dhe përdorimi i pakushtëzuar i të dhënave shkencore, do të realizohet nëpërmjet përmbushjes së objektivit:

➤ **Garantimit të aksesit të hapur on-line për të gjitha botimet shkencore të financuara me fonde publike**

Objektivi 1. Garantimi i aksesit të hapur on-line për të gjitha botimet shkencore të financuara me fonde publike 2022

Produkti 1.1 Krijimi i Bazës së të dhënave të Doktoraturave dhe Projekteve Kombëtare të Kërkim – Zhvillimit nga AKKSHI

Aktiviteti 1.1.1 Hartimi i një Udhëzuesi nga AKKSHI, për krijimin e Bazës së të dhënave të Doktoraturave dhe Projekteve Kombëtare të Kërkim-Zhvillimit

Aktiviteti 1.1.2 Realizimi i një Marrëveshje Bashkëpunimi mes Bibliotekës Kombëtare e AKKSHI për transferimin e të dhënave bibliografike për titujt e doktoraturave në BK.

Aktiviteti 1.1.3 Krijimi i një platforme on-line për hedhjen e të dhënave dhe përcaktimi i kalendarit dhe kostos të hedhjes së të dhënave.

Aktiviteti 1.1.4 Akses i hapur në platformën on-line të Bazës së të dhënave të Doktoraturave dhe Projekteve Kombëtare të Kërkim- Zhvillimit nga AKKSHI.

Produkti 1.2 Dixhitalizimi i koleksioneve të revistave e periodikëve shkencorë në gjuhën shqipe

Aktiviteti 1.2.1 Përcaktimi nga AKKSHI i listës kombëtare të revistave e periodikëve shkencorë në gjuhën shqipe.

Aktiviteti 1.2.2 Nënshkrimi i Marrëveshjes së Bashkëpunimi mes Bibliotekës Kombëtare dhe AKKSHI-t për dixhitalizimin e revistave.

Aktiviteti 1.2.3. Krijimi i një platforme on-line (depository) për të siguruar akses të hapur në koleksionin e revistave dhe periodikëve shkencorë të dixhitalizuar.

Produkti 1.3 Krijimi i katalogut bibliografik on-line të bazës së të dhënave AlbaDatanet dhe AlbResearchPublications.Net me titujt e të gjithë botimeve shkencore në albanologji e shkencat e tjera

Aktiviteti 1.3.1 Nënshkrimi i Marrëveshjes së Bashkëpunimi mes Bibliotekës Kombëtare dhe bibliotekave shkencore të IAL, institucionet e kërkimit jashtë IAL-ve e AKKSHI-t për transferimin e të dhënave bibliografike për titujt botimeve albanologjike brenda e jashtë vendit.

Aktiviteti 1.3.2 Krijimi i një platforme on-line në bashkëpunim me RASH për hedhjen e të dhënave, përcaktimin e kalendarit dhe kostostove të hedhjes së të dhënave.

Aktiviteti 1.3.4 Sigurimi i aksesit të hapur në platformën on-line të bazës së të dhënave AlbaDatanet dhe AlbResearch Publications.Net me titujt e të gjithë botimeve shkencore në albanologji e shkencat e tjera.

Aktiviteti 1.3.5 Përzgjedhja nga baza e të dhënave AlbaDatanet dhe AlbResearchPublications.Net me titujt e të gjithë botimeve shkencore në albanologji e shkencat e tjera, titujt që do të dixhitalizohen.

Produkti 1.4 Krijimi i portalit Alb Info Science-AIS dhe Alb Science Memorial Days-ASMEDA

Aktiviteti 1.4.1 Hartimi i Marrëveshjes së Bashkëpunimi me Qendrën e Studimeve Enciclopedike pranë ASH dhe Drejtorinë e Përgjithshme të Arkivave për mbledhjen e të dhënave

Aktiviteti 1.4.2: Përcatimi i kalendarit vjetor të Alb Science Memorial Days ASMEDA me ngjarjet e datat kryesore që përkujtojnë individë, institucione apo kontribute të rëndësishme të shkencës shqiptare ndër vite

Aktiviteti 1.4.3. Realizimi i aktivitetit kombëtar “Dita e Shkencës”, me një tematikë të caktuar të përvitshme

B. Mbështetja e Kërkimit Shkencor për nxitjen e Inovacionit dhe zhvillimin e teknologjisë në bashkëpunim me sektorin e biznesit

Qëllimi: Rritja e bashkëpunimit mes komunitetit të kërkuesëve shkencorë dhe atij të biznesit do të realizohet nëpërmjet përmbushjes së objektivave të mëposhtëm:

- **Krijimi i mekanizmave nxitës ligjorë, fiskalë për financimin e kërkimit shkencor nga biznesi**
- **Rritja e pjesëmarrjes së biznesit në inisiativa dhe programe rajonale**
- **Nxitja e biznesit për krijimin e Sipërmarrjeve të Reja (Start-Up) në Inovacion dhe teknologji**
- **Mbështetje për zhvillimin e Inovacionit dhe TIK për bizneset e vogla dhe të mesme, si një formë bashkërendimi edhe me objektivat e “Axeve Dixhitale të Shqipërisë 2015-2020”**

Objektivi 1: Krijimi i mekanizmave nxitës ligjorë, fiskalë për financimin e kërkimit shkencor nga biznesi.

Produkti 1.1 Rishikimi i Ligjit Nr 7982 date 21.12.1994 “ Për Sponsorizimet”për vendosjen e mekanizmave nxitës fiskalë të biznesit për financimin e kërkimit shkencor

Aktiviteti 1.1.1 Ngritja e grupit të punës për vlerësimin e analizën e ligjit “Për Sponsorizimet”

Aktiviteti 1.1.2 Propozimi i ndryshimeve ligjore lidhur me ligjin “Për Sponsorizimet”

Aktiviteti 1.1.3 Diskutimi me grupet e interesit të propozimeve të ndryshme

Aktiviteti 1.1.4 Miratimi në Parlament i ndryshimeve ligjore

Produkti 2. Rishikimi i ligjit Nr. 92/2014 date 24.07.2014 “Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar” për përjashtime specifike (përjashtime nga taksat dhe TVSH mbi pjesën e investuar në shkencë)

Aktiviteti 1.2.1 Ngritja e grupit të punës për vlerësimin e analizën e kuadrit ligjor “Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar”

Aktiviteti 1.2.2 Propozimi i ndryshimeve ligjore lidhur me ligjin “Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar”

Aktiviteti 1.2.3. Diskutimi me grupet e interesit

Aktiviteti 1.2.4. Miratimi në Parlament i ndryshimeve ligjore

Objektiv 2. Rritja e pjesëmarrjes së biznesit në inisiativa dhe programe rajonale si:

(SEECCEL (Qendra e Evropës Juglindore për të Mësuarit e Sipërmarrjes), EIF (Fondi Evropian i Investimeve), COSME (Program i BE-së për Konkurrueshmërinë e Sipërmarrjeve dhe për Sipërmarrjet e Vogla dhe të Mesme), HORIZON 2020 (Programi Kuadër i BE-së për Kërkime dhe Inovacione), EDIF (Instrumenti i Zhvillimit të Sipërmarrjes dhe Inovacionit, ENIF (Fondi i Inovacionit të Sipërmarrjes), ENEF (Fondi i Zgjerimit të Sipërmarrjes), IPA (Instrumenti i Ndihmës përpara Antarësimit) në BE).

Produkti 1. Rritja me 10% në vit e bizneseve, të cilat përfitojnë nga fondet e programeve rajonale

Aktiviteti 1.1.1 Informimi i bizneseve (SME-ve) për programet rajonale nga AIDA

Aktiviteti 1.1.2 Trajnimi i përfaqësuesëve të biznesit në hartimin e projekt propozimeve për programet rajonale.

Aktiviteti 1.1.3 Nënshkrimi i marrëveshjeve të bashkëpunimit IAL, biznes, AKKSHI për projekte të përbashkëta sipas sektorëve prioritar të kërkim-zhvillimit.

Objektivi 3: Nxitja e biznesit për krijimin e Sipërmarrjeve të Reja (Start-Up) në Inovacion dhe teknologji

Produkti 1. Mbështetje financiare dhe këshillim për 20 sipërmarrje të reja (start-up)

Aktiviteti 1.1.1 Mbështetje nga skema e granteve për bizneset- AIDA

Aktiviteti 1.1.2 Organizimi i trajnimeve për zhvillimin e aftësive, shërbimeve të teknologjisë shërbimeve të zgjerimit të prodhimeve- AIDA

C.Rritja e ndërgjegjësimit të operatorëve të shoqërisë civile, medias dhe publikut për rolin e Shkencës Teknologjisë dhe Inovacionit në zhvillimin e përgjithshëm të shoqërisë

Qëllimi: Informimi dhe ndërgjegjesimi i publikut dhe institucioneve vendimmarrëse mbi rëndësinë e shkencës, inovacionit dhe teknologjisë, do të realizohet nëpërmjet përmbushjes së objektivave të mëposhtëm:

- Përmirësimi i kuadrit ligjor për organizatat jofitimprurëse që kryejnë aktivitete kërkimore
- Rritja e mbështetjes financiare, institucionale për kërkim zhvillimin në sektorin e shoqërisë civile
- Rritja e ndërgjegjësimit në shoqërinë shqiptare për rolin e dobën e kërkimit shkencor si aktivitet publik

Objektivi 1: Përmirësimi i kuadrit ligjor për organizatat jofitimprurëse që kryejnë aktivitete kërkimore

Produkti 1: Rishikimi i ligjit për organizatat jofitimprurëse

Aktiviteti 1.1.1 Vlerësimi e analiza e kuadrit ligjor për organizatat e shoqërisë civile me status OJF-je që kryejn aktivitete me objekt kërkimin shkencor.

Aktiviteti 1.1. 2 Propozimi i ndryshimeve ligjore lidhur me statusin e këtyre OJF-ve

Aktiviteti 1.1.3 Diskutimi me grupet e interesit të ndryshimeve të propozuara

Aktiviteti 1.1. 4 Miratimi në Parlament i ndryshimit të ligjit për shoqërinë civile

Objektivi 2. Rritja e mbështetjes financiare, institucionale për kërkim zhvillimin në sektorin e shoqërisë civile

Produkti 1: Mbështetje financiar në masën 30% nga fondet publike të dhëna për shoqërinë civile në funksion të kërkim zhvillimit.

Aktiviteti 1.1.1: Përcaktimi i një kuote prej 10% në fondet e PKKZH-së për kërkimin shkencor nga institutet/qendrat kërkimore shkencore me status organizatash joqeveritare.

Aktiviteti 1.1.2 Financim në masën 20% nga fondet totale të Agjensisë së Mbështetjes së Shoqërisë Civile (AMSHC) për aktivitetet e kërkimit shkencor të qendrave kërkimore dhe organizatave të shoqërisë civile.

Produkti 2 . Krijimi i bazës së të dhënave për studimet e kryera nga organizatat e shoqërisë civile kombëtare ndërkombëtare.

Aktivitet 1.2.1 Evidentimi i organizatave të shoqërisë civile kombëtare dhe ndërkombëtare të cilat kanë kryer studime që pas vitit 1990

Aktiviteti 1.2.2 Krijimi i nje sistemi online për arshivimin e studimeve të kryera nga organizatave të shoqërisë civile kombëtare dhe ndërkombëtare

Objektivi 3. Rritja e ndërgjegjësimin në shoqërinë shqiptare për rolin e dobisë e kërkimit shkencor si aktivitet publik

Produkti 1. Realizimi i programeve në Tv për promovimin e shkencës tek moshat e reja

Aktiviteti 1.1.1 Përcaktimi i Termave të Referencës për realizimin e TV

Aktiviteti 1.1.2. Miratimi i Marrëveshje Bashkëpunimi me 3 TV kombëtare për promovimin e shkencës tek të rinjtë

Aktiviteti 1.1.3. Zhvillimi i emisioneve TV Show-Science Factor

Produkti 2. Realizimi i Ciklit Dokumentar (shqip- anglisht) Një histori e shkencës shqiptare

Aktiviteti 1.2.1 Përcaktimi i Termave të Referencës për realizimin e Ciklit Dokumentar (shqip-anglisht) “Një histori e shkencës shqiptare”

Aktiviteti 1.2.2 Hartimi i një Marrëveshje Bashkëpunimi me Arkivin Kombëtar të Filmit dhe RTSH Cikli Dokumentar (shqip-anglisht) “Një histori e shkencës shqiptare”

Aktiviteti 1.2.3. Hartimi i një Marrëveshje Bashkëpunimi me 3 TV kombëtare për t’a shfaqur Ciklin e Dokumentarëve “Një histori e shkencës shqiptare”

Produkti 3. Realizimi i trajnimeve për punonjës të administratës publike lidhur me përdorimin e të dhënave shkencore në politikbërje (pranë Shkollës së Administratës Publike (ASPA)

Aktiviteti 1.3.1 Përcaktimi i Termave të Referencës për realizimin e kurrikulës për kërkimin shkencor teknologjinë dhe inovacionin

Aktiviteti 1.3.2 Hartimi i planit të veprimit për përcaktimin e institucioneve dhe afateve kohore për zhvillimin e trajnimit

Aktiviteti 1.3.4 Zhvillimi i trajnimit

D. Fuqizimi i bashkëpunimit në nivel rajonal, europian dhe global

Qëllimi: Forcimi i lidhjeve të bashkëpunimit ndërkufitar e ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor, do të realizohet nëpërmjet përmbushjes së objektivave të mëposhtëm:

- **Rritja e financimit deri në 20% krahasuar me pesë vitet e fundit, në projektet e bashkëpunimit ndërkufitar e ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor**
- **Rritja e pjesëmarrjes dhe projekteve fituese deri në 20%, krahasuar me vitin 2014 Programin Kombëtar të Kërkimit Shkencor e Inovacionit H2020**
- **Pjesëmarrja aktive dhe angazhimi institucional në iniciativat Open Science të Komisionit European dhe Grupin e Punës Open Science të Këshillit të Bashkëpunimit Rajonal**

Objektivi 1: Rritja e financimit deri në 20% krahasuar me pesë vitet e fundit, në projektet e bashkëpunimit ndërkufitar e ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor

Produkti1.1 Mbështetja nga MASR nëpërmjet AKKSHI jo më pak se gjashtë marrëveshjeve të bashkëpunimit shkencor dypalëshe dhe shumëpalëshe me vendet e rajonit dhe më gjerë.

Aktiviteti 1.1.1 Rivlerësimi i statusit të marrëveshjeve dyplalëshe dhe shumëpalëshe të bashkëpunimit shkencor. viti 2017

Aktiviteti 1.1.2 Nënshkrimi i marrëveshjeve të reja të bashkëpunimit shkencor dypalësh dhe shumëpalësh 2017-2022

Produkti 1.2 Pjesëmarrje në Qendrën Rajonale të Kërkimit Shkencor e Inovacionit –WISE (Split Kroaci)

Aktiviteti 1.2.1 Planifikimi nga MASR i detyrimeve financiare vjetore për pjesëmarrje në EISE. Viti 2017 -2022

Aktiviteti 1.2.2 Realizimi i takimeve promovuese të përvitshme mbi funksionimin bashkëpunimin me Qendrën Rajonale të Kërkimit Shkencor e Inovacionit-WISE

Objektivi 2: Rritja e pjesëmarrjes dhe projekteve fituese deri në 20%, krahasuar me vitin 2014 për Programin Kombëtar të Kërkimit Shkencor e Inovacionit H2020

Produkti 2.1 Dyfishimi i numrit të projekteve të fituara “Programi H2020” nga komuniteti i kërkimit shkencor

Aktiviteti 2.1.1 Fuqizimi i Rrjetit të Pikave Kombëtare të Kontaktit-NCP të H2020 duke i kaluar si strukturë pranë AKKSHI

Aktiviteti 2.1.2 Ngritja e një Komiteti të Përbashkët Koordinues mes Programeve H2020, Erasmus e COSME për ndërgjegjësimin e apliknatëve nga sektori i kërkimit shkencor e SME

Aktiviteti 2.1.3 Hartimi i Udhëzimit të Përbashkët mes MASR dhe MFE për nxitjen e IAL publike e instituteteve kërkimore publike për pjesëmarrje në H2020.

Objektivi 3 Pjesëmarrje aktive dhe angazhimi institucional në iniciativat Open Science të Komisionit European dhe Grupin e Punës Open Science të Këshillit të Bashkëpunimit Rajonal

Produkti 3.1 Caktimi i “Open Science Contact Point” në Shqipëri dhe raportimi në Komisionin European për Open Science

Aktiviteti 1.3.1 Hartimi i Udhëzimit nga MASR për Open Science Contact Point

Aktiviteti 3.1.2. Realizimi i aktiviteteve promovuese për Open Science në IAL e institucionet kërkimore jashtë IAL-ve.

Aktiviteti 3.1.3 Pjesëmarrja në Takimet Vjetore të Open Science

IV. BURIMET FINANCIARE

Kostoja e përgjithshme e përlogaritur për zbatimin e masave të SHTI-së 2017-2022 është rreth 9.1 miliard lekë, fondet janë alokuar nga:

- a) Buxheti i shtetit për institucionet publike (Ministritë e Linjës (ML) dhe institucionet kërkimore jashtë IAL-ve), në shumën prej 3.3 miliard lekë.
- b) Buxheti IAL-ve, në shumën rreth 2.2 miliard lekë.
- c) Buxheti nga donatorët në shumën rreth 1 miliard lekë.

Buxheti i alokuar për zbatimin e SHTI-së për periudhën 2017-2022, sipas institucioneve të mësipërme, është rreth 6.5 miliard lekë. Paraqitet hendek në financim në masën rreth 2.5 miliardë lekë, fond i cili duhet të planifikohet në Programin e Buxhetit Afatmesëm (PBA) nga institucionet buxhetore për zbatimin e SHTI 2017-2022.

Planifikimi i fondeve në këto forme synon të arrijë objektivin e parashikuar që shpenzimet për kërkimin shkencor të arrijnë në 1% të PBB.

Burimet financiare të përcaktuara nga ML-të dhe institucionet sipas programeve buxhetore për kërkimin shkencor, mbulojnë rreth 51% të kostos së përlllogaritur si pjesë e planit të veprimit për SHTI 2017-2022. Nevojat për fonde për periudhën 2019-2020 janë programuar në përputhje me kuotat tavan të projektbuxhetit.

Burimet financiare nga donatorët mbulojnë rreth 15% të kostos së SHTI 2017-2022.

Burimet financiare nga IAL-të mbulojnë rreth 34% të kostos së SHTI 2017-2022.

Kostimi i planit të veprimit për zbatimin e SHTI-së 2017-2022, është realizuar bazuar në metodologjinë dhe praktikën e planifikimit buxhetor, më konkretisht duke konsideruar shpenzimet e projekteve të trupëzuara në produkte dhe ato jashtë projekteve. Një metodologji e tillë është në përputhje me sistemin e planifikimit buxhetor në Republikën e Shqipërisë sikurse parashikohet në ligjin organik të buxhetit.

Buxheti i planit të veprimit të SHTI-së është mbështetur në elementët si më poshtë vijon:

- Kostot për zbatimin e SHTI 2017-2022 konsiderohen shpenzimet kapitale dhe korrente
- Kostot e financuara nga IAL-te dhe donatorët janë konsideruar si shpenzime kapitale.
- Buxheti i SHTI-së është parashikuar brenda rritjes ekonomike të parashikuar sipas kuadrit makro-ekonomik.

Tabela 1 : Buxheti i nevojshëm “Strategjia Kombëtare për Shkencën, Teknologjinë dhe Inovacionin 2017-2022”

Kostimi I aktivitet/ produkte / objektiva ne 000/ leke						
	(Buxheti i nevojshem per realizimi e Politikes A: në lekë) 7,874,450	Politika A :Përmirësimi i kuadrit ligjor, institucional dhe financiar në shërbim të Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit (SHTI)				
Qëllimi	Objekti	Buxheti i nevojshëm (Lekë)	Buxheti i shtetit i planifikuar	Buxheti I IAL- ve Publike dhe Private, Institucione të tjera kerkimore shkencore.	Donatorë (Lekë)	Hendeku Finaciar/ objektiva të pambuluara me fonde (Lekë)
Totali i buxhetit Qëllimit 1		4,128,450	1,538,950	1,309,400	50,000	1,230,100
Qëllimi 1: Maksimizimi i rezultateve të kërkimit shkencor, nëpërmjet përmirësimit të politikave, instrumentave ligjorë, institucionalë dhe financiarë	Objekti 1: Reformimi i sistemit institucional të kërkimit shkencor	17,950	10,150	3,600		4,200

	Objektivi 2, Rritja e investimeve për SHTI bazuar në fondet publike dhe burime të tjera alternative deri në 1% të GDP	2,630,000	1,000,000	880,000	50,000	700,000
	Objektivi 3: Përfshirja e diasporës shkencore shqiptare në SHTI	520,000	210,000	110,000	-	200,000
	Objektivi 4: Rritja e bashkëpunimit mes komunitetit të kërkimit shkencor dhe biznesit	957,500	318,000	315,000	-	324,500
	Objektivi 5. Monitorimi i cilësisë së kërkimit shkencor	3,000	800	800		1,400

Qëllimi 2: Rritja e investimeve për infrastrukturën e kërkimit shkencor dhe efektivitetit të përdorimit të tyre	Objektivi : Vlerësimi dhe përmirësimi i infrastruktures kombëtare të kërkimit shkencor për çështjet e sigurisë ushqimore, shëndetit publik, mjedisit, energjisë, shkencat e materialeve, ICT, albanalogjisë	2,990,000	1,100,000	550,000	700,000	640,000
Totali i buxhetit Qëllimit 3		116,300	32,200	28,100		56,000
Qëllimi 3: Thjeshtëzimi i praktikave që garantojnë treg të hapur për kërkuesit shkencorë vendas dhe të huaj, dhe lehtësimi i mobilitetit akademik	Objektivi 1. Përmirësimi i praktikave të rekrutimit të stafëve akademike e kërkimore shkencore	20,300	8,200	4,100		8,000
	Objektivi 2. Rishikimi i kuadrit ligjor kombëtar që garanton lëvizjen e lirë për qëndrimin e kërkuesve të huaj në institucionet akademike dhe kërkimore shqiptare	96,000	24,000	24,000		48,000
Totali i buxhetit Qëllimit 4		600,300	120,300	120,000		360,000

Qëllimi 4: Promovimi i barazisë gjinore në fushën e SHTI-së	Objektivi 1. Rritja me 30 % deri në vitin 2022 e drejtuesve femra në pozicioneve drejtuese akademike e kërkimore, të IAL-ve dhe qendrave kërkimore jashtë IAL-ve	300	300			
	Objektivi 2. Rritja me 30 % e financimit të projekteve kombëtare të kërkim zhvillimit që drejtohen nga kërkuese femra dhe Doktoraturave të fushave prioritare të kërkimit,	600,000	120,000	120,000		360,000
Qëllimi 5 : Garantimi i aksesit për marrjen e informacionit mbi rezultatet e kërkimit shkencor dhe përdorimi i pakushtëzuar i të dhënave shkencore	Objektivi 1. Garantimi i aksesit të hapur on-line për të gjitha botimet shkencore të financuara me fonde publike	39,400	9,200	15,000		15,200

	(Buxheti i nevojshem per realizimi e Politikes B: në lekë) 152,700	Politika B. Mbështetja e Kërkimit Shkencor për nxitjen e Inovacionit dhe zhvillimin e teknologjisë në bashkëpunim me sektorin e biznesit			
Qëllimi 1: Rritja e bashkëpunimit mes komunitetit të kërkuesëve shkencorë dhe atij të biznesit	Objektivi 1: Krijimi i mekanizmave nxitës ligjor, fiskalë për financimin e kërkimit shkencor nga biznesi	1,500	1,200	300	
	Objektivi 2. Rritja e pjesëmarrjes së biznesit në iniciativa dhe programe rajonale	132,000	12,000	120,000	
	Objektivi 3: Nxitja e biznesit për krijimin e Sipërmarrjeve të Reja (Start-Up) në Inovacion dhe teknologji	19,200	3,200	16,000	
	(Buxheti i nevojshem per realizimi e Politikes C: në lekë)18,000	Politika C. Rritja e ndërgjegjësimit të operatorëve të shoqërisë civile, medias dhe publikut për rolin e Shkencës Teknologjisë dhe Inovacionit në zhvillimin e përgjithshëm të shoqërisë			

Qëllimi 1: Informimi dhe ndërgjegjesimi i publikut dhe institucioneve vendimmarrëse mbi rëndësinë e shkencës, inovacionit dhe teknologjisë	Objektivi 1: Përmirësimi i kuadrit ligjor për organizatat jofitimprurëse që kryejnë aktivitete kërkimore	-			
	Objektivi 2. Rritja e mbështetjes financiare, institucionale për kërkim zhvillimin në sektorin e shoqërisë civile	-	-		
		-	-		
	Objektivi 3. Rritja e ndërgjegjësimit në shoqërinë shqiptare për rolin e dobën e kërkimit shkencor si aktivitet publik	18,000	18,000		
	(Buxheti i nevojshem për realizimi e Politikës D: në lekë) 1,018,400	Politika D. Fuqizimi i bashkëpunimit në nivel rajonal, europian dhe global			

Qëllimi: Forcimi i lidhjeve të bashkëpunimit ndërkufitar e ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor	Objektivi 1: Rritja e financimit deri në 20% krahasuar me pesë vitet e fundit, në projektet e bashkëpunimit ndërkufitar e ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor	107,400	42,000	1,400	36,000
	Objektivi 2: Rritja e pjesëmarrjes dhe projekteve fituese deri në 20%, krahasuar me vitin 2014 për Programin Kombëtar të Kërkimit Shkencor e Inovacionit H2020	905,000	430,000	45,000	215,000
	Objektivi 3 Pjesëmarrje aktive dhe angazhimi institucional në iniciativat Open Science të Komisionit European dhe Grupin e Punës Open Science të Këshillit të Bashkëpunimit Rajonal	6,000	1,800	1,800	

PLANI I VEPRIMIT 2017 - 2022

**MATRICA E PËRPUTISHMËRISË SË PRIORITETEVE STRATEGJIKE ME PLANIFIKIMIN
BUXHETOR AFATMESËM & DEKLARATA E POLITIKAVE TË PROGRAMEVE**

Politika	Qëllimi	Objekti	Ministria/ Ministritë	Programet buxhetore	Deklarata e programeve buxhetore	Buxheti i parashikuar ne strategji	Buxheti i parashikuar ne programin buxhetor 2017- 2020	Perqindja e buxhetit ndaj totalit te buxhetit te strategjise
Politika A. Përmirësimi i kuadrit ligjor, institucional dhe financiar në shërbim të Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit (SHTI)	<i>Maksimalizimi i rezultateve të kërkimit shkencor, nëpërmjet përmirësimit të politikave, instrumentave ligjorë, institucionalë dhe financiarë</i>	Objekti 1: Reformimi i sistemit institucional të kërkimit shkencor	MASR/KM	Fonde per shkencen	Synimi kryesor politik i programit është që sistemi i kërkimit shkencor t'i përgjigjet me besim të lartë sfidave të së ardhmes si çështjeve të mjedisit, mungesës së burimeve, çështjeve të shëndetit publik, të kohësionit social si dhe drejt zhvillimeve globale dhe integritetit të Shqipërisë në Bashkimin Evropian. Programi synon zgjerimin dhe rritjen e cilësisë së kërkimit shkencor në Shqipëri, për të arritur në raportin 7 kërkues për çdo 1000 të punësuar në vitin 2020. Integrimi i kërkimit shkencor shqiptar në Hapësirën Evropiane të Kërkimit (ERA) numri i aplikimeve nga programet bilaterale dhe Programin Horizon 2020 të rritet me 10% në vit, dhe orientuar kërkimin shkencor kah nevojave të tregut nëpërmjet forcimit të lidhjeve të Programeve Kombëtare dhe Ndërkombëtare me biznesin privat.	1,600	1,600	0.02%

			MASR	Fonde per shkencen	Synimi kryesor politik i programit është që sistemi i kërkimit shkencor t'i përgjigjet me besim të lartë sfidave të së ardhmes si çështjeve të mjedisit, mungesës së burimeve, çështjeve të shëndetit publik, të kohesionit social si dhe drejt zhvillimeve globale dhe integritetit të Shqipërisë në Bashkimin Evropian. Programi synon zgjerimin dhe rritjen e cilësisë së kërkimit shkencor në Shqipëri, për të arritur në raportin 7 kërkues për çdo 1000 të punësuar në vitin 2020. Integrimi i kërkimit shkencor shqiptar në Hapësirën Evropiane të Kërkimit (ERA) numri i aplikimeve nga programet bilaterale dhe Programin Horizon 2020 të rritet me 10% në vit, dhe orientuar kërkimin shkencor kah nevojave të tregut nëpërmjet forcimit të lidhjeve të Programeve Kombëtare dhe Ndërkombëtare me biznesin privat.	4,500	300,800	0.05%
			MASR/Parlamenti	Fonde per shkencen		1,200	1,200	0.01%
			MASR	Fonde per shkencen		2,250	2,250	0.02%
			MASR/ AKKSHI	a)Fonde per shkencën b) Arsimi i Lartë	Arsimi i larte: Sigurimi i cilësisë në AL në nivel institucional e të programeve të studimit sipas kriterëve e standardeve ndërkombëtare të HEAL-it në përputhje me kërkesat e tregut të punës. Rritja e transparencës dhe krijimi i mekanizmeve të kontrollit dhe llogaridhënies në kuadrin e luftës ndaj korrupsionit. Ofrimi i kurrikulave universitare konform nevojave të tregut të punës. Krijimi i mekanizmeve mbështetës dhe promovues të pjesmarjes në projekte kërkimore ndërkombëtare përmes promovimit akademik. Rritja e dimensionit social në AL. Sigurimi i kualifikimit të vazhdueshëm profesional bazuar në konceptin e të mësuarit gjatë gjithë jetës. Internacionalizim i AL dhe rritja e mobilitetit	8,400	7,200	0.09%

		Objektivi 2, Rritja e investimeve për SHTT bazuar në fondet publike dhe burime të tjera alternative deri në 1% të GDP	AKKSHI	Fonde per shkencen	Synimi kryesor politik i programit është që sistemi i kërkimit shkencor t'i përgjigjet me besim të lartë sfidave të së ardhmes si çështjeve të mjedisit, mungesës së burimeve, çështjeve të shëndetit publik, të kohesionit social si dhe drejt zhvillimeve globale dhe integritit të Shqipërisë në Bashkimin Evropian. Programi synon zgjerimin dhe rritjen e cilësisë së kërkimit shkencor në Shqipëri, për të arritur në raportin 7 kërkues për çdo 1000 të punësuar në vitin 2020. Integrimi i kërkimit shkencor shqiptar në Hapësirën Evropiane të Kërkimit (ERA) numri i aplikimeve nga programet bilaterale dhe Programin Horizon 2020 të rritet me 10% në vit, dhe orientuar kërkimin shkencor kah nevojave të tregut nëpërmjet forcimit të lidhjeve të Programeve Kombëtare dhe Ndërkombëtare me biznesin privat.	2,400,000	1,700,000	26.45%
			AKKSHI/ IAL	a)Fonde per shkencen b) Arsimi i Larte		230,000	230,000	2.53%
		Objektivi 3: Përfshirja e diasporës shkencore shqiptare në SHTT	Ministria për Evropën dhe Punët Jashtme /MASR	a)Fonde per shkencen b) Arsimi i Larte	Arsimi i larte: Sigurimi i cilësisë në AL në nivel institucional e të programeve të studimit sipas kriterëve e standardeve ndërkombëtare të HEAL-it në përputhje me kërkesat e tregut të punës. Rritja e transparencës dhe krijimi i mekanizmave të kontrollit dhe llogaridhënies në kuadrin e luftës ndaj korrupsionit. Ofrimi i kurrikulave universitare konform nevojave të tregut të punës. Krijimi i mekanizmave mbështetës dhe promovues të pjesëmarrjes në projekte kërkimore ndërkombëtare përmes promovimit akademik. Rritja e dimensionit social në AL. Sigurimi i kualifikimit të vazhdueshëm profesional bazuar në konceptin e të mësuarit gjatë gjithë jetës. Internacionalizim i AL dhe rritja e mobilitetit	20,000	20,000	0.22%

			MASR	a)Fonde per shkencen b) Arsimi i Larte		500,000	300,000	5.51%
			AKKSHI			900,000	600,000	9.92%
		Objektivi 4: Rritja e bashkëpunimit mes komunitetit të kërkimit shkencor dhe biznesit	DPPI/IAL/AKKSHI/AIDA/Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	a)Fonde per shkencën b) Arsimi i Lartë c)Mbeshtetje për Zhvillim Ekonomik	Rritja e financimit të SME-ve nëpërmjet fondeve dhe programeve me kontributin e qeverisë dhe donatorëve, krijimi i instrumentave dhe programeve mbështetëse për sektorët prodhues të SME-ve.	60,000	30,000	0.66%
			MASR/ Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	a)Fonde per shkencen b) Arsimi i Larte c)Mbeshtetje per Zhvillim Ekonomik		6,000	2,000	0.07%
			MASR/AKKSHI/ML	a)Fonde per shkencen b) Arsimi i Larte c)Mbeshtetje per Zhvillim Ekonomik		1,500	1,500	0.02%

		Objektivi 5. Vlerësimi i cilësisë së kërkimit shkencor	MASR	Fonde per shkencen		3,000	1,600	0.03%
	Qellimi 2: Rritja e investimeve për infrastrukturën e kërkimit shkencor dhe efektivitetit të përdorimit të tyre	Objektivi 1, Vlerësimi dhe përmirësimi i infrastrukturës kombëtare të kërkimit shkencor <i>për çështjet e sigurisë ushqimore, shëndetit publik, mjedisit, energjisë, shkencat e materialeve, ICT, albanologjisë</i>	MASR	Fonde per shkencen		50,000	10,000	0.55%
			MASR	Fonde per shkencen		1,000,000	600,000	11.02%
			MASR	Fonde per shkencen		600,000	600,000	6.61%
			MASR	Fonde per shkencen		1,340,000	1,140,000	14.77%

	Qëllimi 3; Thjeshtëzimi i praktikave që garantojnë treg të hapur për kërkuesit shkencorë vendas dhe të huaj, dhe lehtësim mobiliteti akademik	Objektivi 1. Përmirësimi i praktikave të rekrutimit të stafëve akademike e kërkimore shkencore	MASR	Fonde per shkencen		20,300	12,300	0.22%
		Objektivi 2. Rishikimi i kuadrit ligjor kombëtar që garanton lëvizjen e lirë për qëndrimin e kërkuesve të huaj në institucionet akademike dhe kërkimore shqiptare	AKKSHI	Fonde per shkencen		96,000	48,000	1.06%
	Qëllimi 4: Promovimi i barazisë gjinore në fushën e SITTI-së	Objektivi 1. Rritja me 30 % deri në vitin 2022 e drejtuesve femra në pozicioneve drejtuese akademike e kërkimore, të IAL-ve dhe qendrave kërkimore jashtë IAL-ve	AKKSHI	Fonde per shkencen		300	300	0.00%
		Objektivi 2. Rritja me 30 % e financimit të projekteve kombëtare të kërkim zhvillimit që drejtohen nga kërkuese femra dhe Doktoraturave të fushave prioritare të kërkimit,	AKKSHI	Fonde per shkencen		600,000	240,000	6.61%

Politika B. Mbështetja e Kërkimit Shkencor për nxitjen e Inovacionit dhe zhvillimin e teknologjisë në bashkëpunim me sektorin e biznesit	Qëllimi 5 : Garantimi i aksesit për marrjen e informacionit mbi rezultatet e kërkimit shkencor dhe përdorimi i pakushtëzuar i të dhënave shkencore	Objektivi 1. Garantimi i aksesit të hapur on-line për të gjitha botimet shkencore të financuara me fonde publike	AKKSHI	Fonde per shkencen		20,000	10,000	0.22%
			AKKSHI	Fonde per shkencen		10,000	4,800	0.11%
			RASH/AKKSHI	Fonde per shkencen		6,000	6,000	0.07%
			MASR	Fonde per shkencen		3,400	3,400	0.04%
		Objektivi 1: Krijimi i mekanizmave nxitës ligjor, fiskalë për financimin e kërkimit shkencor nga biznesi	MFE/MASR					0.00%
	Qëllimi 1: Rritja e bashkëpunimit mes komunitetit të kërkuesëve shkencorë dhe atij të biznesit		MFE/MASR	Fonde per shkencen		1,500	1,500	0.02%

		Objekti 2. Rritja e pjesëmarrjes së biznesit në inisiativa dhe programe rajonale	AKKSIH/IAL/AIDA	a)Fonde për shkencën b) Arsimi i Lartë c)Mbështetje për Zhvillim Ekonomik		132,000	132,000	1.45%
		Objekti 3: Nxitja e biznesit për krijimin e Sipërmarrjeve të Reja (Start-Up) në Inovacion dhe teknologji	AIDA	Mbeshtetje për Zhvillim Ekonomik		19,200	19,200	0.21%
Politika C. Rritja e ndërgjegjësimit të operatorëve të shoqërisë civile, medias dhe publikut për rolin e Shkencës Teknologjisë dhe Inovacionit në zhvillimin e përgjithshëm të shoqërisë	Qëllimi 1: Informimi dhe ndërgjegjësimi i publikut dhe institucioneve vendimmarrëse mbi rëndësinë e shkencës, inovacionit dhe teknologjisë	Objekti 1: Përmirësimi i kuadrit ligjor për organizatat jofitimprurëse që kryejnë aktivitete kërkimore	AMSHC	AMSHC				0.00%
		Objekti 2. Rritja e ndërgjegjësimit në shoqërinë shqiptare për rolin e dobën e kërkimit shkencor si aktivitet publik	MASR	Fonde per shkencen		18,000	18,000	0.20%

Politika D. Fuqizimi i bashkëpunimit në nivel rajonal, european dhe global	Qëllimi: Forcimi i lidhjeve të bashkëpunimit ndërkufitar e ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor	Objektivi 1: Rritja e financimit deri në 20% krahasuar me pesë vitet e fundit, në projektet e bashkëpunimit ndërkufitar e ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor	MASR	Fonde per shkencen		100,000	72,000	1.10%
				Fonde per shkencen		7,400	7,400	0.08%
		Objektivi 2: Rritja e pjesëmarrjes dhe projekteve fituese deri në 20%, krahasuar me vitin 2014 për Programin Kombëtar të Kërkimit Shkencor e Inovacionit H2020	MASR	Fonde per shkencen		905,000	690,000	9.97%
		Objektivi 3 Pjesëmarrje aktive dhe angazhimi institucional në iniciativat Open Science të Komisionit European dhe Grupin e Punës Open Science të Këshillit të Bashkëpunimit Rajonal	MASR	Fonde per shkencen		6,000	3,600	0.07%

V. LLOGARIDHËNIA, MONITORIMI DHE ANALIZA VLERËSUESE

Strategjia Kombëtare për Shkencën, Teknologjinë dhe Inovacionin 2017-2022, është pjesë integrale e Sistemit e Planifikimit të Integruar (SPI) dhe mekanizmave të Programit të Buxhetit Afatmesëm (PBA). Strategjia SHTI –së 2017-2022, do të vlerësohet mbi bazën e realizimit të qëllimeve, objektivave të saj si dhe zbatimit të planit të veprimit.

Vlerësimi analitik i situatës do të kryhet çdo vit dhe do të ndjekë ecurinë e arritjes së qëllimeve dhe objektivave të strategjisë 2017-2022. Analiza do të nxjerrë në pah realizimin në terma sasiorë të produkteve të parashikuara, si dhe shkaqet kryesore të mosrealizimit të tyre.

Raportimi vjetor. Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, do të zbatojë sistemin e monitorimit për strategjitë sektoriale dhe ndërsektoriale të miratuar nga Këshilli i Ministrave. Monitorimi dhe vlerësimi i indikatorëve të strategjisë do të mbështetet në :

- analizën e indikatorëve të aktiviteteve, pjesë e planit të veprimit, aneksit nr 1, bashkëlidhur
- analizën e indikatorëve të SHTI, pjesë e aneksit nr 2, bashkëlidhur

Në këtë kuadër, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, do të hartojë raportin vjetor të strategjisë 2017-2022, për realizimin e politikave, qëllimeve, objektivave bazuar në hapat si më poshtë vijon:

- Monitorohen indikatorët e përcaktuar në strategji, në bashkëpunim me INSTAT, IAL, ministritë e linjës, Institucionet jashtë IAL-ve.
- Rekomandohen ndryshime duke patur në konsideratë procesin e analizës së riskut për secilin objektiv, aktivitet
- Sigurohen konsultime me IAL-të, institucionet jashtë IAL-ve, grupet e interesit, donatorët etj

V.1 Mënyra e raportimit dhe e konsultimit të raporteve të monitorimit

Njësia përgjegjëse në Ministrinë e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, e cila do të hartojë raportet e progresit për ecurinë e strategjisë duhet: (1) të kryejë vlerësimin e progresit në lidhje me zbatimin e strategjisë 2017-2022; (2) të përdorë informacione të tjera statistikore për të analizuar zhvillimet afatgjata dhe ta krahasojnë Shqipërinë me vendet e tjera të rajonit; dhe (3) të evidentojnë problematikat më të rëndësishme në procesin e arritjes së objektivave kombëtare afatgjata për Shkencën, Teknologjinë dhe Inovacionin në vend.

Instrumenti kryesor i monitorimit, Raporti Vjetor i Monitorimit të Strategjisë do të hartohet dhe miratohet brenda muajit Maj të çdo viti duke nisur nga Maj 2018. Dokumenti do të prezantohet në Njësinë e Bashkërendimit të Programeve Zhvillimore dhe Planifikimit Strategjik në Departamentin e Programimit të Zhvillimit, Financimeve dhe Ndhmës së Huaj në Këshillin e Ministrave.

Prezantimi i raporteve vjetore mund të kombinohet me një konferencë vjetore midis Qeverisë dhe partnerëve të zhvillimit apo me një tryezë të rrumbullakët me të njejtët.

Strukturat e vlerësimit dhe monitorimit

Mekanizmi institucional për monitorimin e kësaj strategjie përbëhet nga struktura monitoruese, Grupi Ndërinstitucional i Punës.

Grupi Ndërinstitucional i Punës i ngarkuar për mbikqyrjen dhe vlerësimin e zbatimit të strategjisë 2017-2022, do të ngrihet me urdhër të Ministrit të Arsimit, Sportit dhe Rinisë, dhe do të ketë përfaqësues nga MASR, Ministritë e linjës, IAL, Institucione jashtë IAL-ve.

Detyrat dhe procedurat e vlerësimit e raportimit do të përcaktohen nga MASR në bashkëpunim me Njësinë e Bashkërendimit të Programeve Zhvillimore dhe Planifikimit Strategjik në Departamentin e Programimit të Zhvillimit, Financimeve dhe Ndhmës së Huaj në Këshillin e Ministrave.

MATRICA PËR ÇDO PRIORITET STRATEGJIK & INDIKATORET					
NR	Indikatori	Bazamenti	Afati i realizimit	Synimi 2017-2022	Burimi i verifikimit
Politika A :Përmirësimi i kuadrit ligjor, institucional dhe financiar në shërbim të (SHTI)					
a.1	100% e sistemit institucional dhe ligjor i hartuar dhe vene ne zbatim		2019	100%	Raportet e vlerësimit të qeverisë
a.2	Rritja e investimeve për SHTI bazuar në fondet publike dhe burime të tjera alternative deri në 1% të GDP		2022	100%	Raportet e vlerësimit të qeverisë-Programi i Buxhetit Afatmesem (PBA)
a.3	Rritja me 20% e përfshirja e diasporës shkencore shqiptare në SHTI		2022	100%	Raportet e vlerësimit të qeverisë
a.4	Rritja e bashkëpunimit mes komunitetit të kërkimit shkencor dhe biznesit		Në vazhdim	Trend rritës	Raportet e vlerësimit Qeverisë , donatorë ve, biznesit (INSTAT një here në dy vjet)
a.5	Vlerësimi i cilësisë së kërkimit shkencor		Në vazhdim	Trend rritës	Raportet e vlerësimit të qeverisë
a.6	Vlerësimi dhe përmirësimi i infrastruktures kombëtare të kërkimit shkencor për 10 laborator		2022	Trend rritës	Raportet e vlerësimit të qeverisë-Programi i Buxhetit Afatmesem (PBA)
a.7	Përmirësimi i praktikave të rekrutimit të stafëve akademike e kërkimore shkencore		2019	Trend rritës	Raportet e vlerësimit të qeverisë

a.8	30 % e drejtuesve femra në pozicioneve drejtuese akademike e kërkimore, të IAL -ve dhe qendrave kërkimore jashtë IAL-ve		2022	Trend rritës	Raportet e vlerësimit të qeverisë (IAL-te, institucionet jashtë IAL-ve)
a.9	30 % e financimit për projekte kombëtare të kërkim zhvillimit që drejtohen nga kërkuese femra dhe Doktoraturave të fushave prioritare të kërkimit		2022	Trend rritës	Raportet e vlerësimit të qeverisë (AKKSHI)
a.10	Garantimi i aksesit të hapur on-line për të gjitha botimet shkencore të financuara me fonde publike		2019	100%	Raportet e vlerësimit të qeverisë
Politika B. Mbështetja e Kërkimit Shkencor për nxitjen e Inovacionit dhe zhvillimin e teknologjisë në bashkëpunim me sektorin e biznesit					
b.1	Rritja e pjesëmarrjes së biznesit në inisiativa dhe programe rajonale		Në vazhdim	Trend rritës	Raportet e vlerësimit të qeverisë
b.2	Nxitja e biznesit për krijimin e Sipërmarrjeve të Reja (Start-Up) në Inovacion dhe teknologji		Në vazhdim	Trend rritës	Raportet e vlerësimit të qeverisë
Politika C. Rritja e ndërgjegjësimit të operatorëve të shoqërisë civile, medias					

dhe publikut për rolin e ShTI ne shoqëri					
c.1	Rritja e mbështetjes financiare, institucionale për kërkim zhvillimin në sektorin e shoqërisë civile		Në vazhdim	Trend rritës	Raportet e vlerësimit të qeverisë
Politika D. Politika D. Fuqizimi i bashkëpunimit në nivel rajonal, europian dhe global					
d.1	Rritja e financimit deri në 20% krahasuar me pesë vitet e fundit, në projektet e bashkëpunimit ndërkufitar e ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor		2022	Trend rritës	Raportet e vlerësimit të qeverisë
d.2	Rritja e pjesëmarrjes dhe projekteve fituese deri në 20%, krahasuar me vitin 2014 për Programin Kombëtar të Kërkimit Shkencor e Inovacionit H2020		2022	Trend rritës	Raportet e vlerësimit të qeverisë
d.3	Pjesëmarrje aktive dhe angazhimi institucional në iniciativat Open Science të Komisionit Europian dhe Grupin e Punës Open Science të Këshillit të Bashkëpunimit Rajonal		Në vazhdim	Trend rritës	Raportet e vlerësimit të qeverisë

Aneksi 1 Kostimi

në 000 lekë

Q.Filimi	Objektivi	Aktiviteti	Afati kohor për implementimin në MASRe	Kosto totale	Fonde nga Buxheti i shtetit	Te ardhurat LAL, Publike dhe Private, Institucione të tjera kërkimore-shkencore,	Fonde të Donatorëve	Hendeku financiar / Aktivitete / produkte objektiva të pamblytura	Njësitë përfaqëse për implementimin e masës	Produkti që parashikohen të realizohen në synin të qëllimeve të parashikuara	Sqarime
1. Akademizimi i rezultateve të kërkimit shkencor, ngritja e përmirësimit të politikave, instrumentave ligjorë, institucionale dhe financiare	Objektivi 1: Reformimi i sistemit institucional të kërkimit shkencor	Aktiviteti 1.1.1 - Përzatëja e draftit të parë nga Grupi i Punës për hartimin e Dokumentit të Politikave Institucionale për Kërkimin Shkencor	Aktiviteti 1.1.2 - Realizimi i takimeve me grupet e interesit për diskutimin e Dokumentit të Politikave Institucionale për Kërkimin Shkencor	Aktiviteti 1.1.3 - Miratimi në KMI Dokumentit të Politikave Institucionale për Kërkimin Shkencor	2017	1,600	1,600		MASR/KMI	Produkti 1.1- Dokumenti i Politikave të reformimit institucional për Kërkimin Shkencor	Jane parashikuar dy shtet ne tre konferenca per te diskutuar kete strategji me pjesemarrjen e 50-100 akademike, pedagogje, shkencetare etj.
		Aktiviteti 1.2.1 - Hartimi i një Draft - Propozimi nga MASR, drejtuar Parlamentit Shqiptar për ngritjen e Nënkomisionit për Shkencën, Teknologjinë e Inovacionin pranë Komisionit Parlamentar për Arsimin	Aktiviteti 1.2.2- Realizimi i takimeve me grupet parlamentare për identifikimin e nevojës së Nënkomisionit	Aktiviteti 1.2.3 Miratimi nga Parlamentit i Draft Propozimit të MASR	2017	-	-		MASR/Parlamenti	Produkti 1.2 Krijimi i Nënkomisionit të përsosur të Parlamentar për Shkencën, Teknologjinë e Inovacionin pranë komisionit të Arsimit	Nuk eshte parashikuar kosto
		Aktiviteti 1.3.1 - Pjesëmarrja aktive e MAS në takimet e Grupit Ndërmënisht për zbatimin e Urdhërimit të Kryeministrit Nr. 10, datë 17.01.2017, për zbatimin e Planit të Veprimit të Qesjes Triple Helix	Aktiviteti 1.3.2 - Zbatimi nga ana e MAS dhe AKKSII i rekomandimeve të Grupit Ndërmënisht për zbatimin e Urdhërimit të Kryeministrit Nr. 10, datë 17.01.2017, për zbatimin e Planit të Veprimit të Qesjes Triple Helix		2017-2019	4,500	1,500	3,000	MASR	Produkti 1.3 Krijimi i Komisionit Ndërmënisht të Politikave të Shkencës, Teknologjisë e Inovacionit	Jane parashikuar pagesa dhe honorare qe mund te paguhesh sipas urdherit te Kryeministrit 10 muaj x 10 muaj x 3 vjet x 15 000 leke =4,500,000 leke
		Aktiviteti 1.4.1 - Hartimi i draftit të parë nga grupi i punës për hartimin e Projekt-ligjit të ri për Shkencën e Inovacionin	Aktiviteti 1.4.2 Realizimi i takimeve me grupet e interesit për diskutimin e Projekt-ligjit të ri për Shkencën e Inovacionin	Aktiviteti 1.4.3 Miratimi në Parlament i ligjit të ri për Shkencën e Inovacionin	2017	1,200	1,200		MASR/Parlamenti	Produkti 1.4 Miratimi i ligjit të ri për Shkencën e Inovacionin	
		Aktiviteti 1.5.1 - Hartimi i studimit të fizibilitetit për ngritjen e Struktura Koordinuese Kombëtare NKK	Aktiviteti 1.5.2- Miratimi me VKM i strukturës, funksioneve dhe buxhetit të modelit të përzgjedhur		2017-2018	2,250	2,250		MASR	Produkti 1.5 Krijimi i një Struktura Koordinuese Kombëtare për politikën e SHTT	Jane parashikuar pagesa dhe honorare qe mund te paguhesh sipas urdherit te Kryeministrit 3 muaj x 10 muaj x 3 vjet x 25 000 leke =2,250,000 leke
		Aktiviteti 1.6.1 Ngritja e grupit të përbashkët të punës me ekspertë nga MASR, AKKSII, Ministritë	Aktiviteti 1.6.2 Përcaktimi i temave të referencës për analizën e financimit nga donatorët e huaj, lidhur me hartimin e studimit të	Aktiviteti 1.6.3 Hartimi i studimit të fizibilitetit të Aktiviteti 1.6.4 Dokumentimi me	Aktiviteti 1.6.5 Përzgjedhja e modelit Aktiviteti 1.6.6 Hartimi i Plan-Fluentsit dhe	2018-2019	8,400	3,600	3,600	1,200	MASR/AKKSII

	Objekti 2: Krijta e investimeve për SHTT bazuar në fonde publike dhe burime të tjera alternative deri në 1% të GDP	Aktiviteti 2.1.1 - Përdëtimi dhe miratimi në Bordin e Administrimit të AKKSHH të rregulloreve e udhëzimeve për financimin e projekteve prioritare	Aktiviteti 2.1.2 - Hapja e thirrjeve për projektet kombëtare të kërkim - zhvillimit brenda 2 muajorë të parë të edo vitit ushtrimit	Aktiviteti 2.1.3 - Përzgjedhja dhe vlerësimi dhe financimi i projekteve kombëtare të kërkim-zhvillimit nga AKKSHH brenda 3-mujorë të parë të edo vitit ushtrimit	Aktiviteti 2.1.4 - Hartimi i platformës së aplikimit online për projektet kombëtare të kërkim-zhvillimit, duhet parë platforma e RASHI çfarë ofon	2017-2022	2,400,000	870,000	880,000		700,000	AKKSHH	Produkti 2.1 Financimi i të kombëtare të kërkim dhe kërkim-zhvillimit në fushat prioritare të SHTT me nga fond për 3-5 milion leke për çdo projekt 60 x 3 sjet - 400 projekte kontrata 3-5-5 milion leke - 1,3-2.4 miliard leke.
		Aktiviteti 2.2.1 Lëvizimi i fondeve për SHTT bazuar në projektet për kërkim shkencor, zhvillim teknologjik dhe inovacion në rang kombëtar dhe ndërkombëtar.	Aktiviteti 2.2.2 Hartimi i rregulloreve nga IAI, dhe institucionet e tjera të specializuar të shkencës dhe teknologjisë që përcaktojnë procedurat e aplikimit, afatet dhe mënyrën e lëvizimit të fondeve	Aktiviteti 2.2.3 - IAI, -të dhe institucionet e tjera të kërkim shkencor në lidhje me përdorim e fondeve të lëvizura në SHTT të raportojnë të pak të tre herë në vit pas mblylljes së 4-mujorë të parë, të dytë dhe vjetor		2018-2022	230,000	180,000		50,000		AKKSHH/IAI	Produkti 2.2 Përcaktimi i ideit tifikuar me % në bashkëpunim e IAI, nga fonda të përdorur nga AKFAL-i që do të shpenzohen për SHTT
	Objekti 3: Përfshirja e diasporës shkencore shqiptare në SHTT	Aktiviteti 3.1.1 - Ngritja e grupit të punës ndërmarrës në drejtimin e Ministrisë së Europës dhe Punëve të Jashtme për hartimin dhe koordinimin e procesit	Aktiviteti 3.1.2 - Krijimi i një platforme online me vëzhgim në bazë të fashave të Mammali të Prastit kur mund të regjistrohen kërkues dhe studiues nga diaspora	Aktiviteti 3.1.3 - Presimi i platformës me të dhëna të mbledhura në një konferencë me përfaqësues të diasporës	Aktiviteti 3.1.4 Përfshirja e përfaqësuesve të diasporës SHTT, në SKK dhe strukturat institucionale kombëtare të kërkim shkencor.	2018-2022	20,000	10,000	10,000	-		MEPI /MASR	Produkti 3.1- Krijimi i Baze Kombëtare të Dheave AbScience -Diaspora (AIASDI)
		Aktiviteti 3.2.1 - Hartimi i Udhëzimit dhe përcaktimi i kriterëve për Skemën e Burës "Studues Vizitor i Diasporës" - Visiting Diaspora Scholar Fellowship	Aktiviteti 3.2.2 - Hapja e thirrjeve të para për aplikim nga studiuesit shqiptarë të diasporës	Aktiviteti 3.2.3 - Përzgjedhja, vlerësimi i aplikimeve për skemën e burës "Studues Vizitor i Diasporës" - Visiting Diaspora Scholar Fellowship.		2019-2022	500,000	200,000	100,000	-	200,000	MASR	Produkti 3.2 - Krijimi i Skemës së Burës "Studues Vizitor i Diasporës" - Visiting Diaspora Scholar Fellowship

Objekti 4: Rritja e bashkëpunimit mes komunitetit të kërkimit shkencor dhe biznesit	Aktiviteti 4.1.1 - Përgatitja dhe miratimi në Dordën e Administrimit të AKKSH-të rezultoreve, udhëzimeve si dhe e materialeve teknike për format e aplikimit për grantet.	Aktiviteti 4.1.2 - Thapja e thirrjes së parë për aplikimin Grant të Përbashkët Komuniteti i kërkimshkencor - biznes përmes Fondit të Teknologjisë e Inovacionit të AKKSH-të (shih aktin mbarështues 2.1.2 përshkrim)	Aktiviteti 4.1.3 - Përzgjedhja, vlerësimi dhe financimi i projekteve të para fituese viti		2017/2022	900,000	300,000	300,000	-	300,000	AKKSH	Produkti 4.1 - Lëvizimi i grantëve të përbashkët Komuniteti i kërkimshkencor - biznes përmes Fondit të Teknologjisë e Inovacionit të AKKSH-të	Planifikimi i grantëve të përbashkët Komuniteti i kërkimshkencor - biznes përmes Fondit të Teknologjisë e Inovacionit të AKKSH-të, janë parashikuar të paktën 150 milionë lekë në vit GJ-LAL - burime të tjera për një periudhë 6 vjeçare - 900 milion lekë.
	Aktiviteti 4.2.1 Hartimi i marrëveshjeve të bashkëpunimit mes DPPI, IAL dhe institutëve kërkimore jashtë IAL-ve për ngjitjen dhe funksionimin e strukturave të informimit përmë tyre	Aktiviteti 4.2.2 Bashkëpunimi dhe përshirja në projekte të përbashkëta midis DPPI, IAL dhe institutëve kërkimore jashtë IAL-ve për ngjitjen strukturave të informimit	Aktiviteti 4.2.3 Zhvillimi i projekteve të përbashkëta të AKKSH-të, DPPI dhe AIDA për ndërgjegjësim dhe asistencë teknike në ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, IAL në lidhje me prodhimin industrial, intelektual		2017/2022	60,000	15,000	15,000		30,000	DPPI/IAL/AKKSII/AIDA	Produkti 4.2 - Zyrat e projekteve përmë IAL, të profiluara dhe institutet kërkimore shkencore jashtë IAL-ve, në bashkëpunim me DPPI të mbulojnë edhe aktivitetet mbi transferimin e teknologjisë e inovacionit, informimit të prodhimit industrial dhe intelektual	
	Aktiviteti 4.3.1 Hartimi i Udhëzimit të Përbashkët mes MASR, MFE dhe INSTAT për Mbledhjen dhe matjen e të dhënave për financimin e SITIT në nivel kombëtar në përputhje me indikatorëve ndërkombëtarë	Aktiviteti 4.3.2 Publikimi i Udhëzimit të Përbashkët mes MASR, MFE dhe INSTAT, shpreh dhe në gjuhë të huaj	Aktiviteti 4.3.3 Organizimi i trajnimit nga INSTAT me personat në institucionet publike e përgjegjëse për mbledhjen dhe matjen e të dhënave financiare në lidhje me SITIT	Aktiviteti 4.3.4 Bashkëpunimi me ekspertë të huaj për trajnimin dhe ngjitjen e kapaciteteve në rang kombëtar për mbledhjen dhe matjen e të dhënave	2018	-					MASR/MFE/INSTAT	Produkti 4.3 - Përmirësimi i bashkëpunimit dhe matjes së të dhënave në nivel kombëtar për financimin e SITIT në bashkëpunim me ndërmarrjet ndërkombëtare	
	Aktiviteti 4.4.1 Ngritja e grupit të përbashkët përmë me ekspertë nga MASR, AKKSH, Ministria e Financës e Ekonomisë, Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Ministria e Mjedisit & Turizmit, Ministria e Shëndetit dhe Çështjeve Sociale Ministria e Energjisë e Infrastrukturës, ASH, IAL, institutet kërkimore jashtë IAL-ve, me qëllim përcaktimin e formave të referencës dhe fushave prioritare.	Aktiviteti 4.4.2 Përcaktimi i formave të referencës për asistencë e financim nga donator të huaj lidhur me hartimin e projektit në bazë të eksperiencës ndërkombëtare	Aktiviteti 4.4.3 Organizimi i tryezave me donatorë të huaj për projektin pilot Innovation Albania dhe mundësitë e gjetjes së burimeve financiare	Aktiviteti 4.4.4 Ngritja e fondeve dhe financimi i projektit	2017/2018	6,000	1,500	500		4,000	MASR/MF	Produkti 4.4 Hartimi dhe zbatimi i një projekti pilot Innovation Albania me financimin e fondeve të BE-të dhe donatorëve të tjerë	

Objektiv 5: Vlerësimi i cilësisë së kërkimit shkencor	Aktiviteti 5.1.1. Ngritja e Grupit të Punës për Standardet Akadematike e Kërkimit Shkencor nga ana e MAS	Aktiviteti 5.1.2. Organizimi i aktiviteteve kombëtare mbi prezantimin e modeleve të vlerësimit të kërkimit shkencor të vendeve me eksperiencë të përfituara	Aktiviteti 5.1.3. Përgatitja e draft-metodologjisë së vlerësimit të kërkimit shkencor në nivel kombëtar bazuar në modeleve ndërkombëtare	Aktiviteti 5.1.4. Diskutimi i draft-metodologjisë me IAL dhe institucionet kërkimore shkencore jashtë IAL-ve. Aktiviteti 5.1.5. Miratimi nga Këshilli i Ministrave i metodologjisë së vlerësimit të kërkimit shkencor në nivel kombëtar	2017-2018	3,000	800	800	1,400	MASR	Produkti 5.1 Miratimi i metodologjisë së vlerësimit të kërkimit shkencor në nivel kombëtar	
	Aktiviteti 5.2.1 Hartimi nga MASR dhe AKKSH i draft-ndësimit mbi përcaktimin e kritereve që duhet të plotësojnë revistat dhe periudhët shkencore për t'u regjistruar në Regjistrin Kombëtar të Republikës së Shqipërisë	Aktiviteti 5.2.2 Diskutimi i draft-ndësimit me grupet e interesit dhe ekspert të huaj	Aktiviteti 5.2.3. Miratimi i Udhëimit nga MASR		2017-2018	-				AKKSH/MASR	Produkti 5.2 Hartimi dhe miratimi i Udhëimit nga MAS për krijimin e Regjistrit Kombëtar të Revistave dhe Periudhëve Shkencore në Republikën e Shqipërisë	
	Aktiviteti 5.3.1. Ngritja e grupit të punës me ekspertë nga MASR, AKKSH, RASH, INSTAT, IAL dhe institutet e kërkimorë jashtë IAL-ve	Aktiviteti 5.3.2. Përcaktimi i modeleve dhe përmbajtjes së tyre	Aktiviteti 5.3.3 Diskutimi me grupet e interesit në lidhje përmbajtjes e platformës dhe aksesimi i saj	Aktiviteti 5.3.4 Përzgjedhja e personave të kontaktit në çdo IAL dhe institut kërkimor jashtë IAL-ve ; përzgjedhje për përditësimin e të dhënave individuale dhe institucionale. Aktiviteti 5.3.5 Vënja e platformës në funksionim	2017-2018	-				MAS/AKKSH/RASH	Produkti 5.3 Krijimi i Platformës (on-line) të të dhënave për kërkimit shkencor në RSH, me lidhje me kapacitetet njerëzore, infrastrukturë, biblioteka A. arkiva,(Albanian Research Information System- ARIS)	
Qëllimi 2: Rritja e investimeve për infrastrukturën e kërkimit shkencor dhe efektivitetit të përdorimit të tyre	Aktiviteti 1.1.1 Ngritja e grupit të punës nga MASR për krijimin e hartës të infrastrukturës së Kërkimit Shkencor në Shqipëri	Aktiviteti 1.1.2 Vlerësimi derë në derë " - door to door" i infrastrukturës së kërkimit shkencor në vendet tjane: Mars	Aktiviteti 1.1.3 Krijimi i hartës kombëtare off-line e on-line të infrastrukturës së Kërkimit Shkencor në Shqipëri	Aktiviteti 1.1.4 Publikimi i hartës kombëtare off-line e on-line të infrastrukturës së Kërkimit Shkencor në Shqipëri	2017-2018	50,000		10,000	40,000	MASR/MI	Produkti 1.1 Krijimi i Hartës Kombëtare të Infrastrukturës së Kërkimit Shkencor në Shqipëri në përputhje me ESRIPI (European Strategic Framework of Research Infrastructure)	
	Aktiviteti 1.2.1 Evidentimi dhe vlerësimi i nevojave të institucioneve kërkimore dhe IAL për infrastrukturën të reja të kërkimit shkencor	Aktiviteti 1.2.2 Miratimi i planit të investimeve me VKM " Fondet nga Buxheti i Shtetit shpërndahen në formë granti "grantit i punës kërkimore shkencore dhe veprimtarive krijuese"			2018-2019	-				MASR	Produkti 1.2 Hartimi i Planit kombëtar të investimeve për infrastrukturën e kërkimit, si dhe Financimi i çdo viti me fondet të breshëm dhe të IAL	
	Aktiviteti 1.3.1 Përzgjedhja e 10 laboratorëve të kërkimit shkencor në fushat : <i>siguria ushqimore, shëndeti publik, mjedisi, energji, shkencat e materialeve, ICT, albanologjia.</i>	Aktiviteti 1.3.2 Fillimi i procedurave të akreditimit	Aktiviteti 1.3.3 Përfundimi dhe akreditimi i laboratorëve		2017-2022	1,000,000	600,000		400,000	MASR/MI	Produkti 1.3 Financimi i ngjyres përmirësimit dhe akreditimit të 10 pakëve të laboratorëve të kërkimit shkencor në të inistute kërkimore e IAL	

		Aktiviteti 1.4.1 Hartimi i dokumentit vlerësues për gjendjen e bibliotekave dhe arkivave shkencore në nivel kombëtar në nivel IAL dhe institucionesh kërkimore jashtë IAL-ve	Aktiviteti 1.4.2 Planifikimi i financimit të përmirësimit të infrastrukturës fizike, koleksionit të librave dhe dokumentave në të paktën 4 bibliotekat dhe arkivat shtetërore (bibliotek, muzeologji, etnologji, energji).	Aktiviteti 1.4.3 Hartimi i planit të dixhitalizimit i bibliotekave dhe arkivave shkencore në nivel IAL dhe institucionesh kërkimore	Aktiviteti 1.4.4 Pilotimi dhe përfundimi i dixhitalizimit në të paktën 2 biblioteka dhe 2 arkiva shkencor	2017-2022	600,000	360,000	240,000			MASR	Produkti 1.4 Përmirësimi i rrjetit të bibliotekave dhe arkivave shkencore në nivel IAL dhe institucionesh kërkimore jashtë IAL -ve	
		Aktiviteti 1.5.1 Përcaktimi i godinës në qytetin e Vlorës	Aktiviteti 1.5.2 Përcaktimi i infrastrukturës për kryerjen e funksionit si Qendër e Studimeve Biomarine	Aktiviteti 1.5.3 Nënshkrimi i një marrëveshje bashkëpunimi dhe partneriteti me institucionet akademike vendase për funksionimin e Qendrës së Studimeve Biomarine	Aktiviteti 1.5.4 Vënia në funksionim e Qendrës së Studimeve Biomarine	2017-2022	1,340,000	140,000	300,000	700,000	200,000		Produkti 1.5 Përfundimi i procedurave për ngjyten dhe funksionimin e Qendrës së Studimeve Biomarine. Vlerë në bashkëpunim në Bashkimin Europian	
Qëllimi 3: Thjeshtëzimi i praktikave që garantojnë treg të hapur për kërkuesit shkencorë vendas dhe të huaj dhe lehtësimi mobiliteti akademik	Objekti 1. Përmirësimi i praktikave të rekrutimit të stafave akademike e kërkimore shkencore	Aktiviteti 1.1.1 Hartimi i Udhëzimit të MASR për IAL-të dhe institutet kërkimore jashtë IAL-ve, për deklarinim e publikimit të vendeve të lira të punës për stafat akademike e kërkimore në të gjitha nivelet	Aktiviteti 1.1.2 Përgatitja e Udhëzimit nga MAS për caktimin e Përkës Kombëtare të Kontaktit të Euraxess në të gjitha IAL-të e institutet e kërkimore jashtë IAL-ve, e bëmëset që kanë departamente K	Aktiviteti 1.1.3 Organizimi i 20 INFO DAY vjetorë të promovimit për Prjetin Euraxess nga AKKSHI në IAL, institutet e kërkimore jashtë IAL-ve, bëmëset dhe shoqëritë civile	Aktiviteti 1.1.4 Nënshkrimi i Kartës dhe Kodit të Studuesit nga të gjithë IAL-të dhe institutet kërkimore jashtë IAL-ve	2017-2022	20,300	8,200	4,100		8,000		Produkti 1.1. Publikimi në portalin Euraxess-Albania i të gjithë vendeve të hapura të punës në institucionet akademike e kërkimore shqiptare	
	Objekti 2. Rishikimi i kuartrit Hapjes kombëtare që garanton lëvizjen e lirë për qëndrimin e huaj në institucionet akademike dhe kërkimore shqiptare	Aktiviteti 2.1.1 Ngjritja grupit ndër institucional me përfaqësues nga Ministritë e lirisë për rishikimin e legjislatimit vendase mbi mobilitetin akademik të studentëve të huaj	Aktiviteti 2.1.2 Përgatitja e një pakete ndërkohëzish ligjore në përputhje me udhëzimet e direktivat e Komisionit Europian për mobilitetin akademik e studentëve të vendeve të tjera	Aktiviteti 2.1.3 Botimi i një Çështje të Mobilitetit për Studuesit e Kërkuesit e Huaj në anglisht në version të shtypur e on-line e botimin e saj në faqen Euraxess-Albania		2017-2018	96,000	24,000	24,000		48,000		Produkti 2.1 Botimi i çështjes së mobilitetit për studentët e kërkuesit e huaj	
Qëllimi 4: Promovimi i barazisë gjinore në fushën e SHIT-së	Objekti 1. Rritja me 30 % deri në vitin 2022 e drejtuesve femra në pozicionet drejtuese akademike e kërkimore, të IAL-ve dhe qendrave kërkimore jashtë IAL-ve	Aktiviteti 1.1.1 Hartimi i metodologjisë për mbledhjen e të dhënave, "Gender in Science" në MASR në bashkëpunim me INSTAT	Aktiviteti 1.1.2 Hartimi i Udhëzimit nga MAS për caktimin e Koordinatorit të lirisë së gjinore në nivel IAL, institutive kërkimore jashtë IAL-ve	Aktiviteti 1.1.3 Botimi i raportit vjetor "Gender in Science"		2018	300	300					Produkti 1.1 Botimi i Raportit Vjetor Gender in Science - GRS	

	Objekti 2. Retija me 30 % e financimit të projekteve kombëtare të kërkimit zhvillimit që drejtohen nga kërkueset femra dhe Doktoratave të bashkëpunimit të kërkimit,	Aktiviteti 2.1.1 Rishikimi i lëndimeve e Regjistrave të financimit nga AKKSH për të përhapur me parimin e kështu gjatë	Aktiviteti 2.1.2 Botimi i Udhëzimeve & Regjistrave on-line	Aktiviteti 2.1.3 Promovimi i doktoratave Best women in Science-BWS	Aktiviteti 2.1.4 Shpallja çdo vit e institucionit kërkues shkencor e akademik, kampion në mbledhjen e grupe në shkencë "Champion Women Promotion in Science". Aktiviteti 2.1.5 Shpallja e çmimit të Karrierës të Gjatë Shkencëtare dhe çmimit të Kërkuesve të Reja	2017-2022	600,000	120,000	120,000	360,000	AKKSH	Produkti 2.1 Financimi i projekteve kombëtare të kërkimit-zhvillimit si dhe jo me pak se 5 Doktoratave Kombëtare me aplikantë femra	Jane parashkruar për hapje pagës për financim 10. projekto laboratore kërkimor shkencor në vit nga të cilët 3 doktoratura shpesh në vit 10 x 6 xpat 3. 10 milion lekë - 600 milion lekë
Qëllimi 5 : Garantimi i aksesit për marrjen e informacionit mbi rezultatet e kërkimit shkencor dhe përdorimi i pakushtëzuar të të dhënave shkencore	Objekti 1. Garantimi i aksesit të hapur on-line për të gjitha botimet shkencore të financuara me fonde publike	Aktiviteti 1.1.1 Hartimi i një Udhëzimi nga AKKSH, për krijimin e Tësës së të dhënave të Doktoratave dhe Projektave Kombëtare të Kërkimi-Zhvillimit	Aktiviteti 1.1.2 Realizimi i një Marrëveshjeje Bashkëpunimi me Bibliotekën Kombëtare e AKKSH për transferimin e të dhënave bibliografike për tregjet e doktoratave në TK	Aktiviteti 1.1.3 Krijimi i një platforme on-line për hedhjen e të dhënave dhe përcaktimin e kalendrit dhe kostos të hedhjes së të dhënave	Aktiviteti 1.1.4 Akseset hapur në platformën on-line të bazës së të dhënave të Doktoratave dhe Projektave Kombëtare të Kërkimi-Zhvillimit nga AKKSH	2017-2022	20,000	5,000	5,000	10,000	AKKSH	Produkti 1.1 Krijimi i Bazës së të dhënave të Doktoratave dhe Projektave Kombëtare të Kërkimi-Zhvillimit nga AKKSH	Nëse ky produkt apo shërbim nuk organizohet nga Regjia Telekomunikacionit Akademik parashikohet vlerë 20 milion lekë për të mbledhur një set të të dhënave bazë online.
		Aktiviteti 1.2.1 Përcaktimi nga AKKSH i listës kombëtare të revistave e periodikëve shkencorë në gjuhën shqipe	Aktiviteti 1.2.2 Nënshkrimi i Marrëveshjes së Bashkëpunimi me Bibliotekën Kombëtare dhe AKKSH-i për digitalizimin e revistave	Aktiviteti 1.2.3 Krijimi i një platforme on-line (depository) për të regjistruar akseset hapur në koleksionin e revistave dhe periodikëve shkencorë të digitalizuar	Aktiviteti 1.2.4 Akseset hapur në platformën on-line të bazës së të dhënave AlbDatamet dhe AlbResearch Publications.Net me titujt e të gjithë botimeve shkencore në bibliologji e shkencat e tjera, titujt që do të digitalizohen.	2017-2018	10,000	1,200	3,600	5,200	AKKSH	Produkti 1.2 Digitalizimi i koleksioneve të revistave e periodikëve shkencorë në gjuhën shqipe	
		Aktiviteti 1.3.1 Nënshkrimi i Marrëveshjes së Bashkëpunimi me Bibliotekën Kombëtare dhe bibliotekave shkencore të IAL, institucionet e kërkimit jashtë IAL-ve e AKKSH-i për transferimin e të dhënave bibliografike për tregjet botimeve bibliologjike brenda e jashtë vendit	Aktiviteti 1.3.2 Krijimi i një platforme on-line në bashkëpunim me RASH për hedhjen e të dhënave, përcaktimin e kalendrit dhe kostos të hedhjes së të dhënave	Aktiviteti 1.3.3 Sigurimi i aksesit të hapur në platformën on-line të bazës së të dhënave AlbDatamet dhe AlbResearch Publications.Net me titujt e të gjithë botimeve shkencore në bibliologji e shkencat e tjera, titujt që do të digitalizohen.	Aktiviteti 1.3.4 Përzgjedhja nga baza e të dhënave AlbDatamet dhe AlbResearch Publications.Net me titujt e të gjithë botimeve shkencore në bibliologji e shkencat e tjera, titujt që do të digitalizohen.	2018	6,000	1,200	4,800		RASH/AKKSH	Produkti 1.3 Krijimi i katalogut bibliografik on-line të bazës së të dhënave AlbDatamet dhe AlbResearch Publications.Net me titujt e të gjithë botimeve shkencore në bibliologji e shkencat e tjera	
		Aktiviteti 1.4.1 Hartimi i Marrëveshjes së Bashkëpunimi me Qendrën e Studimeve Enciclopedike pranë ASH dhe Drejtorinë Përgjithshme të Arkivave për mbledhjen e të dhënave	Aktiviteti 1.4.2 Përcaktimi i kalendrit vjetor të Alb Science Memorial Days-ASMEDA me ngjarjet e datat kryesore që përkujtojnë individë, institucione apo kontribute të rëndësishme të shkencës shqiptare ndër vite	Aktiviteti 1.4.3 Realizimi i aktivitetit Kombëtar "Dita e Shkencës", me një tematikë të caktuar të përvitshme		2017-2022	3,400	1,800	1,600			Produkti 1.4 Krijimi i portalit Alb Info Science-AIS dhe Alb Science Memorial Days-ASMEDA	

Q Fillimi 1: Rritja e bashkëpunimit mes komunitetit të kërkuësve shkencorë dhe atij të biznesit	Objekti 1: Rritja e mekanizmeve nxitëse ligjor, fiskalë për financimin e kërkitimit shkencor nga biznesi	Aktiviteti 1.1.1 Ngritja e grupit të punës për vlerësimin e analizën e ligjit "Për Sponsorizimet"	Aktiviteti 1.1.2 Propozimi i ndryshimeve ligjore lidhur me ligjin "Për Sponsorizimet"	Aktiviteti 1.1.3 Diskutimi me grupet e interesit të propozimeve të ndryshme	Aktiviteti 1.1.4 Miratimi në Parlament i ndryshimeve ligjore	2018	-						Me/MAS	Produkti 1.1: Rishikimi i Ligjit Nr 7982 datë 21.12.1994 "Për Sponsorizimet" për vendosjen e mekanizmeve nxitëse fiskale të biznesit për financimin e kërkitimit shkencor	
		Aktiviteti 1.1.2.1 Ngritja e grupit të punës për vlerësimin e analizën e kështu ligjor "Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar"	Aktiviteti 1.1.2.2 Propozimi i ndryshimeve ligjore lidhur me ligjin "Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar"	Aktiviteti 1.1.2.3 Diskutimi me grupet e interesit	Aktiviteti 1.1.2.4 Miratimi në Parlament i ndryshimeve ligjore	2018-2019	1,500	1,700		300			Me/MAS	Produkti 1.2: Rishikimi i Ligjit Nr. 92/2014 datë 24.07.2014 "Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar" për përjashtime specifike (përjashtime nga taksat dhe TVSH mbi pjesën e investuar në shkencë)	
	Objekti 2: Rritja e pjesëmarrjes së biznesit në iniciativë dhe programe rajonale	Aktiviteti 1.1.1.1 Informimi i bizneseve (SME-ve) për programet rajonale nga AIDA	Aktiviteti 1.1.1.2 Trajnimin i përfaqësuesve të biznesit në hartimin e projekt propozimeve për programet rajonale	Aktiviteti 1.1.1.3 Nënshkrimi i marrëveshjeve të bashkëpunimit LAL, biznes, AKKSH për projekte të përhapshme sipas sektorëve prioritar të kërkuar-zhvillimit		2017-2022	132,000	12,000		120,000			AKKSH/LAL/AIDA	Produkti 1.1: Rritja me 10% në vën e bizneseve, të cilat përfitojnë nga fondet e programeve rajonale	
	Objekti 3: Ngritja e biznesit për krijimin e sipërmarrjeve të Reja (Start-Up) në inovacion dhe teknologji	Aktiviteti 1.1.1.1 Mësimetje nga skema e granteve për bizneset - AIDA	Aktiviteti 1.1.1.2 Organizimi i trajnimeve për zhvillimin e aftësive, shërbimeve të teknologjisë shërbimeve të zëgjimit të prodhimeve AIDA			2017-2022	19,200	3,200		16,000			AIDA	Produkti 1.1: Mësimetje financiare dhe këshillim për sipërmarrje të reja (start-up)	
Q Fillimi 1: Informimi dhe ndërrëgjueshmëri i publikut dhe institucioneve vendimmarrëse e mbledhës të shkencës, inovacionit dhe teknologjisë	Objekti 1: Përmirësimi i kështu ligjor për organizatat jofitimprurëse që kryejnë aktivitetet kërkitimore	Aktiviteti 1.1.1 Vlerësimi e analizën e kështu ligjor për organizatat e shoqërisë civile me status OJF-je që kryejnë aktivitetet me objekt kërkitimin shkencor.	Aktiviteti 1.1.2 Propozimi i ndryshimeve ligjore lidhur me statusin e kështu OJF-ve	Aktiviteti 1.1.3 Diskutimi me grupet e interesit të ndryshimeve të propozuara	Aktiviteti 1.1.4 Miratimi në Parlament i ndryshimit të ligjit për shoqërisë civile	2018	-							Produkti 1: Rishikimi i ligjit për organizatat jo fitimprurëse	
	Objekti 2: Rritja e mbledhës të financiare, institucionale për kërkitim zhvillimin në sektorin e shoqërisë civile	Aktiviteti 1.1.1 Përcaktimi i një kuote prej 10% në fondet e PPKZH-së për kërkitimin shkencor nga institutet qëndrat kërkitimore shkencore me status organizatash joqeveritare.	Aktiviteti 1.1.2 Financimi në masën 20% nga fondet totale të Agjencisë së Mbledhës të Shoqërisë Civile (AMSHC) për aktivitetet e kërkitimit shkencor të qendrave kërkitimore dhe organizatave të shoqërisë civile.				-							Produkti 1: Mbledhësitje financiar në masën 30% nga fondet publike të dhëna për shoqërisë civile në funksion të kërkitim zhvillimit	
		Aktiviteti 1.1.1 Evidentimi i organizatave të shoqërisë civile kombëtare dhe ndërkombëtare të cilat kanë kryer studime që pas vitit 1990	Aktiviteti 1.1.2 Krijimi i një sistemi online për arshivimin e studimeve të kryera nga organizatave të shoqërisë civile kombëtare dhe ndërkombëtare				-							Produkti 2: Krijimi i bazës së të dhënave për studimet e kryera nga organizatat shoqërisë civile kombëtare dhe ndërkombëtare	

	Objekti 3: Retja e ndërgjegjësimi në shoqërinë shqiptare për rolin e dobishëm të shkencës si aktivitet publik	Aktiviteti 1.1.3 Përcaktimi i Termave të Referencës për realizimin e TV	Aktiviteti 1.1.2 Miratimi i Marrëveshjeve Bashkëpunimi me 3 TV kombëtare për për promovimin e shkencës tek të rinjtë	Aktiviteti 1.1.3 Zhvillimi i emisioneve TV Show Science Factor			-						Produkti 1. Realizimi i programeve në TV për promovimin e shkencës tek moshat e reja	
		Aktiviteti 1.3.1 Përcaktimi i Termave të Referencës për realizimin e kurrikulës për kërkimin shkencor teknologjik dhe inovacionin	Aktiviteti 1.3.2 Hartimi i planit të veprimit dhe përcaktimi i instancave dhe afatëve kohore për zhvillimin e trajnimit	Aktiviteti 1.3.4 Zhvillimi i trajnimit			18,000	18,000					Produkti 3. Realizimi i trajnimeve për punonjësit të administratës publike të nivelit të parë për promovimin e shkencës në nivelin e administratës publike (ASP)	
Qëllimi: Furremi i Hahjeve të bashkëpunimit ndërkombëtar e ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor	Objekti 1: Retja e financimit deri në 20%, krahësuar me pesë shtete fqinje, në projektet e bashkëpunimit ndërkombëtar në fushën e kërkimit shkencor	Aktiviteti 1.1.1 Rëzërimi i afatit të marrëveshjeve, dy palëve dhe shumëpalëshe të bashkëpunimit shkencor	Aktiviteti 1.1.2 Nënshkrimi i marrëveshjeve të reja të bashkëpunimit shkencor dy palëve dhe shumëpalëshe		2017-2022		100,000	36,000		36,000	28,000		Produkti 1.1 Mbledhja nga MAS ndërmjet AKKSH jo më pak se gjatë të marrëveshjeve të bashkëpunimit shkencor dy palëve dhe shumëpalëshe me vendet e rajonit dhe më gjerë.	
		Aktiviteti 1.2.1 Planifikimi nga MAS i detyrimeve financiare vjetore për pjesëmarrje në EISEL	Aktiviteti 1.2.2 Realizimi i takimeve promovuese të përvitshme mbi bashkëpunimin me Qendrën Rajonale të Kërkimit Shkencor e Inovacionit - EISEL		2017-2022		7,400	6,000	1,400				Produkti 1.2 Pjesëmarrje në Qendrën Rajonale të Kërkimit Shkencor e Inovacionit - EISEL (Opil Krouci)	
	Objekti 2: Retja e pjesëmarrjes dhe projekteve financiare deri në 20%, krahësuar me vitin 2014 për Programin Kombëtar të Kërkimit Shkencor e Inovacionit H2020	Aktiviteti 2.1.1 Fajzimi i Retit të Pikave Kombëtare të Kontaktit - NCP të H2020 dhe i krahësuar strukturë grupe AKKSH	Aktiviteti 2.1.2 Ngritja e një Komiteti të Përbashkët Koordinues mes Programeve H2020, Erasmus e COSME për ndërgjegjësimin e aplikantëve nga sektori i kërkimit shkencor e SME	Aktiviteti 2.1.3 Hartimi i Udhëzimit të Përbashkët mes MASR dhe MFI për revizjen e LAL publike e instituteteve kërkimore publike për pjesëmarrje në H2020	2017-2022		905,000	430,000	45,000	215,000	215,000		Produkti 2.1 Dyfishimi i numrit të projekteve të financuara "Programi H2020" nga Komiteti i Kërkimit Shkencor	<i>Edhe parashikuar financimi për të dyfishuar numrin e projekteve të financuara "Programi H2020" nga Komiteti i Kërkimit Shkencor</i>
	Objekti 3 Pjesëmarrje aktive dhe angazhimi institucional në Iniciativën Open Science të Komisionit Europian dhe Grupin e Punës Open Science të Këshillit të Bashkëpunimit Rajonal	Aktiviteti 1.3.1 Hartimi i Udhëzimit nga MASR për Open Science Contact Point	Aktiviteti 3.1.2 Realizimi i aktivitetëve promovues për Open Science në LAL, e institucionet kërkimore jashtë LAL-ve	Aktiviteti 3.1.3 Pjesëmarrja në Takimet Vjetore të Open Science	2017-2022		6,000	1,800	1,800		2,400		Produkti 3.1 Çaktimi i "Open Science Contact Point" në Shqipëri dhe raportimi në Komisionin Europian për Open Science	

Aneksi 2: Lista e indikatorëve

I. Produktiviteti

- GDP- GDP e Shqipërisë (Indikator që prodhohet në INSTAT nga Drejtoria e Llogarive Kombëtare, i disponueshëm që prej vitit 1996 e në vazhdim)
- Produktiviteti i Punës në nivel kombëtar (përqindja e rritjes vjetore) (nuk prodhohet aktualisht, parashikohet të prodhohet në 2019 nga Drejtoria e Llogarive Kombëtare)

II. Investimi për Kërkim Shkencor & Zhvillim

- Volumi i Përgjithshëm i investimit për Kërkim Shkencor & Zhvillim (AIDA)
- Volumi i investimit publik për Kërkim Shkencor & Zhvillim (MFE)
- Volumi i investimit të biznesit për Kërkim Shkencor & Zhvillim (INSTAT)
- Shpenzimet qeveritare në nivel qendror për Kërkim Shkencor & Zhvillim të përllogaritur nga zërat e buxhetit për kërkim e zhvillim që u alokohen institucioneve qendrore (MFE)

III. Sistemi i Cilësisë së Kërkimit Shkencor

- Përqindja e botimeve shkencore në nivel kombëtar që renditen brenda 10 % të botimeve më të cituara në nivel rajonal në raport me totalin e botimeve shkencore që janë botuar në vend përgjatë një viti (AKKSHI)
- Mesatarja e Impakt Faktorit (MIF) të botimeve shkencore në nivel kombëtar (AKKSHI)
- Mesatarja Relative e Citimeve (MCR) të një botimi, në raport me llojin e bashkëpunimit që kanë patur këto botime (3 kategori :botime me një autor të vetëm; botime me bashkëautor brenda vendit; botime me bashkëautorë të huaj) (AKKSHI)
- Botimet Shkencore Ndërkombëtare me bashkëautorë nga vende të tjera (AKKSHI)
- Indeksi i bashkëpunimit me studiues nga vende të tjera në nivel kombëtar (AKKSHI)
- Numri i të diplomuarve për studime doktorale për 1 mijë banorë të moshës 25-34 vjeç (MAS)
- Përqindja e numrit të studentëve nga vende të tjera që ndjekin studimet e doktoraturës në vend në raport me numrin total të studentëve në nivel kombëtar që ndjekin studimet e doktoraturës (MASR)

IV. Bashkëpunimi Publik-Privat

- Shpenzimet publike për kërkim & zhvillim që financohen nga sektori i biznesit dhe shuma si përqindje në raport me GDP kombëtare (AIDA, INSTAT, DDPI)
- Botimet shkencore me bashkëautorë nga sektori publik e privat për 1 milion banorë (INSTAT, DDPI)
- Numri i kërkuesve shkencorë në ndërmarrjet e biznesit për 1 mijë forca pune (INSTAT)

- Aplikimet për patentë në kuadër të Traktatit të Bashkëpunimit për Patentat për 1 miliard \$ vlerë të GDP kombëtarë në bazë të Shërbimit të Pagesës për Patentat (DDPI)
- Të ardhurat e përfituara nga licensat dhe patentat e shitura jashtë vendit (DDPI)

V. Struktura e Ekonomisë

- Përqindja e firmave të mëdha në raport me numrin total të sipërmarrjeve ekonomike në vend (INSTAT)
- Përqindja e personave të punësuar nga firmat e mëdha në raport me numrin total të personave të punësuar (INSTAT, AIDA, MFE)
- Përqindja SME-ve në raport me numrin total të sipërmarrjeve ekonomike në vend (AIDA, INSTAT)
- Përqindja e personave të punësuar nga firmat e mëdha në raport me numrin total të personave të punësuar (INSTAT)
- Inovacioni i sipërmarrjeve me rritje të lartë ekonomike (INSTAT)
- Përqindja SME-ve që kanë futur një produkt apo proces inovativ në raport me numrin total të SME-ve (INSTAT)
- Përqindja e SME-ve që kanë bërë inovacione pa ndihmë nga jashtë në raport me numrin total të SME-ve (INSTAT)
- Përqindja që zënë produktet e teknologjisë së lartë e të mesme në raport me totalin e eksporteve të vendit (INSTAT)
- Volumi i shpenzimeve për kërkim shkencor e zhvillim në industrinë prodhuese (INSTAT)

VI. Kushtet kuadër

- Përqindja e popullisë së moshës 30-34 vjeç që ka përfunduar me sukses studimet universitare (MASR)
- Të diplomuarit për kompjuter për 1 mijë banorë mes popullatës të moshës 25-34 (MASR, INSTAT)
- Të porsadiplomuarit për 1 mijë banorë mes popullatës të moshës 25-34 (MASR, INSTAT)

VI. Kushtet kuadër

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Përqindja e popullisë së moshës 30-34 vjeç që ka përfunduar me sukses studimet universitare (MASR)	11,8	11,4	13,3	14,3	15,7	16,7	22,1

Aneksi 3- ZHVILLIMET INSTITUCIONALE DHE NORMATIVE

Situata aktuale e kuadrit ligjor mbi institucionet që kryejnë kërkime shkencore paraqitet si më poshtë:

Në sistemin e **institucioneve të Akademisë së Shkencave, u miratua** Ligji Nr.9655, datë 11.12.2006 “Për Akademinë e Shkencave të Republikës së Shqipërisë”⁷¹, i cili përmes Nenit 4 përcakton funksionet e saj si institucion shkencor pa administrimin e rreth 14 instituteve kërkimore shkencore që prej vitit 1972.

Në bazë të këtyre ndryshime ligjore aktualisht Akademia e Shkencave ka këto funksione:

- a) bashkëpunon me institucione kërkimore dhe mësimore, brenda dhe jashtë vendit, që kanë kapacitetet e nevojshme fizike për kërkim, për kryerjen e studimeve në fusha të ndryshme të shkencës
- b) propozon fusha të reja kërkimore e studimore, në përputhje me nevojat e zhvillimit të vendit
- c) u ofron institucioneve të larta shtetërore këshillimin dhe ekspertizën e nevojshme në zgjidhjen e çështjeve të rëndësishme për zhvillimin e vendit
- ç) boton organe periodike dhe vepra të tjera me nivel të lartë shkencor
- d) organizon kongrese dhe konferenca shkencore dhe problemore në shkallë kombëtare e ndërkombëtare
- dh) organizon konkurse dhe dhënie çmimesh shkencore

Në bazë të Nenit 8 (dispozitat kalimtare të fundit) të Ligjit Nr. 9853, datë 26.12.2007 “Për disa shtesa e ndryshime në Ligjin Nr.9655, datë 11.12.2006 “Për Akademinë e Shkencave të Republikës së Shqipërisë”, procesi i riorganizimit të Akademisë së Shkencave-ASH kalojnë një periudhë kalimtare, e cila zgjati deri një vit nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Gjatë periudhës kalimtare u përgatitën kushtet për zgjedhjen e organeve dhe autoriteteve të reja drejtuese të Akademisë. Ndërkohë që riorganizimi i Akademisë së Shkencave u drejtua nga **Komiteti i Reformimit të Akademisë së Shkencave (KRASH)**, i krijuar me urdhër të Kryeministrit dhe që u drejtua nga Zv. Kryeministri, drejtimi veprimtarisë së **Akademisë gjatë periudhës kalimtare, u krye nga Kryesia e Përkohshme e Akademisë (KPA)**.

⁷¹Ligji Nr.9655, datë 11.12.2006 “[Për Akademinë e Shkencave të Republikës së Shqipërisë](#)”

Sipas përcaktimeve të parashikuara në ligj, Komiteti i Reformimit të Akademisë u kryesua nga Zëvendës Kryeministri dhe kishte në përbërjen e tij si anëtarë a) Ministrin e Arsimit dhe Shkencës; b) dy anëtarë të Asamblesë ekzistuese të Akademisë, të cilët e ruajnë anëtarësinë në akademi edhe pas hyrjes në fuqi të këtij ligji dhe kanë stazhin më të gjatë në Akademi; c) një anëtar ekspert i Këshillit të Arsimit të Lartë dhe Shkencës.

Ndërsa institutet kërkimore-shkencore në vartësi të Akademisë së Shkencave do të ristrukturoheshin në mënyra të ndryshme, të **5 institutet e shkencave sociale e albanologjike** do të rigrupoheshin në Qendrën e Studimeve Albanologjike-QSA në bazë të VKM Nr. 559, datë 22.08.2007⁷². QSA-ja kaloi një periudhë kalimtare, nga një deri në dy vjet, gjatë së cilës u organizua në njësi përbërëse, si më poshtë:

a) Instituti i Arkeologjisë

b) Instituti i Gjuhësisë dhe Letërsisë

c) Instituti i Antropologjisë Kulturore dhe Studimeve të Artit (Instituti i Kulturës Popullore dhe Qendra e Studimeve të Artit)

ç) Instituti i Historisë

d) Grupi Kërkimor i Enciklopedisë Shqiptare

Në bazë të përcaktimeve ligjore, QSA- Qendra e Studimeve Albanologjike do të kishte si detyrë kryesore *“kërkimin shkencor, formimin universitar të thelluar të studentëve dhe shkencëtarëve, si dhe shërbime e transferime të njohurive, në fushat e identitetit, të kulturës, pasurive materiale e shpirtërore e të historisë së botës shqiptare”*.

Ndërkohë funksionet e saj kryesore aktualisht janë si më poshtë:

a) Përpunimi i mendimit shkencor të përparuar, që t'i paraprijë zhvillimeve shoqërore e kulturore, ekonomike e politike etj., si dhe të shërbejë si një mbështetje e fuqishme, për përpunimin e politikave publike në këto fusha

b) Përhapja e dijeve dhe e vlerave në shoqëri, nëpërmjet mediatizimit të tyre, si dhe formave të tjera të transmetimit të informacionit

c) Mbledhja dhe studimi i materialeve burimore, klasifikimi dhe arkivimi i tyre

⁷²VKM Nr. 559, datë 22.08.2007⁷² “Për bashkimin e disa instituteve të Akademisë së Shkencave, organizimin e tyre në Qendrën e Studimeve Albanologjike si dhe funksionimin e kësaj Qendre në periudhën kalimtare”.

ç) Zhvillimi i teknikave dhe i metodave, për ruajtjen dhe restaurimin e vlerave

d) Transmetimi i dijeve të fituara nga kërkimi shkencor te studentët dhe shkencëtarët, nëpërmjet formimeve të përparuara

QENDRA E STUDIMEVE ALBANOLOGJIKE – 2017

Nr	Emërtimi	Kuadri ligjor
1	Instituti i Antropologjisë Kulturore e Studimeve të Artit(Instituti i Kulturës Popullore& Qendra e Studimeve të Artit)	VKM Nr 559 date 22.08.2007 Për bashkimin e disa instituteve te Akademisë së Shkencave ,organizimin e tyre ne Qendrën e Studimeve Albanologjike si dhe funksionimin e kësaj Qendre ne periudhën kalimtare
2	Instituti i Arkeologjisë	-ii-
3	Instituti i Gjuhës e Letërsisë	-ii-
4	Instituti i Historisë	-ii-
5	Qendra e Botimeve Enciklopedike	-ii-

Nga ana tjetër, rrjeti 6 instituteve kërkimore shkencore që u përkisnin shkencave natyrore në përbërje të Akademisë së Shkencave u transferua pranë Universitetit të Tiranës, Universitetit Politeknik dhe Universitetit Bujqësor të Tiranës përmes një sërë aktesh ligjore që u ndërmorën nga Qeveria, në bazë të cilës ishte VKM Nr. 178, datë 04.04.2007⁷³.

Në këtë mënyrë **Instituti i Informatikës dhe Matematikës së Aplikuar –INIMA** kaloi pranë Universitetit Politeknik duke krijuar **Fakultetin e Teknologjisë së Informacionit dhe Qendrës së Zhvillimit të Teknologjisë** përmes miratimit të VKM Nr. 146 datë, 28.03.2007⁷⁴.

Instituti i Hidrometereologjisë–IH dhe Qendra e Studimeve Hidraulike-QSH u shkrinë dhe u transferuan pranë Universitetit Politeknik për të krijuar **Institutin e Energjisë, Ujit e Mjedisit-**

⁷³VKM Nr. 178, datë 04.04.2007 Për marrjen e masave për zbatimin e studimit të reformës së kërkimit shkencor, pjesë e rrjetit të instituteve të Akademisë së Shkencave”

⁷⁴VKM Nr. 146 datë, 28.03.2007Për shkrirjen e Institutit të Informatikës dhe Matematikës së Aplikuar dhe riorganizimin e tij, si pjesë përbërëse e Universitetit Politeknik të Tiranës”, dhe “Për një ndryshim në vendimin nr. 440, datë 16.6.2005 të Këshillit të Ministrave “Për miratimin e listës së inventarit të pronave të paluajtshme, shtetërore, të cilat i kalojnë në përgjegjësi administrimi Akademisë së Shkencave

IEUM, përmes VKM Nr. 560, datë 22.8.2007⁷⁵. **Instituti i Sizmiologjisë-IS** i Akademisë së Shkencave, u bashkua me disa nga njësitë kërkimore të **Shërbimit Gjeologjik Shqiptar, përkatësisht, Drejtorinë e Administrimit të Territorit dhe Pasurive Minerale, Drejtorinë e Gjeoinformatizimit, Drejtorinë e Gjeofizikës së Aplikuar dhe Topogjeodezisë**, duke krijuar **Institutin e Gjeoshkencave (IGJEO)**, si njësi kryesore, pranë Universitetit Politeknik UPT-së përmes VKM Nr. 561, datë 22.08.2007⁷⁶.

Të dy këto institute, **Instituti i Energjisë, Ujit e Mjedisit-IEUM dhe Instituti i Gjeoshkencave (IGJEO)**, u bashkuan sërish në vitin 2011 për të krijuar **Institutin e Gjeoshkencës dhe Energjisë, Ujit dhe Mjedisit (IGJEUM)**, përmes miratimit të VKM Nr. 490, datë 06.07.2011⁷⁷ dhe Urdhri i Ministrit të Arsimit Nr. 371, datë 28.07.2011.

Edhe **Instituti i Kërkimeve Biologjike**, pjesë e Akademisë së Shkencave, u transferua pranë Fakultetit të Shkencave të Natyrës (FSHN) të Universitetit të Tiranës (UT), duke u organizuar

a) **Departamentin e Bioteknologjisë dhe b) Seksionin i Florës**, pranë Muzeut të Shkencave të Natyrës dhe Fakultetin e Shkencave të Natyrës, pranë Universitetit të Tiranës përmes miratimit të VKM Nr. 562, datë 22.08.2007⁷⁸.

Qendra e Studimeve Gjeografike u shkri me Departamentin e Gjeografisë pranë Fakultetit të Historisë e Filologjisë së Universitetit të Tiranës përmes VKM Nr 1066, datë 16.07.2008⁷⁹.

⁷⁵VKM Nr. 560, datë 22.8.2007 Për bashkimin e disa instituteve dhe njësive kërkimore, organizimin e tyre në Institutin e Energjisë, Ujit dhe Mjedisit (IEUM) pranë Universitetit Politeknik të Tiranës dhe funksionimin e Institutit në periudhën kalimtare.

⁷⁶VKM Nr. 561, datë 22.8.2007 Për bashkimin e disa instituteve dhe njësive kërkimore, organizimin e tyre në Institutin e Gjeoshkencave (IGJ) pranë Universitetit Politeknik të Tiranës dhe funksionimin e Institutit për periudhën kalimtare.

⁷⁷VKM Nr.490, datë 6.7.2011 Për shfuqizimin e VKM Nr. 560, datë 22.8.2007 të Këshillit të Ministrave "Për bashkimin e disa instituteve dhe njësive kërkimore, organizimin e tyre në Institutin e Energjisë, Ujit dhe Mjedisit pranë Universitetit Politeknik të Tiranës dhe funksionimin e Institutit në periudhën kalimtare" dhe VKM Nr.561, datë 22.8.2007 "Për bashkimin e disa instituteve dhe njësive kërkimore, organizimin e tyre në Institutin e Gjeoshkencave dhe pranë Universitetit Politeknik të Tiranës dhe funksionimin e Institutit për periudhën kalimtare dhe Urdhri i Ministrit të Arsimit Nr. 371, datë 28.07.2011 "Për krijimin e Institutit të Gjeoshkencës dhe Energjisë, Ujit dhe Mjedisit (IGJEUM) pranë Universitetit Politeknik"

⁷⁸VKM Nr. 562, datë 22.08.2007 Për shkëputjen e Institutit të Kërkimeve Biologjike nga Akademia e Shkencave dhe integrimin e tij në Universitetin e Tiranës".

⁷⁹VKM Nr 1066 datë 16.07.2008 Për integrimin e ish-Qendrës së Studimeve Gjeografike të Akademisë së Shkencave në Universitetin e Tiranës

Instituti i Fizikës Bërthamore-IFB u riorganizua si **Qendra e Fizikës Bërthamore të Zbatuar-QFBZ dhe Autoritetit Atomik Shqiptar-AAASH**, pranë Fakultetit të Shkencave të Natyrës, Universitetit të Tiranës përmes miratimit të **VKM Nr. 563**, datë 22.08.2007⁸⁰.

Aktualisht situata e instituteve kërkimore të shkencave natyre që kanë qenë në vartësi të Akademisë së Shkencave është si më poshtë :

ISH-INSTITUTET E SHKENCAVE NATYRORE TË ASH – 2017

Universiteti Politeknik- Instituti i Gjeoshkencës, Energjisë, Mjedisit dhe Ujërave	IGJEUMI u krijua në vitin 2011 si bashkim i Institutit të Gjeoshkencave(IGJEO) që ishte krijuar në 2007 nga ristrukturimi i Institutit të Sizmologjisë, të Akademisë së Shkencave, me disa nga njësitë kërkimore të Shërbimit Gjeologjik Shqiptar, përkatësisht, Drejtorinë e Administrimit të Territorit dhe Pasurive Minerale, Drejtorinë e Gjeoinformatizimit, Drejtorinë e Gjeofizikës së Aplikuar dhe Topogjeodezisë, dhe të Institutit të Energjisë, Ujit dhe Mjedisit (INEUM) që ishte krijuar nga ristrukturimi i ish-Institutit të Hidrometeorologjisë dhe ish-Qendrës së Kërkimeve Hidraulike, të Akademisë së Shkencave, pranë Universitetit Politeknik të Tiranës . Ato u krijuan përmes miratimit të VKM .560 datë 22.8.2007 “Për bashkimin e disa instituteve dhe njërive kërkimore, organizimin e tyre në Institutin e Energjisë, Ujit dhe Mjedisit(IEUM) pranë Universitetit Politeknik të Tiranës dhe funksionimin e Institutit në periudhën kalimtare; VKM nr.561, datë 22.8.2007 “Për bashkimin e disa instituteve dhe njërive kërkimore, organizimin e tyre në Institutin e Gjeoshkencave(IGJ) dhe pranë Universitetit Politeknik të Tiranës dhe funksionimin e Institutit për periudhën kalimtare; Urdhri i Ministrit të Arsimit Nr 371 datë 28.07.2011 Për krijimin e Institutit të Gjeoshkencës dhe Energjisë, Ujit dhe Mjedisit (IGJEUM) pranë Universitetit Politeknik
Universiteti Politeknik/Fakulteti i Teknologjisë e Informacionit- Qendra e Kërkimit & Zhvillimit në	Qendra e Kërkimit & Zhvillimit në Teknologjinë e Informacionit – (QKZHTI u krijua përmes VKM Nr 146 datë 28.03.2007 Për shkrirjen e Institutit të Informatikës dhe Matematikës së Aplikuar (INIMA) dhe riorganizimin e tij, si pjesë përbërëse e Universitetit Politeknik të Tiranës, dhe për një ndryshim në vendimin nr.440, datë 16.6.2005 të Këshillit të Ministrave "Për miratimin e listës së inventarit

⁸⁰VKM Nr. 563, datë 22.08.2007 Për krijimin e Qendrës së Fizikës Bërthamore të zbatuar dhe Autoritetit Atomik Shqiptar, pranë Universitetit të Tiranës”.

Teknologjinë e Informacionit (QKZHTI)	e –	të pronave të paluajtshme, shtetërore, të cilat i kalojnë në përgjegjësi administrimi Akademisë së Shkencave"
Universiteti i Tiranës./Fakulteti i Shkencave të Natyrës-Qendra e Bioteknologjisë-Departament dhe Seksioni i Florës i Muzeut të Shkencave të Natyrës	i i e	Qendra e Kërkimeve Biologjike u krijua përmes VKM Nr 562 datë 22.08.2007 Për shkëputjen e Institutit të Kërkimeve Biologjike(IKB) nga Akademia e Shkencave dhe integrimin e tij në Universitetin e Tiranës
Universiteti i Tiranës/Fakulteti i Shkencave të Natyrës-4.Qendra e Fizikës Bërthamore të Zbatuar		Qendra e Fizikës Bërthamore të Zbatuar(QFBZ) u krijua në vitin 2007 nga ristrukturimi ish- Institutit të Fizikës Bërthamore që ishte nën vartësinë e Akademisë së Shkencave përmes VKM Nr 563 datë 22.08.2007 Për krijimin e Qendrës së Fizikës Bërthamore të Zbatuar dhe Autoritetit Atomik Shqiptar, pranë Universitetit të Tiranës
Universiteti i Tiranës/Fakulteti Histori-Filologji/Qendra e Studimeve Gjeografike	i	VKM Nr 1066 datë 16.07.2008 Për integrimin e ish-Qendrës së Studimeve Gjeografike të Akademisë së Shkencave në Universitetin e Tiranës

Nga ana tjetër një element i rëndësishëm i strukturës së kërkimit shkencor janë edhe institutet në vartësi të ministrive të linjës. Aktualisht numri i tyre dhe kuadri ligjor në fuqi që rregullon veprimtarinë e tyre është sërish rezultat i reformës së vitit 2006 për këto institucione.

Duke qenë se **Ministria e Bujqësisë e Ushqimit** kishte rrjetin më të madh të këtyre institucioneve, pas vitit 2006 u miratuan një sërë aktesh nënligjore për ristrukturimin e tyre duke cuar në shkrirjen, bashkimin apo ristrukturimin e shumicës nga këto institute.

Në këtë mënyrë VKM Nr. 515, datë 19.07.2006 “Për ristrukturimin e instituteve kërkimore –shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së

Konsumatorit⁸¹ dhe një sërë amendamentesh, përcaktuan një sërë ndryshimesh thelbësore lidhur me institutet kërkimore që kishin qenë varësi të Ministrisë së Bujqësisë duke bërë shndërrimin e tyre në Qendra të Transferimit të Teknologjisë”.

U shkrinë 6 institutet kërkimore që funksiononin deri në atë kohë të tillë si: 1) Instituti i Kërkimeve të Bimëve të Arave, Fushë-Krujë, (IKBA), 2) Instituti i Perime-Patateve, Tiranë, (IPP), 3) Institutit të Pemëtarisë, Vlorë, (IP), 4) Instituti i Kërkimeve Zooteknike, Tiranë, (IKZ), 5) Instituti i Misrit, Shkodër, (IM), 6) Instituti i Studimit të Tokave (IST).

Mbi bazën e shkrirjes së instituteve të përmendura u krijuan **pesë Qendra të Transferimit të Teknologjive Bujqësore–QTTB:** 1) Qendra e Transferimit të Teknologjive Bujqësore, Fushë-Krujë, 2) Qendra e Transferimit të Teknologjive Bujqësore, Lushnjë, 3) Qendra e Transferimit të Teknologjive Bujqësore, Vlorë, 4) Qendra e Transferimit të Teknologjive Bujqësore, Korçë, 5) Qendra e Transferimit të Teknologjive Bujqësore, Shkodër.

Ndërkohë edhe **dy stacione kërkimore si Stacioni i Pemëtarisë, Tiranë, që ishte pjesë e Institutit të Pemëtarisë,** kaluan në administrim e varësi të Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës (Universitetit Bujqësor, Tiranë, **ndërsa Stacioni i Duhanit, Cërrik,** që ishte në varësi të Institutit të Kërkimit të Bimëve të Arave, kaloi në administrim e varësi të Agjencisë Kombëtare të Duhan-Cigareve (AKDC).

Në këtë drejtim një ndryshim i rëndësishëm ishte edhe **shkrirja e Institutit të Kërkimeve Veterinare, Tiranë, (IKV) dhe Institutit të Kërkimeve të Ushqimit, Tiranë, (IKU)** dhe mbi bazën e shkrirjes së instituteve të mësipërme, **u krijua Institutit të Sigurisë Ushqimore dhe Veterinarisë, Tiranë, (ISUV),** i cili do të mbështeste mbështet teknikisht Ministrinë e Bujqësisë, Ushqimit dhe Mbrojtjes së Konsumatorit, për problemet që lidhen me sigurinë ushqimore dhe mbrojtjen e shëndetit të kafshëve.⁸²

Nga ana tjetër, edhe Ministria e Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjitikës që kishte patur në vartësi një sërë institutesh, i'u nënshtrua procesit të ristrukturimit. Nëpërmjet **VKM Nr. 547, datë 09.08.2006 “Për krijimin e Agjencisë Kombëtare të Burimeve Natyrore (AKBN)”⁸³, kjo strukturë u krijua si rezultat i bashkimit të Agjencisë Kombëtare të Hidrokarbureve, Institutit të Studimeve dhe Projektmeve të Metalurgjisë-ISPM, Institutit të Teknologjisë Nxjerrëse**

⁸¹VKM Nr. 163, datë 21.03.2007 “Për disa shtesa në VKM Nr 515 datë 19.07.2006 “Për ristrukturimin e instituteve kërkimore–shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit”, dhe VKM Nr. 382, datë 20.06.2007 “Për disa shtesa e ndryshime në VKM Nr. 515, datë 19.07.2006 “Për ristrukturimin e instituteve kërkimore –shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit

⁸²VKM Nr 515 datë 19.07.2006 “Për ristrukturimin e instituteve kërkimore–shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit

⁸³VKM Nr. 202, datë 11.04.2007 “Për disa shtesa e ndryshime në VKM Nr. 547, datë 09.08.2006 “Për krijimin e Agjencisë Kombëtare të Burimeve Natyrore (AKBN)”; VKM Nr. 364, datë 13.06.2007 “Për një shtesë në VKM Nr. 547, datë 09.08.2006 “Për krijimin e Agjencisë Kombëtare të Burimeve Natyrore,

& Përpunuese të Mineraleve-ITNPM dhe Institutit të Studimeve dhe Projekttimeve të Mekanikës dhe Drurit-ISPMD.

Një ndryshim tjetër që ndodhi në nivel të instituteve të Ministrisë së Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës ishte ristrukturimi i **Institutit të Studimeve dhe Projekttimeve të Industrisë së Lehtë (ISPIL)** i krijuar me VKM Nr. 348, datë 29.09.1990 dhe përfshirja e tij në Inspektoratin Qendror Teknik (IQT) nëpërmjet miratimit të **VKM Nr. 807, datë 06.12.2006**⁸⁴.

Përmes VKM Nr. 740, datë 01.11.2006 “Për mbylljen e veprimtarisë së Qendrës Kombëtare Shkencore të Hidrokarbureve (QKSHH), Qeveria vendosi të mbyllë QKSHH, **e cila ishte krijuar si rezultat i bashkimit të Institutit të Naftës dhe Gazit-ING, Fier dhe Qendrës së Përpunimit të Informacionit Gjeofizik-QPIG, Fier dhe stafi i saj kaloi pranë Ministrisë së Ekonomisë, Tregtisë e Energjitikës.**

Duhet theksuar se në pikën 2,2 të Ligjit Nr 58-2015 “Për ratifikimin e marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Konfederatës Zviceriane për grantin e asistencës financiare për projektin *Ngritja e kapaciteteve për zhvillimet në përmasa të mëdha të infrastrukturës së gazit në Shqipëri, IF*”, është parashikuar edhe ngritja e Institutit të Naftës e Gazit-ING.

Një proces ndryshimi përfshiu edhe institutet në varësi të Ministrisë e Mjedisit. Pas miratimit të **VKM Nr. 579, datë 23. 08. 2006 “Për krijimin e Agjencisë së Mjedisit dhe Pyjeve AMP”** u shkri me këtë agjenci edhe **Instituti i Mjedisit** që ishte krijuar në vitin 2002 **nga ristrukturimi i Institutit të Studimeve dhe i Projekttimeve të Teknologjisë Kimike.**

Njëkohësisht edhe **Instituti i Studimeve të Transportit –IST**, i krijuar në vitin 1993⁸⁵; u nënshtrua një procesi ristrukturimi përmes miratimit të **VKM Nr. 861, datë 21.11.2007**⁸⁶ “dhe kalimin e tij në varësi të Ministrit të Punëve Publike, Transportit dhe Telekomunikacionit.

⁸⁴VKM Nr. 807, datë 06.12.2006 Për ristrukturimin e Institutit të Studimeve dhe Projekttimeve të Industrisë së Lehtë(ISPIL)”.

⁸⁵VKM Nr. 568, datë 06.12.1993 Për krijimin e Institutit të Studimeve të Transportit

⁸⁶Për krijimin, organizimin dhe funksionimin e Institutit të Transportit(IT)

INSTITUTET KËRKIMORE & SHËRBIMIT NË VARTËSI TË MINISTRIVE TË LINJËS – 2017

<u>Nr</u>	<u>Emri i Institucionit</u>	<u>Kuadri Ligjor</u>
<u>1</u>	Instituti i Shëndetit Publik (ISHP)- Minsitria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Instituti i Shëndetit Publik u krijua në vitin 2001 nga bashkimi i Institutit të Higjenës “Hulo Hadëri” dhe Qendrës Kombëtare të Edukimit dhe së Promocionit të Shëndetit përmes VKM Nr. 178, datë 30.03.2001, "Për bashkimin e Qendrës Kombëtare të Edukimit dhe Promocionit të Shëndetit me Institutin e Shëndetit Publik
<u>2</u>	Qendra Kombëtare e Inxhinierisë Biomjekësore- Minsitria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	Qendra Kombëtare e Inxhinierisë Biomjekësore është vazhdim i Qendrës Kombëtare Biomjekësore
<u>3</u>	Instituti i Transportit (IT)- Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	Instituti i Transportit u krijua në vitin 2007 nga ristrukturimi i Institutit të Studimeve të Transportit (IST)përmes VKM Nr 861 datë 21.11.2007 Për krijimin, organizimin dhe funksionimin e Institutit të Transportit
<u>4</u>	Instituti i Ndërtimit (IN)- Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	Instituti i Ndërtimit u krijua në vitin 2004 nga bashkimi e ristrukturimi i Instituti i Studimeve të Teknologjise së Ndërtimit (ISTN), Instituti i Studimeve e Projektmeve Hidroteknike (ISPH) dhe aktivitetit të ish Institutit i Studimeve e Projektmeve të Ujesjelles Ndërtime (ISPUN) përmes Urdhërit të Ministrit të Punëve Publike e Transportit Nr 225 datë 29.06.2004 Për krijimin e Institutit të Ndërtimit
<u>5</u>	Shërbimi Gjeologjik Shqiptar (SHGJSH- Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	Shqiptar u krijua në vitin 1998 nga bashkimi i Shoqërisë Anonime "Gjeoalba" (Sh. A. " GJEOALBA") , SH. A. " Hidrogjeologji " dhe SH. A " Gjeologji-Gjeodezi përmes Ligjit 8366 datë 02.06.1998 Për krijimin e Shërbimit Gjeologjik Shqiptar
<u>7</u>	Instituti i Policisë Shkencore (sot Laboratori i Policisë	Instituti i Policisë Shkencore u krijua në vitin 2000 përmes VKM Nr 278 datë 02.06.2000 <u>Për krijimin e</u>

	Shkencore) – Ministria e Brendshme	<u>Instituti të Policisë Shkencore(IPSH).</u>
8	Instituti i Mjekësisë Ligjore(IML)- Ministria e Drejtësisë	Instituti i Mjekësisë Ligjore u krijua në vitin 2003 përmes VKM Nr 120 datë 27.02.2003 Për krijimin e Institutit të Mjekësisë Ligjore
9	Instituti i Sigurisë Ushqimore dhe Veterinarisë(ISUV)- Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	Instituti i Sigurisë Ushqimore dhe Veterinarisë (ISUV) u krijua në vitin 2006 nga shkrija e Institutit të Kërkimeve Veterinare(IKV) dhe Institutit të Kërkimeve të Ushqimit (IKU) përmes VKM Nr 515 datë 19.07.2006 Për ristrukturimin e instituteve kërkimore –shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit
10	Qendra e Transferimit të Teknologjisë –QTT(Lushnjë) Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	Qendra e Transferimit të Teknologjisë –Lushnjë u krijua në vitin 2006 nga ristrukturimi i Institutit të Bimëve e Arave (IMO) , Instituti i Perimeve e Patatave(IPP) dhe stacionet eksperimentale përkatëse përmes VKM Nr 515 datë 19.07.2006 Për ristrukturimin e instituteve kërkimore –shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit
11	Qendra e Transferimit të Teknologjisë –QTT(Korçë Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	Qendra e Transferimit të Teknologjisë –Korçë u krijua në vitin 2006 nga ristrukturimi i Institutit të Bimëve e Arave (IMO) , Instituti i Kërkimeve Zooteknike(IKZ) dhe stacionet eksperimentale përkatëse përmes VKM Nr 515 datë 19.07.2006 Për ristrukturimin e instituteve kërkimore –shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit
12	Qendra e Transferimit të Teknologjisë –QTT(Vlorë) Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	Qendra e Transferimit të Teknologjisë –Vlorë u krijua në vitin 2006 nga ristrukturimi i Institutit të Pemëtarisë(IP) dhe stacionet eksperimentale përkatëse përmes VKM Nr 515 datë 19.07.2006 Për ristrukturimin e instituteve kërkimore –shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit

<u>13</u>	Qendra e Transferimit të Teknologjisë –QTT(Fushë-Krujë) Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	Qendra e Transferimit të Teknologjisë –Fushë Krujë u krijua në vitin 2006 nga ristrukturimi i Institutit të Bimëve e Arave (IMO) , Instituti i Kërkimeve Zooteknike (IKZ), Instituti i Studimit të Tokave(IST) përmes VKM Nr 515 datë 19.07.2006 Për ristrukturimin e instituteve kërkimore – shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit
<u>14</u>	Qendra e Transferimit të Teknologjisë –QTT(Shkodër), Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	Qendra e Transferimit të Teknologjisë) u krijua në vitin 2006 nga ristrukturimi i Institutit të Misrit dhe Orizit (IMO) dhe stacionet eksperimentale përkatëse përmes VKM Nr 515 datë 19.07.2006 Për ristrukturimin e instituteve kërkimore – shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit
<u>15</u>	Qendra e Studimeve Albanologjike- QSA- Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë	Qendra e Studimeve Albanologjike (QSA) u krijua nga bashkimi i 4 instituteve në vartësi të Akademisë së Shkencave si Instituti i Historisë, Instituti i Gjuhësisë e Letërsisë, Instituti i Kulturës Popullore, Instituti i Arkeologjisë përmes miratimit të VKM Nr 559 date 22.08.2007 Për bashkimin e disa instituteve të Akademisë së Shkencave ,organizimin e tyre në Qendrën e Studimeve Albanologjike si dhe funksionimin e kësaj Qendre në periudhën kalimtare
<u>16</u>	Instituti i Zhvillimit të Arsimit (QSA) Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë	Instituti i Zhvillimit të Arsimit (QSA) u krijua nga përmes miratimit të nga ristrukturimi i Institutit të Kurrikulave e Trajnimeve Institutit të Studimeve Pedagogjike (ISP) nëpërmjet VKM Nr 67 datë 10.02.2010 Për krijimin e Institutit të Zhvillimit të Arsimit – IZHA
<u>17</u>	Instituti i Monumenteve të Kultures- IMK- Ministria e Kulturës	Instituti i Monumenteve të Kultures- IMK “ Gani Strazimiri u krijua me VKM Nr 983 datë 11.10.2010 si vazhdim i institutit të mëparshëm me të njëjtin emër të krijuar në vitin 1961
	Agjencia e Sherbimit Arkeologjik, Ministria e	Agjencia e Sherbimit Arkeologjik, u krijua me VKM Nr.724 date 21.5.2008 "Për organizimin dhe

	Kulturës	funksionimin e Agjencise se Sherbimit Arkeologjik".
18	Instituti i Statistikave- Kryeministria	Ligj Nr 9180 datePer statistikat zyrtare VKM nr. 704, datë 16.11.2005 “Për miratimin e kriterëve të përfaqësimit, të përzgjedhjes, emërimit e shkarkimit të anëtarëve dhe rregullat e funksionimit të Këshillit të Statistikave
	Akademia e Shkencave –ASH - Kryeministria	Akademia e Shkencave në formën aktuale me Seksionin e Shkencave Shoqërore e Natyrore u strukturuar në bazë të Ligjit . Ajo është vazhdim I Akademisë së Shkencave dhe me vart u krijua në vitin 1972 në përbërje të cilisht ishin 5 institute të albanologjisë e artit dhe 6 institute të shkencave natyrore
19	Qendra e Studimeve Bankare – Banka e Shqipërisë	Ligj Nr 82609 date 23.12.1997 Për Bankën e Shqipërisë
20	Instituti i Studimeve të Krimeve e Pasojave të Komunizmit-(ISKPK), Kuvendi i Shqipërisë	Krimeve e Pasojave të Komunizmit-(ISKPK u krijua përmes Ligj Nr 10242 datë 25.02.2010 Për Institutin e Studimeve për Krimet dhe Pasojat e Komunizmit në Shqipëri
21	Agjencia Kombëtare e Mjedisit(AKM), Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	Agjencia Kombëtare e Mjedisit e krijuar në vitin 2014 është vazhdim i Agjencisë së Mjedisit dhe Pyjeve e krijuar në vitin 2006 që përfshiu në vetvete Institutin e Mjedisit (IM) të krijuar në vitin 2002 si shndërrim i Institutit të Studimeve dhe Projekttimeve të Teknologjisë Kimike(ISPTK) dhe Institutin e Pyjeve e Kullotave (IPK) dhe Institutin e Studimeve të Peshkimit (ISP). Agjencia Kombëtare e Mjedisit u krijua përmes VKM Nr 47 datë 29.01.2014 Për përcaktimin e rregullave për organizimin e funksionimin e Agjencisë Kombëtare të Mjedisit e agjencive rajonale të mjedisit
22	Autoriteti Shtetëror për Informacionin Gjeohapësinor ASIG, Kryeministria	ASIG u krijua në vitin 2012 si ristrukturim i Institutit Gjeografik Ushtarak , i cili qe krijuar me Ligj Nr 8907 datë 06.06.2002 <u>Për funksionimin e Institutit Gjeografik Ushtarak të Shqipërisë.</u> ASIG u

		krijua me Ligjin Nr 72 2012 datë 28.06.2012 Për organizimin e funksionimin e infrastrukturës kombëtare të informacionit gjeohapësinor në Republikën e Shqipërisë
23	Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore(AKBN), Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore(AKBN) u krijua në vitin 2006 nga shkrirja e, Qendrës Kombëtare Shkencore të Hidrokarbureve(QKSH) Institutit të Studimeve dhe Projektmeve të Metalurgjisë(ISPM), Institutit të Teknologjisë Nxjerrëse dhe Përpunuese të Mineraleve(ITNPM) dhe Institutit të Studimeve dhe Projektmeve të Mekanikës dhe Drurit(ISPMD). Vetë Qendra Kombëtare Shkencore të Hidrokarbureve(QKSHH) e cila qe krijuar në 2001 nga shkrirja e Instituti i Naftës dhe Gazit, Fier, dhe Qendra e Përpunimit të Informacionit Gjeofizik, Fier . AKBN u krijua përmes VKM Nr 547 datë 09.08.2006 Për krijimin e Agjencisë Kombëtare të Burimeve Natyrore(AKBN VKM Nr 202 datë 11.04.2007 Për disa shtesa e ndryshime në VKM Nr 547 datë 09.08.2006 Për krijimin e Agjencisë Kombëtare të Burimeve Natyrore(AKBN); VKM Nr 364 datë 13.06.2007 Për një shtesë në VKM Nr 547 datë 09.08.2006 Për krijimin e Agjencisë Kombëtare të Burimeve Natyrore

Realizimi i kërkimit shkencor në IAL ishte kryer në universitetet publike që ishin të vetmet institucione të arsimit të lartë deri në vitin 1999. Si rredhojë e Nenit 3 të Ligjit Nr 8461 datë 25.02.1999 për Arsimin e Lartë në RSH që futi konceptin e arsimit të lartë jo-publik, deri në 2006 u krijuar vetëm 3 IAL-jo publike apo universitete private. Por pas miratimit të Ligjit Nr. 9741, datë 21.05.2007 “Për Arsimin e Lartë në Republikën e Shqipërisë”, numri i IAL –jo publike nga viti 2007 -2013 arriti në 40.

Pavarsisht numrit të lartë të universiteteve jo-publike që u hapën pas vitit 2001 pjesa e kërkimit shkencor në universitete, veçanërisht gjatë periudhës 2009-2016 që përkon me periudhën e zbatimit të Strategjisë së Kërkimit Shkencor, Teknologjisë e Inovacionit 2009-2015, vazhdoi të ishte e përqëndruar kryesisht tek universitetet publike. Duhet patur parasysh se pas vitit 2006 në një pjesë të universiteteve publike u përfshinë edhe institutet në vartësi të Akademisë së Shkencave siç ishin Universiteti i Tiranës, Universiteti Politeknik, Universiteti Bujqësor. Ndërkohë në këtë drejtim filluan të spikasin edhe disa universitete jo-publike si Universiteti i New Yorkut, Universiteti Epoka, Universiteti European i Tiranës, Universiteti Polis, Universiteti Marin Barlet, Albanian University, Zonja e Këshillit të Mirë.

STRUKTURAT KËRKIMORE NË SISTEMIN E UNIVERSITETEVE -2017

1	Universiteti Politeknik Qendra e Kërkimit Shkencor –QKSH	VKM Nr.824, datë 05.12.2007 "Për krijimin e disa njësive kryesore, fakulteteve të Universitetit Politeknik të Tiranës" - VKM Nr.345, datë 08.04.2008 ""Për disa ndryshime në vendimin nr. 824, datë 5.12.2007 të Këshillit të Ministrave "Për krijimin e disa njësive kryesore, fakulteteve të Universitetit Politeknik të Tiranës"
2	Universiteti Politeknik- Instituti i Gjeoshkencës, Energjisë, Mjedisit dhe Ujërave	IGJEUMI u krijua në vitin 2011 si bashkim i Institutit të Gjeoshkencave(IGJEO) që ishte krijuar në 2007 nga ristrukturimi i Institutit të Sizmologjisë, të Akademisë së Shkencave, me disa nga njësitë kërkimore të Shërbimit Gjeologjik Shqiptar, përkatësisht, Drejtorinë e Administrimit të Territorit dhe Pasurive Minerale, Drejtorinë e Gjeoinformatizimit, Drejtorinë e Gjeofizikës së Aplikuar dhe Topogjeodezisë, dhe të Institutit të Energjisë, Ujit dhe Mjedisit (INEUM) që ishte krijuar nga ristrukturimi i ish-Institutit të Hidrometeorologjisë dhe ish-Qendrës së Kërkimeve Hidraulike, të Akademisë së Shkencave, pranë Universitetit Politeknik të Tiranës . Ato u krijuan përmes miratimit të VKM .560 datë 22.8.2007 “Për bashkimin e disa instituteve dhe njësive kërkimore, organizimin e tyre në Institutin e Energjisë, Ujit dhe Mjedisit(IEUM) pranë Universitetit Politeknik të Tiranës dhe funksionimin e Institutit në periudhën kalimtare; VKM nr.561, datë 22.8.2007 “Për bashkimin e disa instituteve dhe njësive kërkimore, organizimin e tyre në Institutin e Gjeoshkencave(IGJ) dhe pranë Universitetit Politeknik të Tiranës dhe funksionimin e Institutit për periudhën kalimtare; Urdhri i Ministrit të Arsimit Nr 371 datë 28.07.2011 Për krijimin e Institutit të Gjeoshkencës dhe Energjisë, Ujit dhe Mjedisit (IGJEUM) pranë Universitetit Politeknik

<u>3</u>	Universiteti Politeknik/Fakulteti i Teknologjisë e Informacionit- Qendra e Kërkimit & Zhvillimit në Teknologjinë e Informacionit –(QKZHTI	Qendra e Kërkimit & Zhvillimit në Teknologjinë e Informacionit –(QKZHTI u krijua përmes VKM Nr 146 datë 28.03.2007 Për shkrirjen e Institutit të Informatikës dhe Matematikës së Aplikuar(INIMA) dhe riorganizimin e tij, si pjesë përbërëse e Universitetit Politeknik të Tiranës, dhe për një ndryshim në vendimin nr.440, datë 16.6.2005 të Këshillit të Ministrave "Për miratimin e listës së inventarit të pronave të paluajtshme, shtetërore, të cilat i kalojnë në përgjegjësi administrimi Akademisë së Shkencave"
<u>4</u>	Universiteti i Tiranës./Fakulteti i Shkencave të Natyrës- Qendra e Bioteknologjisë- Departament dhe Seksioni i Florës i Muzeut të Shkencave të Natyrës	Qendra e Kërkimeve Biologjike u krijua përmes VKM Nr 562 datë 22.08.2007 Për shkëputjen e Institutit të Kërkimeve Biologjike(IKB) nga Akademia e Shkencave dhe integrimin e tij në Universitetin e Tiranës
<u>5</u>	Universiteti i Tiranës/ Fakulteti i Shkencave të Natyrës-4. Instituti i Fizikës Bërthamore të Zbatuar (IFBZ)	Instituti i Fizikës Bërthamore të Zbatuar (IFBZ) u krijua në vitin 2007 nga ristrukturimi ish-Institutit të Fizikës Bërthamore që ishte nën vartësinë e Akademisë së Shkencave përmes VKM Nr 563 datë 22.08.2007 Për krijimin e Qendrës së Fizikës Bërthamore të Zbatuar dhe Autoritetit Atomik Shqiptar, pranë Universitetit të Tiranës
<u>6</u>	Universiteti i TiranësFakulteti Ekonomik Qendra Shqiptare për Kërkime Sociale Ekonomike –(QSHKES)-	
<u>7</u>	Universiteti i Tiranës- Fakulteti i Shkencave Sociale Qendra e Studimeve Gjinore – (QSGJ)	
<u>8</u>	Universiteti i Tiranës- Fakulteti i Shkencave Sociale Qendra e Ekselencës – (QE-FSHS)	

<u>9</u>	Universiteti Bujqesor i Tiranës/ Instituti i Resurseve Gjenetike të Bimëve – (IRGJB)	Instituti i Resurseve Gjenetike të Bimëve – (IRGJB) u krijua përmes VKM Nr 515 datë 19.07.2006 Për ristrukturimin e instituteve kërkimore –shkencore në vartësi të Ministrisë së Bujqësisë, Ushqimit e Mbrojtjes së Konsumatorit
		VKM Nr.400, datë 11.07.2007 "Për ndarjen e Fakultetit të Bujqësisë dhe krijimin e tri fakulteteve, në Universitetin Bujqësor të Tiranës".
<u>10</u>	Universiteti i Tiranës/Fakulteti Histori- Filologji/ Instituti i Studimeve Europiane –	Instituti i Studimeve Europiane u krijua përmes, VKM Nr 1182 datë 03.12.2009
<u>11</u>	Universiteti i Tiranës/Fakulteti Histori- Filologji/ Qendra e Studimeve Gjeografike	VKM Nr 1066 datë 16.07.2008 Për integrimin e ish-Qendrës së Studimeve Gjeografike të Akademisë së Shkencave në Universitetin e Tiranës
<u>12</u>	Universiteti Luigj Gurakuqi – Shkodër - Instituti i Studimeve Ujore të Rajonit të Shkodrës- (ISURSH)-	VKM nr.360, datë 10.08.1992. Për përshtetimin e proceseve të riorganizimit të shkollave të larta dhe të kërkimeve shkencore.
<u>13</u>	Universiteti Aleksandër Xhuvani - Elbasan Qendra e Studimeve Albanologjike dhe Ballkanologjike (QSAB) "Aleks Buda	VKM nr.360, datë 10.08.1992. Për përshtetimin e proceseve të riorganizimit të shkollave të larta dhe të kërkimeve shkencore.
		VKM Nr.821, datë 05.12.2007 "Për krijimin e disa njësive kryesore, fakulteteve të universitetit "Aleksandër Xhuvani", Elbasan"
<u>14</u>	Universiteti Eqerem Cabej- Gjirokastrë	VKM nr.360, datë 10.08.1992. Për përshtetimin e proceseve të riorganizimit të shkollave të larta dhe të kërkimeve shkencore.

		VKM Nr.823, datë 05.12.2007 "Për krijimin e disa njësive kryesore, fakulteteve të universitetit "Eqerem Qabej", Gjirokastër" –
<u>15</u>	Universiteti Fan Noli-Korce-Qendra e Ekselencës (FSHNH)–	VKM nr.360, datë 10.08.1992. Për përshpejtimin e proceseve të riorganizimit të shkollave të larta dhe të kërkimeve shkencore.
<u>16</u>	Universiteti Fan Noli-Korcë-Qendra e Ekselencës (FEF)	
<u>17</u>	Universiteti Ismail Qemali-Vlorë Qendra Kërkimore Shkencore (QKSH)	VKM nr.360, datë 10.08.1992. Për përshpejtimin e proceseve të riorganizimit të shkollave të larta dhe të kërkimeve shkencore.
<u>18</u>	Universiteti Ismail Qemali-Vlorë Qendra Long Life Learning- (QLLL)	VKM Nr.822, datë 05.12.2007 "Për ndryshimin e emërimit dhe riorganizimin e njësive kryesore, fakulteteve të Universitetit "Ismail Qemali", Vlorë".
<u>19</u>	Akademia e Forcave të Armatosura(ka ne përbërhe Universitetin ushtarak Skënderbej dhe Akademinë e Mbrojtjes Spiro Moisiu. Në bazë të Dekretit të Presidentit Nr 7458 datë 11.05.2012 Mbi strukturën organizative të FA , emërtohet Akademia e Forcave të Armatosura(Komanda e Doktrinës dhe Stërvitjes) Qendra e Doktrinës dhe Kërkimit – (QDK)	VKM Nr.720, datë 30.10.2003 "Për krijimin e Universitetit Ushtarak "Skënderbej" VKM Nr 180 datë 10.04.2004 Për krijimin e Akademisë së Mbrojtjes 'Spiro Moisiu'(vazhdim i VKM Nr 136 datë 10.05.1958 Shkolla e Lartë Ushtarake, VKM Nr 381 datë 28.10.1961, Akademia Ushtarake e RSH, VKM Nr 120, datë 05.01.1963 Akademia Ushtarake, VKM Nr 465 datë 24.12.1992 Akademia e Shtabit të Përgjithshëm
<u>20</u>	Akademia e Forcave te Armatosura Qendra e Simulimit-(QS)	
<u>21</u>	Akademia e Sigurisë Qendra Kërkimore Shkencore – (QKSH)	VKM Nr 185 datë 25.02.2015 Për organizimin dhe funksionimin e Akademisë së Sigurisë (vazhdim i VKM Nr 281 datë 02.06.2000 Për

		organizimin e funksionimin e Akademisë së Policisë -VKM Nr 299 datë 14.05.2004 Për disa shtesa e ndryshime në VKM Nr 281 datë 02.06.2000 Për organizimin e funksionimin e Akademisë së Policisë VKM Nr.135, datë 11.02.2009 "Për mbylljen e Akademisë së Policisë "Arben Zylyftari" dhe riorganizimin e arsimit policor si pjesë përbërëse e Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit"
<u>22</u>	Universiteti i Sportit - Instituti i Kërkimit Shkencor të Sportit	VKM Nr 123 datë 17.02.2010 Për krijimin e Universitetit të Sporteve
	Universiteti Aleksandër Moisiu-Durrës	VKM Nr. 686 (VKM e riorganizimit të UAMD"Univeristetit i Durrësit"" - VKM Nr.801, datë 20.12.2005 "Për hapjen e Universitetit "Aleksandër Moisiu" në Durrës"
	--	VKM Nr.827, datë 11.06.2008 "Për hapjen pranë Universitetit "Aleksandër Moisiu", Durrës, të Fakultetit të Studimeve të Integruara me Praktikën (FASTIP) dhe për mënyrën e funksionimit të tij në periudhën kalimtare Qendra për Kërkim Zhvillim dhe Ekselencë po ashtu dhe Qendra e Fakultetit të Edukimit.
<u>23</u>	Qendra Spitalore Universitare e Sëmundjes së Mushkërive "Shefqet Ndroqi"	VKM nr.823, datë 11.06.2008 "Për kthimin e spitalit universitar të mushkërive "Shefqet Ndroqi" në spital universitar "Shefqet Ndroqi"".
<u>24</u>	Universiteti i Mjekësisë	VKM Nr 48 datë 23.01.2013 Për krijimin e Universitetit të Mjekësisë
<u>25</u>	Universiteti i Arteve	VKM Nr 234 datë 23.03.2011 Për krijimin e Universitetit të Arteve
<u>26</u>	Shkolla e Lartë e Kinematografisë "Marubi"	VKM Nr.652, datë 30.09.2004 "Për dhënien e lejes për hapjen e shkollës së lartë jopublike "Marubi" -

<u>27</u>	Shkolla e Lartë e Magjistraturës	Ligji Nr.8136, datë 31.07.1996 "Për Shkollën e Magjistraturës të Republikës së Shqipërisë
<u>28</u>	Universiteti New York Tirana- Qendra për Kërkimet Sociale – (QKS)-	VKM Nr.397, datë 15.08.2002 "Për dhënien e lejes për hapjen e shkollës së lartë Universitare Jopublike "New York University-Tirana""
<u>29</u>	Universiteti New York Tirana- Qendra Kërkimore per Studime të Ekonomisë dhe Biznesit- (QKSEB)	
<u>30</u>	Universiteti Luarasi Njësia e Kërkimit Shkencor –(NJKSH)-	VKM Nr.611, datë 11.09.2003 "Për dhënien e lejes për hapjen e shkollës së lartë universitare, jopublike "Luarasi"" –
<u>31</u>	Universiteti Ufo -Dental Qendra Kërkimore Shkencore& Zhvillimit- (QKSHZH)-	VKM Nr.197, datë 10.04.2004 "Për dhënien e lejes për hapjen e shkollës së lartë universitare jopublike "Ufo Dental" -
<u>32</u>	Universiteti Zoja e Keshillit te Mire Qendra për Formimin e Deputetëve të Europës Juglindore-(QFDEJL)	VKM Nr.567, datë 27.08.2004 "Për dhënien e lejes për hapjen e shkollës së lartë universitare jopublike "Zoja e Këshillit të Mirë"
<u>33</u>	Universiteti Katolik Zoja e Këshillit të Mirë Observatori i Sistemeve Shëndetësore të Ballkanit-(OSSHB)	
<u>34</u>		
<u>35</u>	Universiteti `Marin Barleti Instituti Shqiptar për Cështje Publike –(ISHCP)-	
<u>36</u>	Universiteti `Marin Barleti	

	Qendra Jean Monnet	
<u>37</u>	Universiteti Europian i Tiranës Qendra Kërkimore “Ligji, Norma dhe Tradita”-(QLNT	VKM Nr.636, datë 20.09.2006 "Për dhënien e lejes për hapjen e shkollës së lartë universitare, jopublike "Universiteti Europian i Tiranës
<u>38</u>	Universiteti Europian i Tiranës Instituti i Studimeve të Sigurisë dhe të Strategjisë-(ISSS	
<u>39</u>	Universiteti Europian i Tiranës Instituti i Studimeve Sociale dhe të Politikave- (ISSP)-	
<u>40</u>	Universiteti Europian i Tiranës Instituti i Historisë Bashkëkohore (IHB)	
<u>41</u>	Universiteti Europian i Tiranës Qendra për Studime Gjinore-(QSGJ)	
<u>42</u>	Universiteti Europian i Tiranës Qendra –UET	
<u>43</u>	Universiteti Europian i Tiranës Fondacioni për Liri Ekonomike- (FLE)-	
<u>44</u>	Universiteti Europian i Tiranës Qendra e Zhvillimit dhe Inovacionit, -(QZHI)-	
<u>45</u>	Universiteti Europian i Tiranës Qendra Ndër-disiplinore për Kërkim, - (QNK)-	
<u>46</u>	Universiteti Europian i Tiranës Qendra e Kërkimit për Sigurinë Njerëzore, -(QKSNJ)-	
<u>47</u>	Universiteti Europian i Tiranës Qendra për Hulumtim	

	Traditash-(QHT)	
<u>48</u>	Universiteti European i Tiranës Qendra Rajonale e Ekspertizës (RCE)-	
<u>49</u>	Universiteti European i Tiranës Qendra për Studime Strategjike dhe të Sigurisë(QSSS)	
<u>50</u>	Universiteti European i Tiranës Qendra e Studimeve të Europës Jug-Lindore- (QSEJL)	
<u>51</u>	Universiteti Wisdom	VKM Nr.672, datë 27.09.2006 "Për dhënien e lejes për hapjen e shkollës së lartë universitare jopublike "Eisdom University"
<u>52</u>	Universiteti Aldent Qendra e Formimit dhe Shërbimit Klinik-(QFSHK)-	VKM Nr.673, datë 27.09.2006 "Për dhënien e lejes për hapjen e shkollës së lartë universitare jopublike "Aldent"" –
<u>53</u>	Universiteti Aldent Qendra Kërkimore Farmakoterapeutike-(QKF)-	
<u>54</u>	Universiteti Polis Qendra e Kërkimit Shkencor (QKSH)–	VKM Nr.698, datë 11.10.2006 "Për dhënien e lejes për hapjen e shkollës së lartë universitare, jopublike "Universiteti Polis"
<u>55</u>	Universiteti Polis Qendra e Kërkimit të Aplikuar-(QKA)	
<u>56</u>	Universiteti Epoka-Qendra e Studimeve Evropiane-(QSE)	VKM Nr.281, datë 12.03.2008 "Për licencimin e institucionit privat të arsimit të lartë "Shkolla e Lartë "Epoka

	Universiteti Epoka Qendra për Arsim të Vazhdueshëm- (QAV)	
<u>57</u>	Universiteti Epoka Qendra e Kërkimit dhe Projektimit në Arkitekturë –(QKPA- CoRDA)	
<u>58</u>	Universiteti Mesdhetar i Tiranës Qendra Mesdheu (QM)	VKM Nr.177, datë 19.02.2009 "Për dhënien e lejes për hapjen e institucionit "Shkolla e lartë private mesdhetare e Shqipërisë) -
<u>59</u>	Universiteti Logos Qendra e Kërkimit Shkencor (QKSH)–	VKM Nr.1055, datë 29.7.2009 "Për licensimin e shkollës së lartë private"Logos
<u>60</u>	Universiteti Metropol i Tiranës Qendra e Kërkimit Shkencor (QKSH- FI)	VKM Nr 357 datë 12.05.2010 Për dhënien e lejes për hapjen e institucionit Universiteti Metropol i Tiranës
<u>61</u>	Universiteti Metropol i Tiranës Qendra e Kërkimit Shkencor (QKSH- FE)	
<u>62</u>	Universiteti Tirana Busines University -TBU Qendra për Kërkime e Studime Juridike- (QKSTJ)	VKM Nr 794 datë 06.10.2010 Për dhënien e lejes për hapjen e institucionit Universiteti Tirana Busines University -TBU
<u>63</u>	Universiteti Tirana Busines University -TBU Qendra për Kërkime e Studime Ekonomike –(QKSTJ)	
<u>64</u>	Universiteti Hëna e Plotë - Bedër Qendra Kërkimore Zhvillimore për Shkencat Islame-(QKZHSHI)-	VKM Nr 286 datë 06.04.2011 Për dhënien e lejes për hapjen e institucionit Universiteti Hëna e Plotë = Bedër
<u>65</u>	Universiteti Hëna e Plotë Bedër Qendra e Medias dhe Komunikimit-(QMK)-	

<u>66</u>	Universiteti Pavarësia Qendra e Kërkimeve Humane Rajonale (QKHR)	
<u>67</u>	Universiteti Instituti i Studimeve Strategjike - ISSAT Instituti i Studimeve Strategjike dhe Trajnimeve- (ISST)	
<u>68</u>	Instituti Kanadez i Teknologjisë-CIT Qendra për Kërkime Inovative & Zhvillim (QKIZH)	VKM Nr 761 datë 10.11.2011 Për dhënien e lejes për hapjen e institucionit Instituti Kanadez i Teknologjisë-CIT ") -
<u>69</u>	Universiteti Akademia Profesionale e Biznesit Qendra Kërkimore Shkencore Juridike-(QKSHJ)-	"
<u>70</u>	Akademia Profesionale e Biznesit Qendra Kërkimore Shkencore Ekonomike-(QKSHE)	
<u>71</u>	Akademia e Studimeve të Aplikuara- REALD Qendra e Kërkimit Shkencor -(QKSH)	

Në Shtator 2013, Qeveria e re shqiptare e dalë nga zgjedhjet e 23 Qershorit 2013 ngriti Komisionin për Arsimin e Lartë dhe Kërkimin Shkencor, që hartoi në Korrik 2014 Raportin Përfundimtar për Reformimin e Arsimit të Lartë dhe Kërkimit Shkencor në të cilin parashikonte hartimin e një Ligji të ri për Arsimin e lartë dhe Kërkimin Shkencor në Institucionet e Arsimit të Lartë⁸⁷. Nga ana tjetër si rezultat i kësaj reforme u mbyllën nga MASR rreth 20 universitete jo-publike që nuk plotësonin kriteret e standartet për të funksionuar si institucione universitare. Në Korrik 2015 u miratua Ligji 80/2015, datë 22.07.2015 “Për Arsimin e Lartë dhe Kërkimin Shkencor në Institucionet e Arsimit të Lartë të Republikës së Shqipërisë” që parashikonte në mënyrë të veçantë mënyrën e funksionimit, realizimit e financimit të kërkimit shkencor pranë universiteteve.

⁸⁷Raportin Përfundimtar për Reformimin e Arsimit të Lartë dhe Kërkimit Shkencor, Korrik 2014, hartuar nga Komisioni për Arsimin e Lartë dhe Kërkimin Shkencor, drejtues Dr. Arjan Gjoncaj, Kreu 8 . Kërkimi Shkencor(faqe 50-53) 78 faqe http://www.arsimi.gov.al/dokumenta/Raport_Final_Ministria_Arsimit.pdf

Ndërkohë, me **Urdhër të Kryeministrit Nr. 128, datë 25.03.2014** u ngrit një Grup Punë nën drejtimin e prof. Paskal Milos që hartoi një raport për Reformën Institucionale të Kërkimit Shkencor duke paraqitur disa propozime kryesore për një skemë të re institucionale për organizimin e kërkimit shkencor⁸⁸.

Aneks 4 Censusi kombëtar në kerkimin shkencor

1. VLERËSIMI I INFRASTRUKTURËS SË KËRKIMIT SHKENCOR

2. VLERËSIMI I BIBLIOTEKAVE SHKENCORE

3. VLERËSIMI I KAPACITETEVE NJERËZORE NË FUSHËN AKADEMIKE E KËRKIMORE –SHKENCORE

4. VLERËSIMI I KAPACITETEVE NJERËZORE PËR PROFESORËT

5. VLERËSIMI I KAPACITETEVE NJERËZORE PËR DOCENTËT

6. VLERËSIMI I KAPACITETEVE NJERËZORE PËR PhD

7. VLERËSIMI I KAPACITETEVE NJERËZORE PËR PROF.ASS

⁸⁸**Propozimi 1. Agjencia- Këshilli-Komiteti Kombëtar i Shkencës (në varësi të Këshillit të Ministrave).** Kjo Agjenci- Këshilli apo Komiteti të ketë në varësi 3 struktura kryesore:

a) Akademinë e Shkencave që do të rimarrë në administrim *Qendrën e Studimeve Albanologjike-QSA*;

b) Qendrën e Shkencave Natyrore e Teknike-QSHNT që do të rimarrë në administrim Institutin e Gjeoshkencave, Mjedisit e Ujit- IGJEUM dhe Institutin e Fizikës Bërthamore që i kanë kaluar në varësi me reformën e 2006 Universitetit Politeknik; Universitetet publike e jopublike e institutet e ministrive veprojnë më vete

c) Agjencinë Kombëtare të Financimit të Kërkimit Shkencor -AKFKSHI.

Propozimi 2 Agjencia-Këshilli-Komiteti Kombëtar i Shkencës (në varësi të Këshillit të Ministrave). Kjo Agjenci-Këshilli apo Komiteti, të ketë në varësi vetëm Akademinë e Shkencave që do të ketë nën administrim institutet e kërkimore shkencore si para vitit 2006:

a) Akademinë e Shkencave përmes

- Seksionit të **Shkencave Shoqërore** do të rimarrë dhe administrojë *Qendrën e Studimeve Albanologjike-QSA*, aktualisht në varësi të Ministrisë së Arsimit dhe Sportit;

- Seksionit të **Shkencave Natyrore e Teknike** do të rimarrë dhe administrojë Institutin e Gjeoshkencave, Mjedisit e Ujit-IGJEUM dhe Institutin e Fizikës Bërthamore, që i kanë kaluar në varësi me reformën e 2006 Universitetit Politeknik.

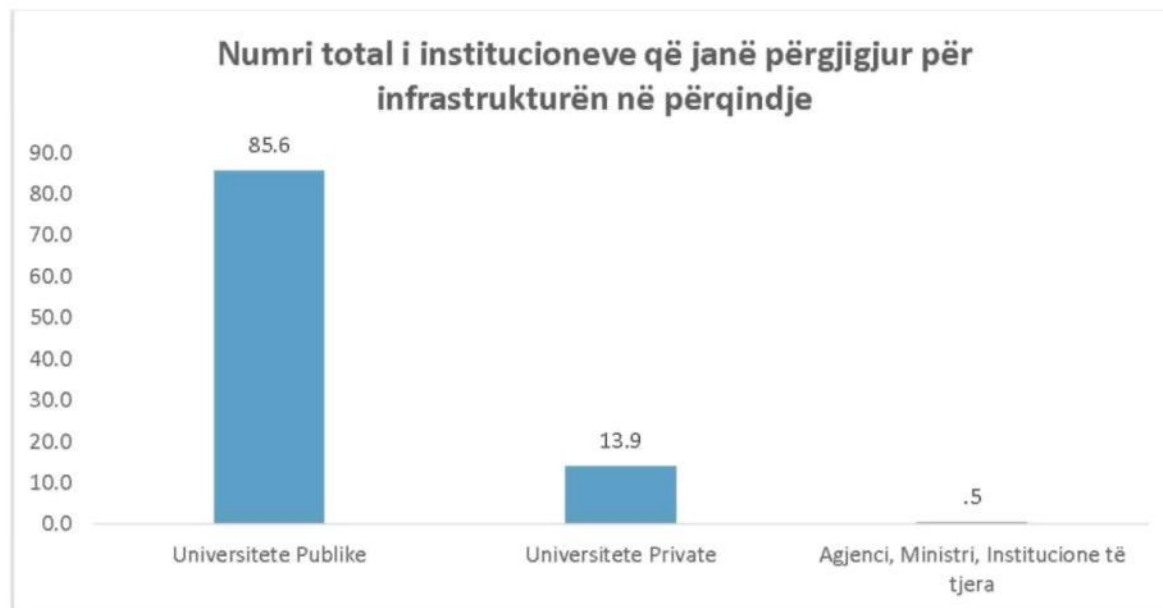
c) Agjencinë Kombëtare të Financimit të Kërkimit Shkencor-AKFKSHI

I. VLERËSIMI I INFRASTRUKTURËS SË KËRKIMIT SHKENCOR

1.1 Numri total i institucioneve që janë përgjigjur për infrastrukturën

Universitetet e institucionet përgjegjëse që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor janë 3.638 institucione. Shpërndarja e tyre sipas llojit të institucionit jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 1: Numri total i institucioneve që janë përgjigjur për infrastrukturën në përqindje

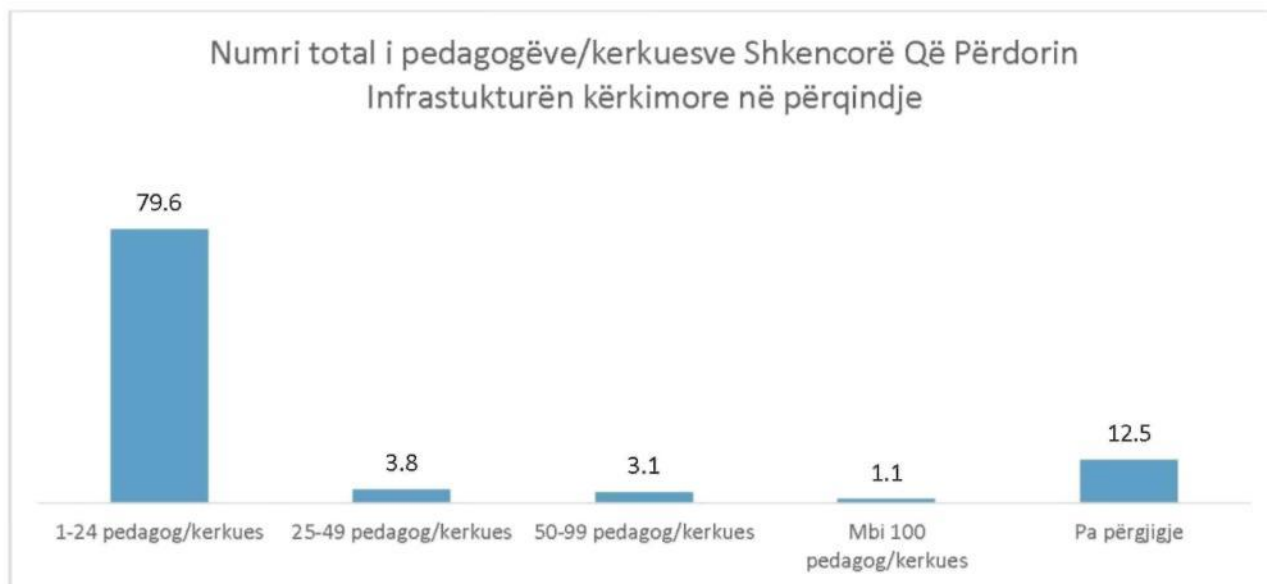

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor, universitetet publike janë rreth 85,6% e tyre ndërsa universitetet private janë përgjigjur rreth 13,9% dhe agjensitë, ministrinë apo institucionet e tjera janë rreth 0,5%.

1.2 Numri total i pedagogëve që përdorin infrastrukturën kërkimore

Pedagogët apo kërkuesit shkencorë që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor janë 3.638. Shpërndarja e tyre sipas kategorive të jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 2: Numri total i pedagogëve/kërkuesve Shkencorë që përdorin infrastrukturën kërkimore në përqindje.

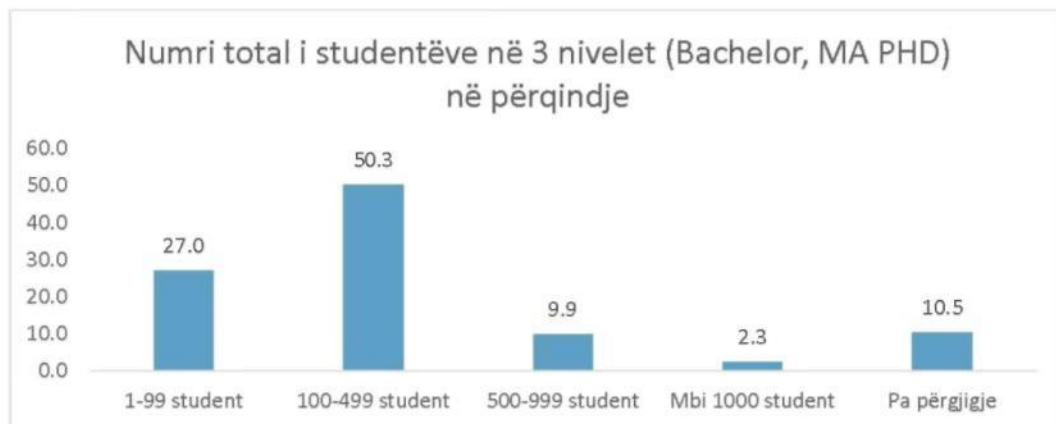

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor, rreth 79,6% e tyre kanë 1-24 pedagog /kërkues shkencor ndërsa 12,5% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

1.3 Numri total i studentëve në 3 nivelet (Bachelor, MA, PHD)

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor kanë dhënë informacion edhe për numrin e studentëve në 3 nivelet Bachelor, MA, PHD. Shpërndarja e studenteve tyre sipas kategorive të jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 3: Numri total i studentëve në 3 nivelet (Bachelor, MA PHD) në përqindje

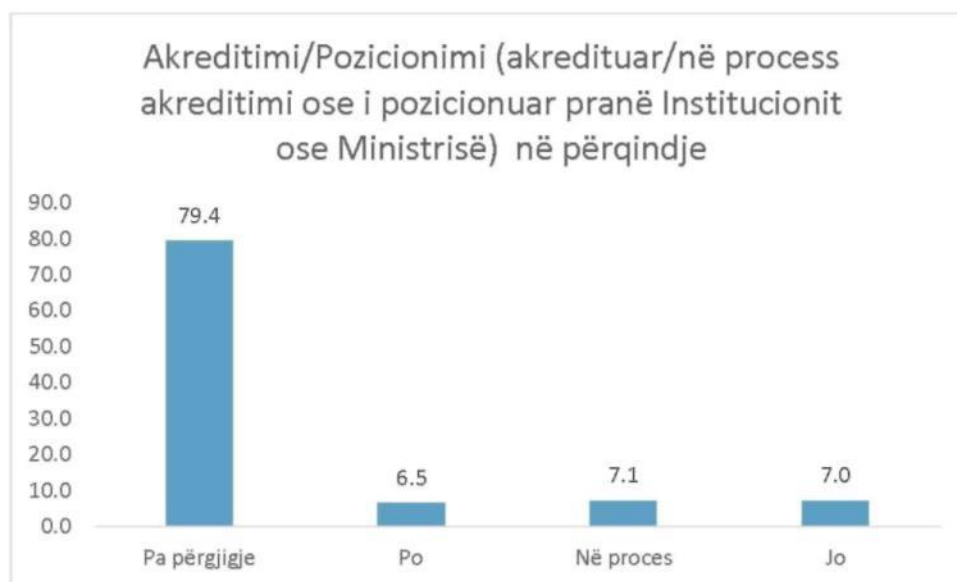

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor, rreth 50,3% e tyre kanë nga 100-499 student në tre nivelet ndërsa 10,5% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

1.4 Akreditimi

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor kanë dhënë informacion edhe akreditimin apo pozicionimin (akredituar/në proces akreditimi ose i pozicionuar) pranë institucionit ose ministrisë. Shpërndarja e tyre sipas kategorive të jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 4: Numri total i studentëve në 3 nivelet (Bachelor, MA PHD) në përqindje.

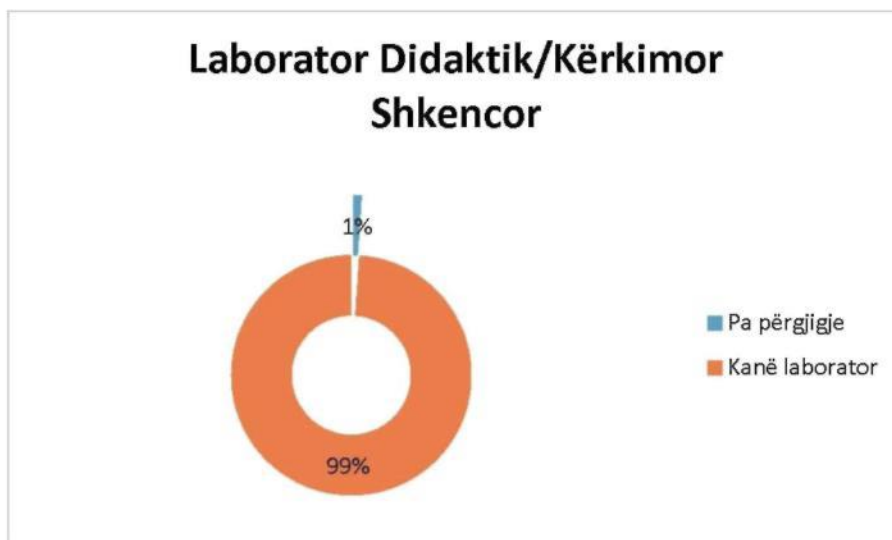

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor, rreth 79,3% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje në lidhje me akreditimin ndërsa 6,5% e tyre janë të akredituar.

1.6 Laborator Didaktik/Kërkimor Shkencor

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor kanë dhënë informacion edhe për laboratororët didaktik/kërkimor shkencor. Shpërndarja e tyre sipas kategorive të jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 5: Pajisjet e infrastrukturës së kërkimit shkencor në përqindje

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor, rreth 1 % e tyre nuk kanë dhënë përgjigje në lidhje me laboratorët ndërsa 99% e tyre kanë të paktën një laborator didaktik/kërkimor Shkencor.

1.6 Paisjet e infrastrukturës së kërkimit shkencor

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor kanë dhënë informacion edhe për paisjet e laboratorëve didaktik. Shpërndarja e tyre sipas kategorive të jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 6: Paisjet e infrastrukturës së kërkimit shkencor në përqindje

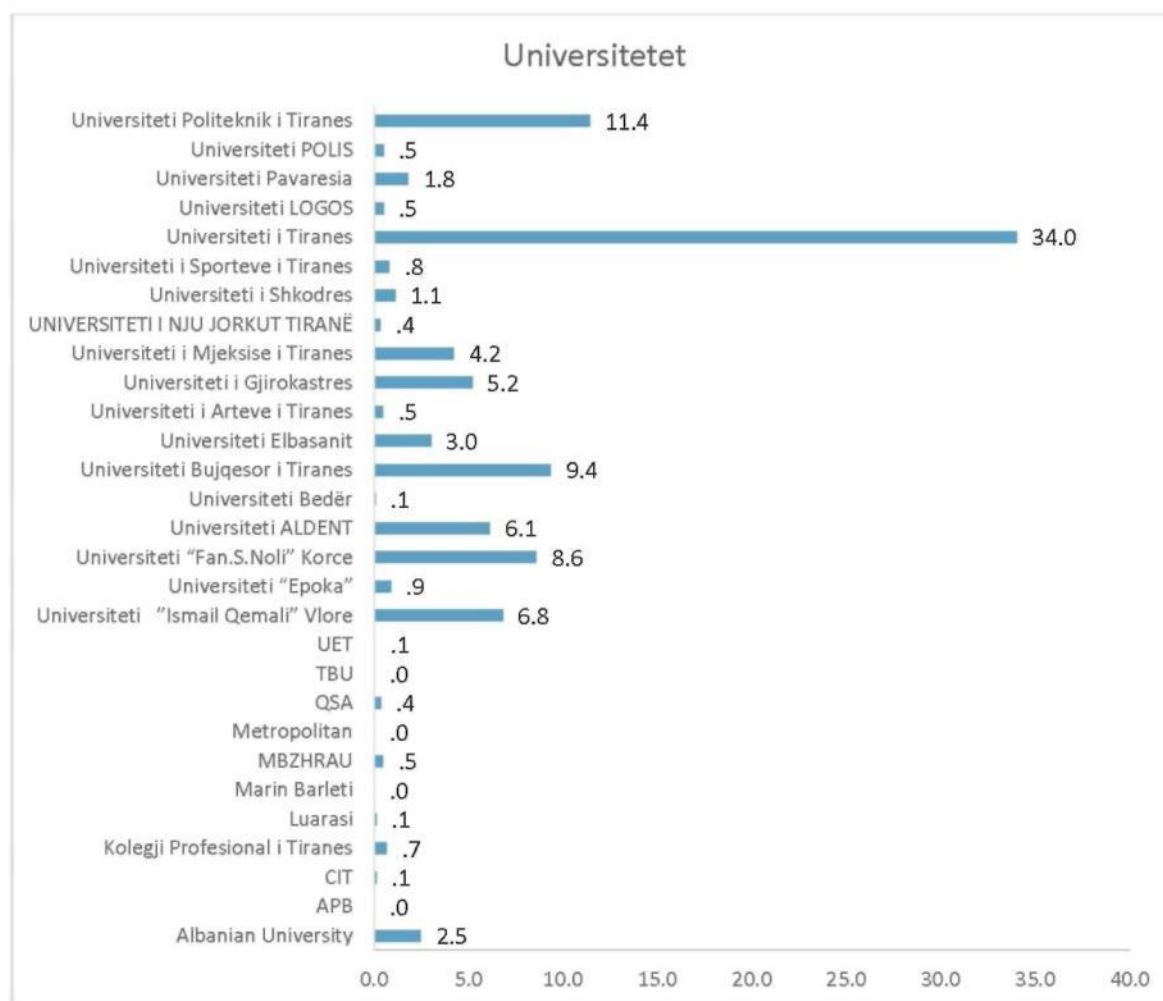

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor, rreth 46,4% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje në lidhje me numrin e paisjeve të laboratorëve didaktik ndërsa 52,6% e tyre kanë nga 1-99 copë.

1.7 Universitetet

Universitetet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 7: Universitetet që kanë plotësuar formularin e kërkimit shkencor në përqindje

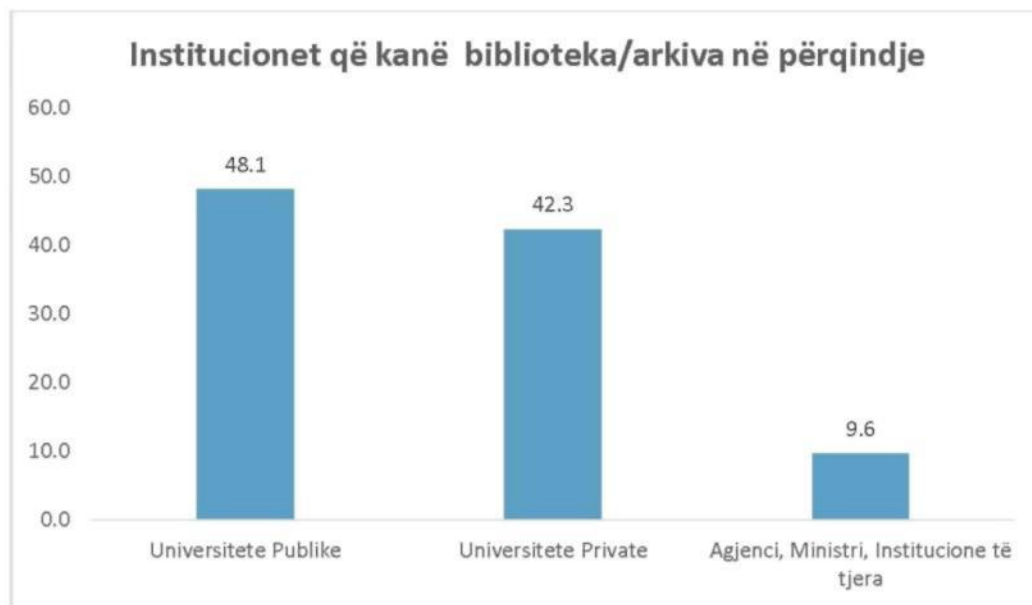
Nga të gjitha universitetet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor universiteti i Tiranës përbën rreth 34,0% të universiteteve.

2. VLERËSIMI I BIBLIOTEKAVE SHKENCORE

2.1 Numri total i institucioneve që janë përgjigjur për bibliotekat shkencore

Universitetet e institucionet përgjegjëse që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore janë 52 institucione. Shpërndarja e tyre sipas llojit të institucionit jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 8: Numri total i institucioneve që janë përgjigjur për infrastrukturën në përqindje

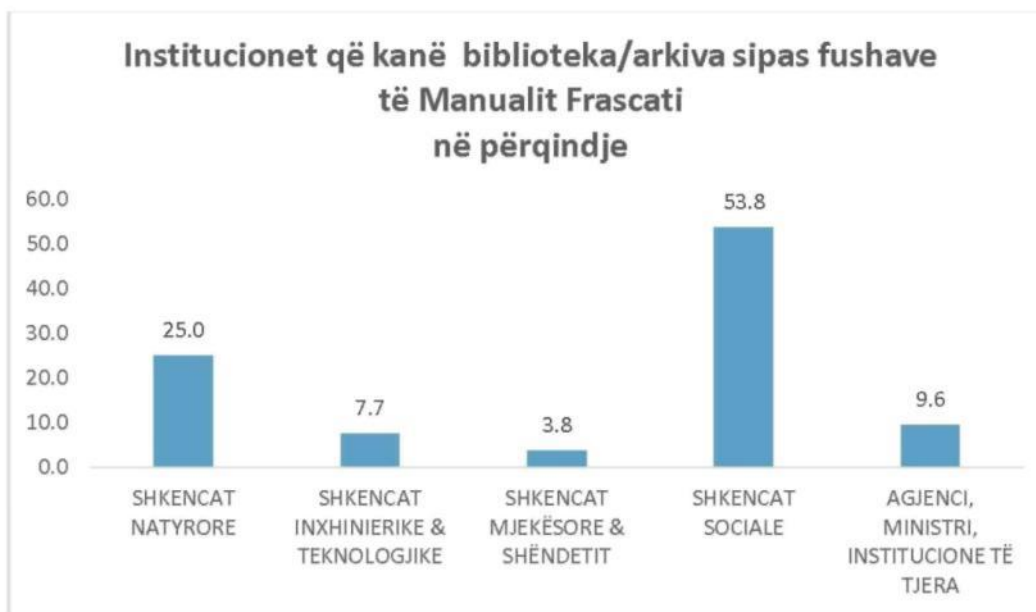

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore universitetet publike janë rreth 48,1% e tyre ndërsa universitetet private janë përgjigjur rreth 42,3% dhe agjensitë, ministritë apo institucionet e tjera janë rreth 9,6%.

2.2 Institucionet që kanë biblioteka/arkiva sipas fushave të Manualit Frascati

Universitetet e institucionet përgjegjëse që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore janë kategorizuar sipas fushave të Manualit Frascati. Shpërndarja e tyre sipas këtij manuali jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 9: Institucionet që kanë biblioteka/arkiva sipas fushave të Manualit Frascati në përqindje

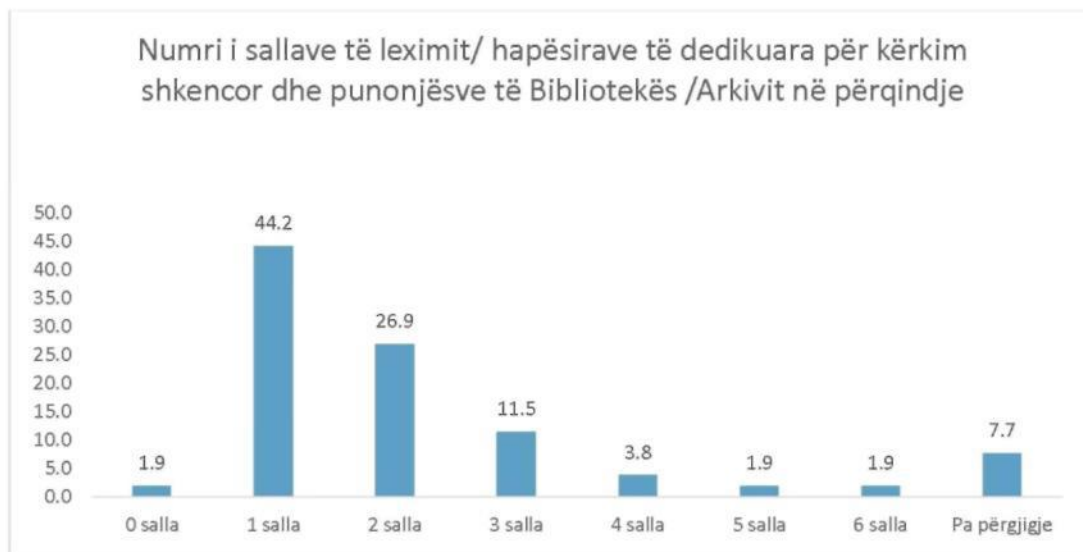

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, rreth 53,8% e tyre kanë bënë pjesë në shkencat sociale ndërsa 25,0% e tyre bëjnë pjesë tek shkencat natyrore.

2.3 Numri i sallave të leximit/ hapësirave të dedikuara për kërkim shkencor dhe punonjësve

Universitetet e institucionet përgjegjëse që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore kanë dhënë informacion edhe për numrin e sallave të leximit/ hapësirave të dedikuara për kërkim shkencor. Shpërndarja e tyre jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 10: Numri i sallave të leximit/ hapësirave të dedikuara për kërkim shkencor dhe punonjësve të Bibliotekës /Arkivit në përqindje

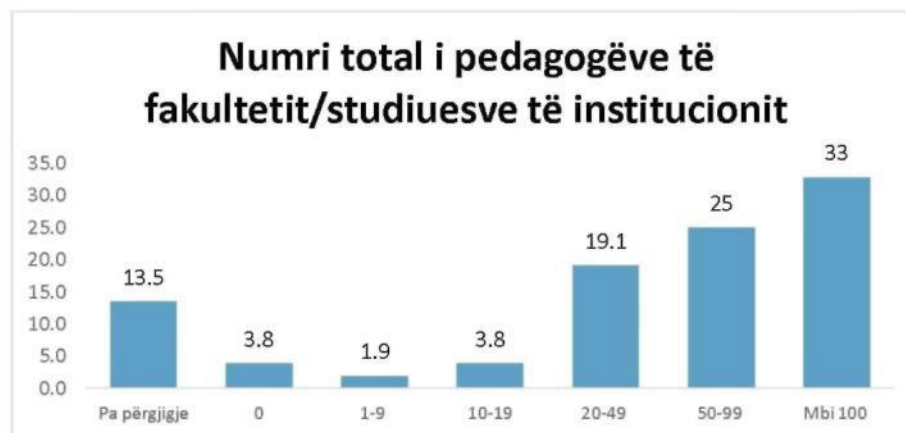

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, rreth 44,2% e tyre kanë vetëm një bibliotekë apo arkiv për kërkim shkencor të punonjësve ndërsa 7,7 % e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

2.4 Numri total i pedagogëve të fakultetit/studiuesve të institucionit

Universitetet e institucionet përgjegjëse që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore kanë dhënë informacion edhe për numrin e sallave të leximit/ hapësirave të dedikuara për kërkim shkencor. Shpërndarja e tyre jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 11: Numri total i pedagogëve të fakultetit/studiuesve të institucionit në përqindje

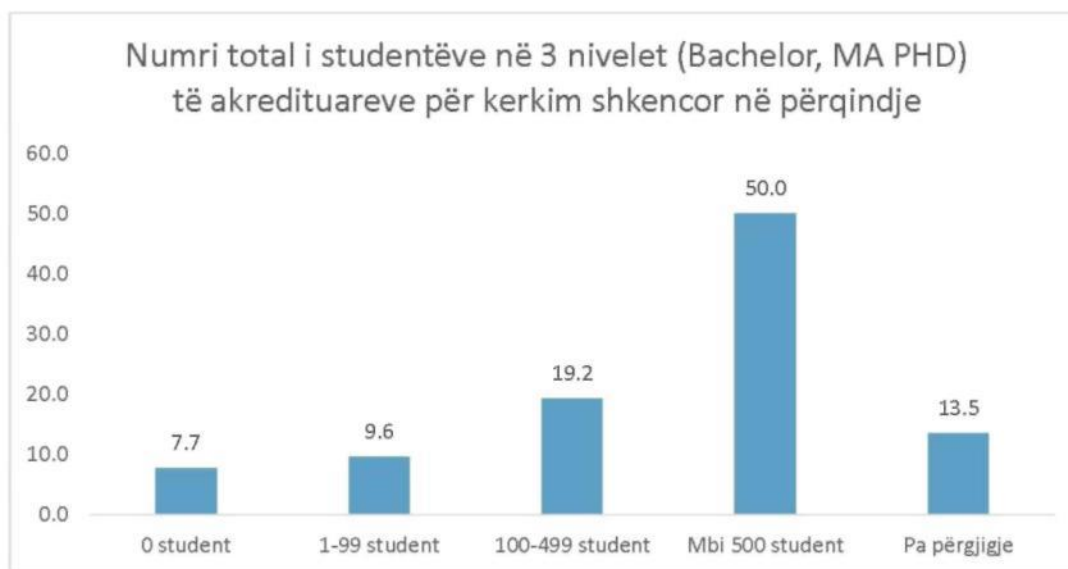

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, rreth 33,0% e tyre kanë mbi 100 pedagog apo studiues ndërsa 13,5 % e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

2.5 Numri total i studentëve në 3 nivelet(Bachelor, MA, PHD)

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore kanë dhënë informacion edhe për numrin e studentëve në 3 nivelet Bachelor, MA, PHD. Shpërndarja e studenteve tyre sipas kategorive jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 12: Numri total i studentëve në 3 nivelet (Bachelor, MA PHD) në përqindje

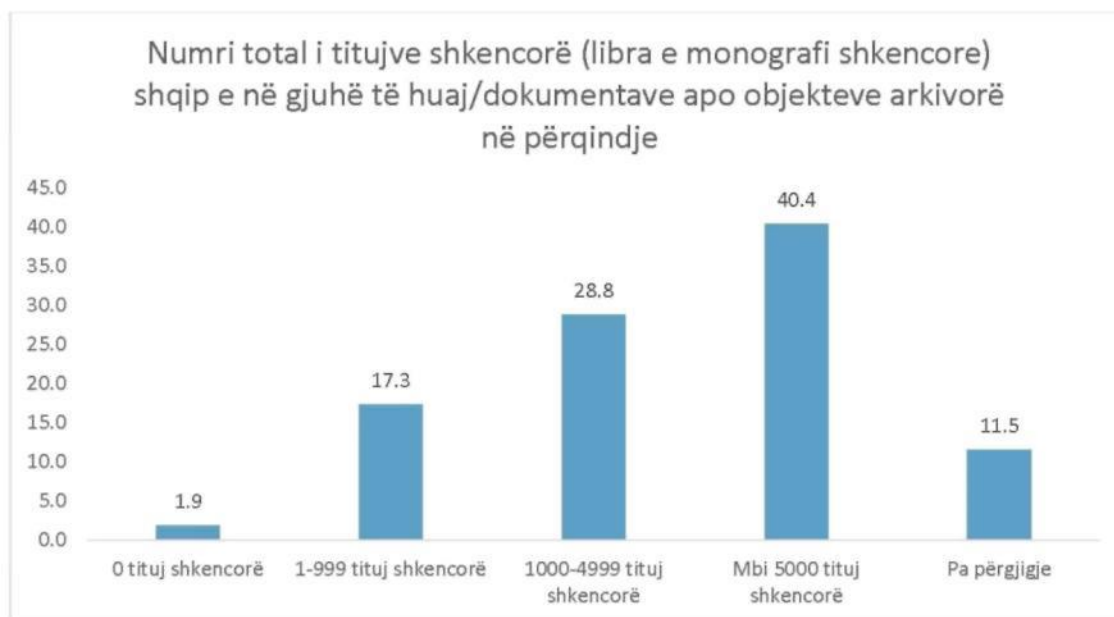

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, rreth 50,0% e tyre kanë mbi 500 student në tre nivelet ndërsa 13,5% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

2.6 Numri total i titujve shkencorë shqip e në gjuhë të huaj

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore kanë dhënë informacion edhe për numrin total të titujve shkencorë (libra e monografi shkencore) shqip e në gjuhë të huaj apo dokumenteve apo objekteve arkivorë. Shpërndarja tyre sipas kategorive jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 13: Numri total i titujve shkencorë në përqindje

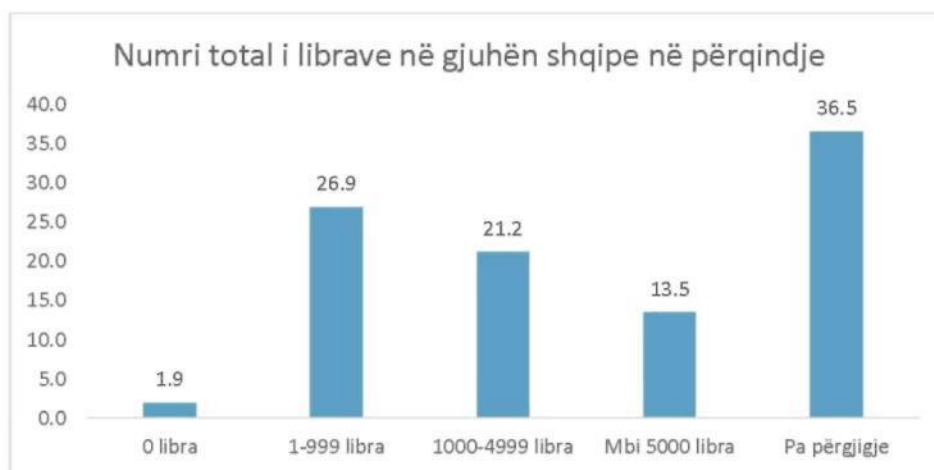

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, rreth 40,4% e tyre kanë mbi 5000 tituj shkencorë ndërsa 11,5% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

2.7 Numri total i librave në gjuhën shqipe

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore kanë dhënë informacion edhe për numrin total të libra në gjuhën shqipe. Shpërndarja tyre sipas kategorive jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 14: Numri total i librave në gjuhën shqipe në përqindje

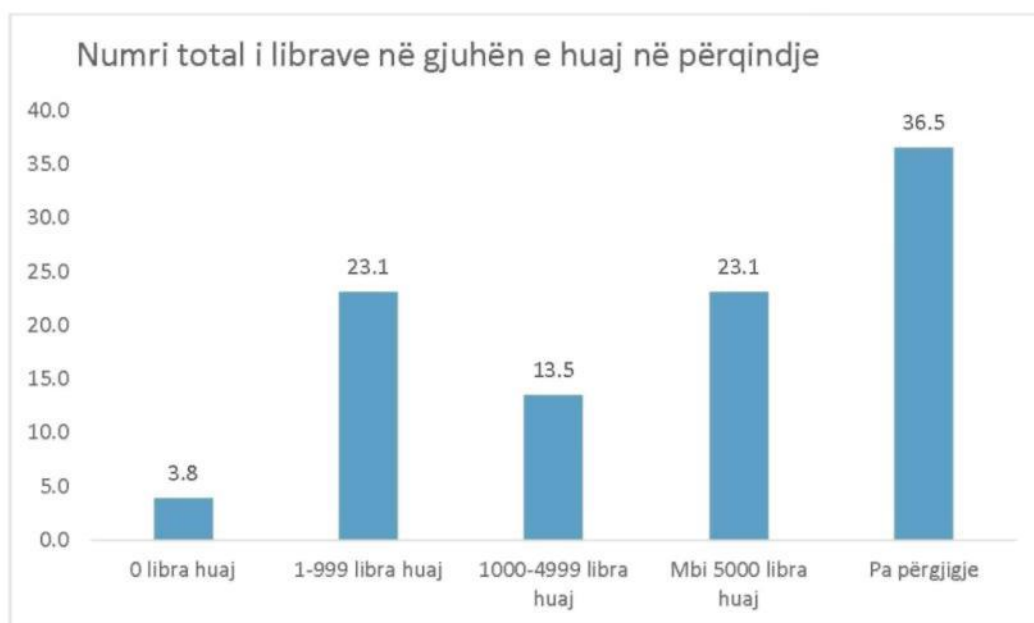

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, rreth 13,5% e tyre kanë mbi 5000 libra në shqip ndërsa 36,5% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

2.8 Numri total i librave në gjuhën e huaj

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore kanë dhënë informacion edhe për numrin total të libra në gjuhën e huaj. Shpërndarja tyre sipas kategorive jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 15: Numri total i librave në gjuhën e huaj në përqindje

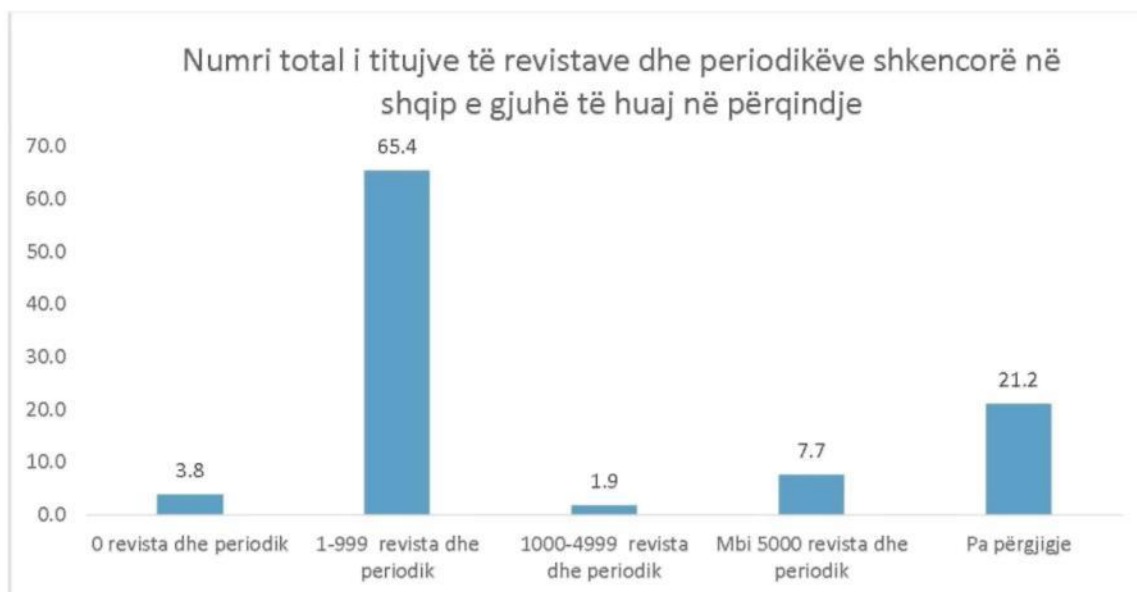

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, rreth 23,1% e tyre kanë mbi 5000 libra në gjuhë të huaj ndërsa 36,5% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

2.9 Numri total i titujve të revistave dhe periodikëve shkencorë në shqip e gjuhë të huaj

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore kanë dhënë informacion edhe për numrin total të titujve, revistave dhe periodikëve shkencorë në shqip e gjuhë të huaj. Shpërndarja tyre sipas kategorive jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 16: Numri total i revistave dhe periodikëve shkencorë në përqindje

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, rreth 65,4% e tyre kanë nga 1-999 revista dhe periodik ndërsa 21,2% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

2.10 Numri total i revistave dhe periodikëve shkencorë në gjuhën shqipe

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore kanë dhënë informacion edhe për numrin total të revistave dhe periodikëve shkencorë në gjuhën shqipe. Shpërndarja tyre sipas kategorive të jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 17: Numri total i revistave dhe periodikëve shkencorë në gjuhën shqipe në përqindje

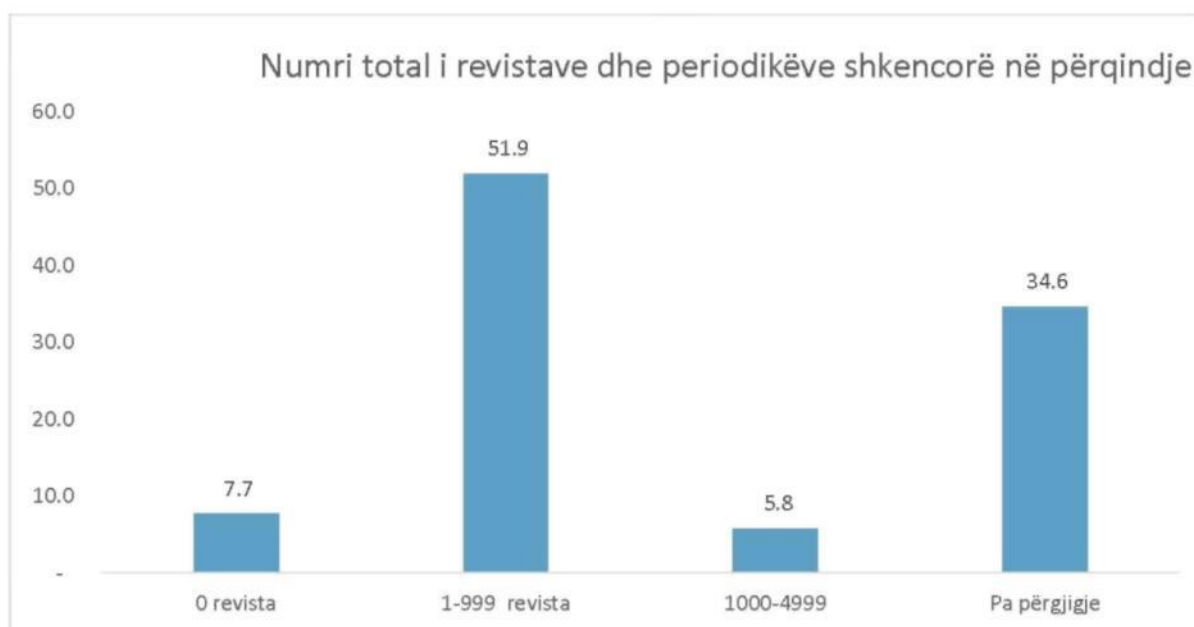

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, rreth 57,7% e tyre kanë nga 1-999 revista dhe periodik në gjuhën shqipe ndërsa 32,7% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

2.11 Numri total i revistave dhe periodikëve shkencorë në gjuhën e huaj

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore kanë dhënë informacion edhe për numrin total të revistave dhe periodikëve shkencorë në gjuhën e huaj. Shpërndarja tyre sipas kategorive jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 18: Numri total i revistave dhe periodikëve shkencorë në gjuhën e huaj në përqindje

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, rreth 51,9% e tyre kanë mbi 1-999 revista dhe periodik në gjuhë të huaj ndërsa 34,6% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

2.12 Niveli i dixhitalizimit

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore kanë dhënë informacion edhe për niveli e dixhitalizimit të bibliotekës (katalogu bibliografik on-line) sa % e titujve të librave artikujve dhe periodikëve shkencorë të revistave të bibliotekës aksesohen on-line në përqindje. Shpërndarja tyre sipas kategorive jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 19: Niveli i dixhitalizimit në përqindje

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, rreth 25,0% e tyre kanë mbi 50% nivelin e dixhitalizimit të bibliotekës pra 25% e titujve të librave artikujve dhe periodikëve shkencorë të revistave të bibliotekës aksesohen on-line, ndërsa 36,5% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

2.13 Abonimi në bibliotekat shkencore

Institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore kanë dhënë informacion nëse biblioteka shkencore ka abonim. Shpërndarja tyre sipas kategorive jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 20: Abonimi në bibliotekat shkencore në përqindje

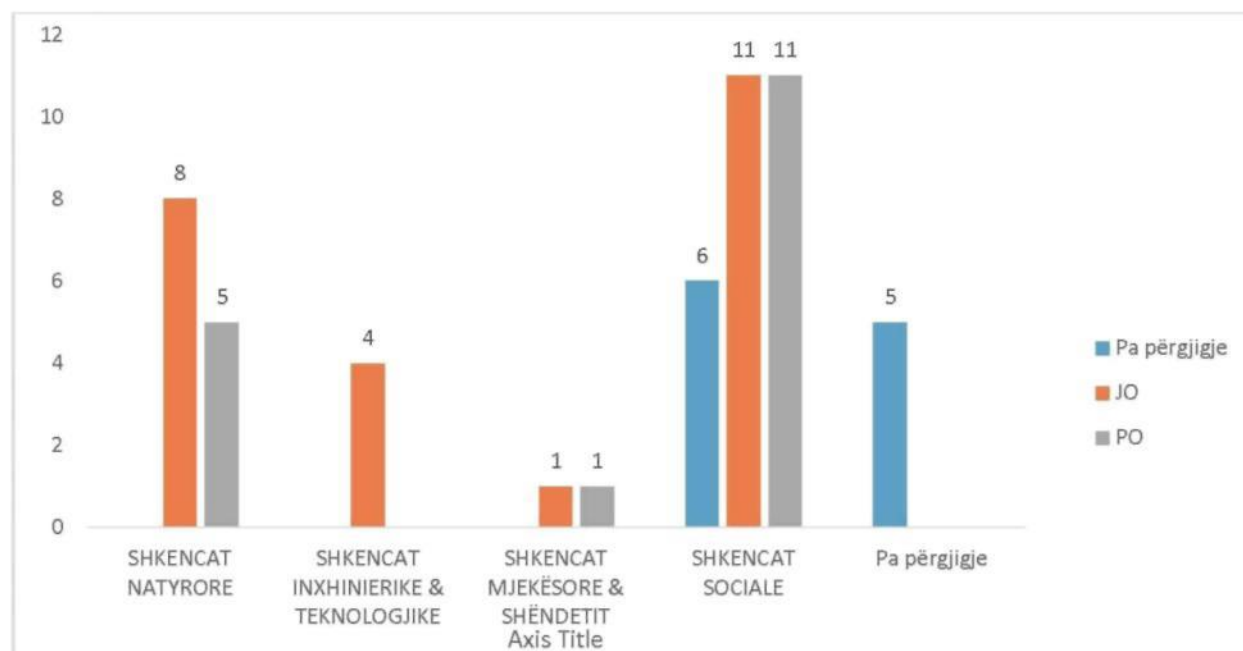

Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, rreth 38,5% e tyre kanë abonim, ndërsa 15,4% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

2.14 Abonimi në bibliotekat shkencore sipas manualit të Fraskatit

Informacioni i marrë për bibliotekat shkencore nëse ato kanë abonim është ndare edhe sipas manualit të Fraskatit. Shpërndarja tyre sipas kategorive të jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 21: Abonimi në bibliotekat shkencore sipas manualit të Fraskatit

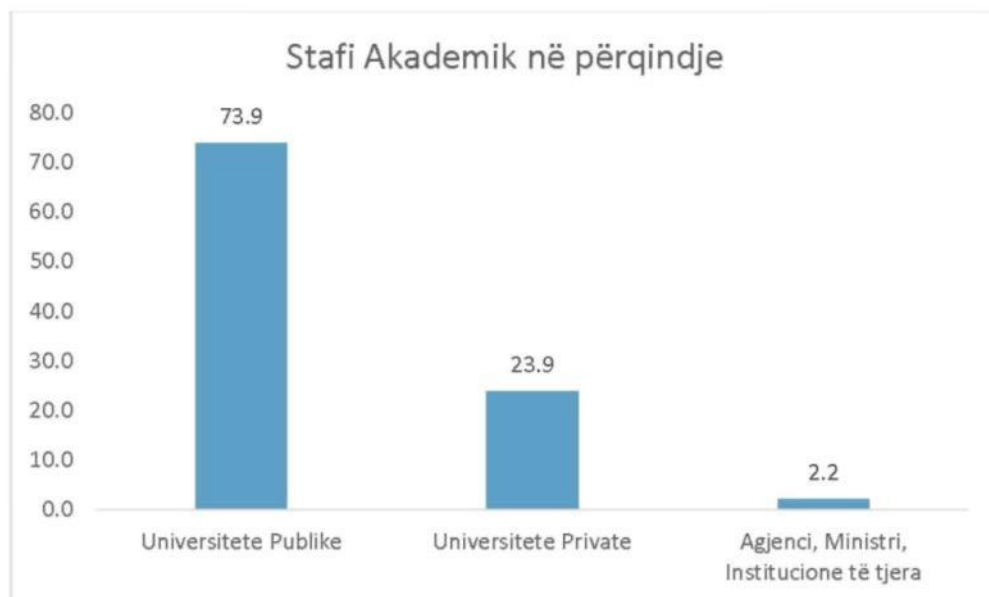
Nga të gjitha institucionet që janë përgjigjur pyetësorit për vlerësimin e bibliotekave shkencore, që janë shkencat sociale 11 prej tyre kanë dhënë përgjigje se kanë abonim dhe po kaq kanë thënë se nuk kanë abonim në bibliotekat e kërkimit shkencor.

3. VLERËSIMI I KAPACITETEVE NJERËZORE NË FUSHËN AKADEMIKE E KËRKIMORE –SHKENCORE

3.1 Numri total i institucioneve që janë përgjigjur për kapacitetet njerëzore

Universitetet e institucionet përgjegjëse kanë plotësuar pyetësorin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore –shkencore për 3,209 staf akademik. Shpërndarja e tyre sipas llojit të institucionit jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 22: Stafit Akademik në përqindje

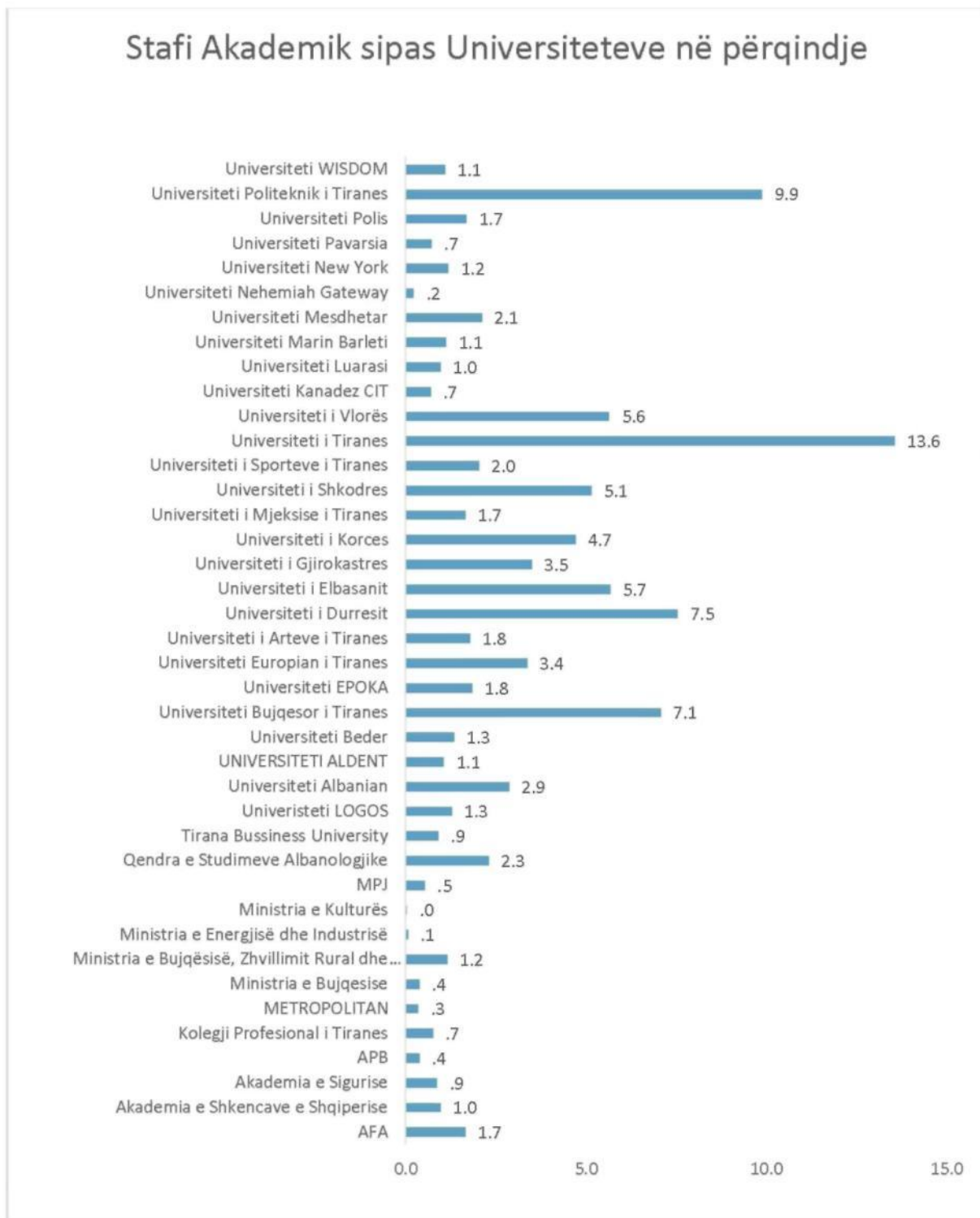

Rreth 73,9 % e stafit akademik është pranë universitetet publike ndërsa në universitetet private janë rreth 23,9% e stafit akademik që është përgjigjur si dhe tek agjensitë, ministritë apo institucionet e tjera janë rreth 2,2%.

3.2 Stafit Akademik sipas Universiteteve në përqindje

Stafit Akademik që ka plotësuar pyetësorin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore sipas universiteteve jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 23: Stafë Akademik sipas Universiteteve në përqindje

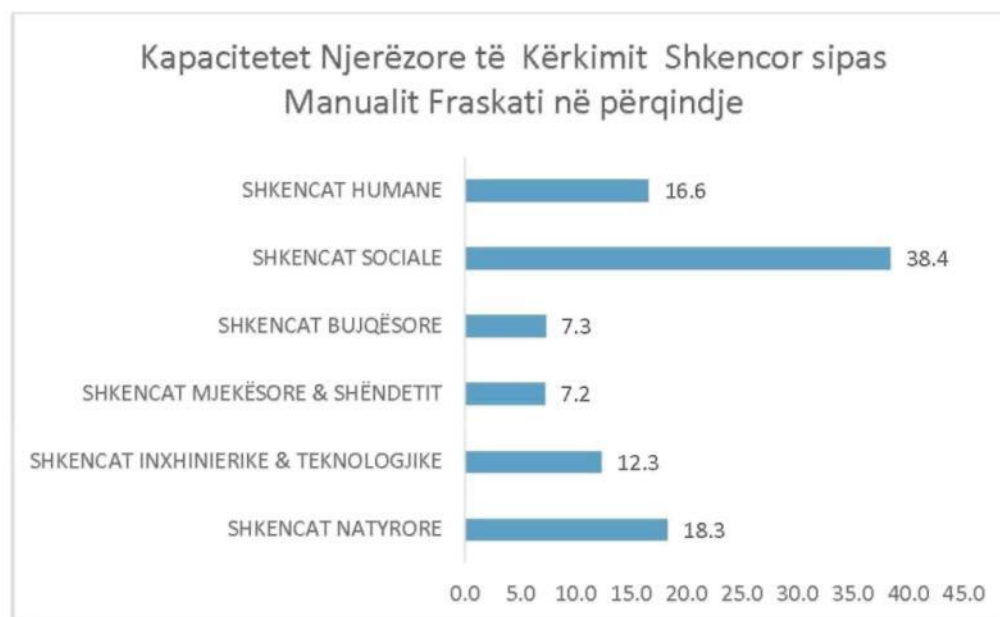

Rreth 13,6 % e stafit akademik është pranë universitetet të Tiranës ndërsa në universitetet privat Epoka janë rreth 1,8% e stafit akademik që është përgjigjur pyetësorit.

3.3 Stafi akademik sipas fushave të Manualit Frascati

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësorin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore sipas manualit të Frascati jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 24: Kapacitetet Njerëzore të Kërkimit Shkencor sipas manualit Frascati në përqindje

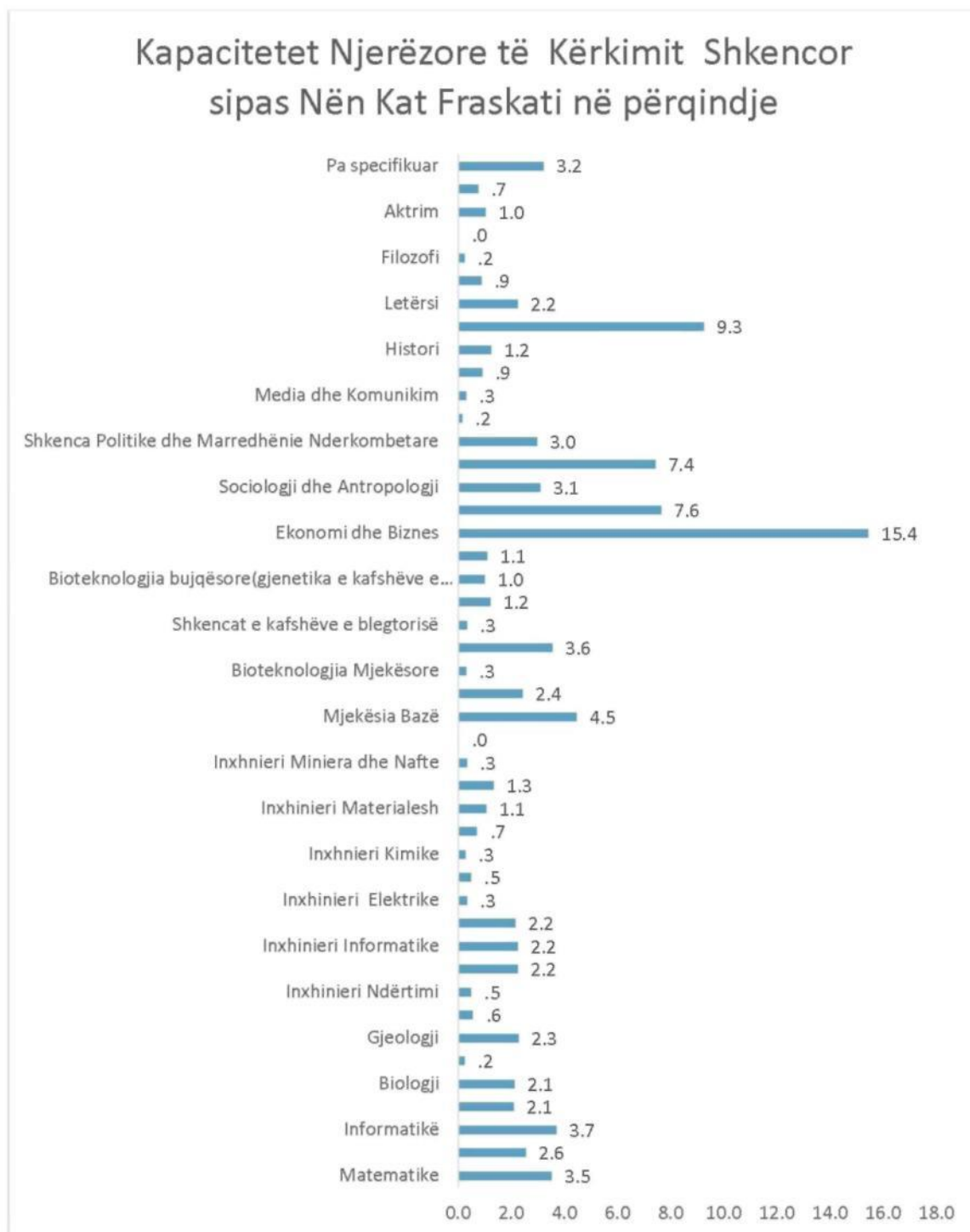

Rreth 38,4 % e stafit akademik është në shkencat sociale ndërsa në shkencat natyrore janë rreth 18,3 % e stafit akademik që është përgjigjur pyetësorit.

3.4 Stafi akademik sipas nën fushave të Manualit Frascati

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësorin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore sipas nën fushave të Manualit Frascati jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 24: Kapacitetet Njerëzore të Kërkimit Shkencor sipas nën fushave të Manualit Frascati në përqindje

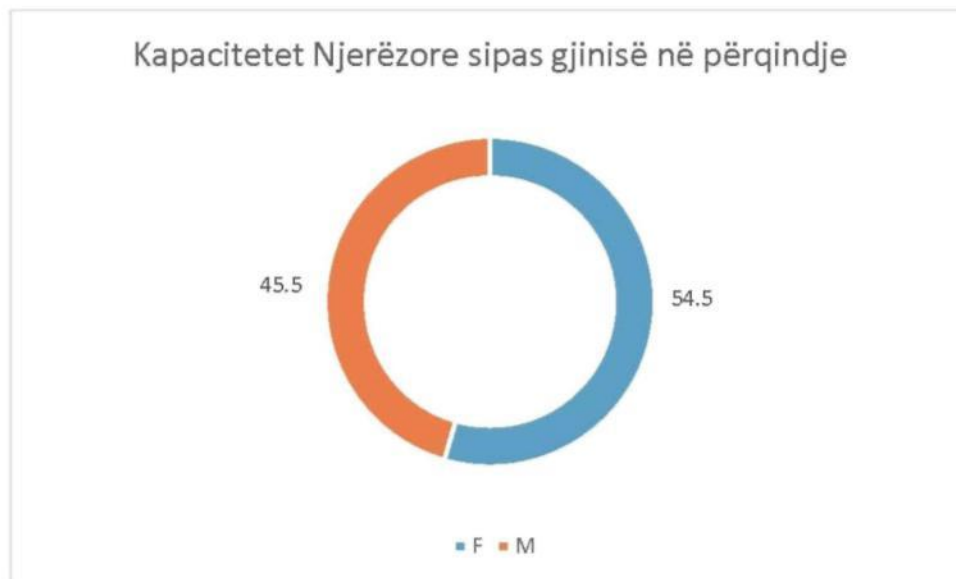

Rreth 15,4 % e stafit akademik është nën fushën ekonomik dhe biznes ndërsa në nën fushën Gjuhësi janë rreth 9,3 % e stafit akademik që është përgjigjur pyetësorit.

3.5 Staf akademik sipas gjinisë

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësorin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë sipas gjinisë dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 25: Kapacitetet Njerëzore sipas gjinisë

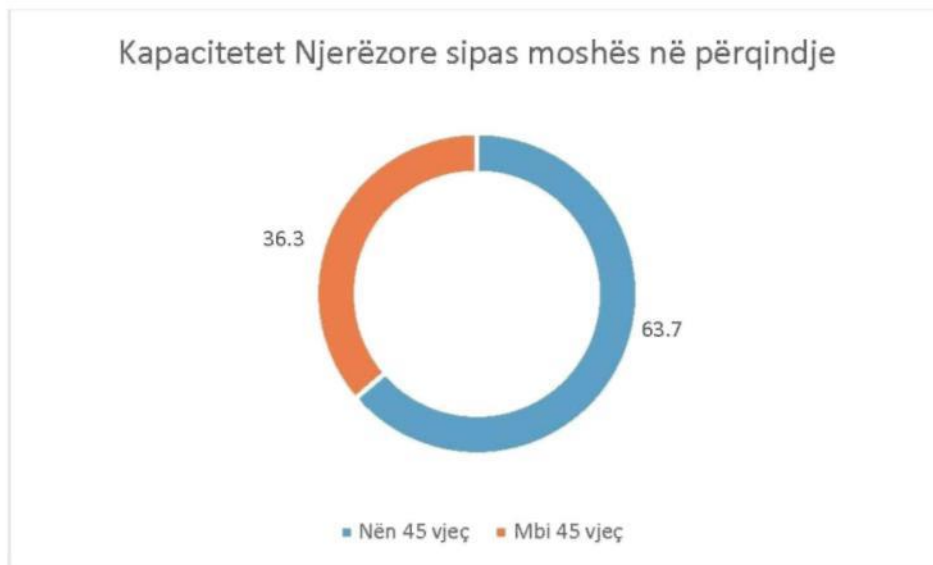

Rreth 54,5 % e stafit akademik janë femra dhe 45,5% e tyre janë meshkuj.

3.6 Staf akademik sipas grupmoshës

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësorin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë sipas grupmoshës dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 26: Kapacitetet Njerëzore sipas grupmoshës

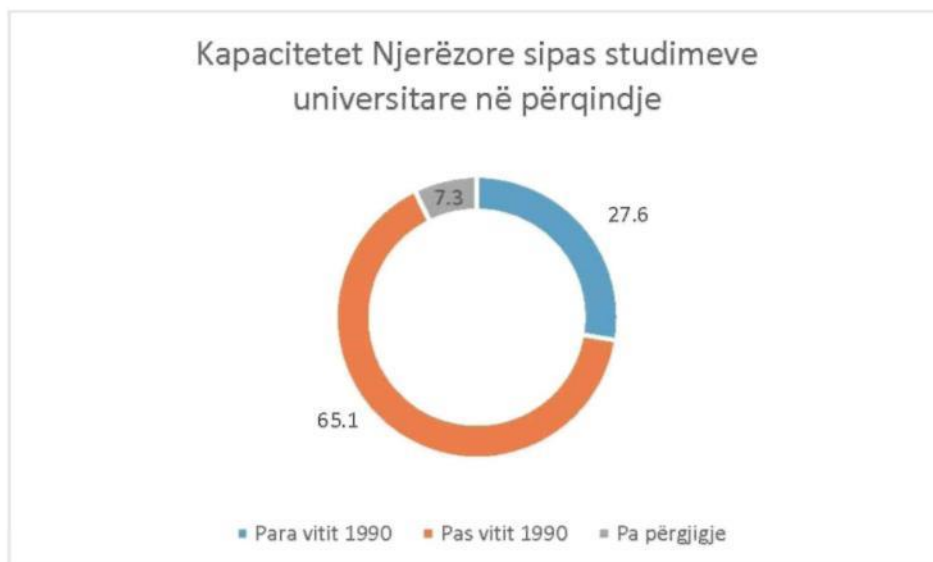

Rreth 63,7 % e stafit akademik janë mbi 45 vjeç dhe 36,3% e tyre janë nën 45 vjeç.

3.7 Kapacitetet Njerëzore sipas studimeve universitare

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë sipas viteve që kanë kryer studimet universitare dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 27: Kapacitetet Njerëzore sipas studimeve universitare në përqindje

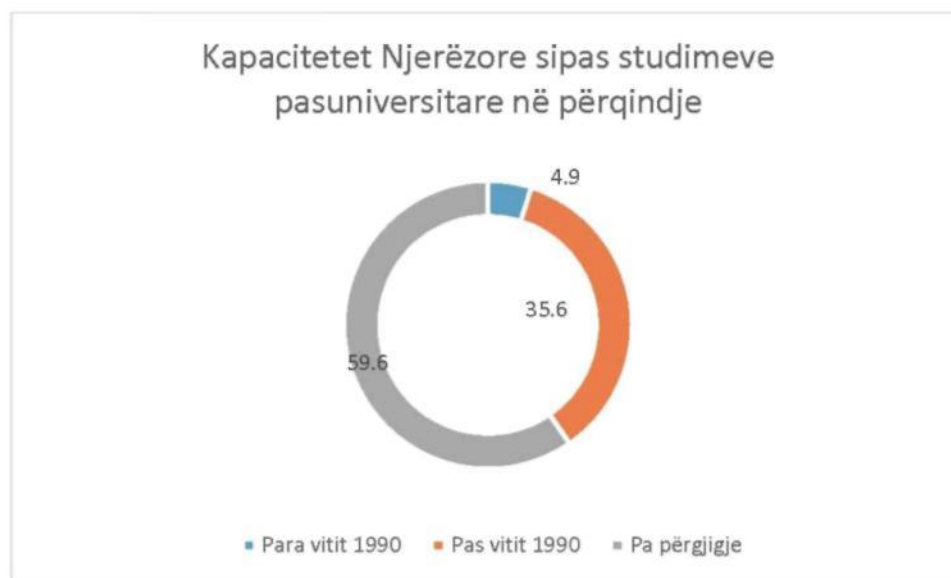

Rreth 65,1 % e stafit akademik kanë kryer studimet universitare pas viteve 1990 , 27,6% e tyre kanë kryer studimet universitare para viteve 1990 dhe 7,3% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

3.8 Kapacitetet Njerëzore sipas studimeve pas universitare

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë sipas viteve që kanë kryer studimet pas universitare dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 28: Kapacitetet Njerëzore sipas studimeve pas universitare në përqindje

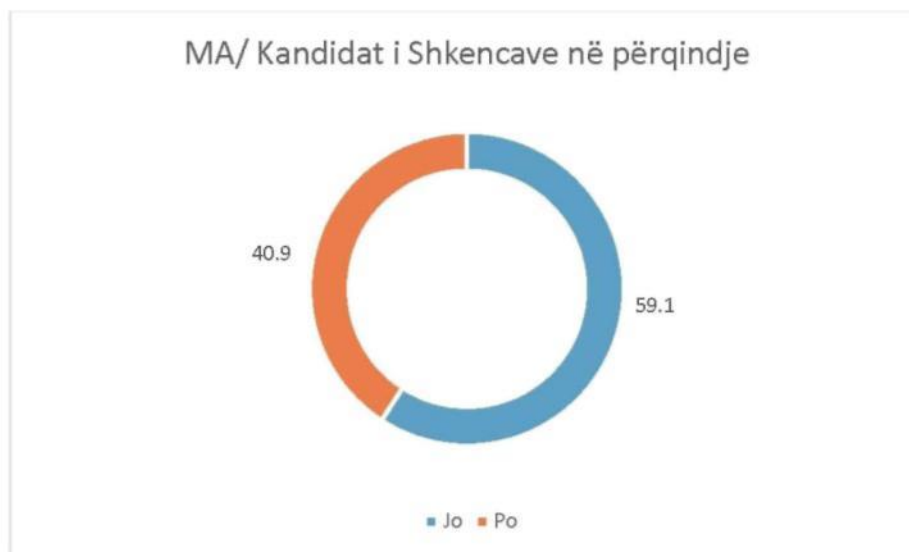

Rreth 35,6 % e stafit akademik kanë kryer studimet pas universitare pas viteve 1990 , 4,9% e tyre kanë kryer studimet pas universitare para viteve 1990 dhe 59,6% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

3.9 Kapacitetet Njerëzore sipas MA/ Kandidat i Shkencave

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë nëse ata kanë kryer ose jo MA/ Kandidat i Shkencave (për ata që e kanë marrë para vitit 1990) dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 29: MA/ Kandidat i Shkencave (për ata që e kanë marrë para vitit 1990) në përqindje

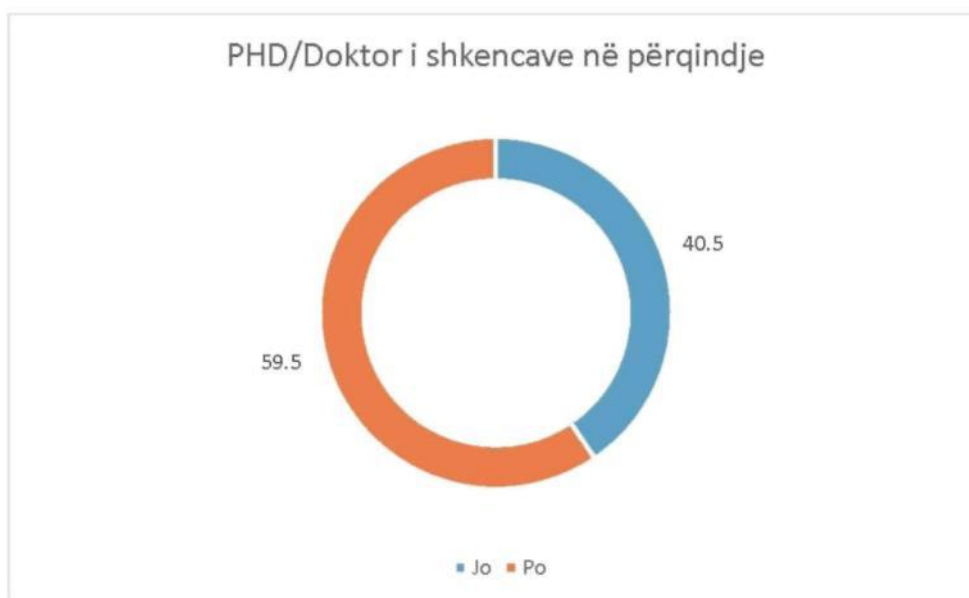

Stafi akademik që ka kryer studimet para viteve 1990 është përgjigjur se 40,9 e tyre janë MA/ Kandidat i Shkencave ndërsa 59,1 nuk janë MA/ Kandidat i Shkencave.

3.10 Kapacitetet Njerëzore sipas PHD/Doktor i shkencave

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore është ndarë nëse ata kanë kryer studimet PHD/Doktor i shkencave dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 30: PHD/Doktor i shkencave në përqindje

Rreth 59,5 % e stafit akademik kanë kryer studimet Phd / Doktor Shkencash , 40,5 % e tyre nuk kanë kryer studime Phd / Doktor Shkencash.

3.11 Bashkëpunëtor i Vjetër Shkencor

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë nëse ata kanë qenë bashkëpunëtor të vjetër shkencor (për studiuesit që kanë punuar par viteve 90) dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 31: Bashkëpunëtor i Vjetër Shkencor në përqindje

Rreth 99,5 % e stafit akademik nuk kanë qenë bashkëpunëtor të vjetër shkencor (për studiuesit që kanë punuar par viteve 90).

3.12 Docent

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë nëse ata janë apo jo docent dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 31: Docentet në përqindje

Rreth 92,5 % e stafit akademik nuk janë docent dhe vetëm 7,5% e tyre janë docenta.

3.13 Ass.Profesor

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësorin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë nëse ata janë apo jo Ass.Profesor dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 32: Ass.Profesor në përqindje

Rreth 72,7 % e stafit akademik nuk janë Ass.Profesor dhe 27,3% e tyre janë Ass.Profesor.

3.14 Profesor

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë nëse ata janë apo jo Profesor dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 33: Profesor në përqindje

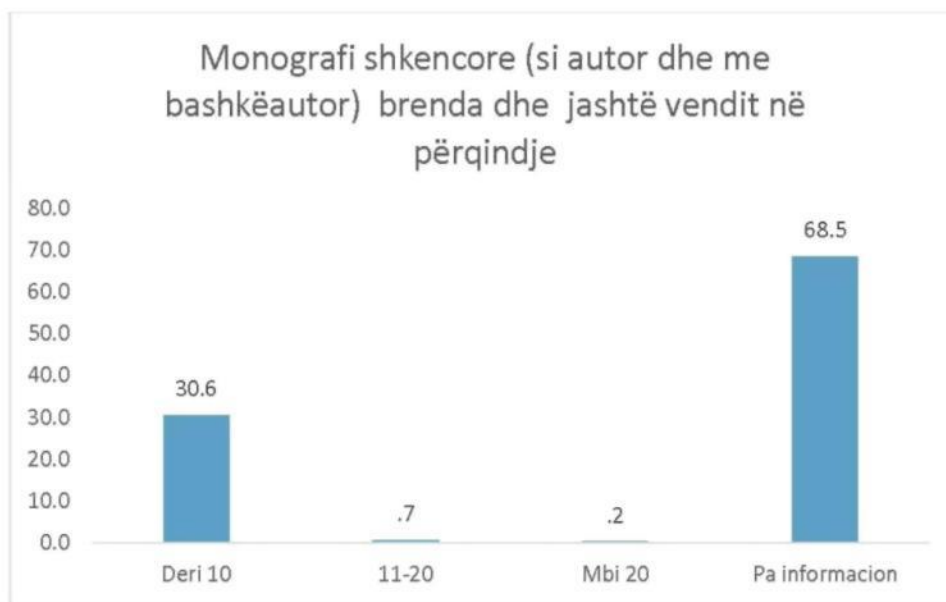

Rreth 87,9 % e stafit akademik nuk janë Profesor dhe 12,1% e tyre janë Profesor.

3.15 Monografi shkencore (si autor dhe me bashkëautor) brenda dhe jashtë vendit

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë edhe sipas numrit të monografive shkencore (si autor dhe me bashkëautor) brenda dhe jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 34: Monografi shkencore (si autor dhe me bashkëautor) brenda dhe jashtë vendit në përqindje

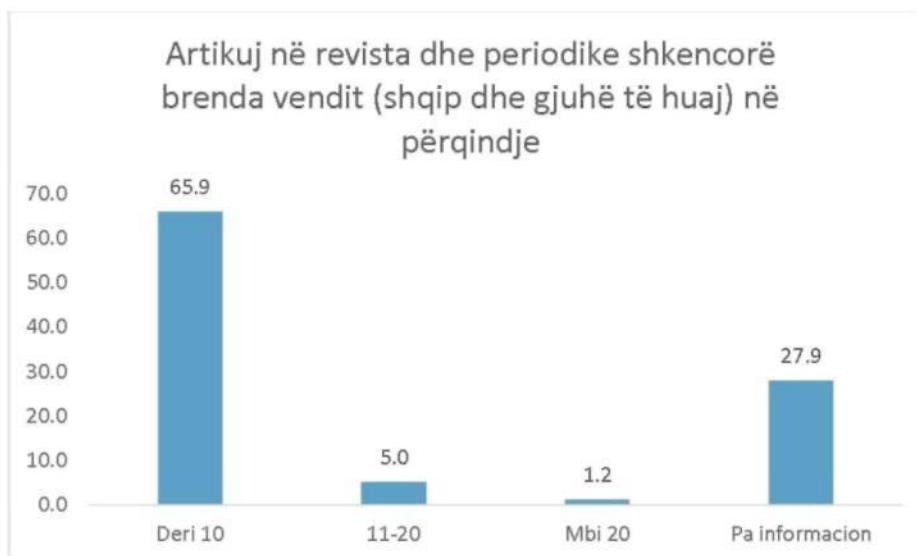

Rreth 68,5 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me monografitë shkencore (si autor dhe me bashkëautor) brenda dhe jashtë ndërsa 30,6% e tyre kanë marrë pjesë si autor dhe me bashkautor deri në 10 monografi shkencore.

3.16 Artikuj në revista dhe periodike shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj)

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore është ndarë edhe sipas artikujve në revistat dhe periodikët shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 35: Artikuj në revista dhe periodike shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj) në përqindje

Rreth 27,9 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me artikujt në revistat dhe periodikët shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj) ndërsa 65,9% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 artikuj.

3.17 Artikuj në revista dhe periodike shkencorë jashtë vendit

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore është ndarë edhe sipas artikujve në revistat dhe periodikët shkencorë jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 36: Artikuj në revista dhe periodike shkencorë jashtë vendit në përqindje

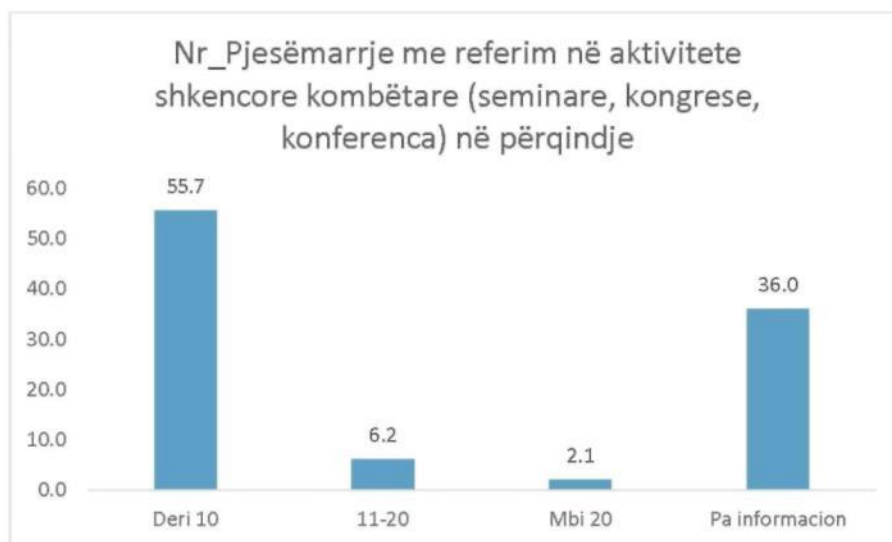

Rreth 27,0 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me artikujt në revistat dhe periodikët shkencorë jashtë vendit ndërsa 64,9% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 artikuj.

3.18 Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca)

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore është ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 37: Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

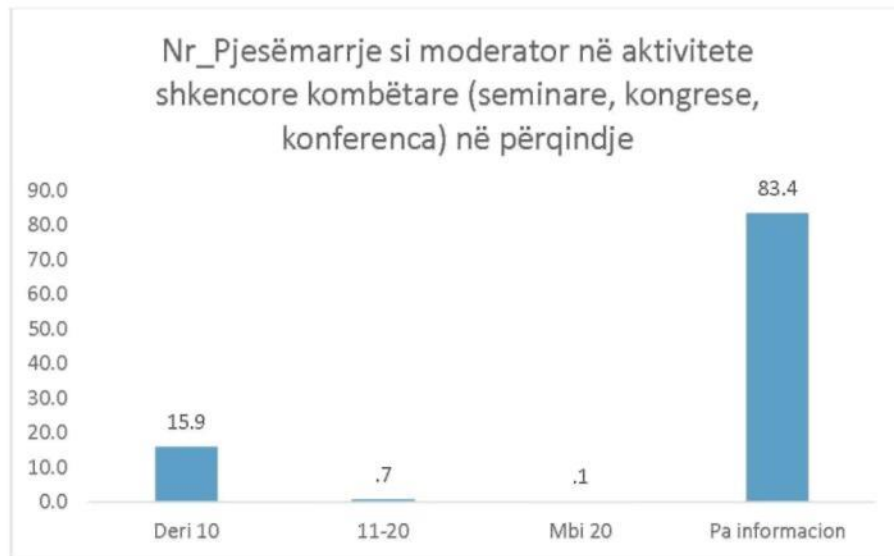

Rreth 36,0 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 55,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

3.19 Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca)

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore është ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 38: Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

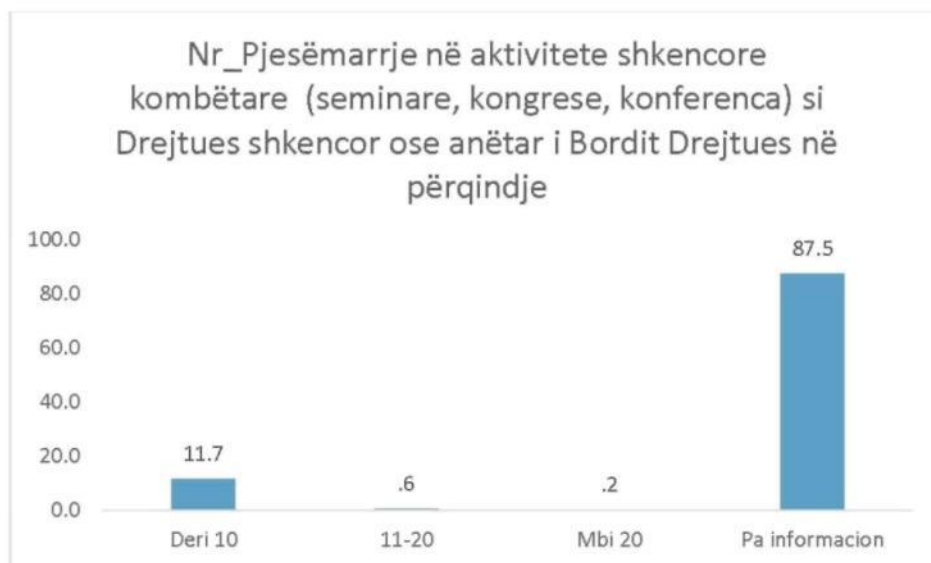

Rreth 83,4 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 15,9% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

3.20 Pjesëmarrje në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore është ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 39: Pjesëmarrje pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

Rreth 87,5 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 11,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

3.21 Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësorin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 40: Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

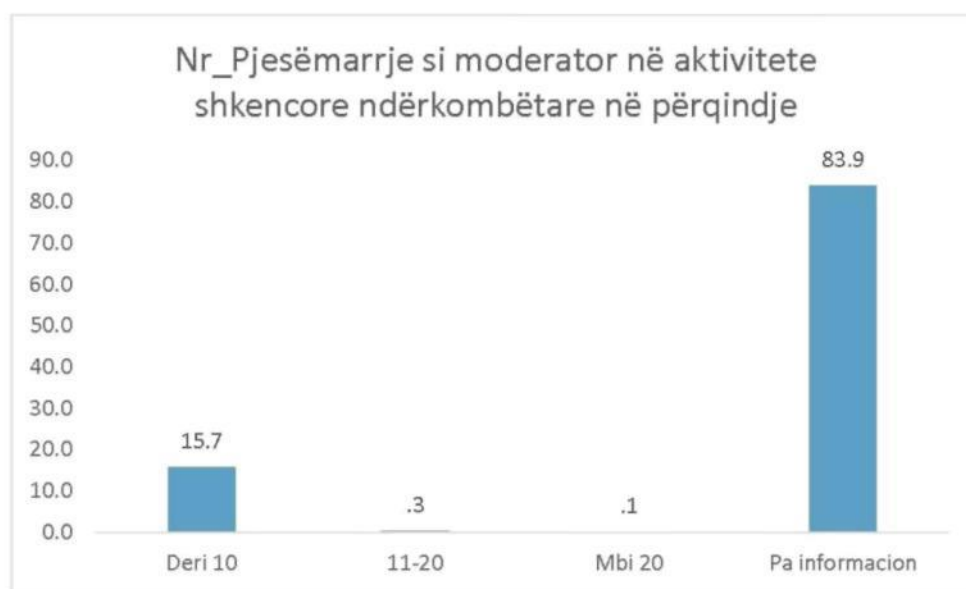

Rreth 27,6 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 52,6% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

3.22 Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësoin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 41: Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

Rreth 83,9 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 15,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

3.23 Pjesëmarrje si Drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësoin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 42: Pjesëmarrje si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

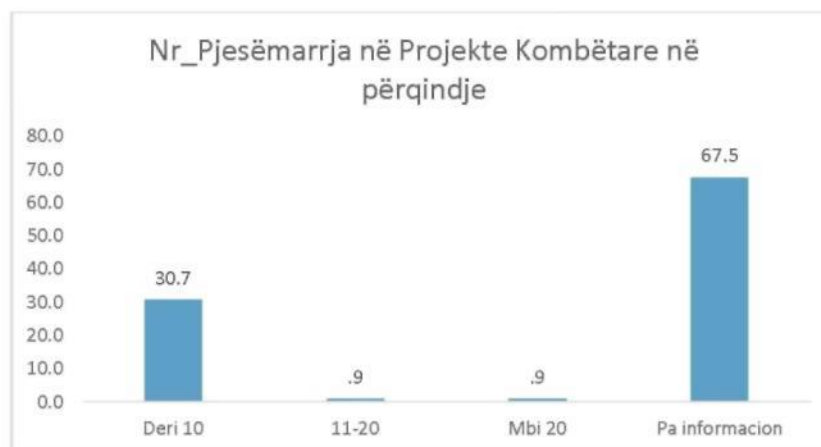

Rreth 87,2 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 12,4% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

3.24 Pjesëmarrje në Projekte Kombëtare

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësorin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore është ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve në projekte kombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 43: Pjesëmarrje në projekte kombëtare në përqindje

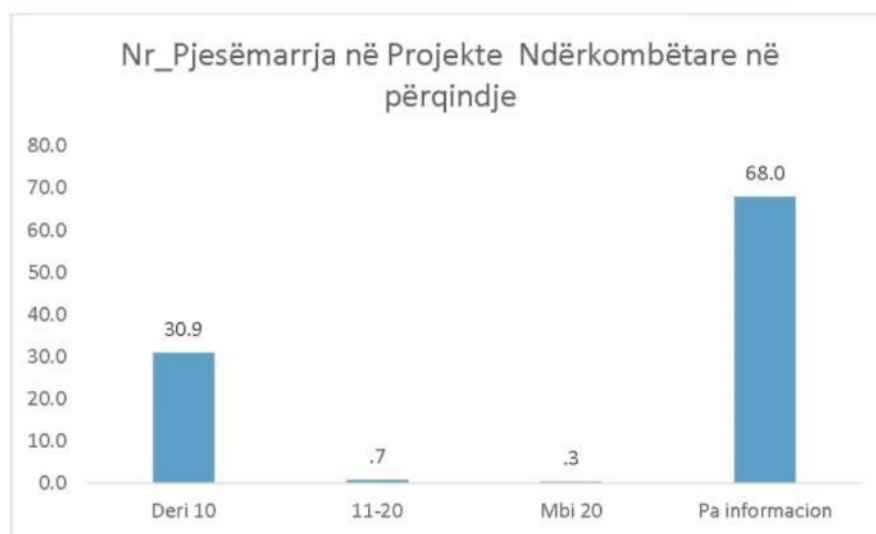

Rreth 67,5 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve në projekte kombëtare, ndërsa 30,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 projekte.

3.25 Pjesëmarrje në Projekte ndërkombëtare

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve në projekte ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 44: Pjesëmarrje në projekte ndërkombëtare në përqindje

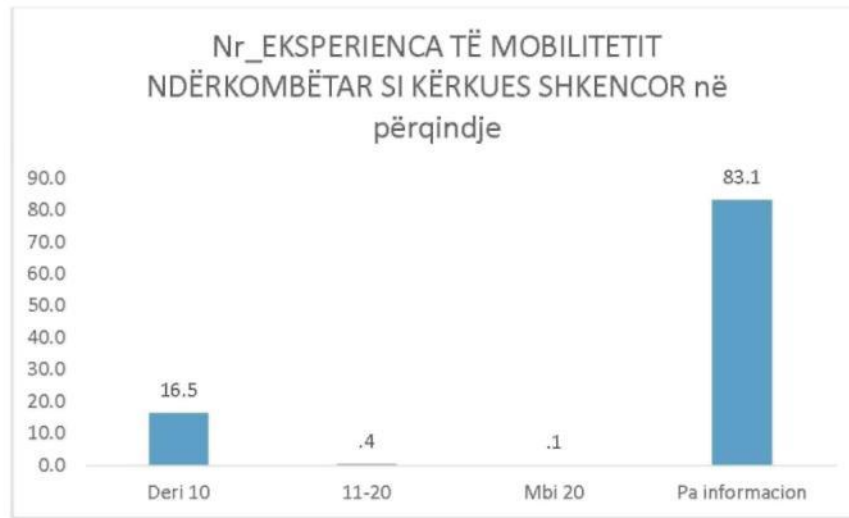

Rreth 68% e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve në projekte ndërkombëtare, ndërsa 30,9% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 projekte ndërkombëtare .

3.26 EKSPERIENCA TË MOBILITETIT NDËRKOMBËTAR SI KËRKUES SHKENCOR

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore–shkencore është ndarë edhe sipas numrit të eksperiencave të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 45: Eksperienca të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor në përqindje

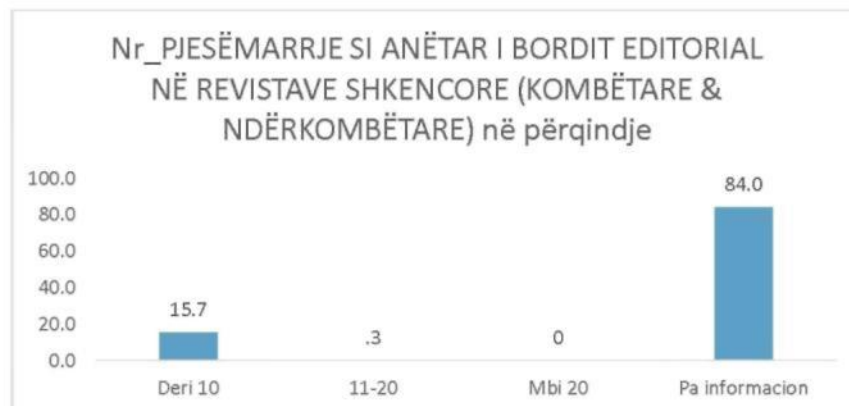

Rreth 83,1% e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e eksperiencave të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor, ndërsa 16,5% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

3.27 ANËTAR I BORDIT EDITORIAL NË REVISTAVE SHKENCORE (KOMBËTARE & NDËRKOMBËTARE)

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore është ndarë edhe sipas numrit të eksperiencave si anëtar i bordit editorial në revistave shkencore (kombëtare & ndërkombëtare). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 46: Anëtar i bordit editorial në revistave shkencore (kombëtare & ndërkombëtare) në përqindje

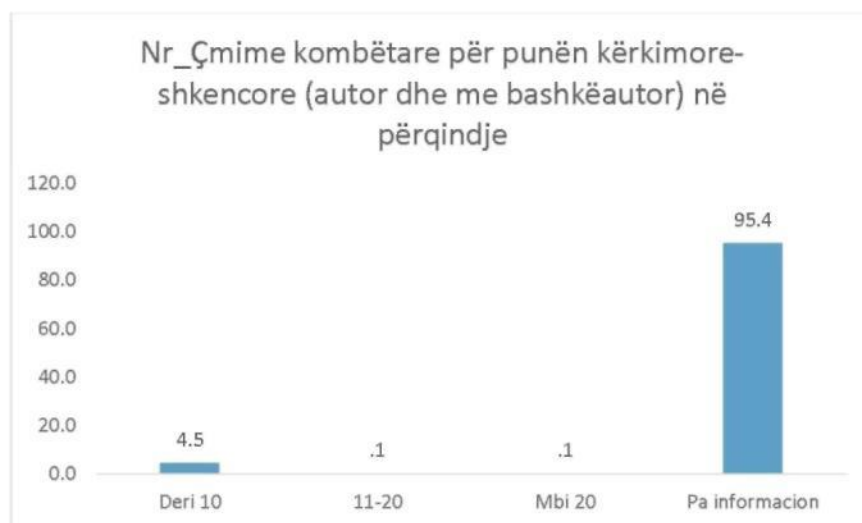

Rreth 84,0% e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin si pjesamarrjeve si anëtar i bordit editorial në revistave shkencore (kombëtare & ndërkombëtare), ndërsa 15,7% e tyre ka deri në 10 eksperiencia.

3.28 Çmime kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkëautor)

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore është ndarë edhe sipas numrit çmime kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkëautor). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 47: Numri i çmime kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkëautor) në përqindje

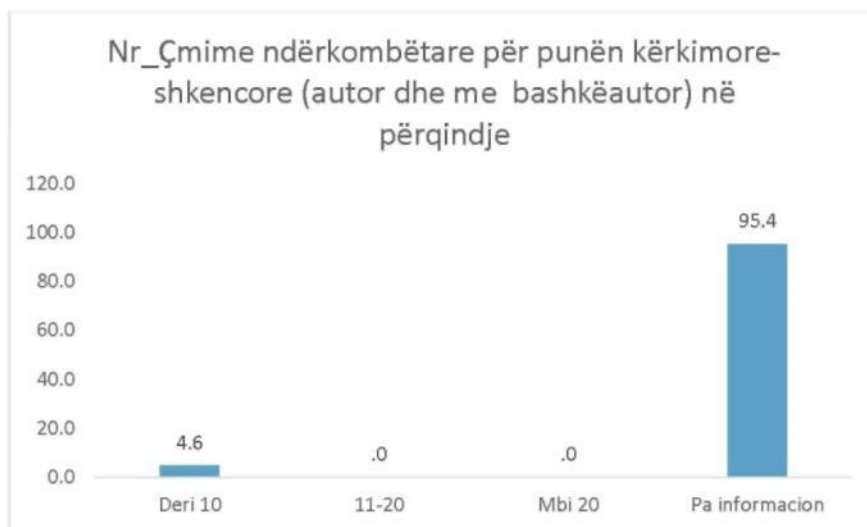

Rreth 95,4 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e çmimeve kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkëautor), ndërsa 4,5% e tyre ka deri në 10 eksperiencia.

3.29 Çmime ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkëautor)

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore është ndarë edhe sipas numrit çmime ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkëautor). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 47: Numri i çmime ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkëautor) në përqindje

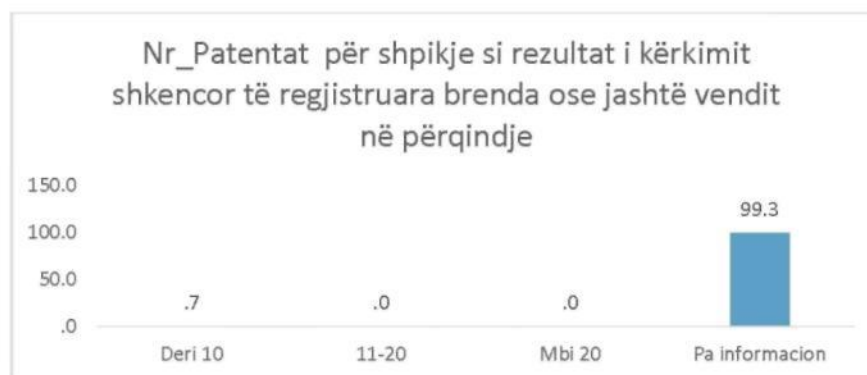

Rreth 95,4 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor), ndërsa 4,6% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

3.30 Patentat për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit

Stafi Akademik që ka plotësuar pyetësorin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore është ndarë edhe sipas numrit të patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 48: Numri i patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit në përqindje

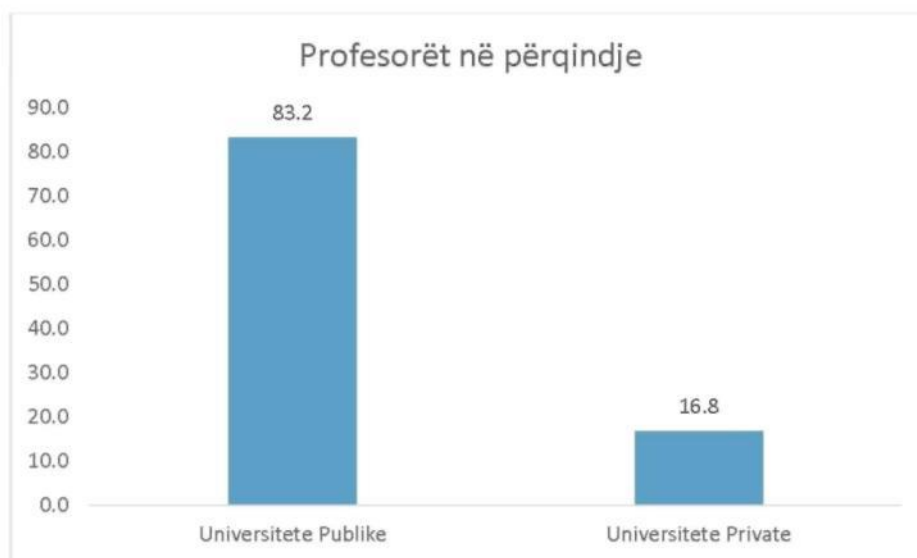
Rreth 99,3 % e stafit akademik nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit, ndërsa 0.7% e tyre ka deri në 10 patenta.

4. VLERËSIMI I KAPACITETEVE NJERËZORE PËR PROFESORËT

4.1 Numri total i institucioneve që janë përgjegjës për profesorët

Universitetet e institucionet përgjegjëse kanë plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore dhe kanë deklaruar që kanë 388 profesorë në stafin e tyre. Shpërndarja sipas llojit të institucionit jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 49: Profesorët në përqindje

Rreth 83,2 % e profesorëve punojnë pranë universitetet publike ndërsa në universitetet private janë rreth 16,8% e tyre.

4.2 Profesorët sipas fushave të Manualit Frascati

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore sipas manualit të Frascatiit jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 50: Profesorët sipas manualit Frascati në përqindje

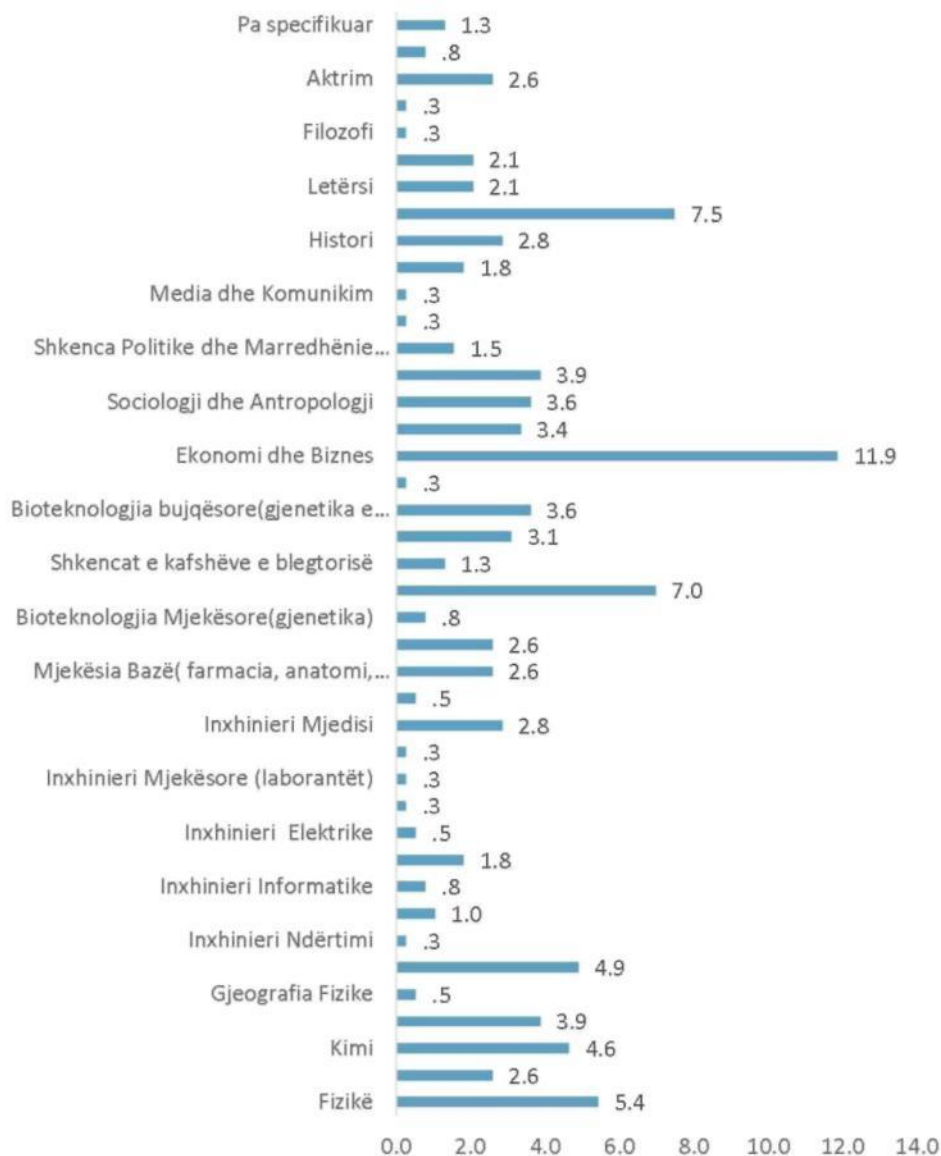
Rreth 25,3% e profesorëve janë në shkencat sociale ndërsa në shkencat natyrore janë rreth 25,0 % e profesorëve që i janë përgjigjur pyetësorit.

4.3 Profesorët sipas nën fushave të Manualit Frascati

Profesorët që kanë plotësuar pyetësorin sipas nën fushave të Manualit Frascati jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 51: Profesorët sipas nën fushave të Manualit Frascati në përqindje

Profesorët sipas Nën Kat Fraskati në përqindje

Rreth 11,9 % e profesorëve janë në nën fushën ekonomike dhe biznes ndërsa në nën fushën Gjuhësi janë rreth 7,5 % e profesorëve që i janë përgjigjur pyetësorit.

4.4 Profesorët sipas gjinisë

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë sipas gjinisë dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 52: Profesorët sipas gjinisë

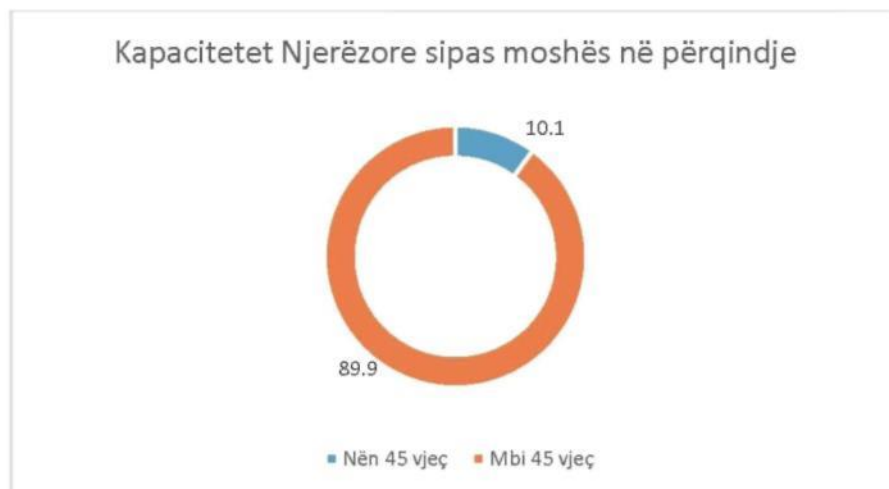

Rreth 71,1 % e profesorëve janë meshkuj dhe 28,9% e tyre janë femra.

4.5 Profesorët sipas grupmoshës

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë sipas grupmoshës dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 53: Profesorët sipas grupmoshës

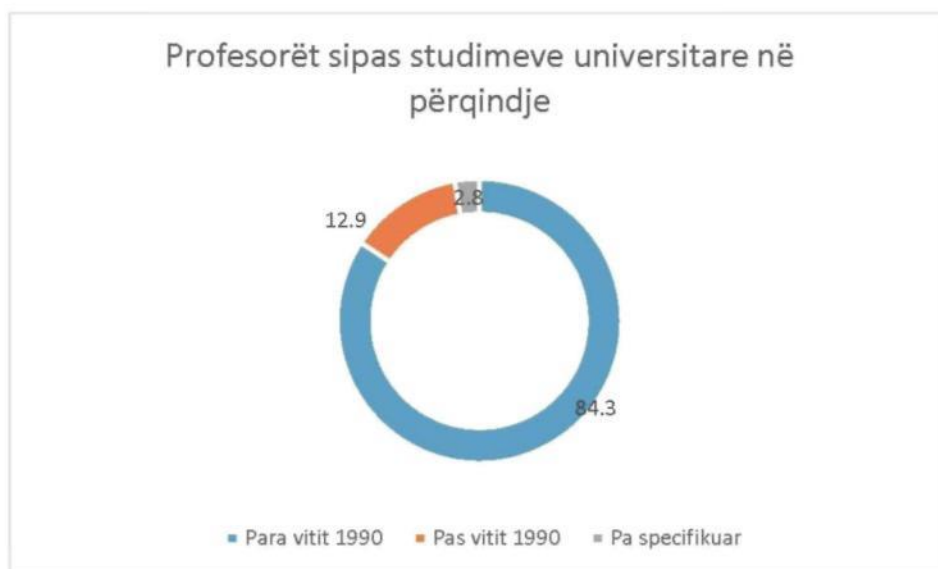

Rreth 89,9% e profesorëve janë mbi 45 vjeç dhe 10,1% e tyre janë nën 45 vjeç.

4.6 Profesorët sipas studimeve universitare

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë sipas viteve që kanë kryer studimet universitare dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 54: Profesorët sipas studimeve universitare në përqindje

Rreth 84,3 % e profesorëve kanë kryer studimet universitare para viteve 1990, 12,9% e tyre kanë kryer studimet universitare pas viteve 1990 dhe 2,8% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

4.7 Profesorët sipas studimeve pas universitare

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë sipas viteve që kanë kryer studimet pas universitare dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 55: Profesorët sipas studimeve pas universitare në përqindje

Rreth 21,4 % e profesorëve kanë kryer studimet pas universitare para viteve 1990 , 20,9% e tyre kanë kryer studimet pas universitare pas viteve 1990 dhe 57,7% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

4.8 Monografi shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë vendit

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të monografive shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 56: Monografi shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë vendit në përqindje

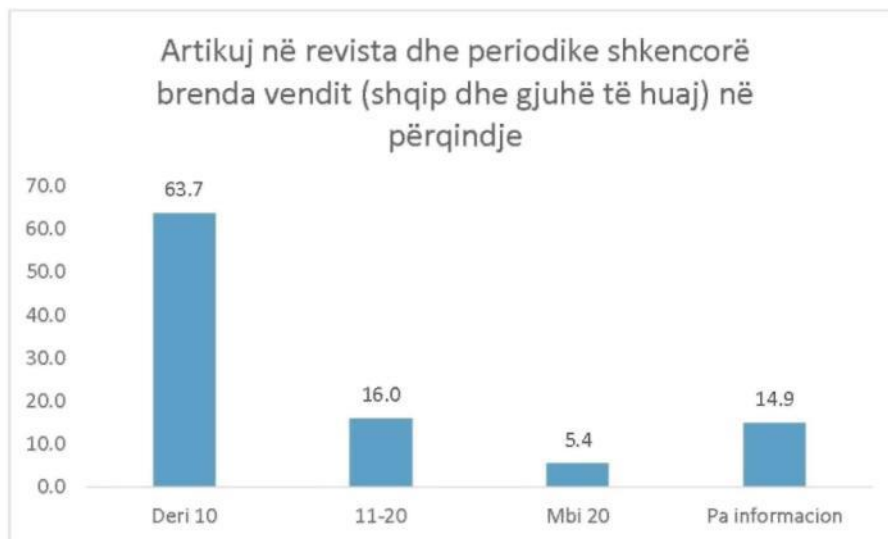

Rreth 59,3 % e profesorëve kanë marrë pjesë si autor dhe me bashkautor deri në 10 monografi shkencore brenda dhe jashtë , ndërsa 36,6% nuk ka dhënë informacion në lidhje me monografitë shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë.

4.9 Artikuj në revista dhe periodike shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj)

Profesorët që ka plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas artikujve në revistat dhe periodikët shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 57: Artikuj në revista dhe periodike shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj) në përqindje

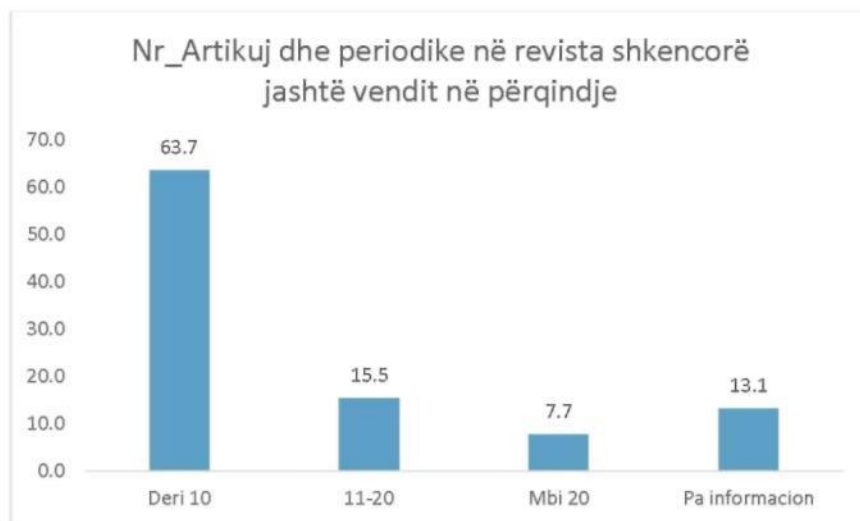

Rreth 14,9 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me artikujt në revistat dhe periodikët shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj) ndërsa 63,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 artikuj.

4.10 Artikuj në revista dhe periodike shkencorë jashtë vendit

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas artikujve në revistat dhe periodikët shkencorë jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 58: Artikuj në revista dhe periodike shkencorë jashtë vendit në përqindje

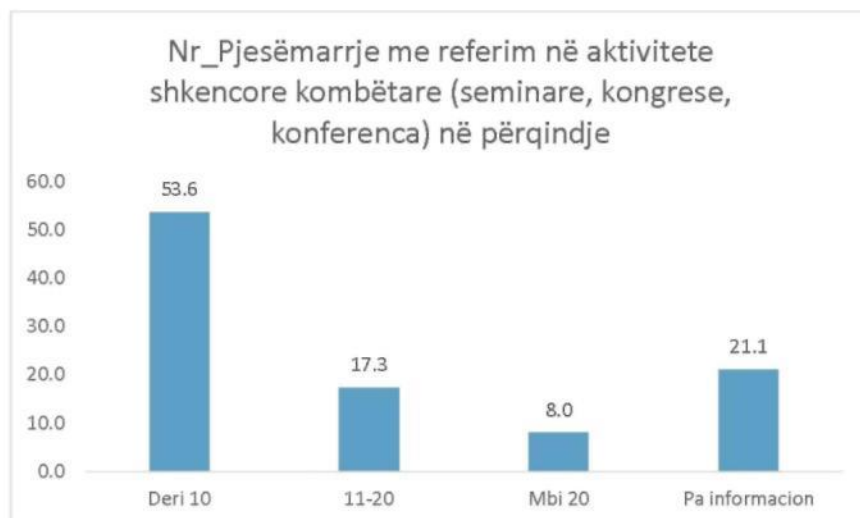

Rreth 13,1 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me artikujt në revistat dhe periodikët shkencorë jashtë vendit ndërsa 63,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 artikuj.

4.11 Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca)

Profesorët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 59: Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

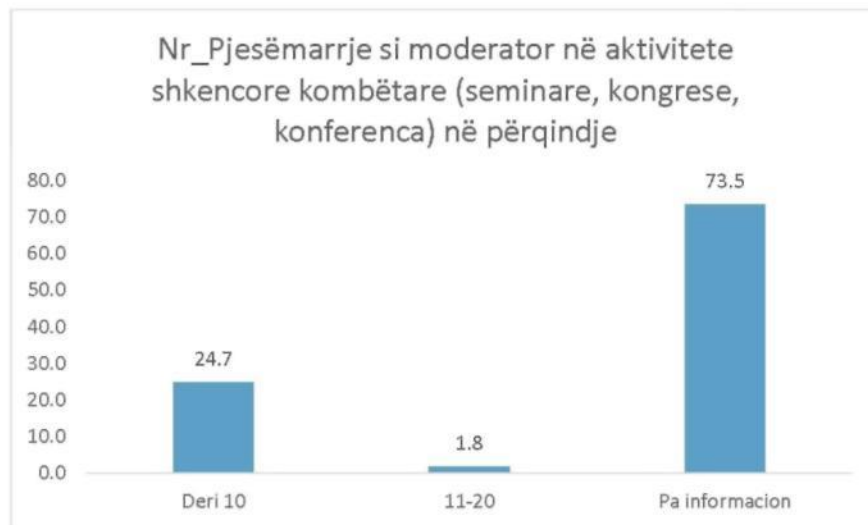

Rreth 21,1 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 53,6% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

4.12 Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca)

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 60: Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

Rreth 73,5 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 24,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

4.13 Pjesëmarrje në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 61: Pjesëmarrje pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

Rreth 72,4 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 26,3% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

4.14 Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare

Profesorët që kanë plotësuar pyetësoin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 62: Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

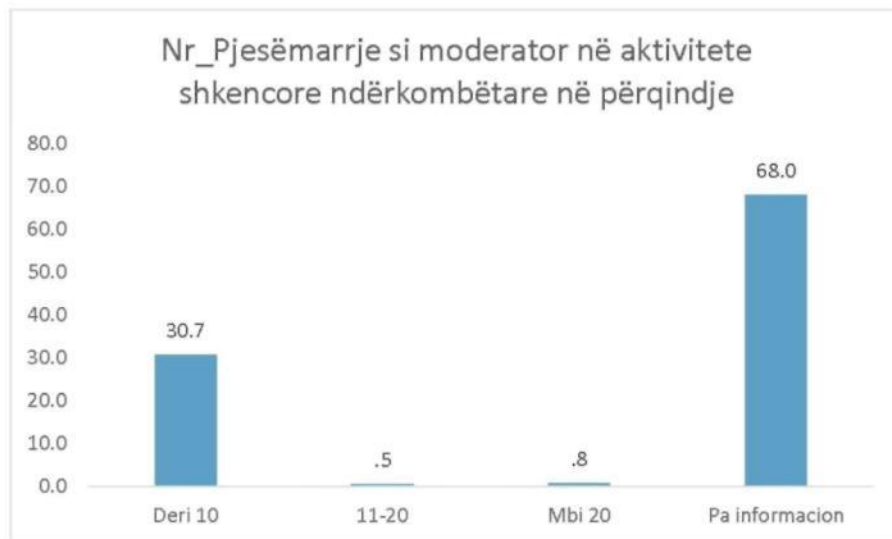

Rreth 15,7 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 44,3% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

4.15 Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare

Profesorët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 63: Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

Rreth 68,0 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 30,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

4.16 Pjesëmarrje si Drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare

Profesorët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 64: Pjesëmarrje si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

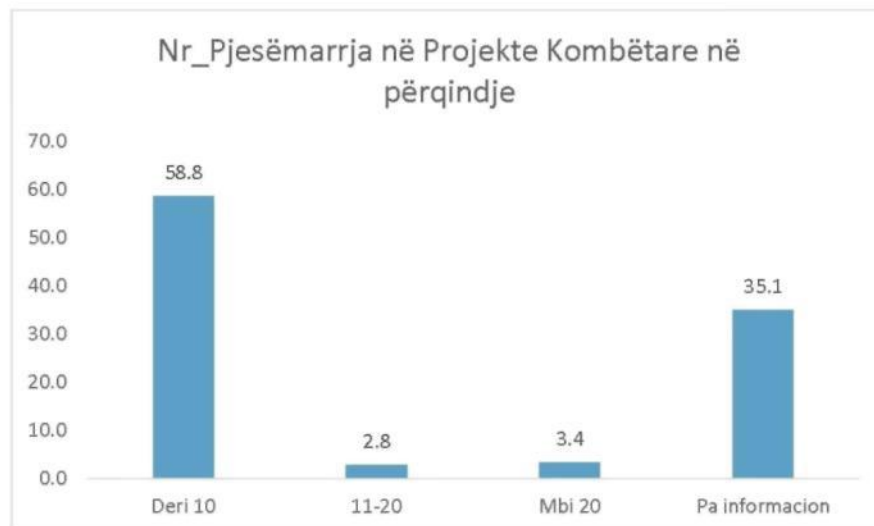

Rreth 72,2 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 26,0% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

4.17 Pjesëmarrje në Projekte Kombëtare

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve në projekte kombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 65: Pjesëmarrje në projekte kombëtare në përqindje

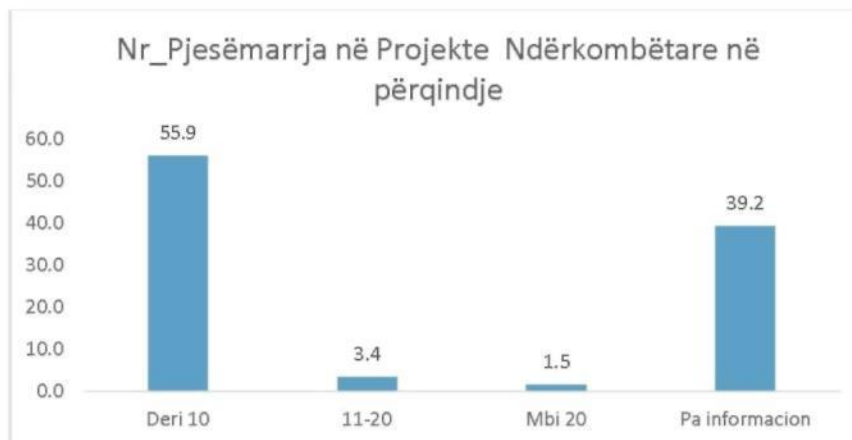

Rreth 35,1 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve në projekte kombëtare, ndërsa 58,8% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 projekte.

4.18 Pjesëmarrje në Projekte ndërkombëtare

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve në projekte ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 66: Pjesëmarrje në projekte ndërkombëtare në përqindje

Rreth 39,2% e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve në projekte ndërkombëtare, ndërsa 55,9% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 projekte ndërkombëtare.

4.19 Eksperienca të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të eksperiencave të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 67: Eksperienca të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor në përqindje

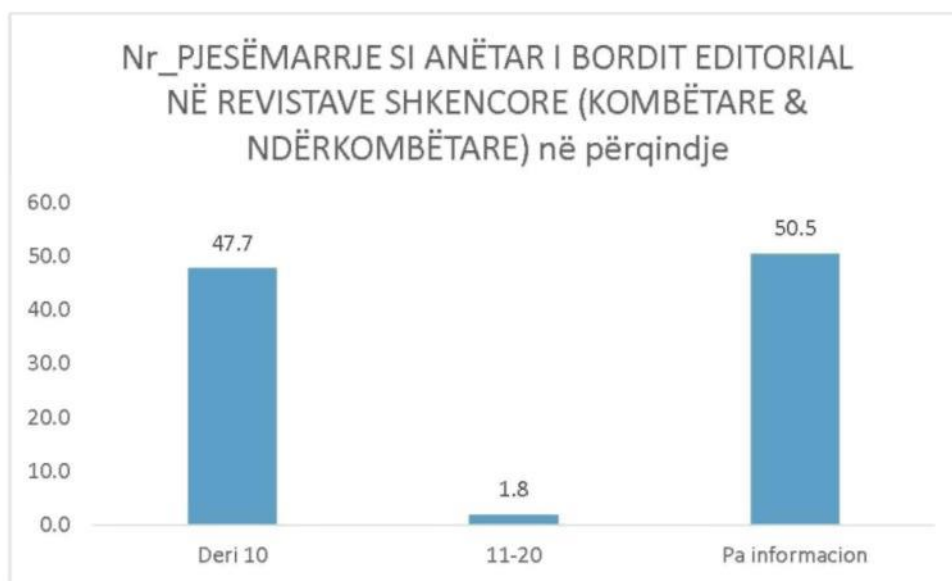

Rreth 61,9% e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e eksperiencave të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor, ndërsa 36,9% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

4.20 Anëtar i bordit editorial në revista shkencore (kombëtare & ndërkombëtare)

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të eksperiencave si anëtar i bordit editorial në revista shkencore (kombëtare & ndërkombëtare). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 68: Anëtar i bordit editorial në revistave shkencore (kombëtare & ndërkombëtare) në përqindje

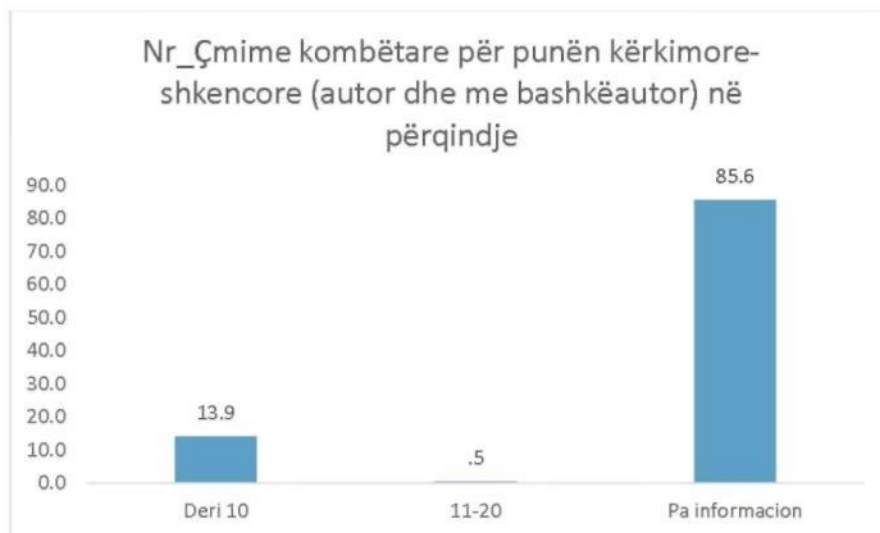

Rreth 50,5% e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin si pjesëmarrës si anëtar i bordit editorial në revistave shkencore (kombëtare & ndërkombëtare), ndërsa 47,7% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

4.21 Çmime kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor)

Profesorët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të çmime kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 69: Numri i çmimeve kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor) në përqindje

Rreth 85,6 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e çmimeve kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor), ndërsa 13,9% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

4.22 Çmime ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor)

Profesorët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 70: Numri i çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor) në përqindje

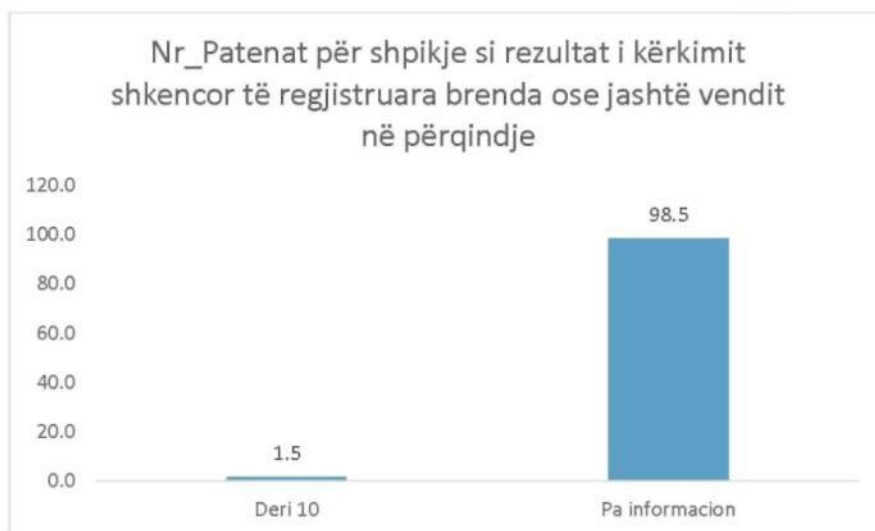

Rreth 88,41 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor), ndërsa 11,9% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

4.23 Patentat për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit

Profesorët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 71: Numri i patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit në përqindje

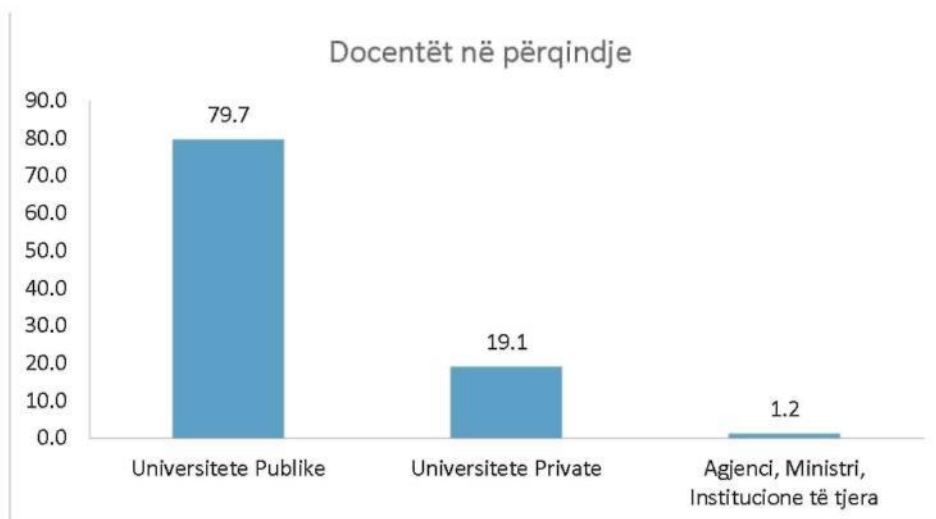
Rreth 98,5 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit, ndërsa 1,5% e tyre ka deri në 10 patenta.

5. VLERËSIMI I KAPACITETEVE NJERËZORE PËR DOCENTËT

5.1 Numri total i institucioneve që janë përgjegjës për docentët

Universitetet e institucionet përgjegjëse kanë plotësuar pyetësorin dhe kanë deklaruar që kanë në stafin e tyre rreth 241 Docentë. Shpërndarja e tyre sipas llojit të institucionit jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 72: Docentët në përqindje

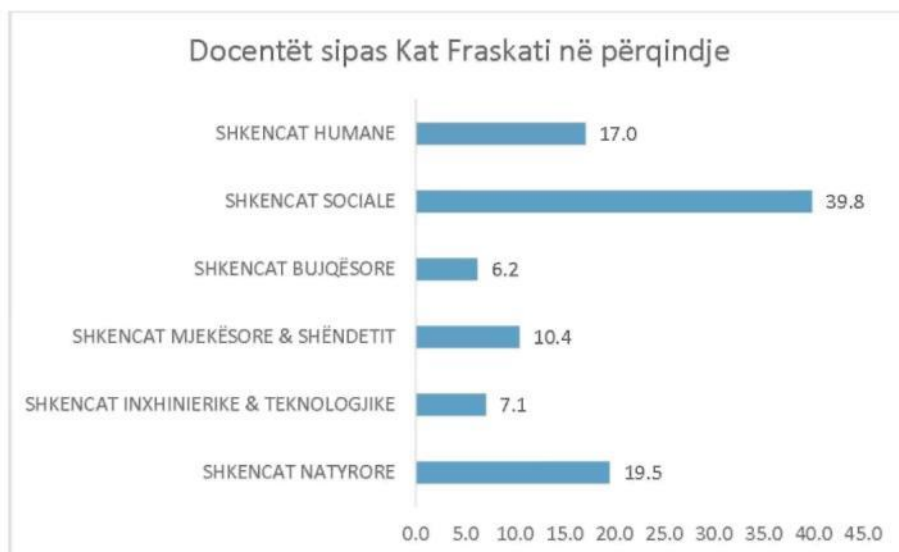

Rreth 79,7% e profesorëve punojnë pranë universitetet publike ndërsa në universitetet private janë rreth 19,1% e tyre.

5.2 Docentët sipas fushave të Manualit Frascati

Docentët që kanë plotësuar pyetësorin sipas manualit të Frascati jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 73: Docentët sipas manualit Frascati në përqindje

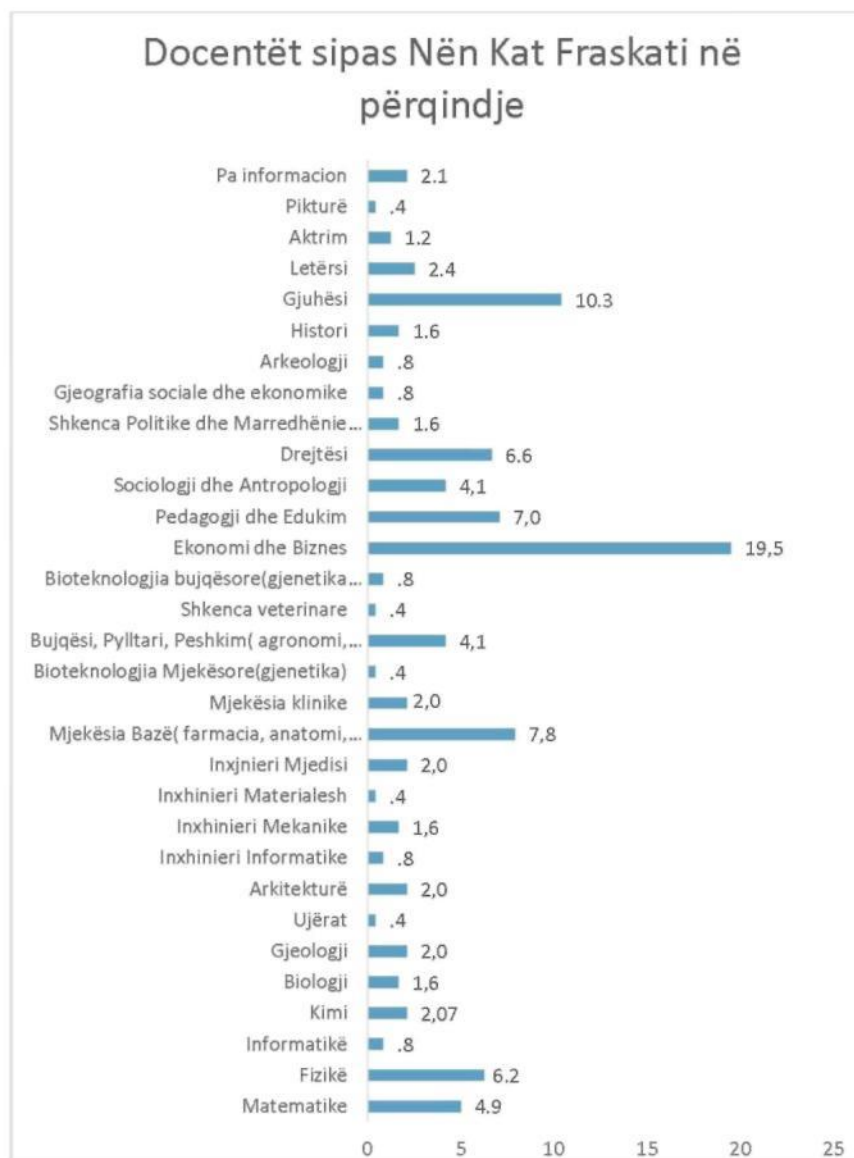

Rreth 39,8,% e docentëve është në shkencat sociale ndërsa në shkencat natyrore janë rreth 19,5 % e docentëve që i janë përgjigjur pyetësorit.

5.3 Docentët sipas nën fushave të Manualit Frascati

Docentët që kanë plotësuar pyetësorin sipas nën fushave të Manualit Frascati jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 74: Docentët sipas nën fushave të Manualit Frascati në përqindje

Rreth 19,5 % e docentëve është në nën fushën ekonomike dhe biznes ndërsa në nën fushën Gjuhësi janë rreth 10,3 % e docentëve që i janë përgjigjur pyetësorit.

5.4 Docentët sipas gjinisë

Docentët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë sipas gjinisë dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 75: Docentët sipas gjinisë

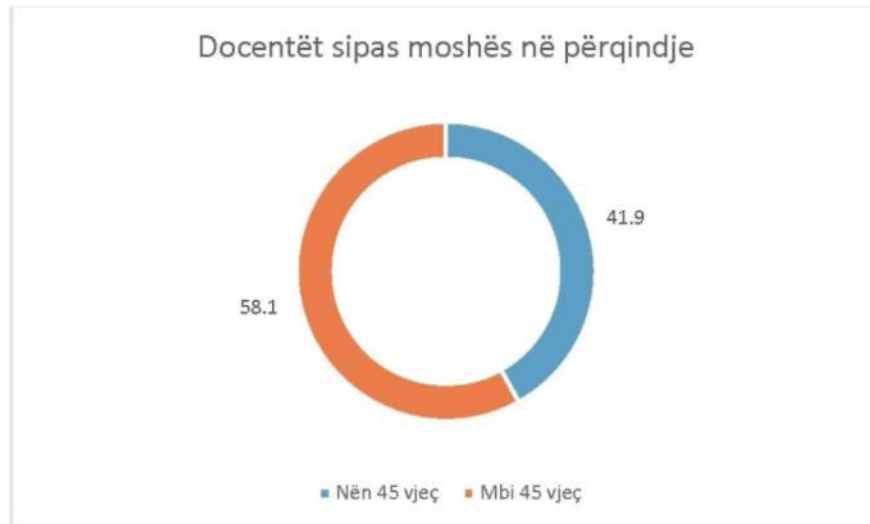

Rreth 53,9 % e docentëve janë meshkuj dhe 46,1% e tyre janë femra.

5.5 Docentët sipas grupmoshës

Docentët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë sipas grupmoshës dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 76: Docentët sipas grupmoshës

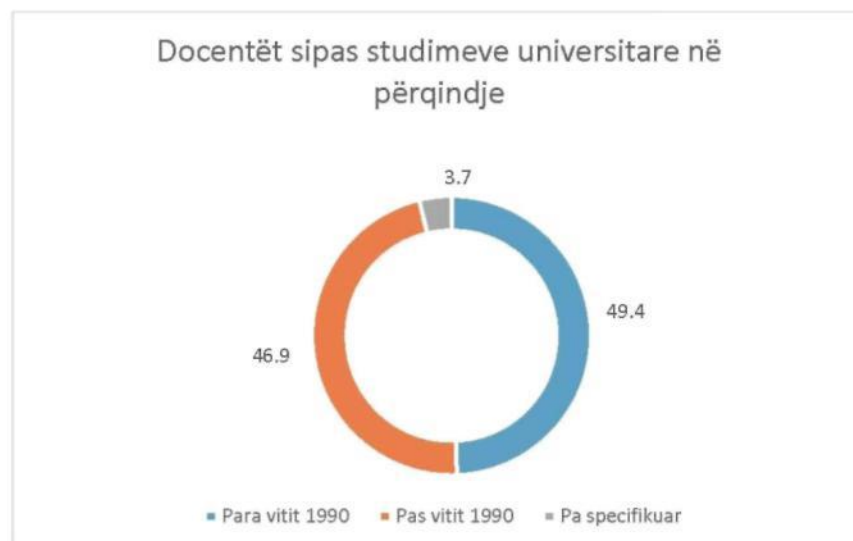

Rreth 58,1% e docentëve janë mbi 45 vjeç dhe 41,9,1% e tyre janë nën 45 vjeç.

5.6 Docentët sipas studimeve universitare

Docentët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë sipas viteve që kanë kryer studimet universitare dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 77: Docentët sipas studimeve universitare në përqindje

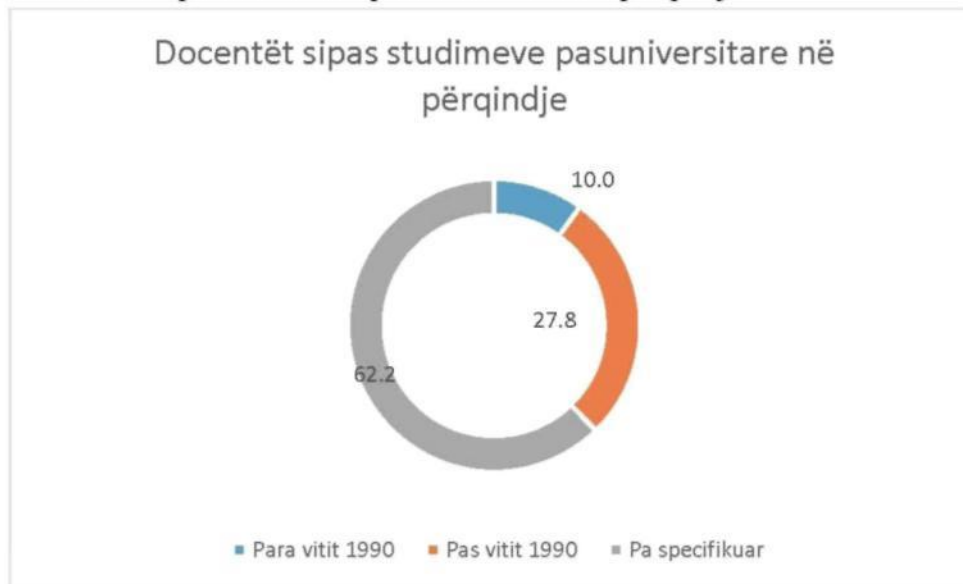

Rreth 49,4 % e stafit akademik kanë kryer studimet universitare para viteve 1990, 46,9% e tyre kanë kryer studimet universitare pas viteve 1990 dhe 3,7% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

5.7 Docentët sipas studimeve pas universitare

Docentët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë sipas viteve që kanë kryer studimet pas universitare dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 78: Docentët sipas studimeve pas universitare në përqindje

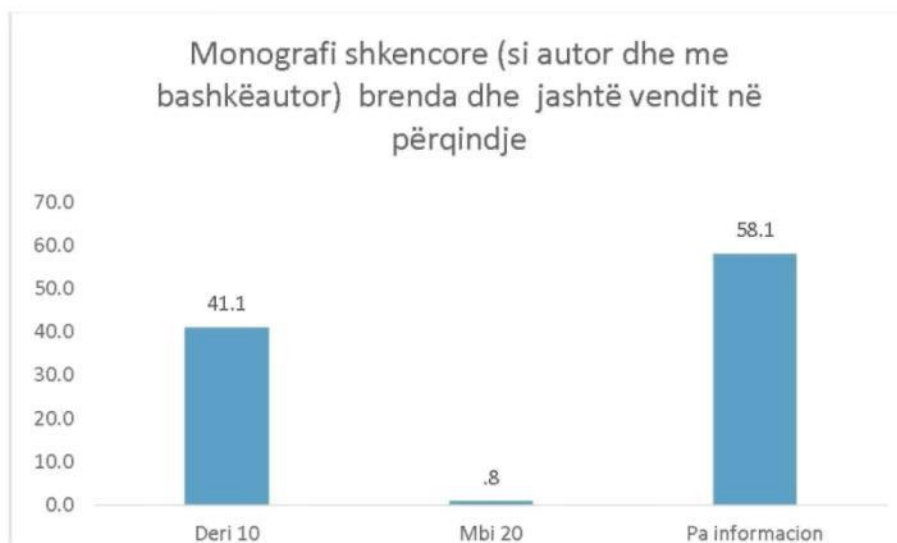

Rreth 10,0 % e docentëve kanë kryer studimet pas universitare para viteve 1990 , 27,8% e tyre kanë kryer studimet pas universitare pas viteve 1990 dhe 62,2% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

5.8 Monografi shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë vendit

Docentët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të monografive shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 79: Monografi shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë vendit në përqindje

Rreth 41,1 % e docentëve kanë marrë pjesë si autor dhe me bashkautor deri në 10 monografi shkencore brenda dhe jashtë , ndërsa 58,1% nuk ka dhënë informacion në lidhje me monografitë shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë.

5.9 Artikuj në revista dhe periodike shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj)

Docentët që ka plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas artikujve në revistat dhe periodikët shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 80: Artikuj në revista dhe periodike shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj) në përqindje

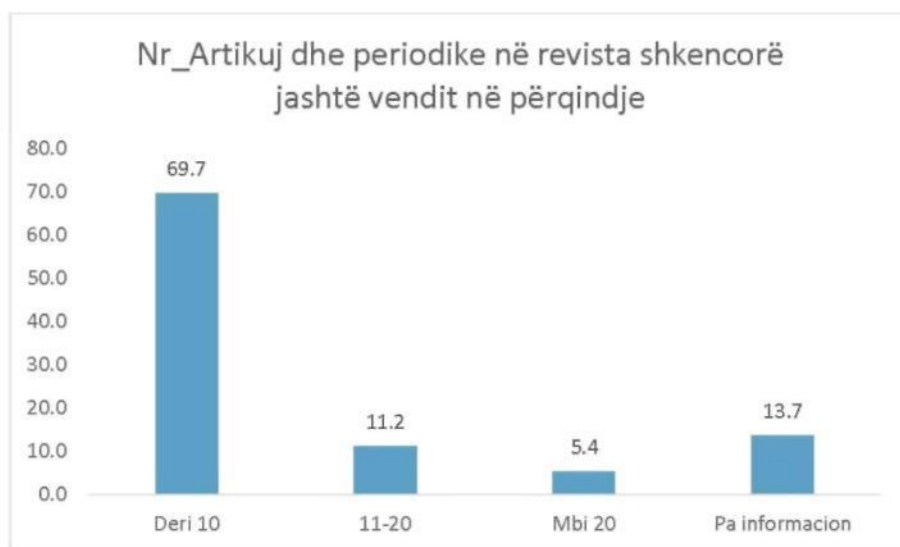

Rreth 14,9 % e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me artikujt në revistat dhe periodikët shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj) ndërsa 78,0% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 artikuj.

5.10 Artikuj në revista dhe periodike shkencorë jashtë vendit

Docentët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas artikujve në revistat dhe periodikët shkencorë jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 81: Artikuj në revista dhe periodike shkencorë jashtë vendit në përqindje

Rreth 13,7 % e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me artikujt në revistat dhe periodikët shkencorë jashtë vendit ndërsa 69,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 artikuj.

5.11 Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca)

Docentët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 82: Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

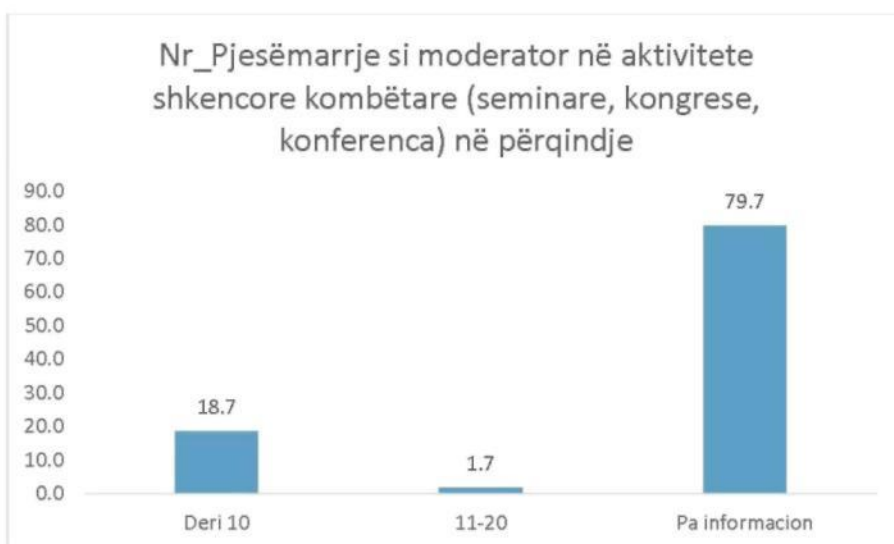

Rreth 34,4 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 56,8% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

5.12 Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca)

Docentët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 83: Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

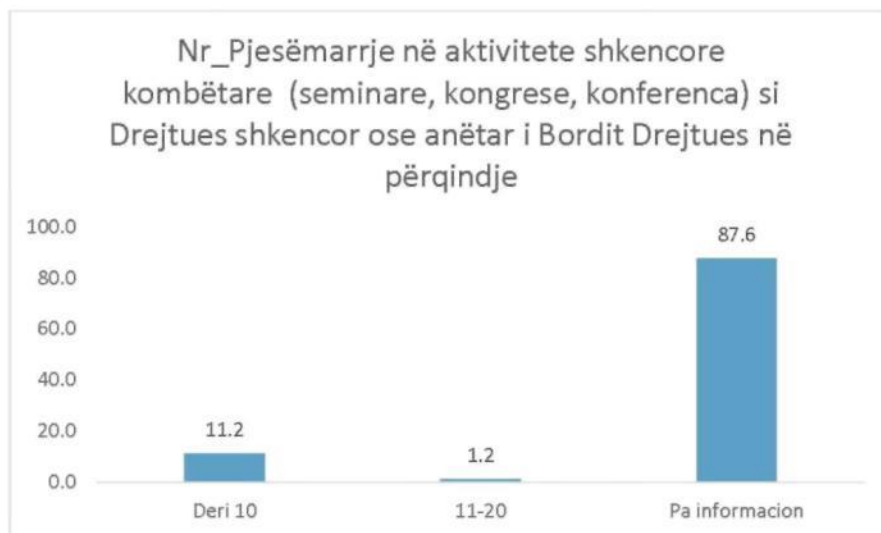

Rreth 79,7 % e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 18,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

5.13 Pjesëmarrje në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues

Docentët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 84: Pjesëmarrje pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

Rreth 87,6 % e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 11,2% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

5.14 Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare

Docentët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 85: Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

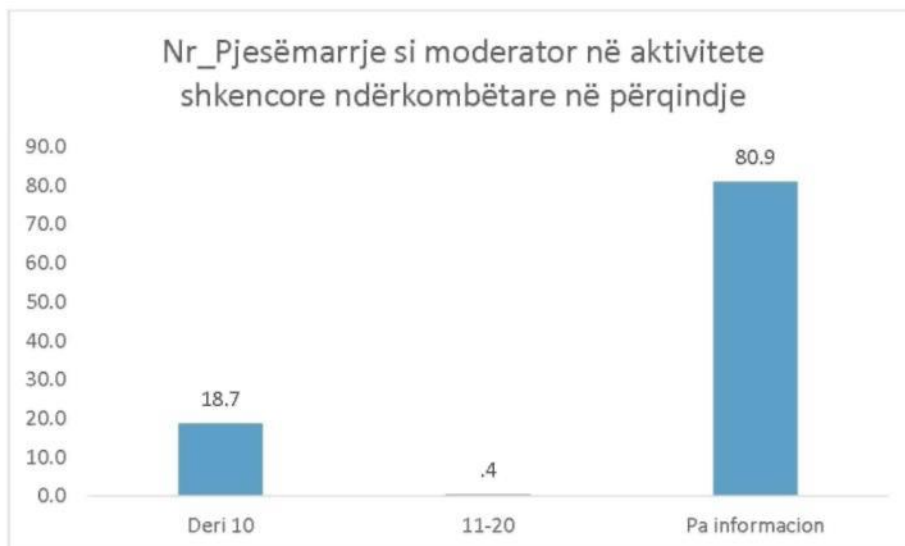

Rreth 18,7 % e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 47,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

5.15 Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare

Docentët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 86: Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

Rreth 80,9 % e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 18,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

5.16 Pjesëmarrje si Drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare

Docentët që kanë plotësuar pyetësoin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 87: Pjesëmarrje si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

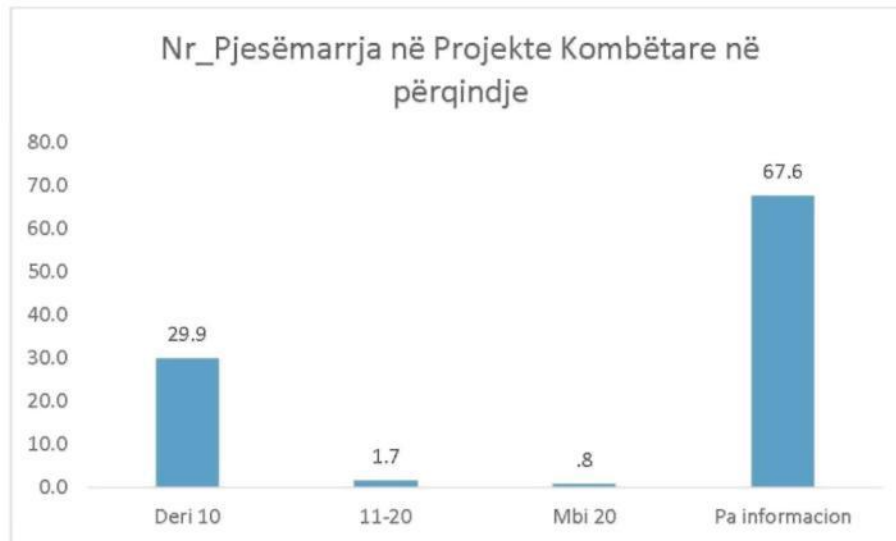

Rreth 85,9 % e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 13,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

5.17 Pjesëmarrje në Projekte Kombëtare

Docentët që kanë plotësuar pyetësoin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve në projekte kombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 88: Pjesëmarrje në projekte kombëtare në përqindje

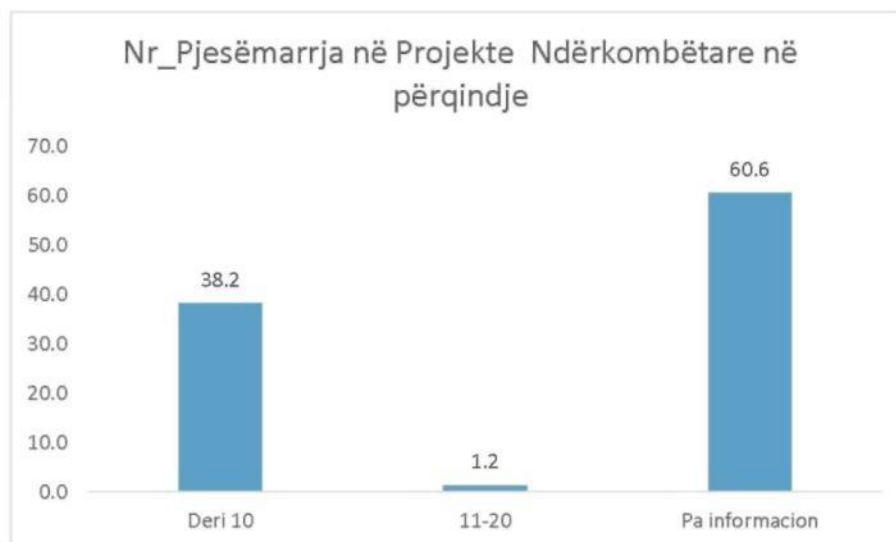

Rreth 67,6 % e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve në projekte kombëtare, ndërsa 29,9% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 projekte.

5.18 Pjesëmarrje në Projekte ndërkombëtare

Docentët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve në projekte ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 89: Pjesëmarrje në projekte ndërkombëtare në përqindje

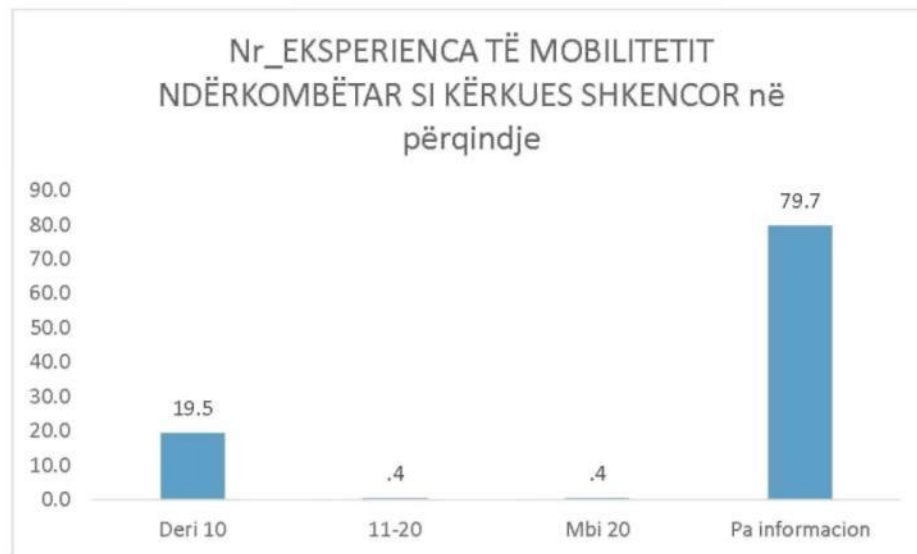

Rreth 60,6% e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve në projekte ndërkombëtare, ndërsa 38,2% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 projekte ndërkombëtare .

5.19 Eksperienca të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor

Docentët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të eksperiencave të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 90: Eksperienca të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor në përqindje

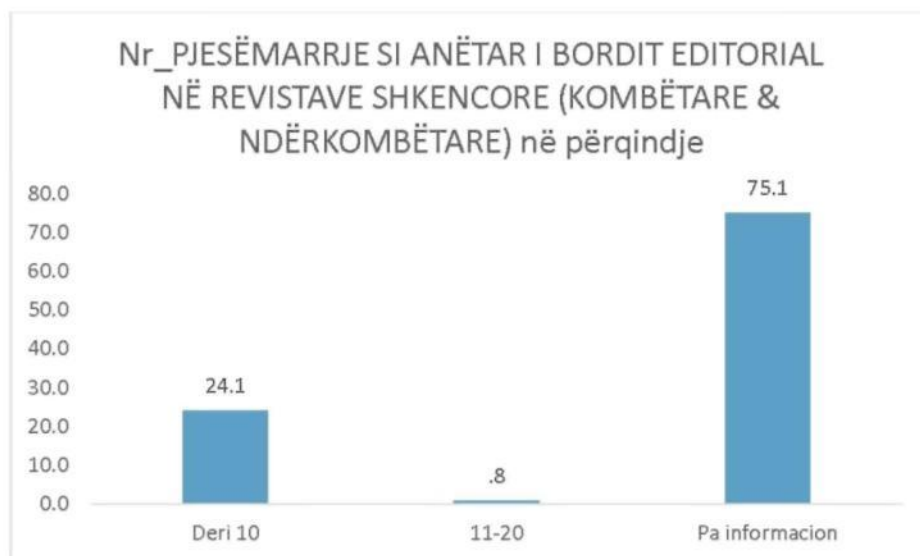

Rreth 79,7% e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e eksperiencave të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor, ndërsa 19,5% e tyre ka deri në 10 eksperiencia.

5.20 Anëtar i bordit editorial në revista shkencore (kombëtare&ndërkombëtare)

Docentët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të eksperiencave si anëtar i bordit editorial në revista shkencore (kombëtare & ndërkombëtare). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 91: Anëtar i bordit editorial në revistave shkencore (kombëtare & ndërkombëtare) në përqindje

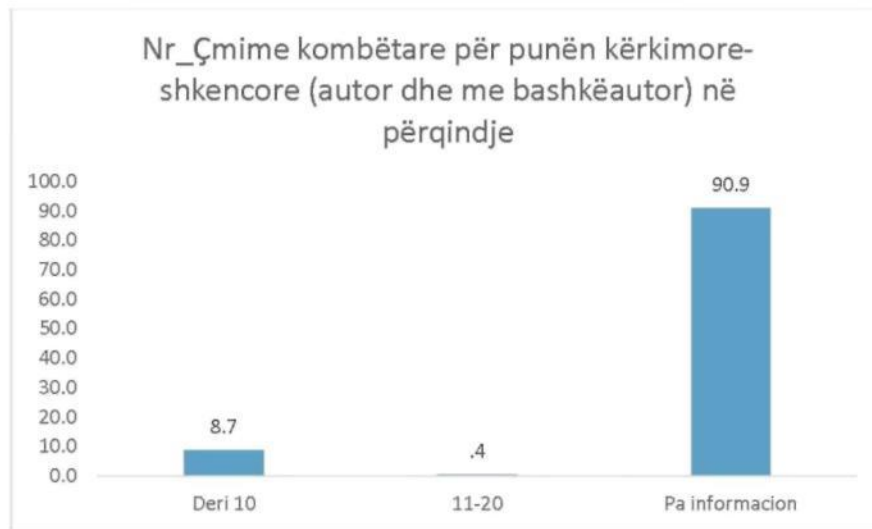

Rreth 75,1% e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin si pjesëmarrës si anëtar i bordit editorial në revistave shkencore (kombëtare & ndërkombëtare), ndërsa 24,1% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

5.21 Çmime kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor)

Docentët që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të çmimeve kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 92: Numri i çmimeve kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor) në përqindje

Rreth 90,9 % e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e çmimeve kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor), ndërsa 8,7% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

5.22 Çmime ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor)

Docentët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 93: Numri i çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor) në përqindje

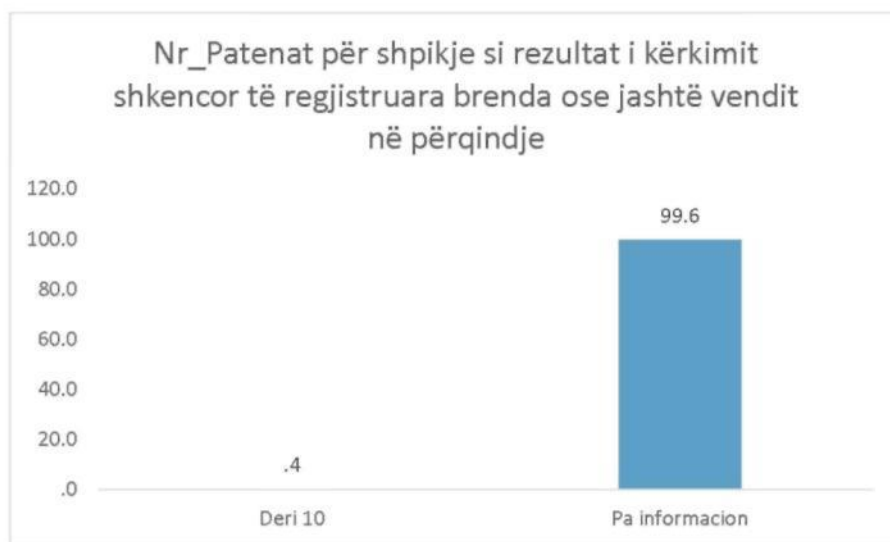

Rreth 92,5% e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor), ndërsa 7,5% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

5.23 Patentat për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit

Docentët që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 94: Numri i patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit në përqindje

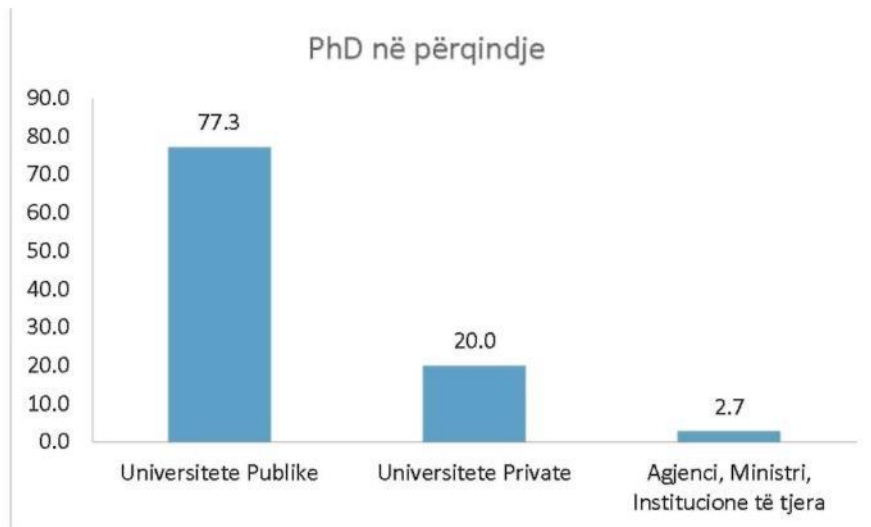
Rreth 99,6 % e docentëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit, ndërsa 0,4% e tyre ka deri në 10 patenta.

6. VLERËSIMI I KAPACITETEVE NJERËZORE PËR PhD

6.1 Numri total i institucioneve që janë përgjegjur për PhD

Universitetet e institucionet përgjegjëse kanë plotësuar pyetësorin dhe kanë deklaruar që kanë në stafin e tyre 1909 PhD. Shpërndarja e tyre sipas llojit të institucionit jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 95: PhD në përqindje

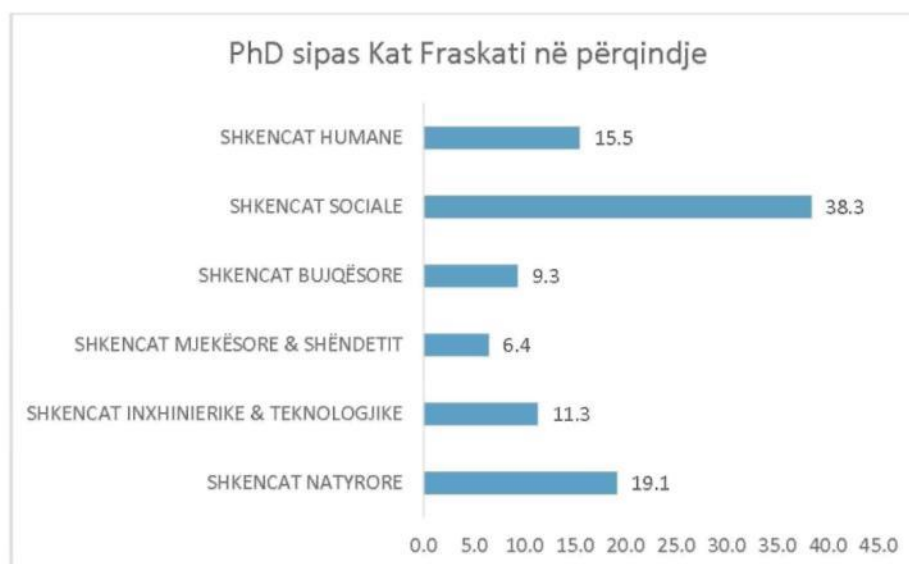

Rreth 77,3 % e PhD –ve punojnë pranë universitetet publike ndërsa në universitetet private janë rreth 20,0% e tyre.

6.2 PhD sipas fushave të Manualit Frascati

PhD-të që ka plotësuar pyetësorin sipas manualit të Frascati jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 96: Profesorët sipas manualit Frascati në përqindje

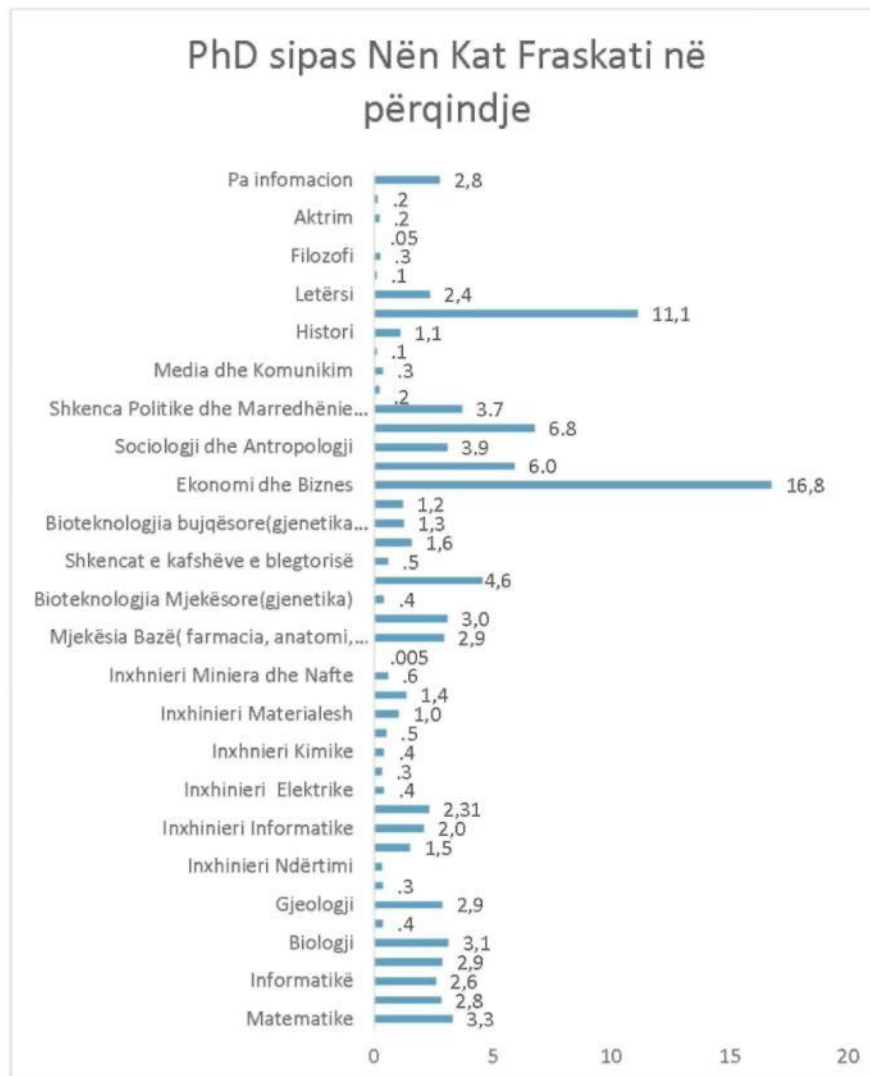

Rreth 38,3% e PhD-ve është në shkencat sociale ndërsa në shkencat natyrore janë rreth 19,1 % e PhD-ve që i janë përgjigjur pyetësorit.

6.3 PhD sipas nën fushave të Manualit Frascati

PhD-të që kanë plotësuar pyetësorin sipas nën fushave të Manualit Frascati jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 97: Profesorët sipas nën fushave të Manualit Frascati në përqindje

Rreth 16,8 % e PhD-ve është në nën fushën ekonomike dhe biznes ndërsa në nën fushën Gjuhësi janë rreth 11,1 % e PhD-ve që i janë përgjigjur pyetësorit.

6.4 PhD sipas gjinisë

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë sipas gjinisë dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 98: PhD sipas gjinisë

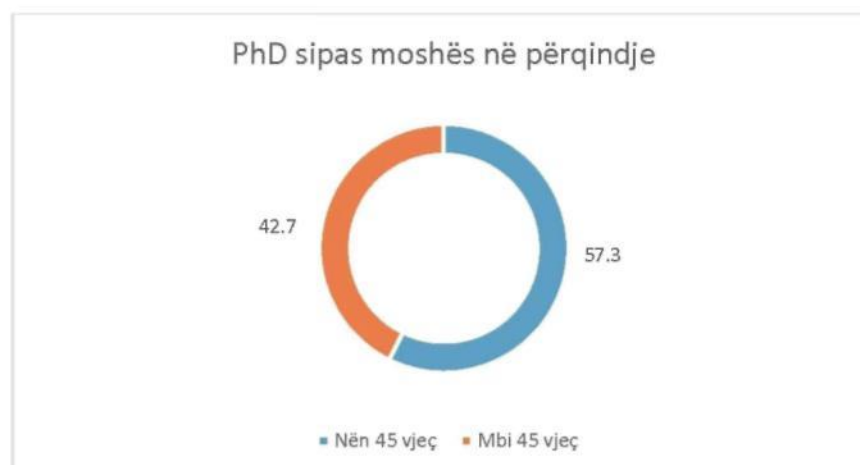

Rreth 53,9 % e PhD-ve janë meshkuj dhe 46,1% e tyre janë femra.

6.5 PhD sipas grupmoshës

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë sipas grupmoshës dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 99: PhD sipas grupmoshës

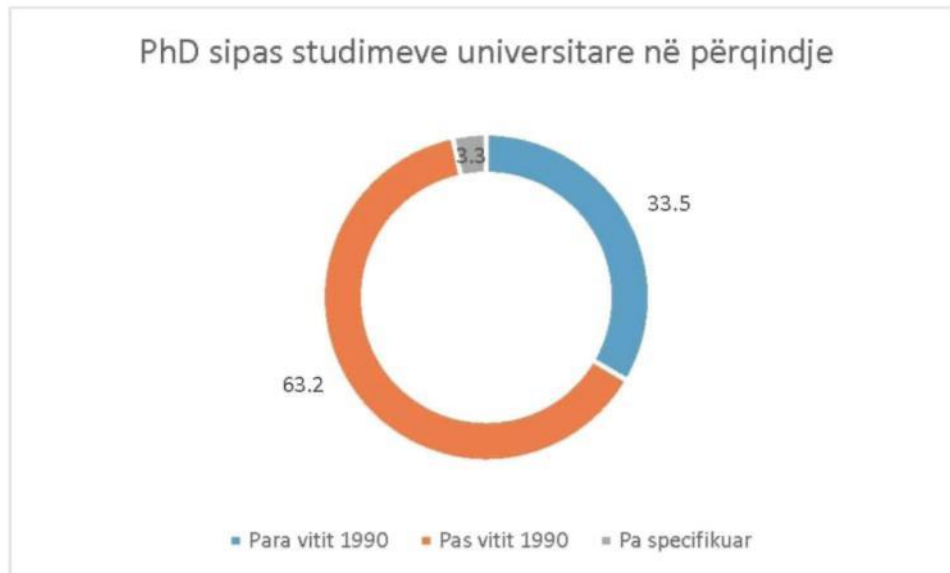

Rreth 42,7% e profesorëve janë mbi 45 vjeç dhe 57,3% e tyre janë nën 45 vjeç.

6.6 PhD sipas studimeve universitare

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë sipas viteve që kanë kryer studimet universitare dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 100: PhD sipas studimeve universitare në përqindje

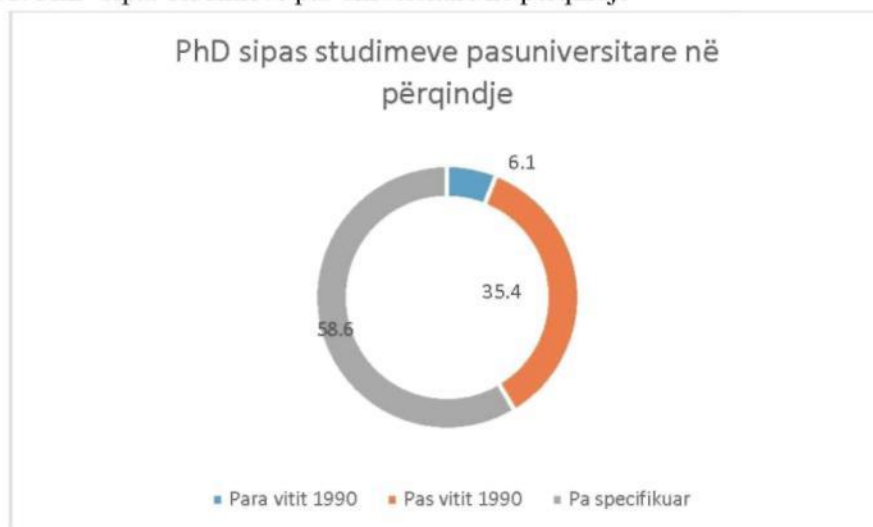

Rreth 33,5 % e PhD-ve kanë kryer studimet universitare para viteve 1990, 63,2% e tyre kanë kryer studimet universitare pas viteve 1990 dhe 3,3% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

6.7 PhD sipas studimeve pas universitare

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë sipas viteve që kanë kryer studimet pas universitare dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 101: PhD sipas studimeve pas universitare në përqindje

Rreth 6,1 % e PhD-ve kanë kryer studimet pas universitare para viteve 1990 , 35,4% e tyre kanë kryer studimet pas universitare pas viteve 1990 dhe 58,6% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

6.8 Monografi shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë vendit

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të monografive shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 102: Monografi shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë vendit në përqindje

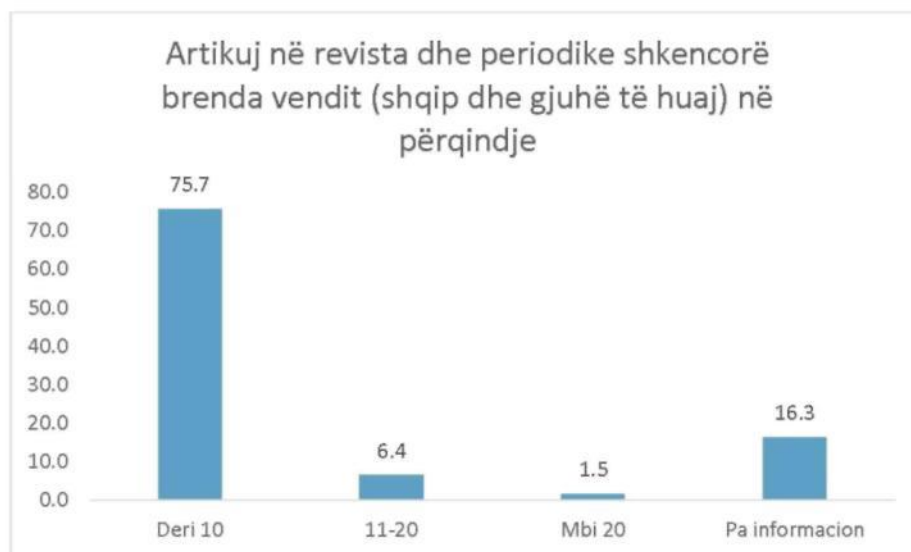

Rreth 36,8% e PhD-ve kanë marrë pjesë si autor dhe me bashkautor deri në 10 monografi shkencore brenda dhe jashtë , ndërsa 62,1% nuk ka dhënë informacion në lidhje me monografitë shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë.

6.9 Artikuj në revista dhe periodike shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj)

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas artikujve në revistat dhe periodikët shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 103: Artikuj në revista dhe periodike shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj) në përqindje

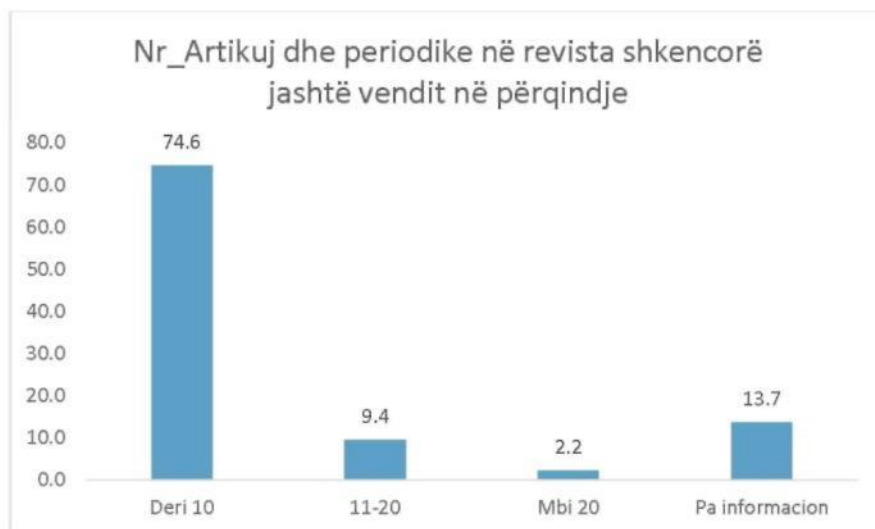

Rreth 16,3 % e PhD-ve nuk ka dhënë informacion në lidhje me artikujt në revistat dhe periodikët shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj) ndërsa 75,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 artikuj.

6.10 Artikuj në revista dhe periodike shkencorë jashtë vendit

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas artikujve në revistat dhe periodikët shkencorë jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 104: Artikuj në revista dhe periodike shkencorë jashtë vendit në përqindje

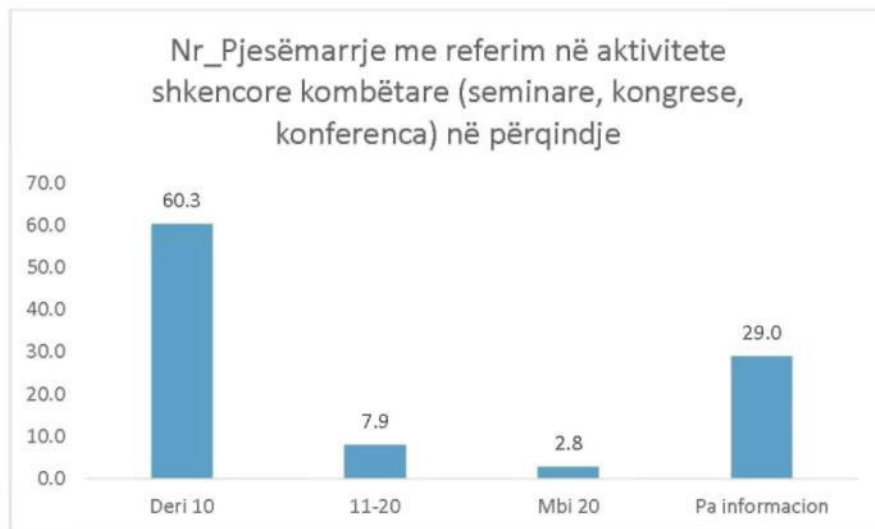

Rreth 13,7 % e PhD-ve nuk ka dhënë informacion në lidhje me artikujt në revistat dhe periodikët shkencorë jashtë vendit ndërsa 74,6% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 artikuj.

6.11 Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca)

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 105: Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

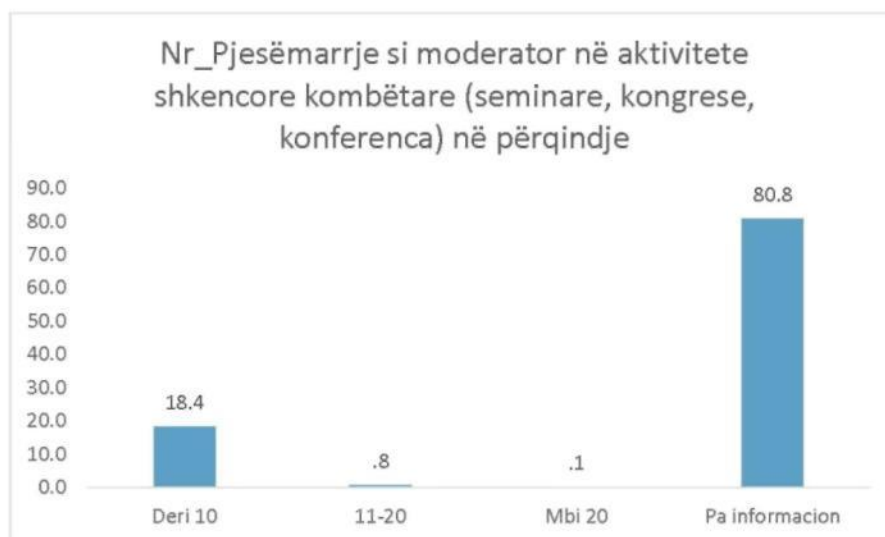

Rreth 29,0 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 60,3% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

6.12 Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca)

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 106: Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

Rreth 80,8 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 18,4% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

6.13 Pjesëmarrje në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 107: Pjesëmarrje pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

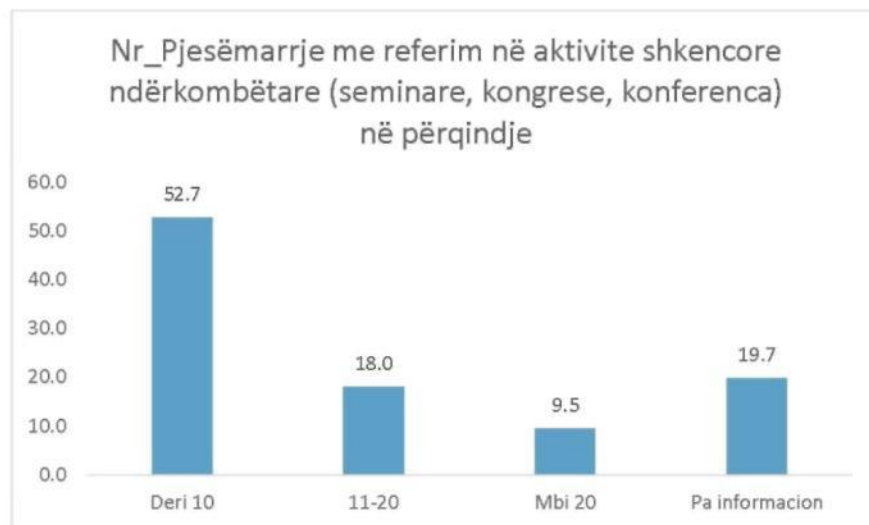

Rreth 84,9 % e PhD-ve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 14,3% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

6.14 Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare

PhD-të që kanë plotësuar pyetësoin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 108: Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

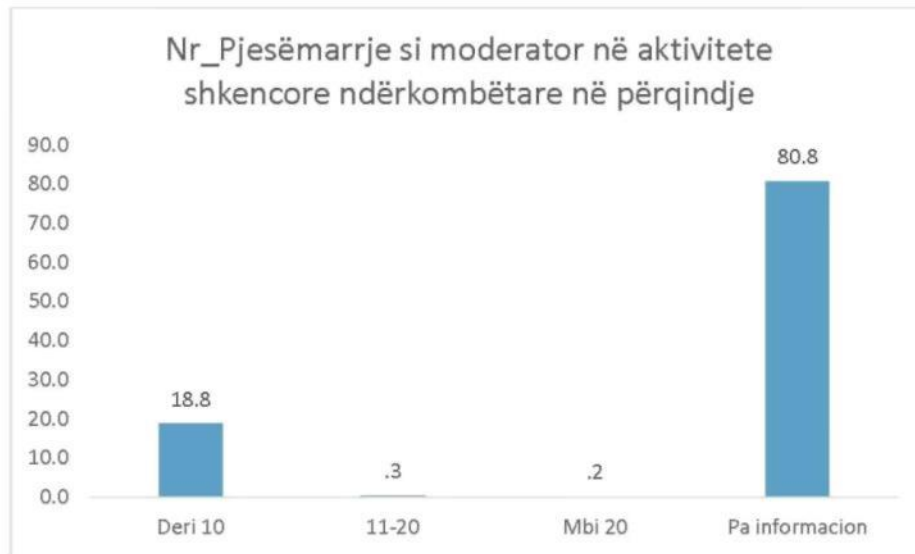

Rreth 19,7 % e PhD-ve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 52,7% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

6.15 Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 109: Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

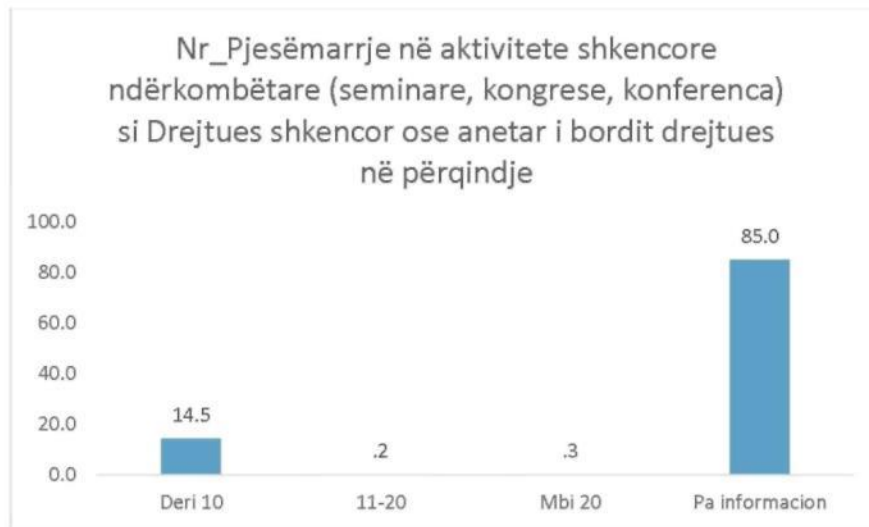

Rreth 80,8 % e PhD-ve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 18,8% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

6.16 Pjesëmarrje si Drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 110: Pjesëmarrje si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

Rreth 85,0 % e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 14,5% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

6.17 Pjesëmarrje në Projekte Kombëtare

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve në projekte kombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 111: Pjesëmarrje në projekte kombëtare në përqindje

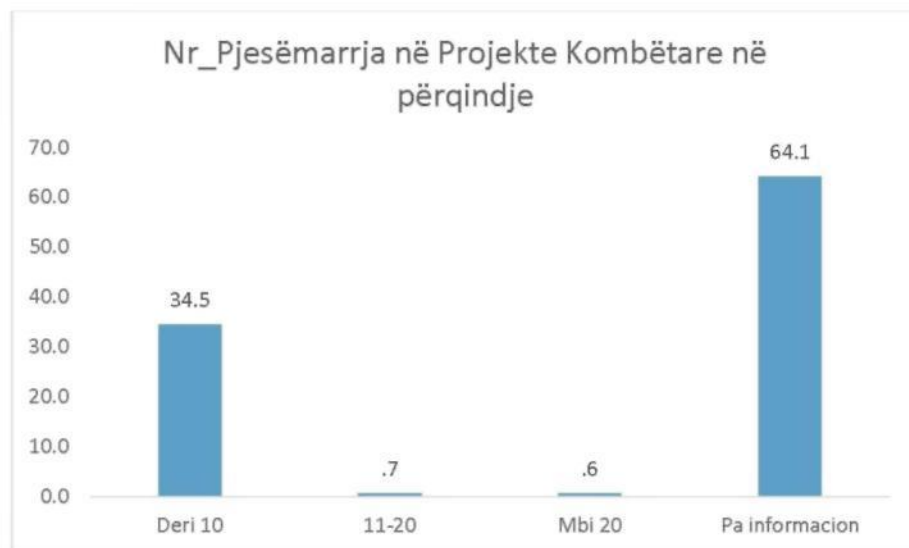

Rreth 85,0 % e PhD-ve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve në projekte kombëtare, ndërsa 14,5% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 projekte.

6.18 Pjesëmarrje në Projekte ndërkombëtare

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve në projekte ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 112: Pjesëmarrje në projekte ndërkombëtare në përqindje

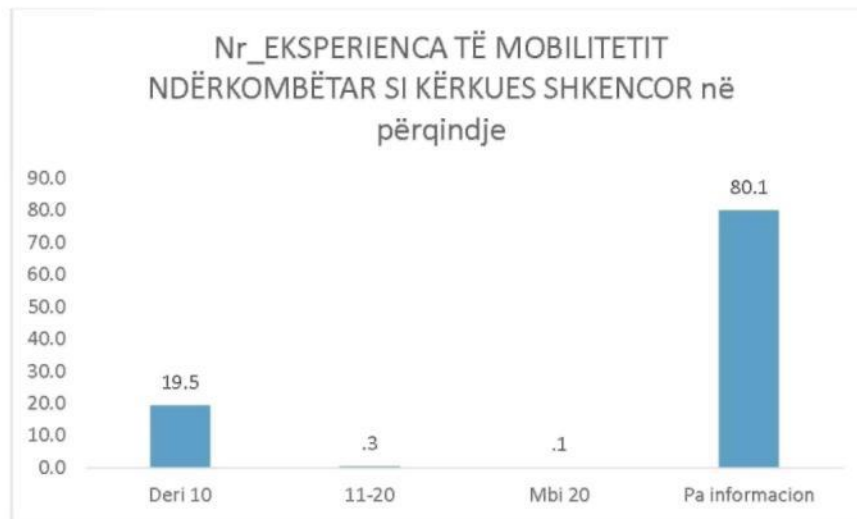

Rreth 64,1% e PhD-ve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve në projekte ndërkombëtare, ndërsa 34,5% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 projekte ndërkombëtare.

6.19 Eksperienca të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të eksperiencave të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 113: Eksperienca të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor në përqindje

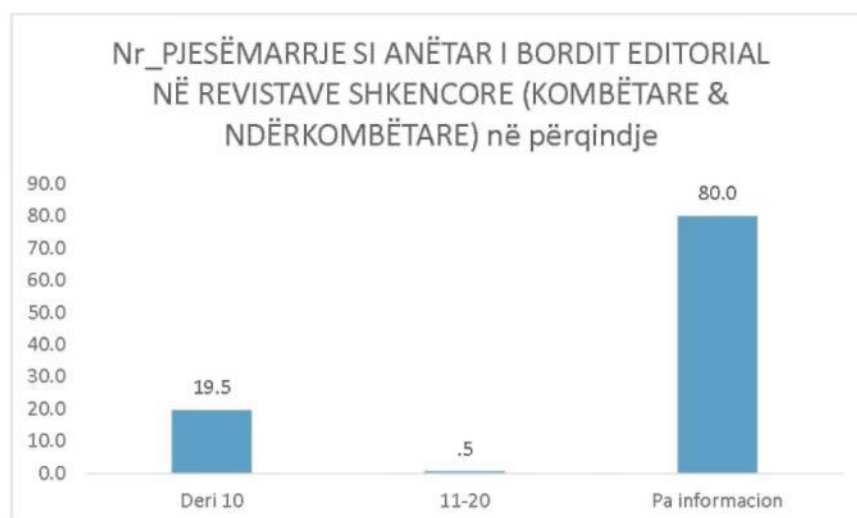

Rreth 80,1% e profesorëve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e eksperiencave të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor, ndërsa 19,5% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

6.20 Anëtar i bordit editorial në revista shkencore (kombëtare&ndërkombëtare)

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të eksperiencave si anëtar i bordit editorial në revista shkencore (kombëtare & ndërkombëtare). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 114: Anëtar i bordit editorial në revistave shkencore (kombëtare & ndërkombëtare) në përqindje

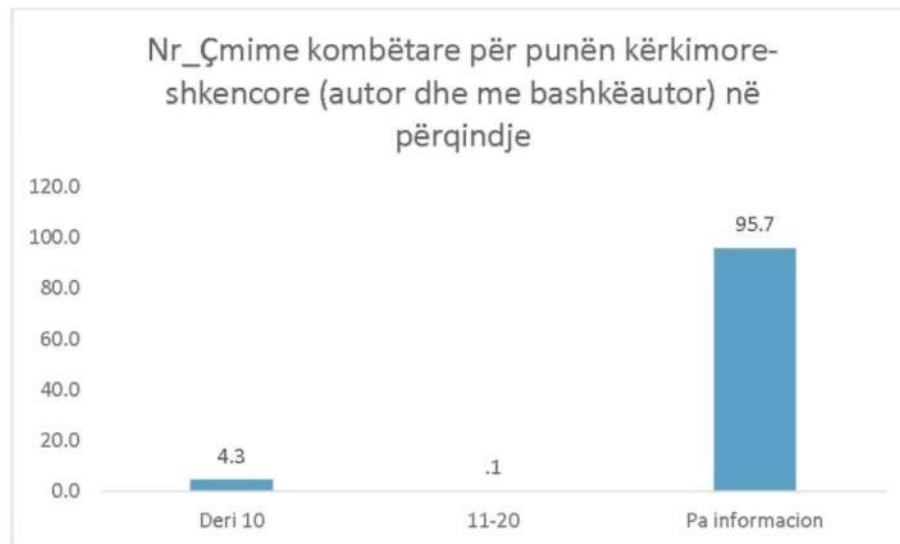

Rreth 80,0% e PhD-ve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin si pjesëmarrës si anëtar i bordit editorial në revistave shkencore (kombëtare & ndërkombëtare), ndërsa 19,5% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

6.21 Çmime kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor)

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të çmime kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 115: Numri i çmimeve kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor) në përqindje

Rreth 95,7 % e PhD-ve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e çmimeve kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor), ndërsa 4,3% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

6.22 Çmime ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor)

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 116: Numri i çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor) në përqindje

Rreth 95,2 % e PhD-ve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor), ndërsa 4,8% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

6.23 Patentat për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit

PhD-të që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 117: Numri i patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit në përqindje

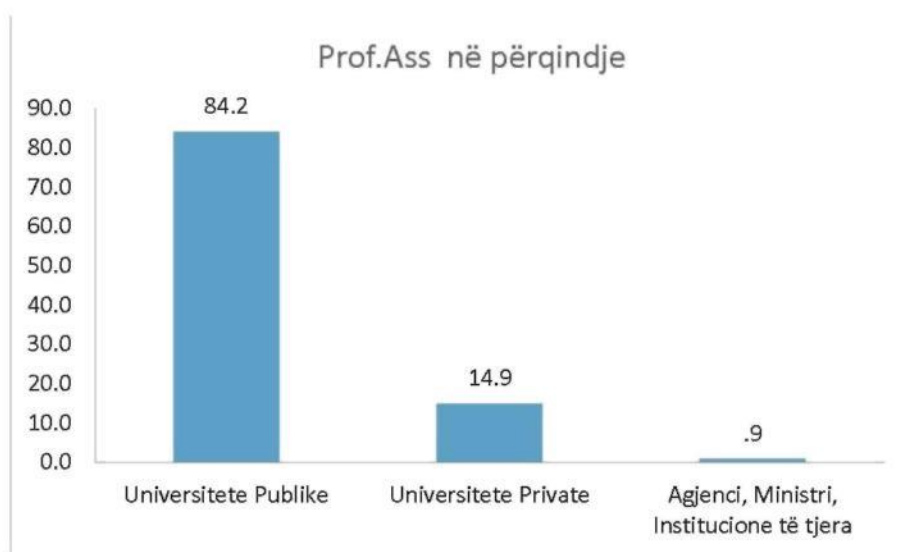
Rreth 99,2 % e PhD-ve nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit, ndërsa 0,8% e tyre ka deri në 10 patenta.

7. VLERËSIMI I KAPACITETEVE NJERËZORE PËR PROF.ASS

7.1 Numri total i institucioneve që janë përgjegjur për Prof.Ass

Universitetet e institucionet përgjegjëse kanë plotësuar pyetësin dhe kanë deklaruar që kanë në stafin e tyre rreth 877 Prof.Ass . Shpërndarja e tyre sipas llojit të institucionit jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 118: Prof.Ass në përqindje

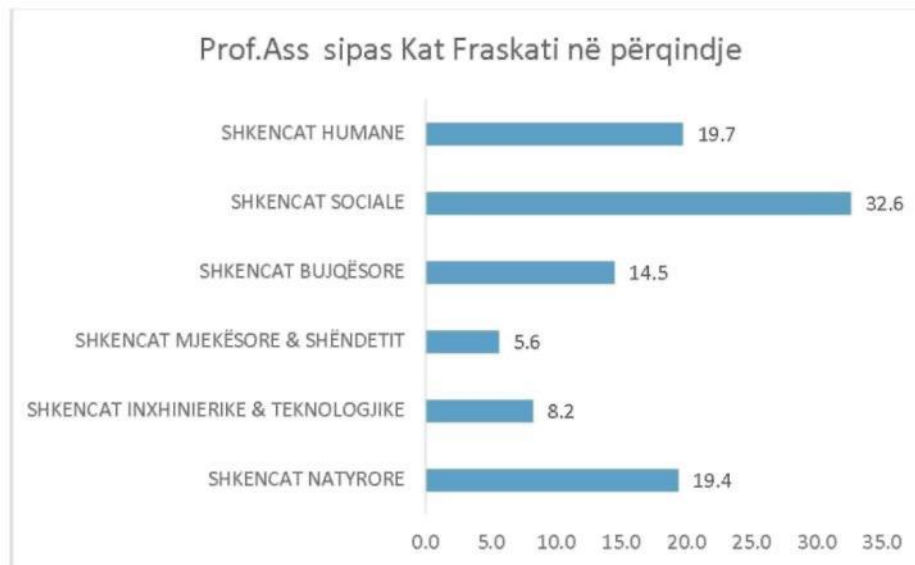

Rreth 84,2 % e Prof.Ass punojnë pranë universitetet publike ndërsa në universitetet private janë rreth 14,9% e tyre.

7.2 Prof.Ass sipas fushave të Manualit Frascati

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin sipas manualit të Frascatit jepet në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 119: Prof.Ass sipas manualit Frascati në përqindje

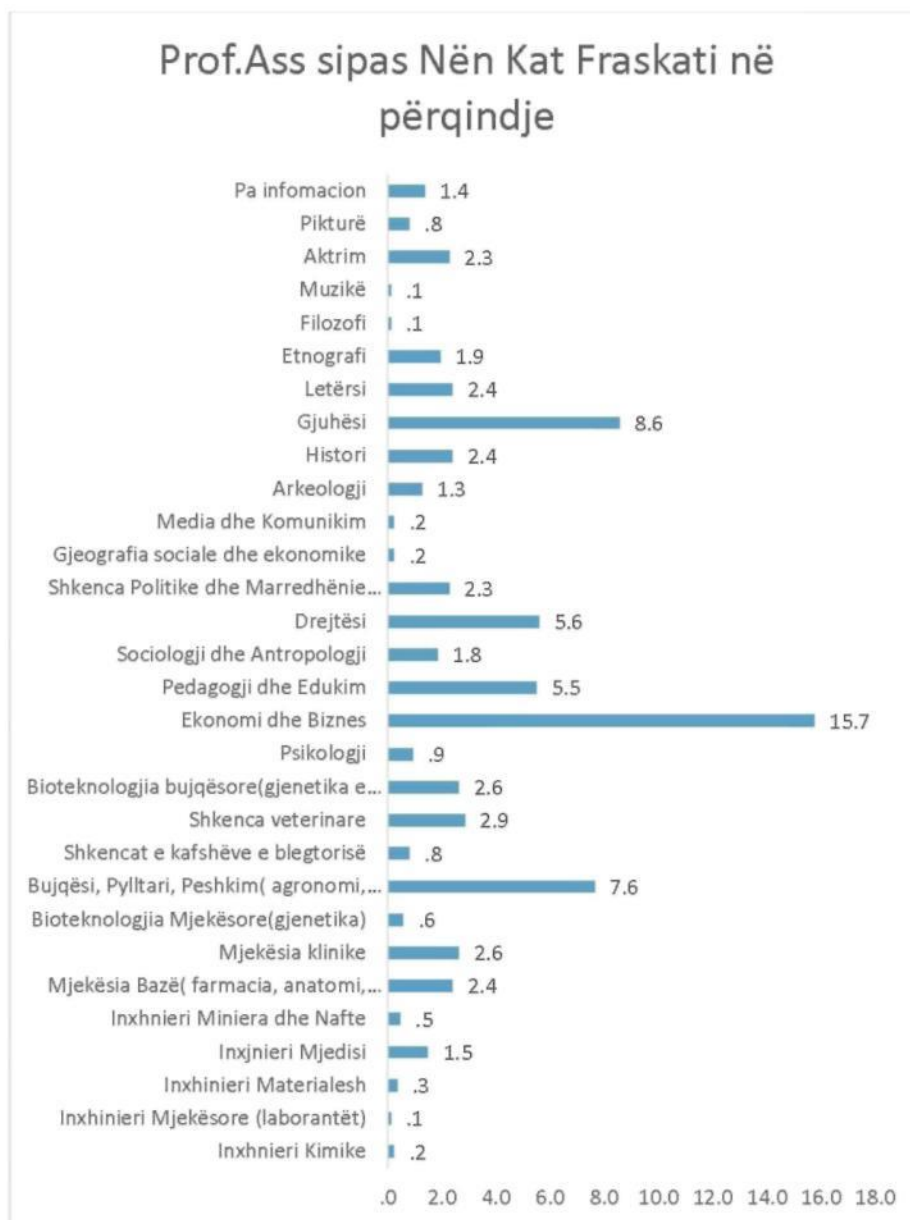

Rreth 32,6% e Prof.Ass është në shkencat sociale ndërsa në shkencat natyrore janë rreth 19,4 % e Prof.Ass që i janë përgjigjur pyetësorit.

7.3 Prof.Ass sipas nën fushave të Manualit Frascati

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësorin sipas nën fushave të Manualit Frascati jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 120: Prof.Ass sipas nën fushave të Manualit Frascati në përqindje

Rreth 15,7 % e Prof.Ass janë në nën fushën ekonomike dhe biznes ndërsa në nën fushën Gjuhësi janë rreth 8,6 % e Prof.Ass që i janë përgjigjur pyetësorit.

7.4 Prof.Ass sipas gjinisë

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë sipas gjinisë dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 121: Prof.Ass sipas gjinisë

Rreth 57,2 % e stafit akademik janë meshkuj dhe 42,8% e tyre janë femra.

7.5 Prof.Ass sipas grupmoshës

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë sipas grupmoshës dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 122: Prof.Ass sipas grupmoshës

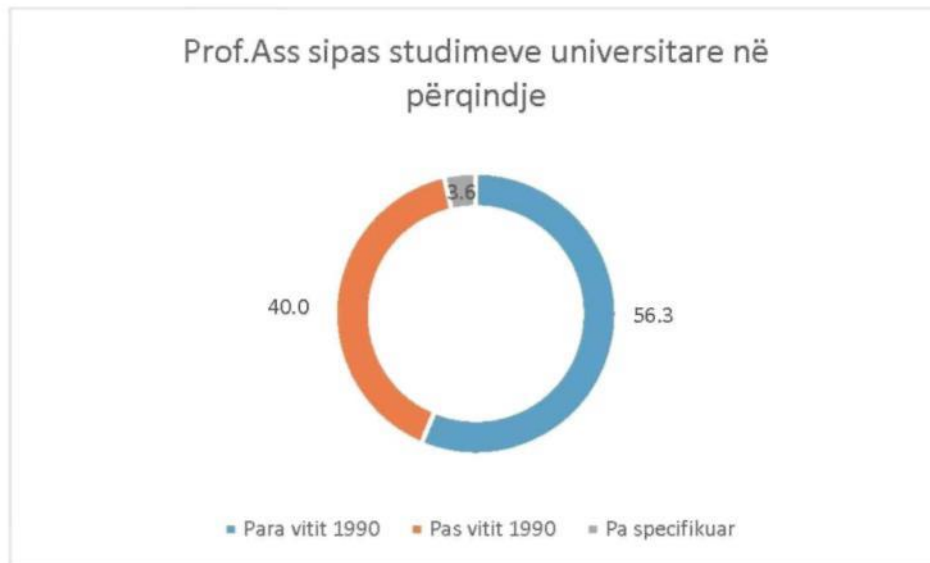

Rreth 33,2% e profesorëve janë mbi 45 vjeç dhe 66,8% e tyre janë nën 45 vjeç.

7.6 Prof.Ass sipas studimeve universitare

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë sipas viteve që kanë kryer studimet universitare dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 123: Prof.Ass sipas studimeve universitare në përqindje

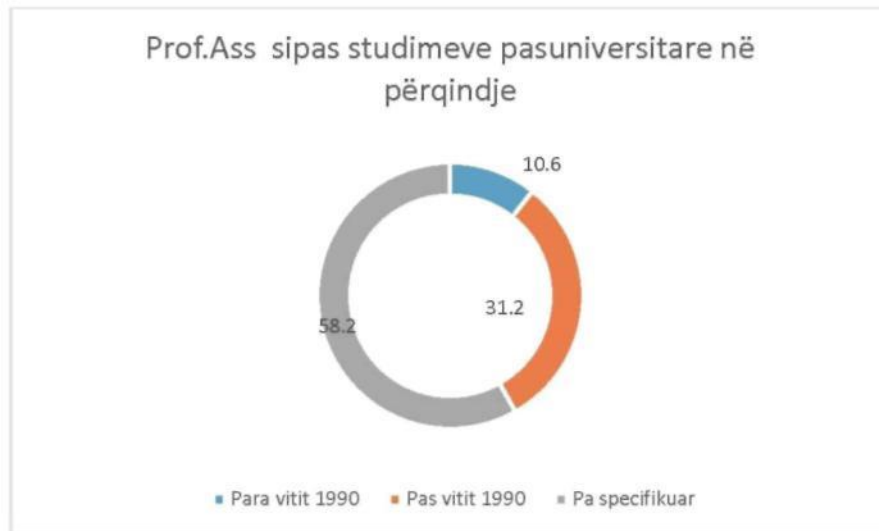

Rreth 56,3 % e Prof.Ass kanë kryer studimet universitare para viteve 1990, 40,0% e tyre kanë kryer studimet universitare pas viteve 1990 dhe 3,6% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

7.7 Prof.Ass sipas studimeve pas universitare

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë sipas viteve që kanë kryer studimet pas universitare dhe të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 124: Prof.Ass sipas studimeve pas universitare në përqindje

Rreth 58,2 % e Prof.Ass kanë kryer studimet pas universitare para viteve 1990 , 31,2% e tyre kanë kryer studimet pas universitare pas viteve 1990 dhe 10,6% e tyre nuk kanë dhënë përgjigje.

7.8 Monografi shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë vendit

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të monografive shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 125: Monografi shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë vendit në përqindje

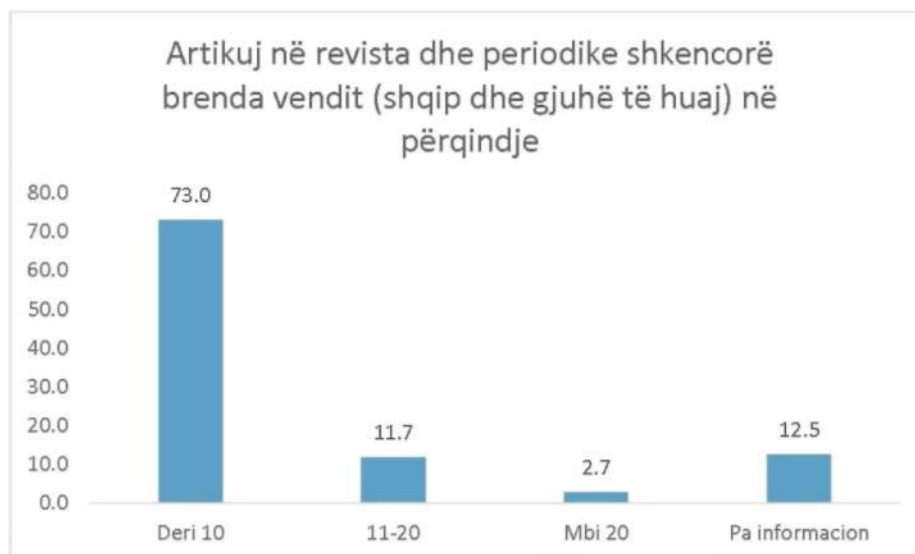

Rreth 55,1 % e Prof.Ass kanë marrë pjesë si autor dhe me bashkautor deri në 10 monografi shkencore brenda dhe jashtë , ndërsa 42,9% nuk ka dhënë informacion në lidhje me monografitë shkencore (si autor dhe me bashkautor) brenda dhe jashtë.

7.9 Artikuj në revista dhe periodike shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj)

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas artikujve në revistat dhe periodikët shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 126: Artikuj në revista dhe periodike shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj) në përqindje

Rreth 12,5 % e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me artikujt në revistat dhe periodikët shkencorë brenda vendit (shqip dhe gjuhë të huaj) ndërsa 73,0% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 artikuj.

7.10 Artikuj në revista dhe periodike shkencorë jashtë vendit

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin për kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore është ndarë edhe sipas artikujve në revistat dhe periodikët shkencorë jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 127: Artikuj në revista dhe periodike shkencorë jashtë vendit në përqindje

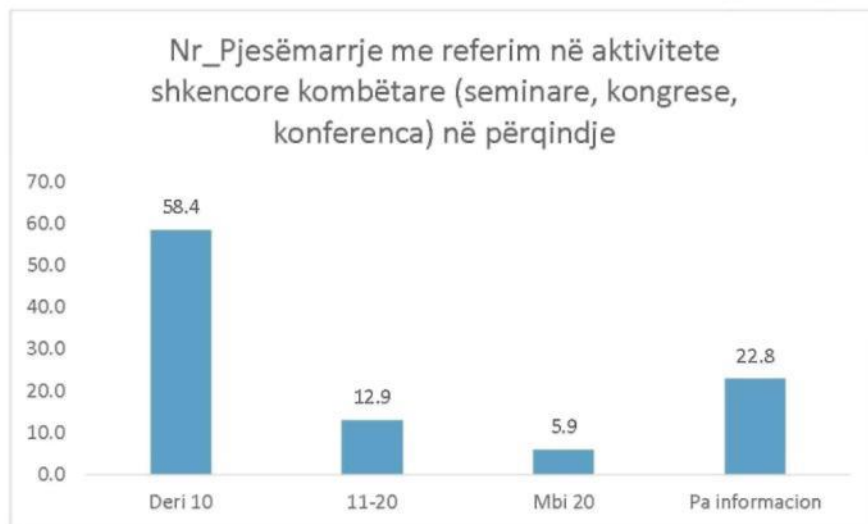

Rreth 12,8 % e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me artikujt në revistat dhe periodikët shkencorë jashtë vendit ndërsa 66,4% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 artikuj.

7.11 Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca)

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 128: Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

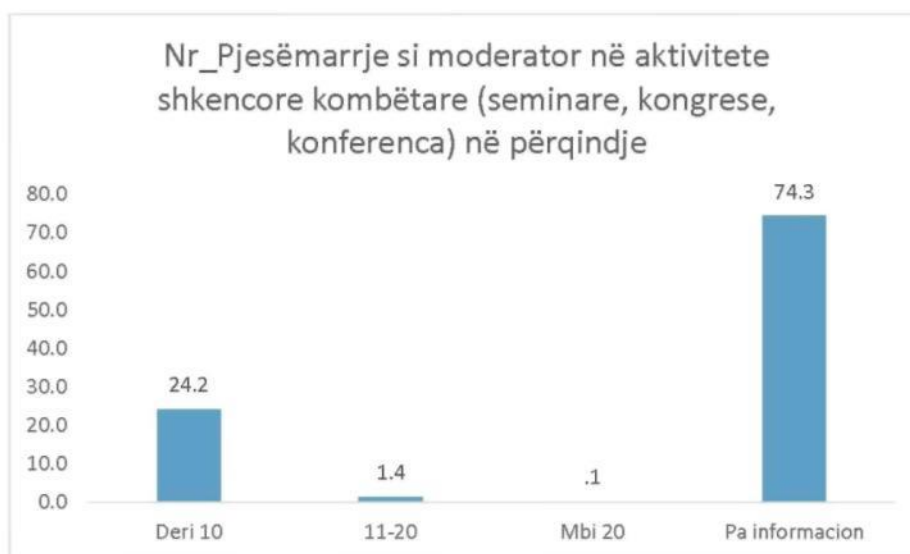

Rreth 22,8 % e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 58,4% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

7.12 Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca)

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 129: Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

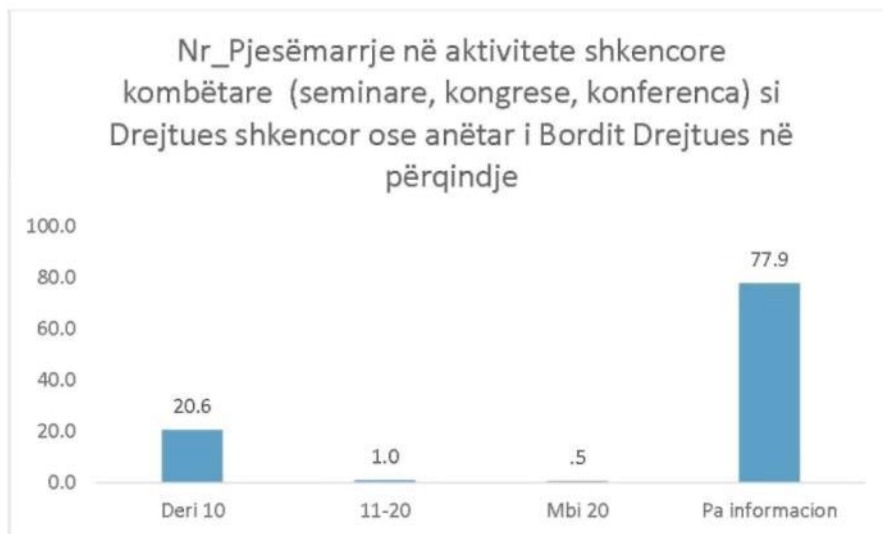

Rreth 74,3 % e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 24,2% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

7.13 Pjesëmarrje në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 130: Pjesëmarrje pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca) në përqindje

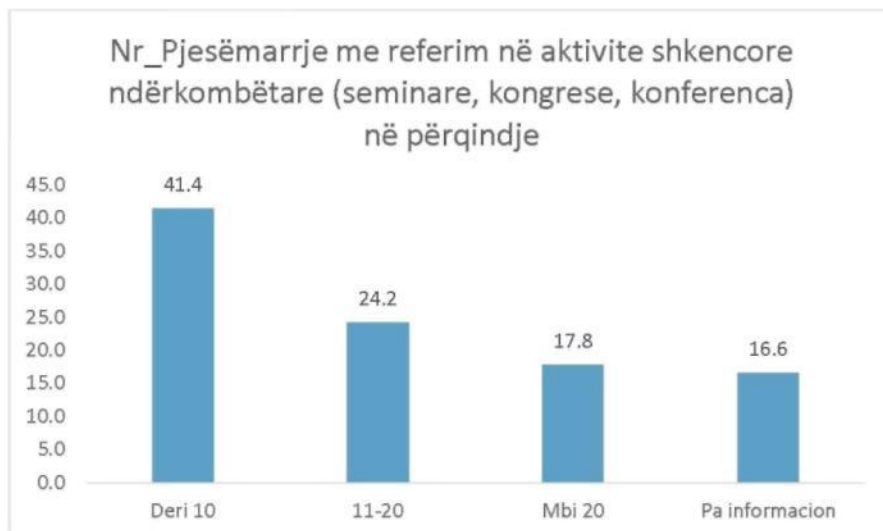

Rreth 77,9 % e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si Drejtues shkencor ose anëtar i Bordit Drejtues në aktivitete shkencore kombëtare (seminare, kongrese, konferenca), ndërsa 20,6% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

7.14 Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 131: Pjesëmarrje me referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

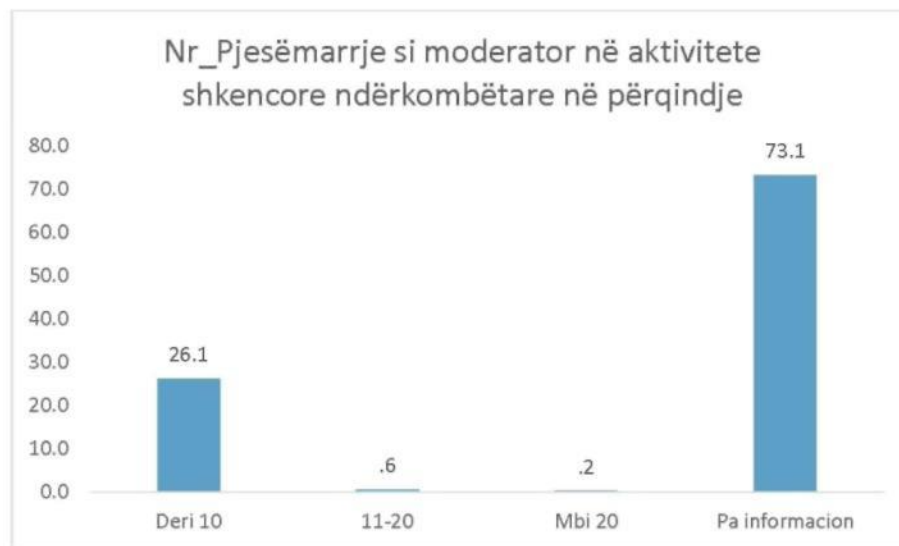

Rreth 16,6 % e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve referim në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 41,4% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

7.15 Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 132: Pjesëmarrje si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

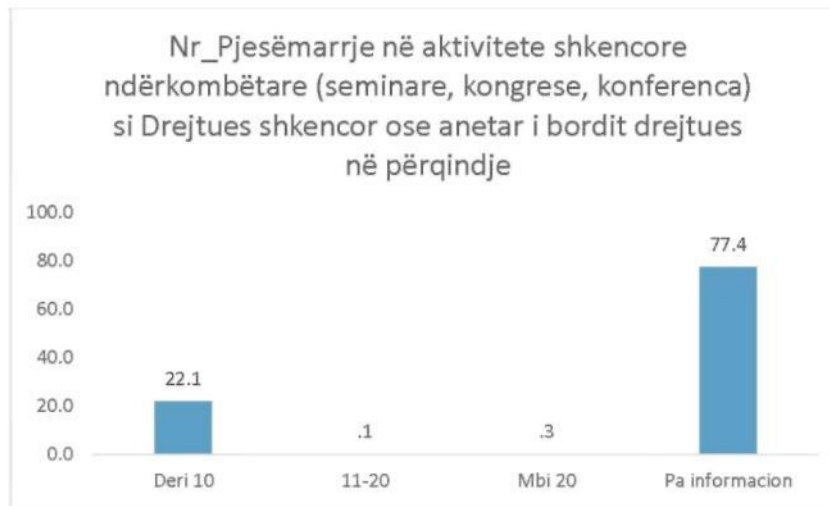

Rreth 73,1 % e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si moderator në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 26,1% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

7.16 Pjesëmarrje si Drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 133: Pjesëmarrje si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare në përqindje

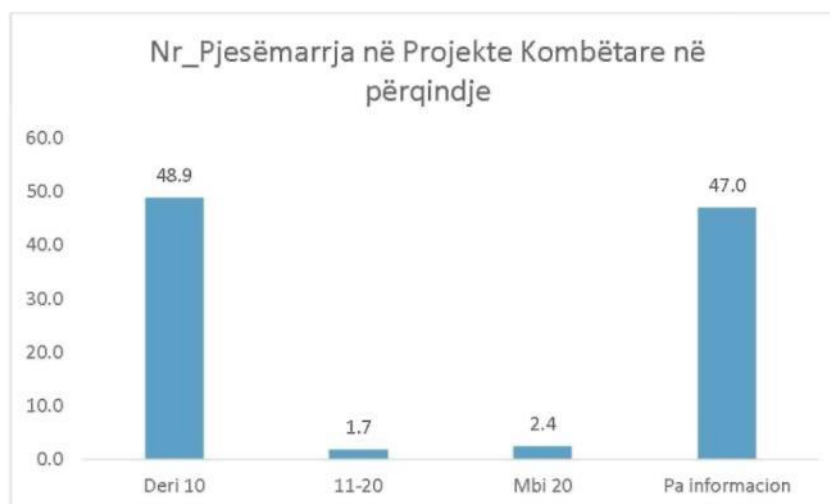

Rreth 77,4 % e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve si drejtues shkencor ose anëtar i bordit drejtues në aktivitete shkencore ndërkombëtare, ndërsa 22,1% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 aktivitete.

7.17 Pjesëmarrje në Projekte Kombëtare

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve në projekte kombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 134: Pjesëmarrje në projekte kombëtare në përqindje

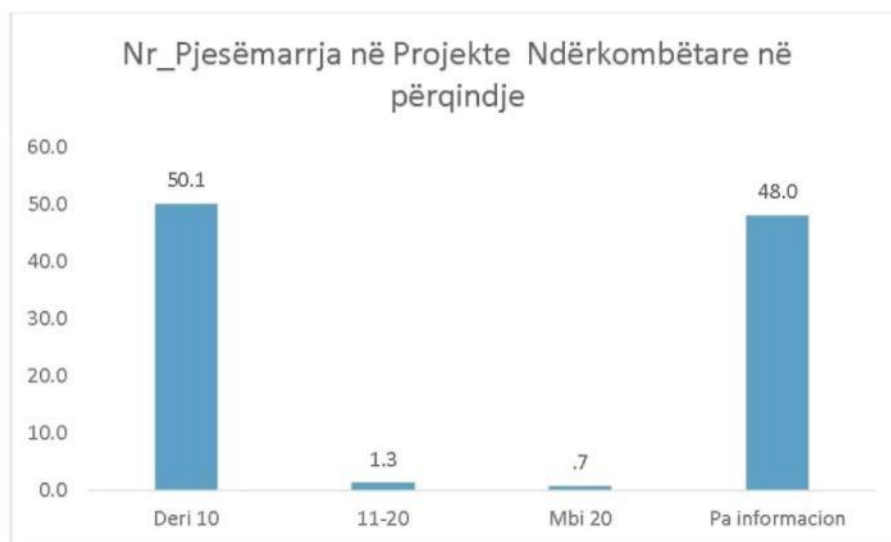

Rreth 47,0 % e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve në projekte kombëtare, ndërsa 48,9% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 projekte.

7.18 Pjesëmarrje në Projekte ndërkombëtare

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të pjesëmarrjeve në projekte ndërkombëtare. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 135: Pjesëmarrje në projekte ndërkombëtare në përqindje

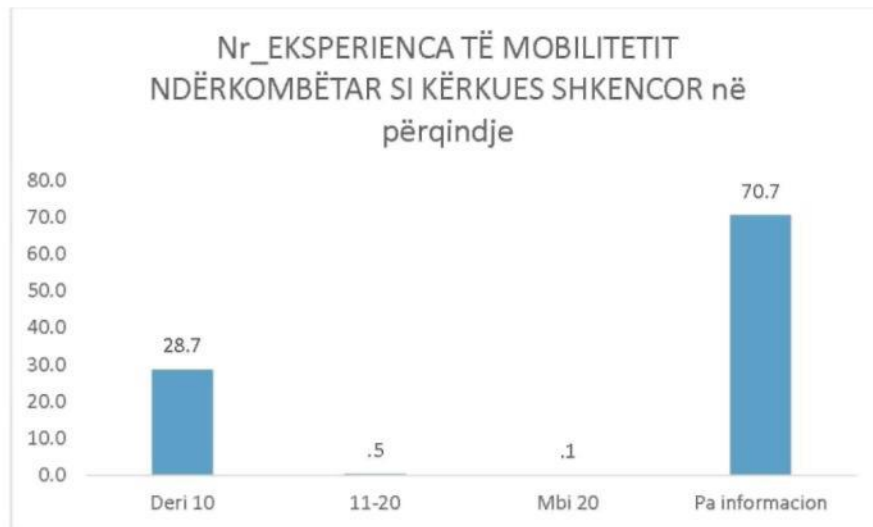

Rreth 48,0% e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e pjesëmarrjeve në projekte ndërkombëtare, ndërsa 50,1% e tyre kanë marrë pjesë deri në 10 projekte ndërkombëtare .

7.19 Eksperienca të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të eksperiencave të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 136: Eksperienca të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor në përqindje

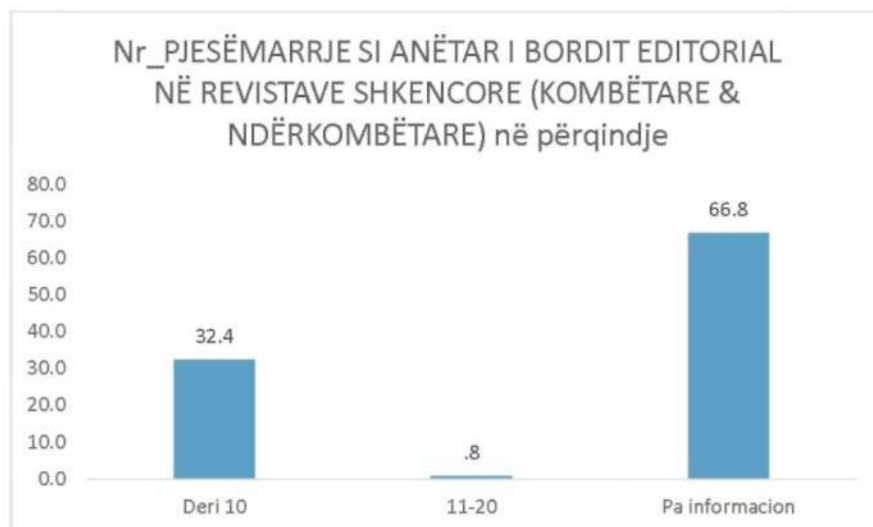

Rreth 70,7% e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e eksperiencave të mobilitetit ndërkombëtar si kërkues shkencor, ndërsa 28,7% e tyre ka deri në 10 eksperiencia.

7.20 Anëtar i bordit editorial në revista shkencore (kombëtare&ndërkombëtare)

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësorin janë ndarë edhe sipas numrit të eksperiencave si anëtar i bordit editorial në revista shkencore (kombëtare & ndërkombëtare). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 137: Anëtar i bordit editorial në revistave shkencore (kombëtare & ndërkombëtare) në përqindje

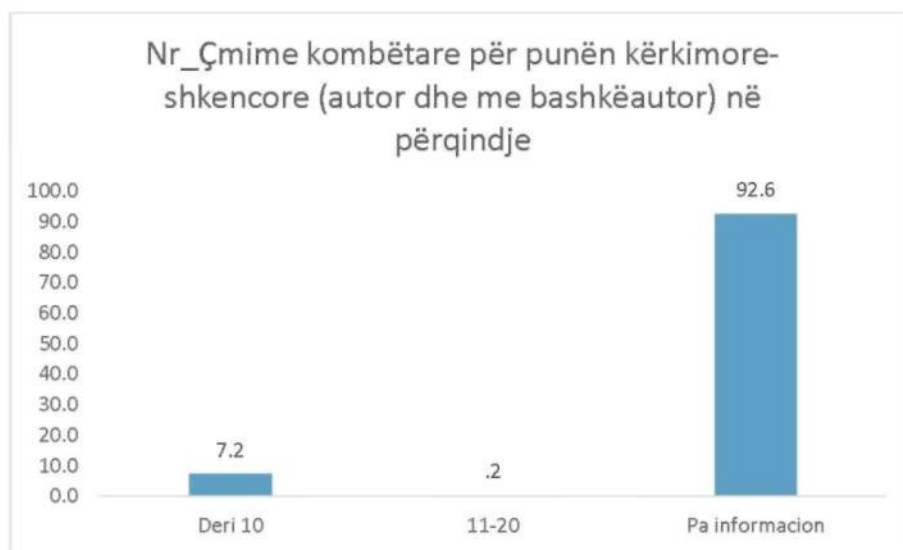

Rreth 66,8% e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin si pjesëmarrës si anëtar i bordit editorial në revistave shkencore (kombëtare & ndërkombëtare), ndërsa 32,4% e tyre ka deri në 10 eksperiencia.

7.21 Çmime kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor)

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të çmime kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 138: Numri i çmimeve kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor) në përqindje

Rreth 92,6 % e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e çmimeve kombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor), ndërsa 7,2% e tyre ka deri në 10 eksperiencia.

7.22 Çmime ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor)

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor). Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 139: Numri i çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor) në përqindje

Rreth 92,6 % e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e çmimeve ndërkombëtare për punën kërkimore-shkencore (autor dhe me bashkautor), ndërsa 7,4% e tyre ka deri në 10 eksperiencë.

7.23 Patentat për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit

Prof.Ass që kanë plotësuar pyetësin janë ndarë edhe sipas numrit të patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit. Të dhënat jepen në grafikun e mëposhtëm.

Grafiku 140: Numri i patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit në përqindje

Rreth 98,7 % e Prof.Ass nuk ka dhënë informacion në lidhje me numrin e patentave për shpikje si rezultat i kërkimit shkencor të regjistruara brenda ose jashtë vendit, ndërsa 1,3% e tyre ka deri në 10 patenta.